

LOS ANTIGUOS SEGUROS DE VIDA EN BARCELONA (1427-1764)

Documentos para su estudio

En las breves y sucintas consideraciones acerca de la historia general del seguro, y, simultáneamente, de la génesis y desarrollo de los contratos de aseguramiento y el complementario examen de la evolución de los mismos, dadas a conocer por el experto tratadista de la ciencia aseguradora don Juan José Garrido Comas ¹, vemos cómo éste, de acuerdo con el esquema elaborado por Manes ², señala cuatro grandes épocas históricas del seguro: la primera, estimada como prehistórica, que comprende la antigüedad y la Edad Media, hasta la treceava centuria; la segunda, limitada desde mediados del siglo XIV hasta fines del XVII, correspondiente a la creación de las pólizas de seguro; la tercera, caracterizada por la fundación de las Compañías Aseguradoras, abarca desde el siglo XVII hasta la primera mitad del XIX, y por último, la cuarta, la época actual, en la que surge la explotación moderna y en gran escala del seguro, y, paralelamente, el Derecho contemporáneo del seguro público y privado ³.

Dejando aparte las dos antedichas épocas extremas, la prehistórica y la moderna del seguro, citemos la Edad Media como el período histórico, en el que el espíritu de asociación alcanza sus más esplendorosas manifestaciones con el nacimiento de Gremios y Cofradías, que bajo la forma de comunidades fami-

1. GARRIDO COMAS, Juan José: *El contrato del seguro* (Barcelona, 1954), págs. 3-4.

2. MANES, A.: *Teoría general del seguro* (Madrid, 1930), pág. 34.

3. GARRIDO COMAS: *Ob. cit.*, pág. 4.

liares, sociales o de índole profesional, tendían a reparar diversos daños sufridos por los asociados ⁴, cuya organización y prestaciones de tales Hermandades de dicha época son ampliamente estudiadas por el doctor don Antonio Rumeu de Armas en su interesantísima obra sobre el pasado histórico de la previsión social en nuestro país ⁵.

De los daños sometidos a compensación, pueden citarse, entre otros, los producidos en la navegación o derivados de incendio; los peligros contra la propiedad causados por el robo; los riesgos del fuego y mortalidad del ganado.

Dentro de la misma línea se cita también la agrupación de carácter obligatorio, creada por el papa Alejandro III en el año 1155, para proteger los bienes mobiliarios de abades, arcedianos, soldados, mercaderes y burgueses de la diócesis de Rodez contra el pillaje y el robo ⁶.

Por lo que concierne a la segunda época, débese indicar que el primer contrato de aseguramiento de que se tiene prueba verdadera, se refiere a un seguro marítimo fechado en 1347 ⁷, mientras que medio siglo más tarde era ya muy frecuente en Génova esta forma de contratación ⁸.

En los aseguramientos primitivos, el asegurador empezó siendo una persona individual, pero pronto aparece en la historia la explotación del seguro, por obra de una asociación de individuos generalmente unidos en forma de sociedad expresamente constituida para aquellas actividades ⁹.

El seguro marítimo, tras asentar sus bases jurídicas y técnicas y al par que aumentaba su radio de acción, preparaba el terreno a las ulteriores formas de previsión mercantil que habían de aparecer para los riesgos terrestres ¹⁰.

4. *Ibidem*, pág. 5.

5. RUMEU DE ARMAS, Antonio: *Historia de la Previsión Social en España* (Madrid, 1944).

6. GARRIDO COMAS: *Ob. cit.*, pág. 5.

7. *Ibidem*, pág. 7.

8. BENZA, Enrico: *Il contratto di assicurazione nel medio evo* (Génova, 1844), pág. 19.

9. MANES: *Ob. cit.*, pág. 43.

10. GARRIDO COMAS: *Ob. cit.*, pág. 7.

Enrico Bensa, al estudiar el germen del moderno contrato de seguro de vida, indica que tales contratos asumen por único riesgo la muerte de una persona, o sea, la modalidad característica del aseguramiento contra el peligro de muerte ¹¹.

Así, empieza a practicarse el seguro de vida, existiendo documentos que prueban la celebración de contratos de aquel tipo, en los años 1401, 1407 y 1428 ¹².

La más antigua referencia de este rudimentario seguro de vida corresponde al que fué contratado sobre la cabeza de una esclava tártara llamada Margarita, que debía transportarse de Puerto Pisano a Barcelona, tal como aparece en el contrato de aseguramiento marítimo de estilo pisano, redactado en Pisa a 9 de mayo de 1401, *per mano de sensale*, por el que Francesco Marco Datini aseguraba por 50 florines la citada sierva, que debía embarcar sobre la nave patroneada por Piero dalla Randa de Vischaia, conducida por Mateo Turo ¹³.

Holdsworth justamente define el seguro sobre la vida como un contrato de indemnidad, que permite al asegurado preparar los recursos en vista de su muerte o de su incapacidad en la vejez ¹⁴.

Por otra parte, existía el seguro de la mujer contra el riesgo de muerte, en caso de parto ¹⁵, en la contingencia de sobrevenir la muerte por causas específicas de su integridad física, de la cual estaba fuertemente interesado el estipulante. En este caso, el aseguramiento de vida es genérico, pudiendo sobrevenir la muerte por cualquier causa, pero limitada a un cierto período de tiempo ¹⁶.

11. BENSA: *Ob. cit.*, pág. 129. PIATTOLI, Livio: *L'assicurazione di schiavi imbarcati in navi di rischi di morte del medioevo*, «Revista di Diritto Commerciale», año 1934, 1, pág. 866.

12. GARRIDO COMAS: *Ob. cit.*, pág. 7.

12. GARRIDO COMAS: *Ob. cit.*, pág. 7.

13. PIATTOLI: *Ob. cit.*, pág. 869; GARRIDO COMAS: *Ob. cit.*, pág. 9.

14. HOLDSWORTH, W. S.: *Les origines du contrat d'assurance*, «Revue Générale du Droit, de la Législation et de la Jurisprudence», año 1918, pág. 287.

15. BENSA: *Ob. cit.*, págs. 129-131. Cf. doc. XIX, págs. 228-229; XXV, págs. 237-238.

16. PIATTOLI: *Ob. cit.*, pág. 866.

Bensa considera el lejano germen del contrato de seguros de esclavos embarcados en nave como el de riesgo de muerte, ya que el siervo, en aquel entonces, era considerado como mercancía, y en sustancia, en forma de seguro marítimo ¹⁷.

Recientemente hemos publicado un pequeño ensayo de estudio, con numerosos ejemplos documentales, sobre la contratación de los seguros de vida de esclavos en Barcelona, en el período comprendido entre los años 1453-1523, tanto individuales como colectivos, y, especialmente, la modalidad sobre los contratos de seguro de vida de esclavas encinta ¹⁸.

En el transcurso de los siglos, la alarma de los legisladores, ante el incremento de la pasión por el juego y las apuestas que tenían por objeto la vida humana, constituía una incitación a la muerte del asegurado y dió motivo para que los legistas de la época dictasen la prohibición absoluta de la práctica del seguro de vida ¹⁹.

Este fenómeno debió experimentarse también en nuestro país, ya que en los protocolos notariales de finales del siglo XVI y gran parte de los de la siguiente centuria se observa una multiplicidad de contratos de seguros de vida sobre una misma persona en fechas muy próximas y casi inmediatas ²⁰. Todo ello, en

17. PIATTOLI: *Ob. cit.*, pág. 867.

18. MADURELL MARIMÓN, José María: *Los seguros de vida de esclavos en Barcelona (1453-1523)*, «Anuario de Historia del Derecho Español». Instituto Nacional de Estudios Jurídicos, Ministerio de Justicia y Consejo Superior de Investigaciones Científicas», Madrid, XXV (1955), págs. 123-188.

19. GARRIDO COMAS: *Ob. cit.*, pág. 16.

20. Así, por ejemplo, encontramos asegurado al arcediano de San Fructuoso de la seo de Tarragona Miquel Carnicer, en fechas siguientes: 28 septiembre 1587, 17 marzo y 26 septiembre 1588, 23 marzo 1589, 9 abril y 3 noviembre 1590 y 1 junio 1591.

AHPB (= Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona). Juan Sala, leg. 23, lib. 5.º, seg. años 1586-1589; leg. 26, lib. seg. años 1589-1606.

Por otra parte, el canónigo de la seo de Barcelona Julio Cordelles y Robuster, aparece asegurado a 16 enero y 16 julio 1587, 19 enero y 25 junio 1588, 28 marzo 1589 y 12 noviembre 1590.

AHPB. Juan Sala, leg. 23, lib. 5.º, seg. años 1586-1589; leg. 26, lib. seg., años 1589-1606.

Juan de Montcada, siendo obispo de Barcelona, consta fué asegurada

la práctica, debería convertirse en un juego de azar, a semejanza de las quinielas o apuestas mutuas, que en pleno siglo XVI tenían lugar en Barcelona, sobre las elecciones de consellers²¹.

Por lo que se refiere al proceso histórico del seguro español, en los siglos XIII al XVIII, estudiado por don José Maluquer Salvador en su interesante disertación *El abogado holandés Witt, iniciador de la ciencia del seguro*, pronunciada en la Academia de Jurisprudencia de Madrid, en el transcurso del año 1900, consignaba que en el curso anterior, en otra conferencia, puso ya de relieve el extraordinario desarrollo logrado por los seguros en España en aquel largo período de siete centurias de años; manifestando, además, cómo en nuestro país, en dicha época, no sólo se conocía y aplicaba el seguro sobre el riesgo de transportes terrestres y marítimos, sino también el de vida,

su vida a 12 noviembre 1611, 16 febrero 1612, y ocupando la sede arzobispal de Tarragona lo fué a 4 julio, 9 y 17 agosto, 2 septiembre 1616; 4 y 9 febrero 1617; 2, 6 y 19 marzo y 15 septiembre 1618; 11 marzo, 18 septiembre 1619; 12 y 17 marzo 1620; 8 octubre y 13 noviembre 1621; 4 febrero y 20 junio 1622.

AHPB. Jerónimo Sabata, leg. 16, lib. seg. años 1608-1627; Francisco Blanch, leg. 21, lib. 8 seg., años 1616-1617; leg. 14, lib. 10 seg. años 1617-1619; leg. 16, lib. 11 seg., años 1619-1620; lib. 13 seg., años 1621-1623.

Esta continuidad de contratos de seguros de vida aparece aplicada también al obispo electo de Jaca, Juan Hostalric, en las calendas de 4 noviembre 1621; 31 enero, 4 agosto, 30 septiembre 1622 y 14 febrero 1623.

AHPB. Francisco Blanch, leg. 16 lib. 13 seg., años 1621-1623.

También se observa que en el breve período de un año y medio se formalizaron seguros de vida a favor del presbítero Pedro Juan Monlleó, es decir, a 9 mayo, 9 agosto y 9 noviembre 1614.

AHPB. Jerónimo Sabata, leg. 16, lib. seg., años 1608-1627.

Asimismo, podemos dar noticia de otros seguros de vida del abad de Sant Miquel de Guixá, luego de Sant Cugat del Vallés, Francisco de Erill, de fechas 1 febrero 1619, 25 mayo y 19 septiembre 1620; 19 mayo (3 docs.) 1 diciembre 1621; 1 octubre 1622; 2 enero, 5 y 21 junio y 19 julio 1623.

AHPB. Francisco Blanch, leg. 14, lib. 10 seg., años 1617-1619; Francisco Jutge, leg. 19 lib. seg., años 1612-1624.

21. DURÁN Y SANPERE, Agustín: *Quinielas en el siglo XVI y Más sobre quinielas irreverentes*. Boletín radiado a 18 y 27 abril de 1953 por «Radio Barcelona», por el Instituto Municipal de Historia de Barcelona.

de rentas vitalicias, de accidentes, los agrícolas y los de incendios, además, de algunas formas hoy impracticadas, como el seguro de rescate de cautivos ²².

De algunos de tales tipos de contratación damos unos ejemplos curiosos de por sí, que cubrían el riesgo para el transporte fluvial y marítimo, exceptuado el terrestre ²³; el de conducción

22. DE JUAN BELLVER, Alberto: *El seguro y su Historia* (Madrid, 1947), pág. 51.

23. «Die XIII mensis decembris anno a Nativitate Domini. M.D.LXXX.

Semblant seguretats de les altres, segons forma de les darreres ordinations, és posada per mossèn Miquel Lunell, mercader, ciutadà de Barcelona, en nom seu propi, ho de altres qualsevulla qui part o interés y tingan en les coses e mercaderies devall scrits, de ratihabició de les quals, promet y vol ésser tingut y obligat, sots obligatió de sos bens, en y sobre sinchcents cafissos de forment mesura de Aragó, los quals son estats carregats e o se han de carregar, per Pascual Don Clarós o qualsevol altre per ell, en lo riu de Çaragossa, sots qualsevol barca o barcas, ho altres qualsevol vexells, axi grans com xichs, axí sobre cuberta com sota cuberta, per portar y navegar per lo riu avall fins al Genestar y del Genestar per terra fins a Cambrils, y en Cambrils se han de carregar per Gabriel Montparler o altri per ell, ab qualsevol vexells cayres o llatins, grans o xichs, axi sobre cuberta com sota cuberta, per portar y navegar per mar fins a la ciutat de Barcelona, per a consignar a dit mossèn Lunell; o en Mataró, a Pere Pau Tarascó; o en Sant Feliu de Guixols, a Francesch Llopis.

Podent fer scales forçades o voluntàries los vexells que portaran dit forment, en qualsevol de aquestes tres parts.

Es emperò entès y declarat, entre dit mossèn Miquel Lunell y los asseguradors devall scrits, que no corregan los dits asseguradors arrisch per terra, ço és, portant lo dit forment del Genestar a Cambrils.

E comensa lo arrisch y perill etc. E dura etc. Podentse entremetre etc. E poden trastejar etc. En cas de dany o pèrdua, ço que Déu no vulla, han de respondre los asseguradors devall scrits al dit mossèn Miquel Lunell.

Testes huius rei sunt: Michael Gilabert, Joannes Riera et Michael Bonet, scriptores Barcinone.

A raó 2 1/2 per 100.

Primo, Sebastià Martí, botiguer de draps, ferma per tres cents ducats, àpoca de set ducats y mig

CCC. ducats

Luis Jorba, notari devall scrit, ferma per cent ducats, àpoca de dos ducats y mig

C. ducats

de moneda por tierra, cubriendo únicamente el peligro de robo ²⁴;

Joan Bals, ferma per cent ducats, àpoca de dos ducats y mig	C. ducats
Jaume Bramona, ferma per cent ducats, àpoca de dos ducats y mig	C. ducats
Pere Ferran, fill de Salvador Ferran ferma per cent ducats, àpoca de dos ducats y mig. ...	C. ducats
Iterum, Jaume Baramona, ferma per cent ducats, àpoca de dos ducats y mig, per compte de mossèn Hierònym Mollet	C. ducats
Raphel Jordà, ferma per trenta tres ducats y un ters, àpoca de deu reals	XXXIII ducats 1/3»

AHPB. Luis Jorba (menor), leg, 19, lib. marit., años 1577-1594.

24. «Diners per terra.

Die .XII. martii MDLXXXII.

Semblant seguretad de les altres, segons forma de les derrerès ordinations, és posada per lo illustre senyor frà don Hierònym de Foix, comanador de Barbastro, de la Castellania d'Amposta, sobre qualsevulla sort o specie de moneda fins en suma de siscentes lliures moneda barcelonesa, les quals dit senyor comenador per terra se n'aporta ab sí o en sa companya, luny o prop, ab hu o molts animals qualsevulla sia [de] traginer o portador, de la present ciutat de Barcelona fins a la vila de Palamós, del present principat de Cathalunya.

E comense lo risch de la present seguretad del punct y hora que dites monedes seran fora Barcelona, e dura, tots temps, anant y stant dits animal o animals, persona o persones qui dites dinnés aportaran, per camí o fora camí, per qualsevulla llochs o parts, desertas o no desertas o altres qualsevulla llochs perillosos; poblats o no poblats, tant de dia com de nits, fins que dita moneda sia arribada dins Palamós. Podentse entremetra y despendre, etc.

Es pactat y concordat, entre dit senyor comanador, de una part, y los asseguradors, deius scrits, de part altra, que dits asseguradors sien tinguts y obligats, tant solament de robo o furt, per los tragins en las ditas monedas, faedor y perpetrador, tant per qualsevulla amichs o enemichs del senyor rey o de la terra, com per altres qualsevulla persones. No volen emperò ésser tinguts per obligats de algun altre cars fortuit, divinal ni humanal, cogitat o incogitat, sinò tant solament de furt o robo, com està dit.

Més és pactat, que en cars de dany o pèrdua, lo que Déu no vulla, dits asseguradors ne hajan de respondre a dit senyor comanador.

Pere Benet Bals, per .XV. reals, se n'obliga per ...	CXXV. lliures.
Rafel Antic, per .XV. reals, se n'obliga per	CXXV. lliures.
Francesch Puig Janer, per .XV. reals, se obliga per.	CXXV. lliures.
Pere Çervera, per .XV. reals, se n'obliga per	CXXV. lliures.»

el que prevenia el riesgo de pedrisco sobre un viñedo ²⁵, y los

AHPB. Luis Jorba (menor), leg. 17, lib. seg. marit., años 1577-1594.
25. «Die mercurii .XXIII. mensis martii anno a Nativitate Domini
M.DC.XXVII.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat avall mencionada, per ferme, vàlida y solemne stipulatió, convenen y en bona fe prometen al magnífich mossèn Diego Steve, mercader, ciutedà de Barcelona y a la senyora Paula Steve y Talavera, muller sua :

Que si en la cullita del present y corrent any mil sis cents vint y set, se sdevindrà (ço que Déu no vulla) icaurer pedregada en la parròchia de Sant Feliu de Alella y per rahó de dita pedregada, dits senyors coniu- ges Steves no cullissen y a ells no'ls vingués a tocar dita cullita doscen- tes y sexanta càrregas de vi, ço és, doscentes y vint ditas càrregas entre claret y tresnits y las restants quaranta càrregas vi blanch, per raó del arrendament dits coniu- ges Steves tenen acceptat del terçó y vinyas y al- tras cosas de Alella, del magnífich mícer Damià Joan Reguer, doctor en drets, com a procurador general del excelentíssim senyor don Francisco de Moncada, marquès de Aytona, ab acte rebut en poder del honorable y dis- cret Pere Carbonell, notari de Barcelona, a 10 de dezembre del any prop passat mil sis cents y vint y sis, donaran y pagaran y donar y pagar prome- ten, a dits senyors coniu- ges Steves y a l'altre d'ells, axí que pagant al hu sian deslliurats dels dos, tota la quantitat que als preus avall desig- nats importaran y ells dits asseguradors respective los tocarà, per la quantitat que assegurada havian, las càrregas que per rahó de dita padra- gada poria ser disminuissen en lo present y corrent any de las sobre ditas doscentes y sexanta càrregas en la specie de sobre expressadas, de la qual disminutió, en cas se seguís per rahó de dita padragada tant solament, ço que Déu no vulle, volen las ditas parts, que dits senyors coniu- ges Steves, ne sian creguts de sa simple paraula o al menys de son simple ju- rament, ningun altre género de provas demanat ni request, en virtut del jurament avall scrit, y la qual paga fer promet en la present ciutat de Bar- celona, dins quinse dias après que dit dany o pèrdua per lo cas sobredit, los serà estada intimada, sens cautió alguna, y sens dilatió...

Item, és pactat y concordat entre ditas parts, que lo risch y perill de ditas cosas corre del dia present en avall fins a que la sobredita verema sia en vaxella.

Item, és pactat entre ditas parts, que ditas dos centes sexanta càrre- gas de vi sian hagudas y estimadas en mil cent y vint lliuras barcelonesas, es a saber lo vi claret y tresnits, a raó de quoranta reals per cada una càrrega. Las restants quoranta càrregas de vi blanch, a raó de sexanta reals per cada càrrega, que a la dita rahó venen a importar ditas mil cent y vint lliuras, a la qual stima volen ditas parts e pacten, haverse de estar en cas de dany o pèrdua, ço que Déu no vulla, no obstant qualsevols lleys o ordinations, axi de Consolat com altres, a les quals las sobreditas parts

que comprendían el rescate de cautivos moros ²⁶ o cristianos, tan-

per esta vegada renuntian en virtut del jurament que'n fan y presten a Nostre Senyor Déu y als seus quatre sancts Evangelis.

Item, és pactat y concordat entre ditas parts, que en cas cayga padre-gada, ço que Déu no vulle y no abastava aquella, dits senyors conijuges Steves, cullisen ya ells los treassen com a arrendataris sobredits, les sobre-ditas dos centes y sexanta càrregas de vi, ço és, dos centes y vint entre claret y tresnits y las restants quoranta blanch, que no obstant dita padre-gada dits asseguradors, no sian tinguts ni obligats a dits conijuges Steves a refer cosa alguna, si no és en cas que per rahó de dita pedragada no cullisier integrament las sobredits dos centes y sexanta càrregas de vi, com de sobre stà dit.

A raó (*en blanco*)

Testes sunt : Josephus Gil de Federich et Franciscus Alexandre Blanch, scriptores Barchinone degentes.»

AHPB. Francisco Tries, leg. 20, 1.º, seg. años 1626-31. Una nota marginal indica *Non habuit efectum*.

26. «Ciri Abraham

Die iovis .XV. mensis ianuarii anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo.

Les personas devall scrites per pactè exprés fet entre elles, de una part; e lo honorable Ciri Abraham Arapti, moro de la ciutat del Alger de Barbaria, de la part altre,, prenen en sí lo risch e perill de la persona del dit Ciri Abraham Arapti, que en lo viatge de Barbaria, entrade ab exida, fins en Barchinona, ab lo navili d'en Honofra Riera, ab lo qual lo dit Ciri Abraham deu muntar per anar en Bogia e o en qualsevol loch o lochs de la Barbaria, e de aqui ab dit navili deu retornar en Barchinona.

Axi emperò que si en dit viatge, anant dit Ciri Abraham e tornant en Barcelona, lo dit Ciri Abraham Arapti, moro, era pres per cossaris o altres gents per la qual presa se hauria de reschatar per liberar e metre en libertad la sua persona, que en tal cas, les persones devall scrites, hagen e sien tengudes, e prometen cascú per la quantitat que devall pren de risch, donar e pagar al dit Ciri Abraham o per ell al honorable en Rafel Oliver, mercader, ciutadà de Barchinona, cent duchats d'or e de pes, ço és cascuna d'elles la quantitat particular que devall pren de risch, decontinent sebuda nova certa en Barcelona de la presa o capció del dit Ciri Abraham Arapti, moro, tota dilació, excusació e excepció apart posades; e pagar aquells particularment, cascú si obliga en persona e en bens, volents que dit cas seguit se puga procehir contra ells, ço és, contra cascú d'ells per la sua particular quantitat, com per cambis mercantívols vers e no fictes.

E prometen restituhir e smenar, donar e pagar sens dilació alguna,

to en poder de berberiscos o bien de moros, luteranos; ingleses u otros enemigos de la Santa Fe Católica ²⁷.

totes e qualsevols despeses dans e interessos que al dit Ciri Abraham o per ell al dit Raphel Oliver ne convenga fer o sostenir, en juy o fora juy, de les quals despeses dans e interessos sia cregut lo dit Ciri Abraham o per ell lo dit Raphel Oliver, de sa simple paraula, algun altre linatge de proves no demanat ni raquest.

Es empero pactat que si après de ésser pres o detengut lo dit Ciri Abraham ans de ésser reschatat e liberat, lo dit Ciri Abraham ere mort o fugia no pagant dit reschat, per la qual fuyta fos en libertat o éxia de dita captivitat o presó sens reschat algú que pagat no hauria. En qualsevol dels dits cassos, dits e devall scrits asseguradors no sien tenguts en pagar caso alguna de les quantitats per ells devall particularment preses de risch, ans sien *ipso facto* fora del dit risch.

E per maior seguratat de les dites cosas, les dites persones assegurador[e]s juran a Nostre Senyor Déu e als seus sants quatre Evangelis per les llur mans corporalment tocats, totes les dites cosas attendre e complir, tenir e observar e contra aquelles no fer o venir per alguna rahó, dret o causa.

Primo, lo honorable en Rafel Oliver, mercader dix haver rebud per .XXXIII, ducats e .I. terç d'or, dos ducats dos terços [de] comptants XXXIII ducats .I. terç.

Textes honorabilis Franciscus Çaporta, mercator, civis Valencie; Christóforus de Santafe, mercator ville de Cambrils et Benedictus Oliver, apotecharius, civis Barchinone.

Item, en Gispert de Santafe, mercader, ciutadà de València, dix haver rebud per .XXXIII. duchats e .I. terç d'or, dos ducats e dos terços de comptants XXXIII. ducats e .I. terç.

Testes predicti.

Item, en Gabriel Mas, mercader, ciutadà de València, dix haver rebud per .XXXIII. ducats e hun terç d'or, dos ducats e dos terços de comptants XXXIII. ducats e .I. terç.

Testes predicti.

AHPB. Pere Triter, leg. 13, libro seguros, años 1499-1500.

27. «Die mercurii .XXVIII. mensis decembris, anno a Nativitate Domini M.DLXXXIII [1593].»

Les persones devall scrites, quiscuna per la cantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solemne stipulació, convenen y prometen al reverent pare fra Miquel Gascha, ministre del monestir de la Santíssima Trinitat, de la present ciutat de Barcelona, en assó present, que

Resulta curioso consignar, por ejemplo, el contrato de seguro para la recuperación de un esclavo fugado de la casa de su amo y señor ²⁸, con posterioridad a la derogación del seguro

si lo molt reverent pare fray Melcior Carreras, provincial de dit orde, lo qual se ha de embarcar sus lo bergantí nomenat santa Maria Bonaventura, patronejat per Pere Cathalà o per altre qualsevol sie patronejat, per anar y navegar ab dit bergantí a la illa de Mallorca, en dit viatge serà pres, so que Déu no vulla, de moros, luterans, inglesos o altres enemichs de la santa Fe Cathólica o del rey nostre senyor, en dit cas de presa, y dins vuyt dies après que aquella los serà intimada, donaran y pagaran al dit reverent pare fra Miquel Gascha, per lo rescat de la persona del dit molt reverent pare provincial, quatre centes liures moneda barcelonesa, sens dilatió...

Entés emperó e declarat que si seguintse dita presa, lo dit reverent pare provincial, per sa bona ventura escaparà o no escaparà, emperó dins quinze dies après de seguida dita presa estant catiu morirà, ço que Déu no vulla, en tal cas los dels asseguradors no volen estar obligats en cosa alguna.

Testes sunt: Petrus Montaner et Jacobus Tora, scriptores Barchinone.

Raphael Antich, ferma per cent cinquanta liures y àpocha de quatre liures y mija CL. lliures.

Hieroní Ferrer, de Igualada, ferma per cent cinquanta liures y àpocha de quatre liures y deu sous ... CL. lliures.

Miquel Texidor, ferma per cente liures y àpocha de tres liures C. lliures.

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. 1.º seguros, años 1591-1597.

28. «Die jovis .XXXI^a. mensis madii, anno predicto [1498].

Les personas devall scrites per pacte fet entre elles, de una part, e en Johan Clot, capser, ciutadà de Barcalona, de la part altre, prenen en sí lo risch e perill de un catiu de nació de moros de Bona appellat Amet, de edat de .XXII. anys o entorn, lo qual catiu és fugit lo die proppassat del dit Johan Clot, amo seu, en aquesta manera, ço és, que si lo dit catiu dins temps de quatre mesos del dia de la firma del present pacte en avant comptadors, no era cobraç e tornat en domini del dit Johan Clot, amo seu, viu, que en tal cas, passats los dits quatre mesos, los devall scrites assaguradors sens dilació alguna, prometen pagar al dit Johan Clot les quantitats assegurades, ço és, cascú la sua particular quantitat per ell presa de risch mercantívolment e de pla, ab restitució de totes messions e despeses si per recobrar aquelles ne hauria a sostenir, de les quals sia cregut de sa simpla paraula, obligantsli les personas e los bens, com per cambis mercantívols vers e no fictes.

obligatorio implantado por la Generalidad de Cataluña, a causa del fracaso conómico derivado de su creación.

Por lo que concierne al seguro de rentas vitalicias señalado por don José Maluquer Salvador, suponemos se identifica con la creación de violarios o censales por la vida; fórmula tradicional en Cataluña, es decir, con la obligación redimible de pasar una pensión anual durante la vida, en contraposición con la institución de Derecho Catalán, llamada *censal mort*, o mejor dicho, la venta, por cierto precio, del derecho de percibir una pensión, con el pacto de retroventa llamado de *luir*, asimismo conocido por *laudemio* ²⁹.

En tiempos de Carlos V existían ciertas Cofradías de Socorros mutuos, las cuales atendían al auxilio de los agremiados enfermos ³⁰.

En Barcelona, la antiquísima Cofradía de la Casa del Señor Rey, fundada bajo el patronazgo de la Purísima Concepción de la Virgen María, no sólo atendía al auxilio de los cofrades po-

Entés emperò é declarat, que si dins los dits quatre mesos dit catiu ere recobrat e per causa de la fuyta o en altre no ere cobrat sà, que no sien tenguts a malaltia neguna corporal que li seguís dins dit lo temps, sinò de restituhirlo viu sà o malalt.

Primo en Pera Steva, mercader, dix haver rebud per
.X. lliures: II. lliures, XVI. sous de comptants X. lliures.

Item en Rafel Oliver, mercader, dix haver rebud per
.X. lliures: II. lliures, XVI. sous de comptants X. lliures.

Testes firmarum omnium predictorum sunt Petrus Johannes
d'Ollers et Petrus Mathali, mercatores, cives Barchinone.

Item, en Franci Spano, mercader, dix haver rebud per
.X. lliures: II. lliures XVI. sous de comptants X. lliures.

Testes proxime dicti».

AHPB. Pedro Triter, leg. 11, man. 20 contr. año 1498.

29. Sobre estas instituciones V. *Diccionario de Derecho privado*, I (Barcelona, 1950) pp. 849-850. FOLCH CAPDEVILA, Rafel, y SERRALLONGA GUASCH, Lluís G. *Vocabulari Juridic Català* (Barcelona, 1943), pp. 55-247. ROUSTIT, Yvan: *La consolidation de la dette publique à Barcelone au milieu du XIVe siècle*, «Estudios de Historia Moderna», IV (Barcelona, 1954). MADURELL MARIMÓN, Josep Maria: *Catalogne et Languedoc. Moines de Santes Creus aux «Studia Generalia» de Toulouse et Perpignan*. «Annales du Midi», Toulouse, 67 (1955) 281.

30. DE JUAN: *ob cit.* p. 57.

bres y necesitados, con entregas de socorros pecuniarios ³¹; sino también mediante la concesión de mutuos o préstamos en dinero metálico gratuitos y sin ninguna percepción de interés ³²,

31. En las ordenanzas aprobadas por el Capítulo o Consejo general de la Cofradía del Señor Rey, a 14 de septiembre de 1392, entre las obligaciones contraídas por los dos bolseros de dicha Real Hermandad, tanto los que seguían en la corte del señor rey como los avecindados en la ciudad de Barcelona, se establece que aquéllos procurarían no faltasen fondos para atender a las necesidades de los cofrades pobres, tal como lo consigna el siguiente texto:

«Part açò, orдона e volch lo dit Capítol, que'l bosser, ara o per avant resident en la cort del senyor rey, sia tengut, en la fi de sa administració, de dar resta, si n'haurà, al bosser resident en Barchinona, però que, ensemps, comuniquen e's socorren de moneda, com necessari serà, çò és, que aquell bosser qui freturará de moneda per ops de la Confraria de que serà bosser, se puxa ajudar de la moneda que serà vers l'altre bosser, e aquell sia tengut de socòrrerli'n, en manera que .I. ne altre d'ells, no fretur, ans haia moneda per les necessitats dels confreres e de la Confraria de que serà bosser».

AHCB. (Archivo Histórico de la Ciudad de Barcelona). *Llibre de la Confraria de la Mare de Déu*, f. 8.

La ayuda a los cofrades, asimismo, la encontramos certificada por el acuerdo del Consejo general de dicha Cofradía, que dice así: *Item, que fos socorregut a frare Antoni Ginebreda*, señalándole la cantidad de diez florines. *E que a frare Antoni Ginebreda, fossen dats, dels diners de la Confraria .X. florins.*

AHCB. *Llibre de la Confraria...*, f. 8: 14 septiembre 1392.

Por otra parte «*Petrus Cestret, olim de domo domini regis Petri, alte recordacionis regis Aragonie, cives Barchinone*», percibió 33 sueldos de parte del sastre Jaime Clapers, mayoral, administrador y bolsero de dicha Real Cofradía, «*erogastis michi amore Dei et gloriose Virginis Marie, in sustentatione vite me, pro ea quia sunt (?) pauper confrater eiusdem Confratrie*», por razón de la orden dada por los mayorales, tal como lo indica el siguiente párrafo: *...donats a'n Pere Cestret, lo qual fo, en temps passat, de casa del senyor rey en Pere, de bona memòria, e confrara de la dita Confraria, tres florins d'or d'Aràgò, los quals nos, ab voluntat e assentiment de alguns de dits confreres, havem acordat que li sien dats per amor de Déu, en ajuda de ses necessitats...*

AHPB. Juan Eximenis, leg. 11, man. 14, años 1398-1400, f. 8: 29 abril 1398.

32. El portero real y cofrade Guillermo de Cisan percibió cinco florines en concepto de préstamo, mediante la firma de un debitorio al

y la donación graciosa de ropas y calzado, como, por ejemplo, una cota, un capuz, un par de calzones y zapatos ³³.

No faltaba tampoco la ayuda a los pobres enfermos mediante dádivas en dinero ³⁴, proporcionándoles la asistencia mé-

sastre Jaime Clapers, bolsero de dicha Real Cofradía, en virtud del albarán expedido por los mayores de la misma, el cual dice así: *...donats a'n Guillem de Cisan, confrare de la dita Confraria, los quals, nos ab delibèració e assentiment dels confreres deius scrits, sabent la necessitat en que és posat, havem acordat que li sten prestats de les rendes la dita Confraria, quinque florenos d'or d'Aragó, per los quals ha jurat e promés, tornar a la dita Confraria...*

AHPB. Juan Eximenis, leg. 11, man. 14, años 1398-1400, f. 86 v.º: 5 julio 1399.

33. Consta que *Petrus Johannis, payerius, civis Barchinone*, mediante recibo reconoció a *Jacobo Clapers, sartori, civi dicte citatis, maioralis ac buřsario Confratrie Beate Marie Virginis, institute in palacio maiori domini regis Barchinone, pro confratribus Barchinone residentibus*, haber percibido de dineros de dicha Cofradía 60 sueldos y ocho dineros de moneda barcelonesa de terno, *ratione et pro precio cuisusdam supertunicale sive cota, el unum capucii et unius paris caligarum panni de la terra coloris lividi, et unius paris sotularum, que omnia a me emistis, habuistis et recepistis, et que eciam maiores dicte Confratrie, de assensu nonnullorum confratrem dicte Confratrie, mandarunt dari amore Dei, Francisco Marimon, confratri dicte Confratrie...*

AHPB. Juan Eximenis, leg. 11, man. 14, años 1398-1400, f. 89 v.º: 18 agosto 1399.

34. Así vemos cómo *frater Galcerandus Ça Tallada, de ordine sancti Johannis Jherolomitani, confrater Confratrie de Domo Domini Regis*, suscribió una carta de pago a *Jacobo de Lendrich, de officio magistri racionalis curie dicti domini regis, receptori et distributori pecunie que pervenit dicte Confratrie pro confratribus residentibus Barchinone*, de voluntad del legista Juan de Vallseca y de Jaime Pastor, cobró diez florines de oro de Aragón, *erogastis michi amore Dei, pro sustentacione vite mee et pro colendo me in infirmitate qua detineor nunc prout Dominus placet...*

AHPB. Juan Eximenis, leg. 9, manual años 1393-1395: 15 septiembre 1394.

El causídico Jaime Riera cobró cinco florines de oro de Aragón, para subvenir a la enfermedad del difunto cofrade Guillermo Agustí.

AHPB. Juan Eximenis, leg. 9, man. 14, años 1398-1400, f. 116 v.º: 3 enero 1400.

dica por parte de un físico y un cirujano, sin pago de salario alguno por parte del paciente, y suministrándoles además, gratuitamente, las medicinas necesarias preparadas por el especiero o boticario de la susodicha pía asociación³⁵.

35. «De la almoyna dels confreres freturosos.

XIX. Singularment e assenyalada, son carregats los maiorals, que après que per los visitadors seran certificats de la necessitat d'algun confrere, acorden ab los visitadors, ensemps, quina ajuda, ço és, quin préstech, o quin do o almoyna serà feta al dit confrere. E après que ho hauran acordat, fassen, encontinent, donar aquell per lo bossar, en la manera acordada...

Gran e inextimable serà lur càrrech, si après que per los visitadors, certament seran informats de la misèria e fretura del confrere, no giren tota la lur diligència e tot lur poder, que a la necessitat d'aquell sia degudament proveyt dels bens de la Confraria, si ni haurà, així com aquells qui primerament e ans de totes coses, son deguts als confreres freturosos.

E sino n'hi haurà, ensemps, ab los visitadors, son tenguts de metre's a captar per tots los confreres, en tal manera, que'l confrere freturós, migençant lur obra, sia, de uns bens o d'altres, subvengut, així com mils ferse puxe, o per préstech o per do o per alguna cosa ordinària, segons que'l cas o aportarà, ab que puxa subportar sa misèria e fretura.

Item, han càrrech los dist maiorals de Barchinona, de haver dos metges, un físich e un cirurgià, que sien tenguts de visitar los confreres freturosos malalts, sens salari algú del pacient. Los quals metges sien pensionats dels bens de la Confraria.

E semblant càrrech han los maiorals seguints la Cort, en les altres ciutats hon lo senyor rey serà per aturar.

Aiximateix han càrrech de haber en la dita ciutat de Barchinona, un especier, qui sia hom de bé, qui administré les medicines als dits confreres freturosos. Lo qual especier a liurar les dites medicines, no haia menester manament, sinò solament dels visitadors.

E que de .IIII. en .IIII. mesos, los maiorals e visitadors, o almenys dos de ells, ço és, un maioral e un visitador, sien tenguts de comptar ab lo dit especier, e de ferli pagar per lo bossar, ço que degut li serà per les dites medicines.

E d'açó mateix han càrrech los maiorals seguints la Cort en les altres ciutats on lo senyor serà per aturar».

ACB (Archivo de la Catedral de Barcelona). *Llibre de la Confraria de la Casa del Senyor Rey, intitulada, sots invocació de la Sagrada e Pura Concepció de Madona Santa Maria Verge e Mare gloriosa*, ff. 21,

Esta última modalidad fué realmente una verdadera y efectiva práctica del seguro de enfermedad, con la correspondiente asistencia facultativa médico-farmacéutica, en cierta manera similar a la establecida en la actualidad.

Es de advertir que no se admitía el ingreso de nuevos cofrades a la mencionada Real Cofradía si eran personas afectadas por alguna enfermedad o condicionando su entrada con el previo pago de la elevada cuota de entrada, fijada en cien sueldos, admitiéndose también si se trataba de enfermos peores, sin abono de estipendio alguno ³⁶.

La prestación del seguro de enfermedad a favor de los cofrades pobres y enfermos la corrobora también el testamento del notario y escribano de la ciudad de Barcelona Juan Ginebret al disponer que la cuarta parte de las rentas por él asignadas y legadas a la mencionada Real Cofradía de la Concepción de la Virgen María fuese aplicada para la aludida asistencia médico-farmacéutica ³⁷.

Las visitas a los cofrades dolientes corrían a cargo de los vi-

21 v.º, cap. XIX *del ròtol dels maiorals* de las Ordenanzas de la Cofradía aprobadas por el rey Martín I de Aragón, en 1398.

36. «De la forma de la recepció dels confreres e dels cassos perquè deuen esser foragitats de la Confrería.

Item, algun que sia malalt, axi mateix, no pot ésser reebut en confrare, si donchs no dona per intrada cent solidos o que sia pobre furturós.

E si algun pobre malalt serà reebut en confrare, sens pagar los dits .C. solidos, e moira en aquella malaltia, tota la despulla sia de la Confraria, si a altre per justicia no's devia».

ACB. *Llibre de la Confraria...*, ff. 1, 17 v.º, col. 2, cap. XII, *del ròtol dels maiorals*.

37. «La dite, emperò, Confraria de la Concepció de la Verge Maria, la qual no solament [sia] conservada, más, molt e molt desig ésser augmentada, instituesch, sots tal pacte, forma e condició, que la dita quarta part, hage a convertir en pagar lo salari del metge e les medecines que administrades seran als pobres confreres de dita Confraria, e en les necessitats dels dits confreres, tant quant bastar, porà, com lo principal fonament de la dite e altres Confraries, sia ajudar e valer, en les necessitats als confreres, e axi antigament se fahia en la dita Confraria».

AHPB. Miguel Franquesa, leg. 8, lib. testamentos, años 1457-1480: 27 de septiembre 1469. Publicado a 5 octubre del mismo año.

sitadores de la Cofradía, los cuales debían procurar que tales enfermos fuesen debidamente visitados y reconocidos por los médicos y de que estuviesen provistos de las medicinas despachadas por el especiero de la susodicha Real y Pía Hermandad³⁸, cumpliendo así su misión como encargados de la práctica de tales obras de misericordia entre sus consocios.

* * *

Los protocolos notariales barceloneses presentan un considerable número de contratos de aseguramiento de vida, los cuales, por su indudable interés, damos a conocer por medio de las presentes notas, en cierto modo similares a las últimamente publicadas sobre los seguros de vida de esclavos en Barcelona³⁹.

Las personas objeto del seguro de sus vidas pertenecían a distintas escalas y categorías sociales: grandes dignidades eclesiásticas, altas personalidades de la nobleza, embajadores reales, funcionarios públicos, mercaderes, artesanos, gentes de humildes profesiones, así como esclavos y aun menores de edad.

En primer término, trataremos de los seguros de vida generales, para luego detallar los particulares, en sus distintas formas y modalidades, como son de ver por el diplomatario de

38. «Ròtol dels visitadors».

Del càrrech que han los visitadors en complir les obres de misericòrdia en los confreres posats en necessitat XXII

Càrrech general que les obres de misericòrdia, se compliquen en los confreres havent necessitat XXII

Han càrrech, en general, los dits visitadors, que en nom e per part de tots los confreres e dels bens de la Confraria, y si aquells no y basten, ab sollicitació e prechs dels bens propis dels dits confreres, facen de lur poder, que totes les obres de misericòrdia se compliquen en l'exercici de lur offici.

Del càrrech de almoyna XXV

Item, son carregats que donen obra ab acabament, que'ls malalts freturoso[so]s, sien visitats per los metges e provehits de medicines per l'especier ordenades».

ACB. *Llibre de la Confraria...*, ff. 1 v.º, 24, cap. XXII y XXV. *Del ròtol dels visitadors*.

39. MADURELL MARIMÓN, José María: *Los seguros de vida...*, páginas 123-188.

tales contratos, que transcribimos al final de las presentes notas.

Ello, indudablemente, tan sólo permite, en parte, dar una breve visión retrospectiva de su proceso histórico jurídico y cronológico, y, por ende, observar la permanencia o consiguiente evolución de las fórmulas instrumentales o cláusulas de estilo de tales contratos, durante el transcurso de cuatro siglos, aparte de unas pertinentes observaciones y consideraciones, desde los puntos de mira social y económico.

LA FORMALIZACIÓN DE LOS CONTRATOS DE SEGUROS DE VIDA

Los encabezamientos de los contratos de seguros de vida presentan algunas veces formas especiales, poco frecuentes, y otras más generalizadas; estas últimas, más acordes con algunas de las evoluciones o variaciones de las tradicionales cláusulas de estilo aplicadas a los seguros marítimos, con las dos modalidades de tratarse de un solo asegurador, o bien, de varios.

Para el primer caso aparecen indistintamente las cabeceras siguientes, alusivas a múltiples variedades de tratamientos: *Lo honorable* (doc. 14, 17, 35, 42, 44, 45, 47, 82, 84, 107); *Lo magnifich* (doc. 85, 152, 160, 161); *Lo noble* (doc. 119); *Lo discret* (doc. 32); *Lo molt illustre y reverent* (doc. 151); *Lo senyor* (doc. 60, 78, 159, 165); el monosílabo *Don*, aplicado para la persona que actúa como representante de una razón social o Compañía Mercantil (doc. 167, 168, 172, 173), y también, con menos frecuencia, el nombre, apellidos, profesión, y a veces, la ciudadanía del contratista o contratistas del seguro (doc. 121, 153, 155, 162, 163, 166, 169, 170, 171).

A veces antecede a los antedichos encabezamientos el adverbio *com*. Por ejemplo: *Com lo honorable* (doc. 31); *Com lo magnifich* (doc. 38); *Com lo venerable* (doc. 55, 57):

En otros casos, los textos de los aludidos contratos se inician con estas palabras: *La persona* (doc. 58, 133, 147, 149, 154, 156, 158, 164), o bien: *Lo asegurador* (doc. 141, 144), seguida de la referencia alusiva a la cantidad que más abajo declararán y suscribirán, y aun con la fórmula mixta de *La persona y asegurador* (doc. 10, 94, 134, 135).

Raramente aparecen las formas explícitas, claras y expre-

sivas, por las que el asegurador declara: *fa seguretats de vida* (doc. 160); *altrament li convinga fer assegurar la vida de...* (doc. 57), o bien que asegura el riesgo *en e sobre la vida de...* (doc. 23), o *sobre la persona e vida* (doc. 29, 53); *sobre la persona e vida natural* (doc. 24), o bien con la fórmula latinizada de *riscum, periculum et fortunam vite vestre* (doc. 171), o sea, de la vida del individuo objeto del seguro.

La intervención de una pluralidad de contratistas aseguradores, indistintamente se indica con una similar modalidad, pero con las palabras pluralizadas de *Les persones* (doc. 2-9, 15, 16, 18-22, 26-28, 30, 34, 36, 37, 39-41, 43, 46, 48, 49, 51, 52, 56, 59, 62, 65-69, 71-77, 79, 80, 86, 88, 89, 97-106, 108-118, 122-128, 130-132, 136-140, 142, 143, 146, 148, 150), o *Los aseguradors* (doc. 33, 93, 129), complementadas también con indicaciones relativas a las cantidades por ellos, respectivamente, suscritas al pie del contrato, *quiscú per la quantitat de val mencionada* (doc. 9, 13), *quiscú per la quantitat de vall mencionada* (doc. 15, 16, 18), o *quiscuna per la quantitat de vall mencionada* (doc. 19-22, 26, 28), o sencillamente *per la quantitat de vall mencionada* (doc. 43).

Nuevas modalidades presentan las cabeceras de contratos de seguros de vida bajo las dobles formas *Les persones y aseguradors* (doc. 11, 13, 50, 61, 63, 64, 70, 81, 83, 87, 90-92, 95, 96, 120), o viceversa, *Los aseguradors e persones* (doc. 12).

Es curioso consignar otro encabezamiento de contrato, el cual presenta una nueva denominación característica, tal como la de *Los assignadors* (doc. 145).

La tercera y última de las fórmulas de cláusulas introductorias de contratos de seguros de vida resulta sensiblemente similar a la de los seguros marítimos, en general, consignados bajo la acostumbrada y típica forma de *Semblant seguretats de les altres, juxta forma de les noves ordinations* (doc. 23, 29), con las variantes complementarias de *juxta forma de les noves y últimes ordinations* (doc. 24), o *segons forma de les derres ordinations* (doc. 53, 54).

A continuación de los encabezamientos se declaran las filiaciones, tanto del asegurado como de la persona objeto del seguro, y en cierto caso especial, coincidente con una misma

personalidad, como, por ejemplo, en el contrato de aseguramiento de vida del párroco de Santa Creu d'Olorde, Gabriel Altarriba, en el cual éste declara lo suscribía para satisfacer algunos intereses seculares y por convenirle asegurar su vida por espacio de tres meses: *per satisfacer alguns interessos seculars, y altrament li convingua ferse assegurar la vida per temps de tres mesos* (doc. 55). Tales cabeceras completan después con las indicaciones del cargo, oficio o profesión; vecindad o ciudadanía, años de edad, estado de salud o enfermedad, señalamiento de residencia fija o móvil y, pocas veces, el testimonio o certificación de fe de vida de los individuos asegurados.

No falta la indispensable y explícita declaración del riesgo para el caso de muerte, delimitándose el cubierto por el seguro y los excluidos de él; la temporalidad del aseguramiento, estipulada en el término concreto del tiempo de su vigencia; la cuantía de la indemnización del riesgo; la forma de notificación de la muerte del asegurado; el pago anticipado de la prima por parte del asegurador; la designación de plazo para el abono de la indemnización o pago del importe del riesgo concertado a cargo del asegurador o copartícipes aseguradores comprometidos para el caso.

Tampoco se omiten las consabidas renunciaciones de derechos, sumisiones de fuero y jurisdicción, ya ante los Cónsules de la Lonja de Mar, o bien ante el veguer o baile, o cualquier curia eclesiástica o secular, y más modernamente, ante la del corregidor.

Se incluyen, además, ciertas cláusulas relacionadas con las consabidas obligaciones de bienes de los contratantes, las protocolarias prestaciones de juramentos, pagos de primas, el indispensable señalamiento del tanto por ciento para el cálculo y efectivo abono de las mismas, casi siempre en dinero contante o por mediación de la Tabla de Cambio de Barcelona, o bien de la de otros cambistas de la ciudad condal, y la exención de la presentación de pruebas acreditativas del derecho del asegurado a percibir el importe del riesgo concertado.

No faltan las notas marginales, tanto en la cabecera como al pie de los contratos, relativas a las cancelaciones de los mismos, transcurrido el término de su vigencia, o antes, en caso de

rescisión, o bien las acreditativas a sus correspondientes prórogas; las de registro de las actas de notificación de la muerte de las personas aseguradas, y aun las declaraciones explícitas del día, hora y lugar del fallecimiento de aquellas.

DECLARACIÓN DE RIESGO

La declaración del riesgo, en los contratos de seguros de vida, aparece consignada bajo la fórmula *per mortem aut alio quovis casu* (doc. 1), o bien con otras variadas locuciones, más o menos habituales, alusivas a la muerte de la persona asegurada, como, por ejemplo, con la laconica expresión *natural* (doc. 9-12; 14-16), complementada con la detallada aclaración *per ésser morta de mort accidental, e o desastradament, e o de feridures; com és negarse, e o caure en mar batellant, e ésser ferit de talls feridures* (doc. 12).

Tales declaraciones comprendían también los casos de muerte *divinal o casual* (doc. 4), *divinal o humanal* (doc. 4) y, más frecuentemente, *natural o accidental* (doc. 17, 31, 33, 42, 45, 47-50, 60, 61, 63, 64, 70, 81-85, 87, 90-92, 107, 120, 121, 126-128, 130-132, 134, 135), con los aditamentos *o altra qualsevol* (doc. 19, 33, 42, 45), *o així que la ánima se separe del còs* (doc. 19), *o altrament que la ánima se separás del còs* (doc. 160), *o axí de dia con de nit, y axí en terra com en mar, y en qualsevol part del món, axí per judici diví com humà* (doc. 47-48), y o bien *per judici divinal com humà* (doc. 49).

Enumeremos también las normas declarativas del riesgo sobre la muerte, ya sea *natural com casual* (doc. 6-8), *natural, casual o accidental* (doc. 18-22, 26-30, 34-37, 59, 62, 65, 68, 71-74, 118, 145, 172); *natural, causal o accidental* (doc. 146-150, 156-159, 162, 163, 165, 170), con el complemento: *o altre qualsevol així que la ánima se separe de son còs* (doc. 18-22, 26-28, 30, 32, 34, 37, 39-41, 43, 44, 51, 56, 58, 59, 62, 65, 66, 71-80, 122, 138), o el añadido: *cas cogitat o incogitat* (doc. 123-125, 133, 136, 137, 139, 140, 142, 143, 146, 148, 149, 154, 161, 164), así como las variantes: *o altrament* (doc. 129, 141), *o altra qualsevol cas encara que incogitat* (doc. 108, 111, 114), *ab que no sia mort vio-*

lenta, aci que la ànima se separe del còs (doc. 100), y de *qualsevols volers divinal e humanal, fortuit o casual, cogitat o incogitat* (doc. 54) y, por último: *o altre qualsevulla cars, axi divinal com humanal, fortuit o no fortuit, cogitat o incogitat, axi que la ànima se li separ del cors* (doc. 68).

Aparecen además otras formas declarativas del riesgo de muerte, tales como *natural y corporal com accidental* (doc. 119), *natural, accidental o desastrada* (doc. 88, 93, 95), *mort natural, casual o accidental... sols no sie de mort desastrada* (doc. 98), *natural o corporal de qualsevol manera* (doc. 52), *corporal o accidental o per qualsevol càs que sia fortuit e inopinat* (doc. 166), *natural, casual o accidental* (doc. 167), *axi de mort natural com de mort violenta* (doc. 67), y más lacónicamente *per qualsevol linatge de mort* (doc. 6, 7).

Previénense además las contingencias del peligro de muerte natural a causa de enfermedades, como, por ejemplo: *de malaltia corporal ho per qualsevol sinistre càs, exceptat que no moris en mar* (doc. 55) o bien con la excepción de *aigües, axi de riu com de mar* (doc. 57); *per qualsevol malaltia, feridura, cops, o desastre, o de mort civil, o altrament* (doc. 9), *axi de malaltia, com de feridures, e o de altres qualsevol desastre o desastres* (doc. 11, 13); *per malaltia o per cas fortuit... per malaltia natural o casual* (doc. 3); *per malaltia naturalment o per mort casual* (doc. 5); así como si *moria naturalment o casualment de qualsevol linatge de mort* (doc. 6), y, finalmente; *per morir de malaltia, o en altre manera e o per qualsevol desastre* (doc. 10).

En un contrato se hace declaración expresa de la enfermedad del asegurado con referencia al posible riesgo como consecuencia de la misma y aun de otras dolencias, *tant de aquesta malaltia que vuy té, com de altra qualsevol* (doc. 46).

Un caso especial de riesgo del año 1492, de la época de la Inquisición en Barcelona, aparece bajo el tenor y literatura siguiente: *per qualsevol càs o de Inquisició o de mort, o de altre qualsevol altre axi divinal com humanal* (doc. 2).

DECLARACIONES DEL ESTADO DE SALUD O ENFERMEDAD

Por lo que concierne a las personas objeto del seguro de sus vidas, en algunos casos, en una de las cláusulas contractuales, expresamente se declara el goce de salud corporal de las mismas, y pocas veces, casi excepcionalmente, se expresa la afección sufrida por aquéllas.

La primera particularidad se manifiesta así: *sà y bó* (doc. 86, 89, 99, 102-106, 109, 110, 115-118, 134, 135, 153, 155, 167-170, 172); *sà y molt bó* (doc. 63, 64, 94); *sà y molt bó y sens febra* (doc. 70, 75); *està sà, de manera que no te febra, ni malaltia, de la qual tinga perill de la vida* (doc. 52); *està ab salut* (doc. 69, 71-73); *està ab salut e sens febra* (doc. 75); *que al present gosa salut* (doc. 147); *està sà y paseja per Barcelona* (doc. 65), o bien tratándose de una religiosa: *està sana y bona* (doc. 129).

Cuando corresponde al seguro de más de una persona se declara la sanidad de los asegurados con las expresiones pluralizadas de *sans y bons* (doc. 120).

En ciertos casos se excluye la indicación de la enfermedad del asegurado, tal como en la fórmula: *estant sà y bó y no altrament* (doc. 133); previniéndose, asimismo, la posible contingencia de enfermedad contraída antes del comienzo del riesgo: *estigues malalt antes de començar lo arrisch de la present segurerat* (doc. 142), y aun el caso especial de dolencias accidentales o intermitentes: *fos morto estigues malalt de alguna infirmitat accidental que no fos malaltia a ell y a les persones qu'el conexen notòria y que a menut li acostuma de venir, complementada con la declaración *stant de present ab salut corporal y sens malaltia accidental que no la acostuma de tenir* (doc. 56).*

Una particularidad, curiosa de por sí, se refiere al pacto estipulado sobre la posible indisposición del asegurado, a consecuencia de la cual muriese, que a la letra dice así: *La qual seguretad de vida fan ab pacte que si acàs dit... lo die present estigues desganat, de la qual malaltia moris, en aquella circunstancia, el citado riesgo no quedaba comprendido en el contrato de aseguramiento* (doc. 146).

En un pacto especial de otro contrato se establece la exclusión de riesgo para el caso de enfermedad experimentada

el día del comienzo de la vigencia del seguro de vida, con la consiguiente restitución, por parte de los aseguradores, del precio convenido, tal como lo indica el siguiente texto: *que si tacars lo dit... lo dit dia damà que comensarà a còrrer la present seguretats, estava malalt, en tal cars los asseguradors havall scrits, no tinguen obligació, sinò de restituir lo preu de dita seguretats* (doc. 125). En otros casos similares se expresa bajo el pacto y literatura siguientes: *Declarant y expressament pactant, que en cars, lo que Déu no vulle, dit senyor... stigués malalt antes de comensar lo arrisch de la present segurerat, que en manera alguna, dits y avall scrits asseguradors no puguen restituir lo preu, de dita seguretats, sinò que aquella hagen de correr lo risch de dita seguretats, attès que de present s'els paga ja lo preu y dit senyor... està sà y bo per la gràcia de Nostre Senyor* (doc. 142).

Un pacto contractual aseguraticio previene la posible alegación, por parte de los aseguradores, de la vejez y enfermedades del asegurado, en la ocasión de hacer efectivo el pago del riesgo convenido, por cuanto tales circunstancias fueron certificadas mediante juramento de que el asegurado no padecía enfermedades algunas, *tinga malalties algunas*, y, en cuanto a la vejez era ya notoria y manifiesta a los aseguradores: *E quant a la vellesa, ja és notoria y manifesta als asseguradors deius scrits* (doc. 21).

Por otra parte, la cobertura del riesgo de muerte a causa de enfermedad declarada, o posiblemente a consecuencia de la misma u otras dolencias, en un contrato, explícitamente se expresa, con estos expresivos y lacónicos párrafos alusivos al padecimiento de la persona asegurada: *la qual, de present, se troba en la vila de Granollers, malalt, a la que se garantiza el citado riesgo, tant de aquesta malaltia que vuy te, com de altra qualsevol* (doc. 46).

La otra particularidad es la declaración explícita de una determinada dolencia, tal como la de que el asegurado *està detingut de puagre* (doc. 97), mientras en otro caso se certifica la convalecencia de otro asegurado anteriormente atacado de fiebres, de las que aún se le manifestaba algún resabio de

ellas, ... lo qual en dies passats ha tingudes quartanes y vuy encare te algun resabio d'ellas (doc. 66).

No menos curiosa es la cláusula sobre una posible enfermedad del asegurado que eximía del riesgo a los aseguradores, que aparece expresada así: *La qual seguretat de vida fan ab pacte que si acas dit senyor..., lo die present estigués desganat, de la qual malaltia moris... los asseguradors avall escrits no estigan obligats a la present seguretat* (doc. 146).

En cierto caso se hace declaración de la sanidad de un asegurado residente en el reino de Cerdeña, en una determinada fecha, cuyo testimonio se expresa así: *lo qual lo primer del corrent mes y any, estava sà y bò en dit regne de Serdenya* (doc. 102).

Una información verbal del goce de salud del asegurado consta según el testimonio proporcionado por el corredor de cambios barcelonés Salvador Casals, según así éste lo declara: *sà y bò por la gràcia de Déu, segons ha informat Salvador Casals, corredor de cambis, ciutadà de Barcelona* (doc. 173).

CONDICIONAMIENTO DEL SEGURO

Curiosas de por sí aparecen las múltiples variedades de condicionamientos de los contratos de seguros de vida bajo determinadas declaraciones, las cuales muchas veces parecen ser realizadas como cierto condicionamiento del seguro en sus alcances o efectos para el riesgo contratado. He aquí algunos de ellos en sus diferentes formas y aspectos.

DECLARACIÓN DE RESIDENCIA

Aparte de la declaración explícita de la filiación, ciudadanía o localidad de residencia de las personas aseguradas, en algunos contratos de aseguramiento, antes o después de la certificación de sanidad o enfermedad de las mismas, se especifica el lugar o ámbito de sus respectivos domicilios, a veces complementada con la indicación de probables y posibles itinerarios de viajes

La permanència fija del asegurado en nuestra ciudad con-

dal se expresa con estas palabras: *vuy residint en Barcelona* (doc. 68), *lo qual vuy dia present és en la present ciutat de Barcelona* (doc. 86, 89, 97, 105, 106, 115). Por otra parte, la residencia fija de los asegurados en una localidad fuera de la ciudad de Barcelona, se indica así: *resideix en Roma* (doc. 74), *vuy en Roma residint* (doc. 154), *residint vuy en la Curia Romana* (doc. 157), *residint en la vila de Madrit, cort de sa magestat* (doc. 147) o bien *lo qual, segons se creu, resideix en la ciutat de Nàpols* (doc. 56).

A veces se señala la permanencia del asegurado en una localidad fija o bien en otras partes en forma indeterminada: *és la ciutat de Roma e o en oltra qualsevot part de Itàlia* (doc. 104); *és en la vila de Perpinyà o en oltra quasevol part dels compats de Rosselló o Cerdanya o principat de Cathalunya o en altra qualsevol part del mon* (doc. 118), *és en la dita ciutat de Jaca ho en altre qualsevol part del regne d'Aragó* (doc. 116).

En forma muy concisa se designa una zona limitada de residencia de los asegurados: *en dit regne de Serdenya* (doc. 102, 103), *en lo convent e illa de Malta* (doc. 51) *en les parts de Alemanyà e ho en altre qualsevol part en Llevant* (doc. 117), *o en lo camp de Salces, del comptat de Roselló* (doc. 124).

Señalemos la forma mixta de domicilio fijo en una localidad o en una zona limitada de posibles itinerarios para la realización de viajes: *és en Jaca o en lo bisbat de Jaca, ho per lo camí de Jaca a Urgell, e ho en qualsevol part del regne de Aragó, ho del principat de Cathalunya* (doc. 112); o con el aditamento de la prohibición de navegar por mar, *stant, anant, venint o trastejant en lo present principat de Cathalunya solament, y no fora de aquell, ni puga anar per mar navegant* (doc. 68), *stant, emperó, dins lo present principat de Cathalunya y compats de Rosselló y Cerdanya, y no exint d'ells y en cars ne hisqués, anant per terra y no per mar* (doc. 93).

Las referencias sobre el inicio de viajes en determinadas localidades y declaraciones de los lugares de destino por parte de los asegurados aparecen bajo las curiosas formas de: *s'és partit de la present ciutat de Barcelona per als regnes de Cas-*

tella (doc. 95); *és en la present ciutat de Barcelona y demà se ha de partir per a la vila de Madrit* (doc. 110), o viceversa, *és en la vila de Madrit o en lo camí de Madrit a la present ciutat* (doc. 109).

Aparecen además las explícitas fórmulas: *partí de la present ciutat de Barcelona per anar a la volta de Roma* (doc. 30); *és en Roma o en altres parts de Itàlia, y se és partit; o se espera partir de ditas parts de Roma y Itàlia per a la present ciutat de Barcelona y per a la de Tortosa* (doc. 99).

TEMPORALIDAD DEL SEGURO

Las declaraciones de la temporalidad de la vigencia del seguro aparecen bajo muy variados plazos que oscilan desde dos meses a cinco años, la mayoría limitados al término de un año o de seis meses naturales y completos, tal como es de ver por la siguiente relación:

Cinco años (doc. 8).

Dos años y nueve meses (doc. 131).

Un año y once meses (doc. 11, 38).

Un año (doc. 4, 6, 9, 16, 19, 21, 25-27, 29, 33, 34, 37, 39-41, 43, 44, 49, 51, 56, 57, 59, 63, 64, 67, 69, 73, 74, 79, 80, 83-84, 94, 112-114, 119, 123, 127, 128, 132-134, 135, 143, 146, 149, 152, 153, 155, 156, 158-160, 162-164, 170, 172).

Dos meses (doc. 31).

Tres meses (doc. 55, 100, 102, 105, 111, 116, 117, 125).

Cuatro meses (doc. 30, 58, 81, 137, 139, 142).

Cinco meses (doc. 89).

Seis meses (doc. 3, 14, 15, 42, 48, 65, 66, 68, 70-72, 75, 77, 78, 82, 85, 87, 88, 90-93, 95, 96, 99, 103, 104, 106, 107, 109, 110, 115, 118, 120-122, 124, 130, 136, 138, 140, 141, 147, 148, 150-151, 157, 161, 165, 167, 168).

Ocho meses (doc. 129, 154).

Nueve meses (doc. 98).

Trece meses (doc. 28).

También se estipulaban plazos de meses completos y naturales, complementados con fracciones de los mismos, como puede comprobarse por la detallada estadística siguiente:

Entre tres y cuatro meses (doc. 22, 45, 52, 126).

Entre cuatro y cinco meses (doc. 10, 61).

Entre cinco y seis meses (doc. 7, 10, 86).

Entre seis y siete meses (doc. 50).

Entre siete y ocho meses (doc. 5, 60).

Entre ocho y nueve meses (doc. 18).

Entre nueve y diez meses (doc. 23, 36, 46).

Entre diez y once meses (doc. 32, 35).

Entre doce y trece meses (doc. 108).

Entre catorce y quince meses (doc. 76).

Entre quince y dieciséis meses (doc. 101).

Entre veintiuno y veintidós meses (doc. 17).

Asimismo aparecen contratos con plazos indeterminados (doc. 1, 47), y entre éstos encontramos los condicionados a resultas de la duración de los viajes por mar (doc. 12, 24, 53, 54) o bien supeditados a la percepción total de deudas contraídas expresamente garantizadas mediante la firma del correspondiente contrato de seguro (doc. 167 y 172).

La mayoría de contratos de aseguramiento consignan el comienzo de la vigencia del riesgo a partir del día de la firma de aquéllos (doc. 3, 4, 6, 7, 10, 11, 13-23, 25-28, 30-33, 35-37, 39-43, 45, 46, 48-61, 63-65, 67-74, 76-85, 87-96, 98-101, 103, 105-110, 113-115, 117-124, 126-130, 133-136, 141, 143-147, 152, 153, 155, 156, 158-163, 166-172), mientras en otros no se determina el inicio del arribo (doc. 1, 2, 5, 8, 34, 38, 86) y en un determinado caso se declara que el riesgo queda comprendido *en qual-sevol dia del dit any, etiam que fos lo derrer dia del any* (doc. 80).

A veces, el inicio del arribo era de efecto retroactivo, es decir, a partir de uno o varios días antes de la firma del contrato de aseguramiento (doc. 9, 44, 46, 66, 97, 102, 131, 132, 149, 157, 164, 165), y en otros casos la vigencia era posterior en una o más jornadas y aun meses después de la fecha de formalización del seguro de vida (doc. 29, 75, 104, 111, 112, 116, 125, 137-140, 142, 148, 154).

Observamos cómo en algunos contratos de seguro de vida de personas que viajaban por mar no se determina la fecha precisa del inicio del riesgo, aunque es de suponer se contaría a partir del día del embarque del individuo asegurado hasta el

cumplimiento del plazo más o menos clara y explícitamente estipulado (doc. 12, 24, 53, 54).

Un pacto poco común previene que el comienzo del riesgo se contaría a partir del día en que fray José Sanchís, obispo de Segorbe y arzobispo electo de Tarragona, hubiese obtenido de Su Santidad la gracia de la efectiva concesión del aludido arzobispado (doc. 150, 151).

Es frecuente en los contratos de aseguramiento sustituir la indicación de las fechas ordinales del día y mes por las festividades, como, por ejemplo, las de la Natividad del Señor, San Juan del mes de junio, Pascua de Resurrección y de Santa Catalina, mártir.

Aunque es más frecuente precisar el comienzo y fin del riesgo contándolo por días naturales, se señalan también a partir de determinadas horas del día o madrugada, mañana, mediodía o tarde (doc. 119, 130, 138, 144, 146, 148, 152, 153, 155, 157, 159-163, 166-170, 172). A veces se expresa con las lacónicas palabras: *del die y hora present en havant comptadors* (doc. 136), para el inicio del arribo, o bien: *una hora antes de finir altre seguretat* (doc. 139, 142) o asimismo: *desde'l punt y hora que fineix altre seguretat* (doc. 140), para los casos de la extinción o renovación de anteriores contratos de aseguramiento.

Otra curiosa particularidad aparece comprendida en dos contratos mixtos de aseguramiento de vida de unos cautivos a rescatar y de seguro marítimo de mercancías, en los que el inicio de arribo se contaría a partir de la hora del rescate de aquéllos y continuaría hasta su desembarque en Argel, Barcelona, Valencia o costa de Cataluña: *E comensa lo arrisch de la persona del dit turch Alemani, desde l' hora que serà embarcat fins sia desembarcat en Argel* (doc. 53), o bien con la fórmula: *...començarà a córrer des del dia que serà rescatat fins que sia desembarcat en la platja de la present ciutat de Barcelona, o de la ciutat de València o qualsevulla part de la costa de Cathalunya* (doc. 54).

PLAZOS PARA EL PAGO DEL RIESGO

Los límites de los plazos para el pago del riesgo por parte del asegurador o copartícipes aseguradores se fijan en las tres

siguientes maneras, eso es: inmediatamente después del fallecimiento de la persona asegurada (doc. 23, 29, 31) o en seguida de solicitado el abono de la cantidad asignada en concepto de arrisco (doc. 159) o después de ser requeridos de palabra a por escrito: *E' assí encontinent quén serà request de paraula o en altra qualsevol manera* (doc. 10).

Asimismo se señala un plazo para el pago de la indemnización contratada en seguida de tenerse en Barcelona noticia cierta del fallecimiento del asegurado, diez después del requerimiento o notificación de dicha defunción al asegurado o copartícipes aseguradores (doc. 7, 11, 47-50, 52, 55, 61, 63, 64, 70, 81-85, 87, 90, 92, 94, 96), si bien la forma más generalizada, era transcurridos quince días de la antedicha notificación (doc. 41, 43-46, 52, 55, 65-67, 69, 71-78, 80, 86, 88, 89, 93, 95, 99-109, 111, 112, 115-118, 122-127, 129-133, 136-143, 146-150, 152, 153, 155, 157, 162-165, 167, 169, 172, 173), y excepcionalmente seis días después (doc. 97).

En ciertos y determinados casos se designan plazos de treinta días (doc. 62), un mes (doc. 13, 15-22, 26, 28, 30, 34, 36-40, 56, 98, 113, 114), dos meses (doc. 14, 51, 54), tres meses (doc. 57, 134, 135) y aun seis meses (doc. 91).

Raramente se expresa el inicio de la vigencia del plazo para el pago del arrisco a partir del acto de la separación del alma del cuerpo de la persona asegurada y muchas veces el aludido plazo aparece indeterminado (doc. 2, 4-6, 8, 24, 53, 151).

CAUTELAS

Una larga serie de prevenciones aparecen incluídas en los contratos de aseguramiento, en su mayor parte relacionadas con la conducta de los individuos objeto del seguro de sus vidas e indispensables para determinar el alcance del riesgo, tales como las siguientes:

- a) *Residencia limitada.*
- b) *Residencia ilimitada.*
- c) *Residencia limitada e ilimitada.*
- d) *Residencia limitada e ilimitada en tierra y mar.*
- e) *Residencia limitada en tierra, ríos o aguas dulces e ilimitada.*

- f) *Residencia limitada e ilimitada y viajes ilimitados por mar, tierra y caminos desiertos y poblados.*
- g) *Viajes limitados por tierra.*
- h) *Viajes ilimitados por tierra.*
- i) *Viajes limitados e ilimitados por tierra.*
- j) *Viajes limitados por mar.*
- k) *Viajes ilimitados por mar.*
- l) *Viajes limitados por tierra y mar.*
- m) *Viajes ilimitados por tierra y mar.*
- n) *Viajes limitados e ilimitados por tierra y mar.*
- o) *Viajes ilimitados por tierra y ríos.*
- p) *Viajes ilimitados por tierra, mar y aguas dulces.*
- q) *Viajes ilimitados por tierra, mar y aguas dulces y captura por moros y corsarios.*
- r) *Viajes limitados por mar, ríos y aguas dulces.*
- s) *Viajes limitados e ilimitados por tierra, mar, islas, ríos y aguas dulces.*
- t) *Viajes ilimitados por mar, río, tierra y otras partes.*
- u) *Viajes ilimitados por mar, ríos, tierra, aguas dulces y saladas.*
- v) *Viajes ilimitados por tierra, caminos desiertos o poblados y aguas dulces.*
- x) *Indeterminados, sin limitación de residencia y demás prohibiciones.*

Para facilitar el estudio de las aludidas cautelas las enumeramos una por una, a base de detalles documentales de tales particularidades.

a) *Residencia limitada.*

Un ejemplo de esta cautela de residencia solamente limitada en el principado de Cataluña y la exclusión del riesgo en el caso de cambio de permanencia se expresa así: *stant anant venint o trastejant en lo present principat de Cathalunya solament, y no fora de aquell* (doc. 68).

Otro caso en el que se declara la residencia del asegurado en las partes de Alemania se especifica que el riesgo quedaba

ampliado a las partes de Levante, *és en les parts de Alemanyà e ho en altre qualsevol part en Llevant* (doc. 117).

b) *Residencia ilimitada.*

Esta cláusula se consigna con estas expresivas palabras: *estant y anant en qualsevol part del mon* (doc. 101, 108) o *en qualsevol part del mon* (doc. 47-49, 58, 119, 158, 173).

c) *Residencia limitada e ilimitada.*

Esta forma mixta de riesgo se aplica para un asegurado, tanto si residía en Nápoles como en otra cualquier parte del mundo: *estant lo dit... en dita ciutat de Nàpols, e ho en altra qualsevol part del mon* (doc. 56).

d) *Residencia limitada e ilimitada en tierra y mar.*

La cláusula del contrato para el presente caso no sólo señala y delimita la residencia del asegurado, sino también determina el itinerario de un viaje, y aun concede libertad de viajar por cualquier parte del mundo por tierra o mar. He aquí los textos: «... y *és en Roma o en altres parts de Itàlia, y s'és partit o se spera partir de dites parts de Roma y Itàlia per a la present ciutat de Barcelona y per a la de Tortosa*» y con el aditamento *per qualsevol parts del mon axí per terra com per mar* (doc. 99) o bien con las fórmulas: *y dius breus dias se espera partir per terra e embarcant per mar per anar a las parts de Itàlia e ho altres qualsevol part del mon* (doc. 106); *en dita ciutat de Nàpols, ho en altra qualsevol part del mon e ho navegant* (doc. 56).

e) *Residencia limitada en tierra, ríos o aguas dulces, e ilimitada.*

La anterior prevención comprende indistintamente una residencia fija y móvil del asegurado, tanto por tierra, ríos o aguas dulces, e ilimitada, por cuanto concede libertad para residir o viajar en cualquier parte del mundo. Tales facultades se determinan así: *axí per rius o aygües dolces, com estant en la present ciutat e o en la dita vila de Granollers, con anant y venint en*

la present ciutat o a la dita vila de Granollers, o estant... en qualsevol parts del mon (doc. 59).

- f) *Residencia limitada e ilimitada y viajes ilimitados por mar y tierra, y caminos desiertos y poblados.*

Otra modalidad de cautela enunciada con el anterior epígrafe la encontramos expresada con la inclusión del posible riesgo por el paso por caminos desiertos o poblados; «... estant... en la dita ciutat de Roma, o venint, axi per mar com per terra per a Spanya o fent qualsevol viatges, axi per mar com per terra per a Spanya, o per altres qualsevols parts del mon, y estant en qualsevol lloch y caminant qualsevol camins, axi deserts com poblats y en qualsevol manera que's seguis la dita mort (doc. 74).

- g) *Viajes limitados por tierra.*

Otras cautelas de contratos de aseguramiento indican que éstos cubrían el riesgo, localizándolo solamente por tierra, como es de ver por este texto: *stant y anant en qualsevol part de Hespunya per terra* (doc. 100) o bien bajo las fórmulas *s'és partit de la present ciutat de Barcelona per als regnes de Castella* (doc. 95), *stant emperò e anant per terra y no per mar en manera alguna* (doc. 88), o *no entenen anar per mar sino per terra* (doc. 96).

- h) *Viajes ilimitados por tierra.*

Múltiples y variadas modalidades expresan estas formas de prevenciones para determinar el riesgo, tal como es de ver por las siguientes maneras: *per qualsevol parts del mon, per terra tant solament* (doc. 97, 110, 112, 116); *en qualsevol part del mon, estant emperò en terra y no en mar* (doc. 107) *en qualsevol parts del mon, acceptat que no puga anar per mar sino per terra* (doc. 98).

- i) *Viajes limitados e ilimitados por tierra.*

Aunque tales cautelas son poco frecuentes se describen así: *stant lo dit... y anant e fent qualsevol camins per terra, aixi en lo present principat, com en altres qualsevol parts del mon, no*

emperò navegant per mar (doc. 78); stant emperò dins lo present principat de Cathalunya y comptats de Rosselló y Cerdanya, y no exint fora d'ells, y en cars ne hisqués anant per terra y no per mar en manera alguna (doc. 93).

j) *Viajes limitados por mar.*

Un ejemplo de esta modalidad aparece en un contrato mixto de seguro de vida y de seguro marítimo de mercancías que comprendía el viaje por mar de un cautivo turco a rescatar: *E comensa lo arrisch de la persona del dit turc Alemami desde l'hora que será embarcat fins ría desembarcat (doc. 53).*

Un caso similar de seguro mixto marítimo de mercancías y de vida fué concertado sobre la persona de un sacerdote asimismo cautivo en Argel que comprendía el riesgo desde su liberación hasta el desembarque en las aludidas ciudades o costas catalanas, haciéndose constar expresamente que el referido aseguramiento de mercancías era con miras de intentar el rescate de dicho presbítero: *E la present seguretats se fa entrada per exida. E com dita tramesa se fa per intent de rescatar la persona de que vuy està esclau en dita ciutat de Argel, per ço també se enten la present seguretats sobre la persona y vida del dit... lo qual de la persona y vida del dit... començará a córrer des del dia que serà rescatat, fins que sia desembarcat en la platja de la present ciutat de Barcelona o de la ciutat de València o qualsevulla part de la costa de Cathalunya (doc. 54).*

k) *Viajes ilimitados por mar.*

Una fórmula característica de este tipo de cautela se especifica en un contrato de aseguramiento de vida de un individuo que se disponía a viajar en una nave del rey, cuyo riesgo se contaba a partir de su salida del puerto de Barcelona hasta su regreso y desembarque en el mismo: *per rahó e occasió del viatge enten a fer ab la fusta del rey, la qual partí ahir de la present ciutat, per qualsevol part, en aquell durant, e fins a tant torn e sia arribat e desembarchat a la present ciutat ab vida natural (doc. 24).*

l) *Viajes limitados por tierra y mar.*

El contrato de aseguramiento de vida de fray Agustín de Argensola, residente en la isla de Malta, tan sólo condiciona el riesgo de su muerte en el caso de morir en dicha isla y no en otras partes, como se deduce del siguiente pacto: *estant emperò y habitant lo dit senyor... en la illa de Malta, y no atravesant la mar per part alguna, sinò tan solament trastejant per la dita illa de Malta, així per mar com per terra, car en lo dit cars de mar ni en altra part fora dita illa, los dits e devall scrits asseguradors no volen ésser tinguts sinò en dita illa* (doc. 51). Otra forma más lacónica dice: *anant o venint, així per mar com per terra* (doc. 62).

Un pacto de otro contrato de seguro de vida faculta al asegurado para embarcarse siguiendo un determinado itinerario, cubriendo el riesgo de morir en el mar, extensivo aun durante su posible estancia en tierra, tal como lo encontramos expresado de la siguiente manera: *se puga embarcar en qualsevol lloch o llochs de la costa de Cathalunya..., per anar a la dita ciutat de Càller e o en altre qualsevol lloch de la isla de Sardenya, en així, que los dits y devall scrits asseguradors sien en risch y perill durant lo dit temps, si's vulla la persona del dit, muyra en mar o si's vulla muyra en terra* (doc. 87).

Otra forma más concisa sobre viajes por tierra y mar se expresa así: *. .parti de la present ciutat de Barcelona, per anar a la volta de Roma ... tant anant ho stant... per mar com per terra* (doc. 30).

m) *Viajes ilimitados por tierra y mar.*

La presente cautela se transcribe con estas similares modalidades: *per qualsevol parts del mon, així per terra com per mar* (doc. 99), *o en qualsevols parts del mon, així per mar com per terra* (doc. 86, III), *així en terra com en mar y en qualsevol part del mon* (doc. 47, 48), *en mar o en terra o en qualsevol part del mon* (doc. 49), *stant emperò en terra com en mar* (doc. 121); ... *y dins breus dias se espera partir per terra o embarcant per mar per anar a las parts de Itàlia e ho altres qualsevol parts del mon* (doc. 106).

n) *Viajes limitados e ilimitados por tierra y mar.*

El pacto que comprende la presente cautela corresponde al contrato de seguro de vida de fray Jerónimo de la Caballería, comendador de Villet, residente en Nápoles, en el que se determina la cobertura el riesgo de muerte tanto en dicha ciudad como en cualquier parte del mundo, tierra o isla, navegando indistintamente por mar, ríos o aguas dulces; *en dita ciutat de Nàpols e ho en altre qualsevol parts del mon e ho navegant...* (doc. 56).

o) *Viajes ilimitados por tierra y ríos.*

Esta ilimitada facultad de viajar por tierra y ríos se expresa bajo estos términos: *en qualsevol part del mon, axí per terra com per rius*, pero con el aditamento de la exclusión del riesgo del caso de viajar por mar: *fora de anar per mar* (doc. 58).

p) *Viajes ilimitados por tierra, mar y aguas dulces.*

La antedicha cautela aparece brevemente transcrita en esta forma u otras más o menos similares: *per qualsevol parts del mon, tant per terra com per mar y aygues dolsas* (doc. 89, 101, 103, 109, 117, 118, 141), o *per qualsevol parts del mon, axí per mar y aguas dolsas, com per terra* (doc. 104, 105).

q) *Viajes ilimitados por tierra, mar y aguas dulces y captura por moros y corsarios.*

La presente cautela presenta la contingencia de triplicidad de riesgos; es decir, el de viajar, el de embarque y desembarque del asegurado en un número ilimitado de veces y el de captura del mismo por moros o corsarios, que a la letra dice así: *«... anant y estant, axí per mar com per terra y aygues dolces, y axí embarcat com desembarcat, una y moltes vegades, per qualsevols parts del mont, ... e o durant lo dit temps serà pres e o encativat, axí de moros, cossaris, com de altres qualsevol cossaris enemichs de Déu Nostre Senyor y encara de la real magestat del rey nostre senyor, que Déu guarde, en qualsevol*

de dits casos, encara que incogitat, que durant lo dit temps dit senyor ... morís e o fos pres e encativat, donaran y pagaran y donar y pagar prometen...» (doc. 115).

r) *Viajes limitados por mar, ríos y aguas dulces.*

El pacto relacionado con esta modalidad contractual se expresa sencillamente así: *e ho navegant... axí per mar com per rius e ho aygües dolces...» (doc. 56).*

s) *Viajes limitados e ilimitados por tierra, mar, islas, ríos y aguas dulces.*

La presente prevención aparece muy amplia en cuanto a la posible residencia del asegurado y de los probables viajes por mar, ríos y aguas dulces, tal como lo especifica el siguiente texto: *... en dita ciutat de Nàpols e ho en altra qualsevol part del mon, o ho navegant... axí per mar com per rius e ho aygües dolces, com encara anant per terra de dita ciutat de Nàpols e ho de altra qualsevol part, ysles ho llochs, en altre qualsevol parts, ysles ho llochs del món (doc. 56).*

t) *Viajes ilimitados por mar, río, tierra y otras partes.*

Esta nueva variante formularia de cláusula de estilo alusiva al riesgo del asegurado dice así: *en qualsevol part del mon, axí en mar, riu o terra, com en altra qualsevol part (doc. 172).*

u) *Viajes ilimitados por mar, ríos, tierra, aguas dulces y saladas.*

Por lo que concierne a esta modalidad de cautela, aparece redactada así: *en qualsevol part del mon, axí en mar, riu o terra, com en altres qualsevols aygües dolses o salades (doc. 152, 153, 155, 162, 163, 165, 167-170).*

v) *Viajes ilimitados por tierra, caminos desiertos o poblados, ríos y aguas dulces.*

Esta forma de cautela ofrece variados aspectos para la con-

tingencia de los casos arriba enunciados, claramente especificados en el pacto contractual asegurativo, que aparte de prohibir los viajes por mar, da licencia ilimitada para hacerlo por tierra, caminos desiertos o poblados, ríos y aguas dulces, que a la letra dice así: *Siéli emperò lícit y permés fer qualsevol viatges per terra... anant lo dit ... qualsevols camins, axí deserts com poblats y passant qualvesol rius y aygues dolses, y estant en qualsevol lloch, tant en lo present principat com en altres qualsevol parts del mon* (doc. 71-73, 75).

x) *Indeterminados, sin limitación de residencia y demás prohibiciones.*

Por tratarse de casos muy numerosos y por la falta de detalles característicos tan sólo nos limitamos a enumerarlos. (Doc. 1-11, 13-23, 25-29, 31-46, 50, 60, 61, 64, 67, 69, 70, 81-84, 91, 113, 114, 120, 122-140, 142-145, 147-151, 154, 157, 159-160, 164, 166, 171, 172.)

EXCLUSIONES

La relación individuada de las aludidas cautelas puede complementarse con los textos de determinadas excepciones incluidos en algunos contratos de aseguramiento de vida, los cuales comprenden la exclusión de determinados riesgos, tales como viajar por mar y río, captura por moros y corsarios, y la muerte a causa de enfermedad anteriormente declarada, excepciones que ahora más o menos detalladamente analizaremos y que para mayor inteligencia del paciente lector clasificamos así:

- 1) *Viajes por mar.*
- 2) *Viajes por río o mar.*
- 3) *Embarcar o morir en el mar.*
- 4) *Embarcar o morir en el mar o captura por moros, turcos, franceses, etc., o corsarios.*
- 5) *Enfermedades declaradas.*

1) *Viajes por mar*

La prohibición a los asegurados de navegar por mar apa-

rece consignada en gran número de contratos de aseguramiento de sus vidas bajo diferentes formas y modalidades, tales como: *no entenenent anar per mar sino per terra* (doc. 96), *no puga navegar per mar* (doc. 71-73), con las aclaraciones: *per a fer viatge* (doc. 76), *per fer viatge algú* (doc. 80), *no emperò navegant per mar* (doc. 78) y *no per mar en manera alguna* (doc. 88), *no puga anar per mar* (doc. 85), *no puga anar per mar navegant* (doc. 68), *no puga anar per mar sinò per terra* (doc. 98), *estant emperò en terra y no en mar* (doc. 107), *fora de anar per mar* (doc. 58), *anant per terra y no per mar* (doc. 93).

La misma cautela se indica también en los siguientes párrafos: *no puga anar per mar fent viatge, lo que si feye, en tal cas, los dits asseguradors no volen estar en risch ni perill algu* (doc. 79) o *no's puga embarcare o fer algun cami o viatge per mar* (doc. 92) y la forma más explícita de *no's puga embarcar sobre ninguns vaixell o vaixells marítims, ni puga anar ni fer ningun viatge per mar* (doc. 90).

En determinados casos se aclara que el riesgo no cubría el peligro de morir en el mar: *que si acars moria en mar no vol assegurador* (doc. 85).

Mediante un claro formulismo se declara esta especial excepción con el compromiso por parte de los aseguradores de no estar obligados al pago del riesgo de morir en el mar, tal como lo expresan estos términos: *Entès emperò y declarat, que si durant lo temps de la present seguretats, lo dit don Lloís, anirà per mar y en mar morirà, que en tal cas los asseguradors deius scrits no sien obligats, com no entengan ésser asseguradors per mar sobre la vida del dit don Lloís de Cardona* (doc. 65, 66).

Asimismo se hace una similar declaración bajo estas palabras: *Entès també y declarant, que en cas... morís navegant per mar fent algun viatge, que los dits asseguradors no y sien obligats, per quant diuen y declaren no volen ésser asseguradors en cas morís en mar, per pacte axí convingut* (doc. 69), o con las siguientes expresiones: *La qual seguretats de vida fan ab pacte que si acas dit senyor... lo die present estigués desgant, de la qual malaltia morís y durant lo temps de la present*

*seguretat die... se embarcàs por tornarsen en sa terra, o al-
trament fes algun viatge per mar y en aquell morís, en dits ca-
sos y quiscú de aquells, los asseguradors avall escrits no esti-
gan obligats a la present seguretat (doc. 146).*

2) *Viajes por río o mar.*

Una forma asaz sencilla declara la excepción comprendida bajo este enunciado, que a la letra dice así: *Exceptat de aygües, axí de riu com de mar (doc. 57).*

3) *Excepción de morir en el mar.*

La presente exclusión de riesgo por parte del asegurado de morir en el mar se determina así: *morra de malaltia corporal ho per qualsevol sinestre cas, exceptat que no morís en mar en lo qual cas vol no ésserhi tingut ni obligat (doc. 55),* y aunque no lo precise, es de suponer solamente comprendería el caso de muerte natural.

4) *Embarcar o morir en el mar o captura por moros, turcos, franceses, etc., o corsarios.*

La cláusula contractual de esta excepción es complementaria de la señalada en el anterior epígrafe y comprendía la captura de la persona del asegurado por moros, turcos, franceses o corsarios, pero con aclaraciones más o menos precisas sobre la muerte natural, accidental y otras posibles circunstancias de la misma: *Que si la sua persona herà presa de moros, turcs, francesos e o altres qualsevol persones e o cossaris, axí de crestians com de infahels e o de altres qualsevol, o era morta de mórt natural, per ésser mortà de mórt accidental e o desastradamente e o de feridures (doc. 12),* o bien la fórmula: *no's puga embarcar per mar, y en cas se embarcàs y morís en mar y moros lo prenien en mar, en dit cars, lo devall scrit assegurador no sie en arrisch ningú (doc. 94).*

Otros dos ejemplos de características excepciones contractuales aparecen relacionados con el caso especial de la captura del asegurado con las aclaraciones expresas de que el riesgo so-

lamente comprendía si el capturado regresaba en libertad sano y bueno: *durant lo dit tempsse embarcava per mar y morís en mar, lo prenien, en tal cas, no fossen en risch dits asseguradors, si ja donchs tornarà en sa llibertat sà y bo, dins lo dit temps, que en tal cas fossen en arrisch* (doc. 63). El otro caso dice así: *durant lo dit temps se embarcava per mar o morra en mar, o moros lo prenguessen, en tal cars no fossen en risch dits asseguradors, si ja donchs no tornava dintre lo dit temps, sà y bó en sa llibertat, que en tal cars fossen* (doc. 64).

Por último, otro contrato explícitamente declara la excepción en caso de captura: *no's puga embarcar per mar, y en cas que se embarcàs y morís o moros lo prenien, lo que Déu no vulla, en tal cars dits asseguradors no sien tinguts en arrisch algú* (doc. 70).

5) Enfermedades declaradas.

En otro apartado de estas breves notas de ensayo de estudio damos algunos ejemplos sobre declaraciones del estado de salud o enfermedad de los asegurados, previniéndose la contingencia de sobrevenirles dolencias, observándose cómo excepcionalmente se hacían declaraciones expresas de determinadas afecciones contraídas antes de la firma del correspondiente contrato de aseguramiento. Así, en cierto caso, se indica que el asegurado se halla enfermo, *lo qual, de present, se troba en la vila de Granollers, malalt* (doc. 46) o se informa de otro que padecía de gota *puagre* (doc. 97), mientras que de otro se declara haber sufrido fiebres cuartanas *lo qual en dies passats ha tingudes quartanes* (doc. 66). Indicábamos ya cómo excepcionalmente se declaraban las enfermedades de los asegurados, las cuales se consignaban como contraídas con anterioridad a la firma del correspondiente contrato de aseguramiento.

PRIMAS DE SEGURO

La prima o cantidad percibida por el asegurador en concepto de premio, en la mayoría de los contratos de aseguramiento,

era previamente fijada a base de un determinado tanto por ciento anual, semestral o a veces sin indicación de tiempo, cifras fundamentales para el cálculo de la prima del seguro, cuyos valores, a deducir del examen de la mayor parte de los documentos que publicamos oscilan desde el 2 al 16 por 100 anual, según es de ver por las dos siguientes relaciones que comprenden un largo período de más de trescientos años, de acuerdo con las declaraciones implícitas o explícitas de los tantos por ciento anuales.

3 por 100 (doc. 18, 19).	2 por 100 anual (doc. 9).
3,5 por 100 (doc. 15, 53).	4 por 100 anual (doc. 44, 59, 65, 71, 107).
	4,5 por 100 anual (doc. 29, 63).
	4,66 por 100 anual, ó 14 por 100 por tres años (doc. 38).
4 por 100 (doc. 26, 43, 77).	5 por 100 anual (doc. 48, 51, 57, 66).
5 por 100 (doc. 24, 34, 40, 41).	
6 por 100 (doc. 80, 81).	6 por 100 anual (doc. 49, 68, 73, 76, 79, 82-84, 93, 94).
7,5 por 100 (doc. 130).	
8 por 100 (doc. 96, 98, 100, 101, 109, 115, 118-119, 125, 129, 136, 138, 141, 143-145, 152-153, 155, 160, 161, 169-172).	8 por 100 anual (doc. 3, 69, 70, 72, 75, 85, 88, 89, 92, 95, 97, 99, 102, 103, 105, 106, 110-112, 116, 117, 120, 122-124, 126-128, 132-135, 137, 139, 146, 148-150, 154, 156-159, 162, 163, 165, 167, 168, 173).
10 por 100 (doc. 121).	10 por 100 anual (doc. 74, 104, 131) ó 5 por 100 por seis meses (doc. 46).
15 por 100 (doc. 171).	
16 por 100 (doc. 164).	

Para los demás casos en los que no se indica el tanto por ciento aplicado procede hacer un cálculo exacto entre la can-

tividad asegurada y el importe de la prima satisfecha, aunque a veces resulte difícil determinar si en realidad el porcentaje corresponde a una fracción anual o no.

Así, por ejemplo, se fijan las primas satisfechas a razón de 20 reales por el centenar de ducados: *La qual seguretats se fa a raó de vint reals per centenar de ducats* (doc. 52), por un plazo inferior a cuatro meses y sin indicación de la cantidad asegurada.

En algunos casos se consigna la cantidad percibida en concepto de prima: *confessant y regonexent haver hagut y rebut per la present seguretats vint y sis reals* (doc. 78), por 50 libras aseguradas por el término de seis meses.

Para la práctica de los citados cálculos de porcentajes precisa conocer las equivalencias entre las diferentes clases de moneda que la aportación documental nos ofrece: *Mil ducats valents, mil y dos ceutas liures* (doc. 59); *setanta cinc ducats, valent noranta liures moneda Barcelona* (doc. 39).

En algunos contratos de aseguramientos se omite la indicación de las cantidades aseguradas (doc. 12), el importe de las primas satisfechas (doc. 16, 20, 21, 27, 37, 56, 67, 140), de los capitales asegurados y primas (doc. 1, 30, 33) o referencias de plazos (doc. 11, 39, 47, 54, 166), algunos, tal vez, ilimitados.

SEGUROS GENERALES

Esta forma de contratación comprende el aseguramiento de la persona ante el riesgo de la muerte, siempre dentro de un plazo fijo y determinado, previamente contenido por ambas partes contratantes: asegurador y asegurado.

SEGUROS PARTICULARES

La múltiple variedad de modalidades contenidas en esta clase especial de seguros particulares de vida, claramente manifiesta se trata del aseguramiento de determinadas obligaciones civiles o mercantiles, como principales o fiadores, para su-

plir la posible insolvencia de la persona asegurada ante el riesgo de la muerte de la misma, que impidiera la total o parcial efectividad de aquéllas, como por ejemplo, los pagos correspondientes a luiciones de violarios, abonos de los precios de ventas de censales y luiciones de los mismos, percepciones de rentas, consignaciones o cesiones de dinero, y éstas, a veces, sobre satisfacciones o pagos de salarios; cartas de crédito, abonos de dotes, efectividades de cambios por varios conceptos; pólizas, entre éstas las de retracto, y aun la satisfacción íntegra o parcial de deudas, mutuos, préstamos y empeños, y en un caso especial para la obtención y despacho de bulas apostólicas, así como en garantía de liquidaciones de cuentas, todo ello, claro está, como complemento de otros documentos públicos comerciales simultánea o anteriormente firmados.

Otras variedades se ofrecen asimismo sobre los precios aplazados de ventas y pagos de mercancías, compras de usufructos o arrendamientos de casas y tierras, coberturas de fiaduras o avales dadas para la obtención de cargos públicos y derechos sucesorios a los mismos, y, en cierto caso, por razón de una garantía no declarada.

En realidad, esta clase de aseguramientos eran una garantía para prevenir la insolvencia de las personas aseguradas para el caso de muerte de las mismas.

Como curiosidad notemos dos casos de seguro para cubrir la insolvencia de dos asegurados, uno para el abono de una pensión de censal ante la posible condena por parte del Tribunal de la Santa Inquisición del individuo objeto del aseguramiento de su vida ⁴⁰, mientras el otro prevenía la contingencia

40. «Die sabbati .XXVI. mensis octobris anno a Nativitate Domini M.CCCC. LXXX., tercio.

Les persones devall scrites, per pacte fet entre elles, de una part, e lo honorable en Pere dez Vilar, mercader, ciutadà de la dita ciutat, de la part altre, prenen en si tot lo risch que per causa de la Santa Inquisició de la herética e apostàticha pravitat, tant solament se seguís en cent lliures barchinonines cessionades al dit Pere dez Vilar, de aquellos .CCC. lliures de pensió de censal mort, la qual serà pagadora lo primer die del mes de setembre del any .M.CCCC. noranta set, lo qual censal lo honorable mossèn Gracià de Bados, criat del senyor rey, reb e rebre ha

de un doble caso derivado de la guerra contra el rey de Francia y de la posible sentencia condenatoria por parte del aludido Tribunal Inquisitorio ⁴¹.

acustumat cascun any en dit terme, sobre lo General de Cathalunya generalitats e drets de aquell, ço és, que si per causa de la Sancta Inquisició de la herética y apostàtica pravitat y no per altre cas les dietes .C. lliures al dit Pere dez Vilar no eren pagades per lo General de Cathalunya, en lo temps que pagarà les pensions dels censals, que seran a terme lo primer de setembre del dit any .M.CCCC.LXXXVII. que en tal cas, pus per causa de la Sancta Inquisició e no per altre cas, ne per altre rahó o causa, les devall scrites persones, prometen al dit Pere dez Vilar donar e pagar en lo terme que lo dit General pagarà les pensions que seran pagadores lo primer de setembre del any M.CCCC.LXXXVII., les dites .C. lliures, ço és cascu d'ells la sua porció que devall pren de risch, lo qual pagament prometen fer en dit terme de continent mercantívolment e de pla, sens dilació o defugi algu, obligantne les personas e bens per pacte com per cambis mercantívol vers e no fictes, ab restitució de totes messions e despeses e ab jurament.

Entès emperó e pactat que dits asseguradors pagant les dites C. lliures al dit Pere dez Vilar, en tal cas lo dit Pere dez Vilar, los hage a donar loch e cessió contra lo dit Gracià de Bados, per causa de les dites C. lliures ab evicció per contractes, culpes e fets seus propis tant solament.

Primo l'onorable Narcís Nicholau Croanyes, mercader, dix haver rebud per .L. lliures: .III. lliures, XV., sous, en la taula d'en Franci Ballester, cambiador L. lliures.

Testes honorabilis Michael Sant Martí, in villa Perpiniani domiciliatus; et Damianus Riba, parator pannorum lane, civis Gerunde.

Item mossèn Francesch Stalrich et de Sant Just, ciutadà, dix haver rebud per .XXV. lliures: I. lliura, XVII. sous en dita taula XXV. lliures.

Testes predicti.

Item en Pera Anthoni, mercader, dix haver rebud per .XXV. lliures: .I. lliura, XVII. sous en dita taula XXV. lliures.

Testes predicti.

AHPB. Pedro Triner, leg. 6, man. años 1493-1494 y hoja suelta adjunta.

41. «Die mercurii .VIII^a mensis marcii anno a Nativitate Domini M.CCCC.LXXXX sexto.

Las personas devall scrites, per pacte fet entre elles, de una part; e lo honorable en Jauma Moarch, blanquer, ciutadà de Barcalona, de la part altre, prenen en sí lo risch e perill que per causa de la guerra

En general, la mayoría de los contratos de aseguramiento de vida eran de tipo individual, hecha excepción del caso en que se cubría el riesgo de la muerte de dos personas, en cuya circunstancia se condicionaba la indemnización a satisfacer por mitades a los herederos de aquéllas, en la ocurrencia del fallecimiento indistintamente alterno o simultáneo de uno u otro de los individuos asegurados: *en lo dit cas que algú d'ells morís o tots dos morissan, pagaran la quantitat devall mencionada al hereu de cada hu d'ells, la meytat de la present seguretad* (doc. 120).

del rey nostron senyor ab lo rey de França, en encara per causa de la Sancta Inquisició, se seguís, per les quals coses, e prenantsse lo senyor rey los censals que lo General de Cathalunya fa e és tengut pagar, e assenyaladament, lo censal devall scrit, lo dit Jacme Moarch, no fos pagat de la quantitat devall escrita, ço és, de aquelles cent cinquanta lliures barchinonines cessionades per los honorables Gracià e Ferrando de Bados, ab carta rebuda per lo discret en Johan Vilana; per auctoritat reyal notari públich de Barchinona, a .VIII. dies del present mes de març, de aquelles .CCC. lliures que als dits Gracià e Ferrando de Bados seran pagadores lo primer dia del mes de setembre del any de la Nativitat de Nostre Senyor mil cinchcents e dos, per pensió de censal mort, que reben cascum any en dit terme sobre lo dit General de Cathalunya.

Axí emperò que seguintse los dits tres cassos o la hu d'ells, per los quals o per lo qual dites .CL. lliures en lo dit any de mil e cinch cents e dos, lo primer die del dit mes de setembre del dit any, no seran pagades per lo dit General al dit Jaume Moarch, en virtut de la dita cessió, en qualsevols del[s] dit[s] cassos, prometen les dites e devall scrites personas, al dit Jaume Moarch, que per tot lo mes de dehembre après sagüent del dit any MD.II., donaran e pagaran cascu d'ells la sua particular quantitat, la qual devall prenen de risch al dit Jaume Moarch o a qui ell volrà mercantívolment e de pla le dites .CL. lliures, sens dilació alguna... ..

Primo lo honorable en Joan de Pugessola, mercader, dix haver rebud per trentatres lliures, VI. sous, VIII: dues lliures, X solidos, de comptants, de les quals ne ferme àpocha de rebuda al dit Jacme Moarch

XXXIII.lliures.VI.
sous.VIII.

Testes Johannes Blanch, carnicerius et Petrus Rossell, curritor auris, cives Barchinone.

Item en Rafel Oliver, mercader, dix haver re-

También existían contratos mixtos de seguros de vida de esclavos a rescatar y de mercancías (doc. 53, 54).

a) *Luiciones de violarios.*

Según pacto convenido, el importe de la cantidad asegurada sería en garantía de la luición o extinción de un violario, tal como aparece especificado ante el posible caso de insolvencia del asegurado, por lo que se había obligado el fiador: *La dita emperò quantitat de la present seguretad... convertirà en luició y quitament de un violari... en lo qual violari... s'és obligat com a fermansa* (doc. 83).

Un caso similar se consigna así: *... de la quantitat devall escrita, luyrà y quitarà tot aquell violari...*, pero con la intervención de dos avalistas, condicionándose el pago de distintas cantidades, según si la defunción del asegurado o, mejor dicho, del deudor acaeciese antes o después de la fiesta de Navidad (doc. 84).

b) *Ventas de censales.*

La percepción de pensiones de un censal asignadas sobre las rentas y emolumentos de la escribanía de Veguer de Barcelona, señaladas en la correspondiente escritura de venta aparece garantizada mediante escritura pública (doc. 1), a nuestro entender conceptuada como un inicio del contrato de seguro de vida en nuestra ciudad condal.

bud per .XXXIII. lliures, VI. sous VIII: dues lliures, X sous, de comptants, de les quals ferma àpocha.

XXXIII.lliures.VI.
sous.VIII.

Testes predicti.

Item en Miquel Font, mercader, dix haved rebud per .XXXIII. lliures, VI. sous, VIII: II. lliures X.sous de comptants, de les quals ferma àpocha.

XXXIII.lliures.VI.
sous.VIII.»

AHPB. Pedro Triter, leg. 8, man. 16, año 1496.

c) *Luiciones de censales.*

La aplicación exclusiva de la cantidad de libras aseguradas para la luición y extinción de un censal, pactada en un contrato de seguro de vida, se expresa con estas palabras: ... *las quals hagen de servir per lluyció y quitament del censal...* (doc. 163).

d) *Percepciones de rentas.*

Esta clase de garantía para los seguros de vida se especifica bajo estas diferentes formas. Así, por ejemplo, para las cesiones de créditos sobre rentas vemos dicen así: *La qual seguret...posa...per rahó de consemblants... ..liures, que... ..té bestretes ho anticipades... ..en part del preu del arrendament... ..del fruyts y rendes de dita comanda de Vitalba* (doc. 40); *...en part del preu del arrendament li té fet dels fruyts de dita parrochial, per temps de un trieni...* (doc. 43).

Otros casos especiales se relacionan con la garantía del pago anticipado de un arrendamiento similar (doc. 80) o el de una anualidad anticipada de idénticos frutos (doc. 46), mientras otro caso poco explícito se refiere a una determinada escritura de arriendo (doc. 75).

Curioso de por sí es otro contrato de seguro de vida en garantía de percepciones de rentas, que en este caso particular se señalan en forma escalonada, tanto para las cantidades como para las fechas de su recaudación; y los abonos de las cantidades aseguradas, dentro de unos límites máximos y mínimos, para el caso de que la defunción del asegurado acaeciese dentro de un plazo breve o más dilatado, rebajándose así proporcionalmente la cantidad a percibir (doc. 38).

Por último señalemos la siguiente cláusula garanticia en interés de una cantidad de dinero cedida sobre ciertas y determinadas rentas: *E açó per interés de aquelles, descntes lliures cessionades per lo dit senyor archabisbe al dit..., sobre lo preu del arrendament fet per lo dit senyor archabisbe de los rendes del seu archabisbat e del abadiat de...* (doc. 7).

En otro caso especial, los arrendadores de las rentas del arzobispado de Tarragona contratan el seguro por el interés del

precio o cantidad por ellos pagada o pagadera por razón de dicho arrendamiento: *La present seguretats és posada per interés del preu o quantitat pagada o pagadora, dins lo dit temps, per los dits arrendadors e o per qualsevulla d'ells al dit senyor archabisbe e o a procurador o procuradors seus e o a altres persona o personas...* (doc. 3). Registrase un caso similar por razón del arrendamiento de los frutos del arzobispado de Sácer (doc. 5).

Recordemos de paso cómo de esta modalidad del seguro ocupóse Acacio e Ripoll: entre las otras variedades por este insigne tratadista estudiadas ⁴².

e) *Cesiones de créditos sobre alquileres y censos.*

Esta forma expresiva de tipo especial de aseguramiento la ofrece el siguiente texto contractual, que a la letra dice así: *La qual seguretats se fa per causa de una cessió de... ..lliures... ..sobre lo loguer de una casa... ..y sobre uns censos* (doc. 28).

f) *Consignaciones de dinero.*

Una de estas particularidades aparece indicada en un contrato de seguro de vida en el que se garantiza la consignación de una determinada suma de dinero, pagadera durante el largo plazo de siete años, a percibir de las rentas de la Pía Causa instituída por el canónigo barcelonés Juan Andrés Sorts, a favor de Juana, viuda del notario Juan Navarro, y que ésta, a su vez, ha cedido al presbítero Juan Ravella (doc. 8).

Otro caso especial de cláusula garantizadora para el pago de una consignación de dinero, la encontramos condicionada según si la defunción del asegurado acaeciese antes o después de la fiesta de Navidad (doc. 32).

42. RIPOLL, Acacio de: *De magistratus Logie maris antiquitate, preheminencia, jurisdictione...* ... (Barcelona, 1660), pág. 231, núms. 127-128. Véanse varios comentarios sobre los seguros de vida en págs. 211, 215 y 216.

g) *Consignaciones sobre pagos de salarios.*

Una cláusula de garantía aplicada en los contratos de seguros de vida, para la consignación o cesión de salarios, se transcribe así: *per rahó e causa de certa consignatió que ... ha feta... ..sobre dos terses... ..del salari e paga de la capitania he càrrech de dita torra* (doc. 50); mientras otro pacto similar se expresa en los siguientes términos: *per quant diu se assegura per rahó de certa consignatió li te feta... de pagas del salari de son offici...* (doc. 76).

h) *Cartas de crédito.*

Esta clase de documentos previene a uno que abone o que dé a otro lo que necesitase, por cuenta de quien lo escribe, quedaba garantizada la cantidad satisfecha por medio del seguro de vida de la persona del deudor, solamente durante el tiempo en que dicha deuda no fuese cancelada. Esta forma de seguro particular aparece convenida en una cláusula que dice así: *...que durant dit temps moris, no havent pagat lo valor de tres cents ducats de hor de les vuyt stampas, per los quals... ..li te donades lletres de crèdit...* (doc. 89).

i) *Pagos de dotes.*

La aportación documental ofrece una nueva modalidad del contrato de seguro de vida, en garantía del pago de la dote de una religiosa antes de la imposición del velo conventual, expresada en estos términos: *...a efecte de pagar lo compliment de la dot de Maria Angela Gnuu... ..per pendre lo vel negre de dita religió...* (doc. 94).

j) *Cambios.*

Una de las garantías más generalizadas en los contratos de seguros de vida, tenía muchísima aplicación para los casos de giros de letras de cambio; en aquel entonces, una de las formas comercialmente más usadas.

Así, un contrato declara el objeto del seguro en pago de un cambio, como es de ver por el texto que sigue: *La qual segu-*

retat posa... per rahó de una sotascrita que ell te feta... en un cambi... (doc. 36). Otros casos más explícitos indican que las cantidades aseguradas se emplearían en abono de unas letras de cambio, *donarà y pagarà e o la quantitat devall scri-ta convertirà, en paga y satisfacció e solutió de aquell cambi... lo qual... a pres... ab ses lletres de cambi (doc. 82);* en la luición y extinción de cambios, o una determinada cantidad de doblas de oro de España, las cuales, según se estipula, *han de servir per lluir lo cambi que lo dia present han pres (doc. 145).* Otras formas similares expresivas de la luición y extinción de cambios aparecen indicadas en los siguientes términos: *las quals li cediran per lluició y extincció de aquell cambi... per la qual... ne ha donades y firmades lletres de cambi (doc. 153); la qual quantitat en dit cas, haja de servir y servesca per la lluició y extincció de aquell cambi de quantitat... per lo valor de las quals... ne firmà... lletres de cambi (doc. 158),* o al pago de letras de cambio cuyos vencimientos se señalan por la Feria de Reyes (doc. 114), la de Agosto de Perpinyá (doc. 153), fechas generalmente adoptadas en esta clase de documentos de crédito; y en caso especial, por la Feria de Agosto de la ciudad de Plasencia (doc. 82).

k) *Pólizas.*

Esta clase especial de documentos, generalmente empleados para ordenar el pago de alguna cantidad de dinero, de los cuales dan garantías algunos contratos de seguros de vida, aparece expresada bajo las siguientes cláusulas de estilo: *La qual seguretata... posa per rahó de una sotescrita que ha feta... en una pólissa de quantitat de... (doc. 34),* o bien: *La qual seguretata posa... per luició y seguretata de una sotescrita que... te feta en una pólissa (doc. 41).*

l) *Pólizas de retracto.*

Curiosa particularidad de seguro de vida en garantía de una suma de dinero pagadera en un determinado plazo, la cual aparece expresada en la cabecera del contrato bajo la fórmula:

Com lo honorable... ..haie feta sotascrita en una póliza de re-tracte... (doc. 31).

m) *Deudas.*

Múltiples son las variedades de cláusulas de estilo alusivas a la garantía del pago de deudas, desde las más concisas, como, por ejemplo, los aseguradores: *Prenen en si tot risch e perill que's seguís en un deute* (doc. 2), o por razón de *deute e o interés que te en la persona* a la que se asegura su vida (doc. 107), o la fórmula: *Y aço per las causas y rahons contengudes en un acte de debitori* (doc. 61), u otras más explícitas en las que se declara el objeto del seguro, tales como aquellas expresadas así: *Es posade la present seguretad per interés de trenta una lliures, sis sous les quals... ha confessades deure* (doc. 6); *diu y declara, que's fa assegurar per certa quantitat lo dit... li deu, con a tenint dree y actió de... a qui dit... estava obligat* (doc. 72), o *per quant diu y declara, se fa assegurar per rahó de algunes quantitats ha pagades y a de pagar per lo dit... (doc. 71).*

Otras clases de fórmulas expresivas de las deudas contraídas por los asegurados se complementan con la declaración de retenciones de las cantidades aseguradas a favor de los aseguradores de acuerdo con ciertos pactos especiales que dicen así: *que aquellas se retindrà vers si en part y paga de aquellas...que ... li ha confessat deurer* (doc. 167, 170), o *las quals se retindran en paga de semblant quantitat que ha promés donar y pagar per las causas y rahons expressadas en lo acte de debitori rebut... .. lo dia present.* (doc. 166).

Por otra parte, cierta cláusula conviene y estipula el compromiso de rescabalar y desquitar la deuda contraída por el asegurado mediante la entrega de cueros, *cuyram*, tal como sigue: *E assó fa... ..per certa quantitat li te bestreta... .. de la qual se n'ha de recabalar y desquitar ab cuyram* (doc. 11); en cierto caso el desquite a base de un determinado porcentaje: *La seguretad present posa e posar enten per interés de... lliures que'l dit... deuria al dit... se an de pagar dins cert temps. E per ço se desquiten o desquitar se puguen, per lo que de dites... lliures lo dit... rebut auria de aquellas comptant a sou per liura* (doc.

13), o bien en otro caso, mediante amortizaciones semanales: *E aço per interés de un contracte [de] debitori de LI. lliures. XII. sous, ... de la qual quantitat ne és tengut pagar... cas-cuna setmana XXIII. sous* (doc. 4).

Una nota aclaratoria inserta al pie del contrato declara que la cantidad asignada como riesgo corresponde al importe de una deuda contraída por el asegurador, es decir, *en descàrrech del que li deu* (doc. 98).

n) MUTUOS.

Se trata de una modalidad garantía de mutuos o préstamos gratuitos, es decir, sin interés, por la cual el mutuatorio, mediante un contrato de seguro de vida garantiza al mutuante el cobro íntegro de la suma de dinero prestada. He aquí un ejemplo: *La qual seguretat posa... per assegurar-se de aquelles... lliures... las quals... li deu per préstech graciós* (doc. 21).

En cierto caso la finalidad es la misma anteriormente dicha, pero con la circunstancia de que como garantía se le había hecho consignación de una determinada cantidad, *La qual seguretat posa... per rahó de consemblants... ducats que ella ha graciosament prestats... per los quals dit... ha feta consignació de... lliures* (doc. 35).

o) Préstamos.

Las cláusulas garantías de préstamos empleadas en los contratos de seguros de vida de los deudores aparecen transcritas así: *per quant dita seguretat se posa per causa de certs diners que al dit... son estats prestats* (doc. 18), o, *per quant diu y declara se fa assegurar per rahó de certa quantitat ha prestada* (doc. 73).

p) Precios aplazados de ventas.

La venta de un esclavo negro realizada a base de precio aplazado del mismo originaba la prestación de la pertinente garantía por parte del comprador, que en el presente caso ofrecía mediante un seguro de vida, expresando tal obligación con es-

tas palabras: *per lo preu que dit... ha de dar al dit... del dit catiu»* (doc. 37).

q) *Pago de mercancías.*

Se trata de otra clase de garantía de una suma de dinero que el asegurado debía satisfacer en pago de la compra de mercancías, *per valor de mercaderies, que... a comprades, hagudes y rebudes... com apar ab un albarà* (doc. 130).

r) *Compras de usufructos o arrendamientos de casas y tierras.*

El objeto de esta clase de garantía se declara de la siguiente manera: *per rahó de certa compra de usdefruyt ha fet de una casa y terres...* (doc. 79).

s) *Empeños de bulas apostólicas.*

Una cláusula curiosa declara el objeto del contrato del seguro de vida de un arzobispo, en garantía de una cantidad empeñada en abono de los gastos para la expedición de unas bulas apostólicas a favor de aquél: *... en satisfacció de la quantitat en que vindran empenyades las bullas apostòlicas...* (doc. 157).

t) *Fiadurías o avales.*

Muy frecuentes son estas clases de cláusulas contractuales por las que se garantiza a los fiadores o avalistas el efectivo abono de las cantidades obligadas, para el caso de insolvencia de sus respectivos principales. Para un sencillo aval vemos se declara así: *La qual seguretad posa... per raó de una fermança que ell ha feta...* (doc. 22).

En otro ejemplo similar se alude a la seguridad dada al fiador de que no padecería daño o perjuicio alguno por razón de dicho aval, convenida en una escritura de indemnidad a su favor: *La qual seguretad se posa per raó de una fermança... que dit... te feta per lo dit... en una indemnitat* (doc. 39).

u) *Gastos para la obtención de los derechos sucesorios de cargos públicos.*

Se trata de una nueva modalidad de seguro de vida, expre-

samente contratado para cubrir el importe de los gastos necesarios para la obtención del derecho sucesorio al cargo de corredor de oreja, cuyo pacto a la letra es tal como sigue: ... *... per quant dit... ... se assegura per rahó de son offici de corredor, lo qual li ha costat molts dinés, y perquè en cas que ell morís, sos hereus no sien privats del dit offici ho plaça de corredor de orella, la qual, en dit cas de mort vagaria, y també del preu que li costa* (doc. 26).

v) *Liquidaciones de cuentas.*

La definición de cuentas entre dos personas algunas veces daba motivo a la formalización de un contrato de seguro de vida de aquella que resultaba deudora en garantía del efectivo abono del saldo de la suma adeudada. Así lo deducimos del siguiente texto declarativo: *diu y declara que se asegura per certs comptes te ab lo dit...* (doc. 69).

x) *Indeterminadas.*

El asegurador en este caso particular explícitamente declara que el asegurado nada le debía, pero que había concertado el seguro de vida por ciertos respectos que expresar no quería: *declara que... no li deu res, ans de la present seguretats la qual posa per certs respectes, los quals aci exprimir no vol.* (doc. 27).

* * *

Otras muchas particularidades podrían señalarse y si tan sólo indicaremos aquella consignada en un pacto adicional sobre la cesión de derechos por parte de uno de los copartícipes aseguradores a favor de otra persona, la cual por causa ignorada no firmara directamente el contrato, y por haberlo hecho el aludido contratante, omitiendo declarar lo hacía en nombre y con dineros de aquél.

He aquí tal como lo expresa el siguiente párrafo: *Onoffre Massanes, mercader, feu e fermà acte de regonezensa y agnitió de bona fe ha Jaume Fontanelles, de la present seguretats de vida de Aloy Planes, confessant que aquella spectats al dis Fon-*

tanilles y no ha Massanes, no obstant que sic stipulada en sou nom, per ser la real veritat que lo crèdit  s de dit Jaume Fontanelles y no de dit Massanes, y lo preu dels dinés de dita seguret t ha pagats de dinés de dit Jaume Fontanelles, y así re-goneixentli bona fe, cedex tot sos drets, en virtut del quals paga dit Jaume Fontanilles, venint lo cas de mort de dit Planes, recuperar las quantitats... (doc. 124).

Interesantes de por sí se muestran las pr rrogas de los contratos de aseguramiento (doc. 134), la denuncia de la existencia de un contrato privado anteriormente firmado, que cubría el riesgo de la muerte de la misma persona (doc. 111) y de otros públicamente formalizados ante notario; el pacto especial sobre el comienzo de la vigencia del seguro, a partir del vencimiento de otro anteriormente concertado (doc. 20, 103, 116), los contratos de renovación (doc. 139, 140, 142, 151), las anotaciones de rescisión, una de ellas antes de transcurrir el plazo anteriormente convenido, en la que se preveía la restitución o reintegro del precio o prima satisfecha, por no querer el asegurado incurrir en el riesgo (doc. 65, 127); la ulterior sustitución por otras sucesivas escrituras de aseguramiento (doc. 66) y, por, fin, los registros de notas de cancelación (doc. 6, 36, 61, 118, 132, 157, 168).

Observamos además cómo en los contratos, a veces, aparecen registrados los requerimientos o notificaciones del fallecimiento de los asegurados al asegurador o copartícipes aseguradores para que éstos atendiesen al pago del riesgo concertado (doc. 63, 69, 72, 108, 118, 142); certificación detallada del día, hora y mes de la defunción de la persona objeto del seguro de su vida (doc. 118) y constancia del efectivo abono de la indemnización convenida en concepto de arrisco (doc. 69, 123, 142, 148).

Una especial circunstancia se relaciona con las firmas de representantes autorizados de Compa as copartícipes aseguradoras (doc. 138, 142, 146, 150, 157, 165, 167).

Interesantes de por sí es un contrato de reaseguro de vida (doc. 44), así como la particularidad de que los notarios autorizantes de los contratos de aseguramiento, al propio tiempo,

actuaban como fedatarios y copartícipes aseguradores (doc. 51, 103, 106, 109, 112, 153).

Otros casos, asimismo asaz curiosos, son aquellos en los que se estipula el pago íntegro del riesgo (doc. 32) y aun sin deducción (doc. 46), deducción o prorrateo alguno de tiempo (doc. 59), o bien a base del pago del arrisco en uno o dos plazos después del fallecimiento del asegurado, antes o después de una fecha determinada (doc. 17, 32, 38, 101) y, por último, de acuerdo con los plazos de la amortización de la deuda contraída por la persona objeto del seguro de su vida (doc. 38).

Recordemos de paso el capítulo VIII de las nuevas ordenanzas de seguros relacionado con la forma del obligado juramento por parte de los aseguradores (43).

43. «Juramentum prestandum per assecurantem juxta formam novarum ordinationum, capítulo VIII.º

[Qu]e les seguretats son vertaderes e no fictes.

Que les coses que fan assegurar son llurs pròpies, ho de aquells per qui's fan assegurar ho de llurs partícips ho de altres havents part ho interés.

E que no's son fetes he posades sobre aquelles coses seguretats en altra part, ni se n'hi faran ho posaran après de aquelles en altra part. E si's seran fetes ho's faran, que encontinent que ho sapien ne avisaran los asseguradors e'n faran fer menció en lo peu de la seguretats.»

AHPB. Luis Jorba (menor) leg. 19, lib. seguros años 1577-1594: Hoja de guarda anterior.

Confróntese el anterior texto con el de las ordenanzas de seguros marítimos de 14 de noviembre de 1458, más explícitas, con la transcripción hecha por el fedatario barcelonés Antonio Parera, cuyos capítulos aparecen encabezados con unos claros y expresivos epígrafes como resumen del contenido de cada apartado. He aquí el texto relativo al mencionado juramento:

«Que les seguretats sien posades clarament en nombre, pes, cost, valor e stima, e lo assegurat jur que la saquratat, és verdadera, e que no s'és fet assegurar, e que si ho farà o denunciard.

Item, ordonaren etc que tots e sengles qui's feran asegurar en nom propi o de altre, havent plen poder, o promatent en nom propi *de ruto habendo*, haie [n] primer a jurar que aquelles seguretats son vertaderas e no fictes, e que les coses que fan assegurar son llurs pròpies o de aquells per qui's fan assegurar o de llurs partícips; e que posen e designen en les dites seguretats distintament e clara, tant com possible lus sia

Finalmente señalemos otras dos particularidades asegurativas, una de ellas relacionada con la persona del asegurado, el cual expresamente declara su presencia en el año 1639, en el Campo de Salces, durante la guerra contra Francia (doc. 124), mientras la otra se refiere a la persona de un asegurador, el cual se compromete pagar a sí mismo, es decir, a su propia persona el riesgo, cuyo importe, según manifiesta, lo aplicaría para la cancelación de un debitorio, (doc. 164).

* * *

Un detenido análisis documental permitiría hacer muchas observaciones, pero la excesiva extensión de las presentes notas inducen omitirlas.

Con esta aportación de notas y documentos, la mayoría entresacados de los protocolos del Archivo Histórico del Co-

les coses sobre les quals se fan assegurar, ço és, nombre, pes, cost, valor e stima.

E que no's son fetes o posades sobre aquelles coses seguretats en altra part, ne se ni faran o posaran aprés de aquelles en altra part, e si seran fetes o faran que encontinent que ho sapien ne aviseran los asseguradors e'n faran fer menció en lo pen de la seguretats, narrant con son avisats que sobre aquelles coses, abans o aprés, se son fets assegurar, e'n lo lloch on seran fetes, e les quantitats que hi seran fetes.

E si ho hauran e no ho hauran denunciats, o será declarat per los consols, tal qui ha posade la seguretats haverlo sabut o no haverlo denunciats, que en tal cans, tals seguretats sien handes per fraudulentoses e posades ab frau e fictes, e no sien de algun efecte tostemps havents guangats los asseguradors los preus de tals seguratats».

AHPB. Antonio Parera, leg. 1, lib. seguros años 1458-1459. V.

AHCB. (Archivo Histórico de la Ciudad de Barcelona), reg. «Ordinacions», años 1456-1462, f. 86 V.º CADMANY Y DE MONTRALAU, Antonio de: *Memorias Históricas sobre la Marina, Comercio y Artes de la Antigua Ciudad de Barcelona...*, Tomo II (Madrid, 1779), pp. 451, 457. Este autor da como fecha de la publicación de dichas ordenanzas, el 17 de noviembre de 1458. VALLS Y TABERNER, Ferran: *Consolat de Mar III, Els Notres Clássics*, vol III, n.º 8.

legio Notarial de Barcelona, confiadamente creemos contribuir en parte a dar a conocer el aspecto parcial de una breve visión retrospectiva de la historia del seguro de vida en España, localizado en la ciudad condal, y su trascendencia social y económica en el largo período de más de cinco siglos.

JOSÉ MARÍA MADURELL MARIMÓN

APENDICE DOCUMENTAL (*)

1

1427, octubre 11 y 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL NOTARIO LORENZO DE COLL, ESCRIBANO DE LA CURIA DEL VEGUER DE BARCELONA, EN GARANTÍA DE LA VENTA DE UN CENSAL.

Die sabbati XI dictorum mensis et anni [octubre 1427].

Ego Angelina, uxor honorabilis Francisci Terreni, quodam civis Barchinone, attendens me una cum aliis cum instrumento publico recepto in posse (*en blanco*) vendidisse vobis venerabili Arnaldo Fonolleda, civi dicte civitatis et vestris et quibus volueritis, perpetuo instrumento attamen gracie redimendi mediantis viginti duas libras barchinonenses de terno anuales de censuali mortuo in nuda tamen percepcione...

Gratis et ex certa sciencia non animo novandi dicto censualis instrumento et obligationibus in eo contentis immo pocius eas corroborando sine tamen periudicio novacione et derogacione obligationum in eo contentarum immo pocius eas corroborando et confirmando, obligo vobis dicto venerabili Arnaldo Fonolleda et vestris specialiter et expressé et intra manus mitto ac dictas pensiones debitas vobis ut prefertur ex dicto vestro censuali et que decetero debebuntur annis singulis in suo statuto termino, assigno vobis, percipiendas et habendas ex et de ipsis mille solidis barchinonensis annuis, quos ego annis singulis recipio et recipere consuevi inter quatuor equales soluciones sive terminos anni in et super redditibus et emolumentis scribanie curie honorabili vicarii Barchinone, vigore assignaciones de eisdem mihi facte per honorabilem Benardum Terreni, militem, filium meum ac filium et heredem dicti honorabili Francisci Terreni, quomdam patris sui...

Testes venerabilis Yvonus Cunill, civis Barchinone, et Petrus Rovira, scutiffer comorans cum dicto honorabili Yvono Cunill.

Ego dicta Angelina, convenio et promitto vobis dicto venerabili Ar-

(*) Por la larga extensión de este diplomatario y a fin de abreviar se suprimen mediante puntitos las consabidas cláusulas y fórmulas de estilo comúnmente empleadas en los contratos de aseguramiento.

naldo Fonolleda et vestris, quod si discretus Laurencius de Colle, notarius et scriba dicte curie vicarii Barchinone, receptorque et distributor dictorum emolumentorum dicte curie, per mortem aut alio quovis casu ammovi et alium loco ipsius poni contingat, quod incontinenti infra spacium X. dierum postquam a vobis vel vestris inde fuero requisita, predictam specialem obligationem, intimabo et intimavi faciam illi persone qui loco dicti Laurencii posita fuerit et aliis que ad solvendum dictos mille solidos tenebuntur et quarum intersit, et hoc sub pena viginti quinque librarum barchinonensium, de qua etc. Que etc. Quaquidem etc. Et pro predictis complendis obligo vobis omnia bona mea etc. Et juro etc.

Textes proxime dicti.

Ego dicta Angelina, facio et constituo procuratorem meum certum et specialem vos venerabilem Berengarium de Vilatorta, civem Barchinone, ad faciendum dictas intimaciones dicto Laurencio de Colle et aliis quorum intersit. Promittens ratum habere etc.

Testes predicti.

Die lune XIII^a dictorum mensis et anni presentibus Bertrando Comes et Anthonius Gual, scriptoribus, dictus Berengarii de Vilatorta, procuratori dicte domine Angeline, intimavit predictam specialem obligationem prefati honorabili Bernardo Terreni, invento personaliter ante scribaniam mei dicti notarii, qui quatenus acceptavit, de quibus etc. predicta die et presentibus predictis testibus, fuit intimatum discreto Laurencio de Colle, notario et scribe dicte curie, receptori et administratori dictorum emolumentorum qui acceptavit».

AHPB. Guillermo Jordá (mayor) leg. 1, man. 1, años 1425-1428.

2

1492, mayo 18.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL TENDERO FRANCI REQUESENS, EN GARANTÍA DE DEUDA.

«Die veneris .XVIII^a mensis madii anno a Nativitate Domini .M.CCCC. LXXX. secundo.

Las personas deius scrites per pacte fet entre lo senyer en Johan Armany, cinter ciuadà de Barchinona, en nom seu propri, e en nom e per part d'en Steva Paulaga mercader, ciuadà de la dita ciutat, de rathihabició del qual promet ésser tengut sots obligació de sos bens, de una part; e les devall scrites persones, de la part altre:

Prenen en si totj risch e perill que's saguis en un deute de quantitat de vuytanta vuyt lliures, tretze sous, e quatre diners, les quals en Franci Requesens, botiguer, ciuadà de Barchinona, ha confessades deure als demunt anomenats Steve Paulaga e Johan Armany, ab alberà scrit de ma; propria del dit Franci Requesens, a XVII del present mes de maig, per les causas e rahons en dit alberà contengudes, lo qual deute se ha [de] pagar en aquesta manera contenguda en dit alberà, ço és, la meytat a temps de quatre mesos, e l'altre restant meytat a temps de set mesos, segons en dit alberà se conté, lo qual alberà volen haver aci per insertat.

Axi emperò que si per qualsevol cas o de Inquisició, o de mort, o de qualsevol altre axi divinal com humanal, lo dit deute no's pagarà alt dits Paulaga e Armany, que en tal cas les devall scrites personas que lo risch e perill de aquelles prenen, pus los dits Steve Paulaga e Johan Armany hagen feta diligència ab tot lo discurs de justícia e força del alberà contra lo dit Requesens e sos bens, la quab discussió hage a començar de ferse tres setmanes aprés del terma de cascuna de les dites pagues e per aquella nos serà aconsaguit lo dit deute en tot o en part, que en tal cas les dites personas prenants lo risch del dit deute, decontinent paegaran als dits Paulaga e Johan Armany, o a qui ells volran les quantitats devall per ells assagurades, sens dilació alguna, volents sia feta contra ells exequció, axi en persona com en bens, per la present seguratat com si fos cambi mercantivol. E en cas de la paga de les quantitats assagurades, los assagurats hagen a donar e liurar als assaguradors lo albará e tots los actes de la exequció. E fer cessió del dit deute als assaguradors ab evictió per contractes e fets propis.

Entés emperó que los assaguradors no hagen a pagar res de les mesions que's faran per haver lo dit deute, ne de actes alguns sinò les quantitats assagurades o lo que's seria perdut del dit deute ço és de la quantitat de aquell.

Primo lo honorable en Guillem Pera Comes, mercader, dix haver rebud per tota la quantitat de .LXXXVIII. lliures, XIII. sous. IIII: III. lliures, VI. sous de comptants

LXXXVIII. lliures.
XIII sous. IIII.

Testes honorabilis Johannes Font, mercator, et frater Johannes Benedictus Cises, monachus monasterii sancti Pauli de Campo Barchinone»
AHPB. Pedro Triter, leg. 6. man. 11, años 1492-1493.

3.

1498, febrero 5.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL ARZOBISPO DE TARRAGONA, EN GARANTÍA DE PERCEPCIÓN DE RENTAS.

«Dicta die [5 febrero 1498]

Les personas devall scrites per pacte fet entre elles, de una part; e lo honrat en Miquel Font, mercader, ciutadà de Barçalona, en nom e per part dels honorables en Guillem Gibili, mercader de Tarragona e o d'en Miquel Johan Bargueta, specier de la dita ciutat de Tarragona e o de altres qualsevol persona o personas havents part o interés en lo arrendament fet de les rendes e drets del archabisbat de Tarragona, de rathhabició dels quals e de les quals promet ésser tengut sots obligació de sos bens, de la part altre;

Prene en si per lo temps de sis mesos, començants a córrer lo die present e devall scrit, que comptam cinch dies del mes de febrer del any

de la Nativitat de Nostro Senyor mil .cccc. noranta e vuyt, per les quantitats que cascú d'ells pren de risch, segons devall se conté;

Lo risch e perill que per malaltia o per cas fortuit se seguí en la vida del reverendissim senyor archabisbe de Tarragona, morint aquell per malaltia natural o casual, dins lo temps de sis mesos primer venidors o sens mitjà seguidors.

La present seguretad és posada per interés del preu o quantitat pagada o pagadora, dins lo dit temps, per los dits arrendadors e o per qualsevulla d'ells, al dit senyor archabisbe e o a procurador o procuradors seus, e o a altres persona o personas del dit senyor archabisbe, havent o havents dret e causa.

Axi emperò que si lo dit senyor archabisbe, dins los dits sis mesos morra casualment o per malaltia, no éssent integrats e satisfets los dits arrendadors del dit arrendament, e no éssent finit e acabat lo temps de aquell, en tal cas les dites e devall scrites persones mercantívolment e de pla, seguida la mort de dit senyor archabisbe, si abans de ésser finits los dits sis mesos moria o era mort, com dit és, cascú per la quantitat que devall pren a son risch, donarà, e pagarà, e donar e pagar promet al dit Miquel Font o a qui ell volrà planament et mercantívol sens dilació alguna, tot ço e quant als dits arrendadors mencharia del dit arrendament, sens dan e messions dels dits arrendadors e o del dit Miquel Font en nom de aquells, volents e expressament per pacte consentints, que en dit cas no pagant ells lo que particularment cascú serà tengut al dit Miquel Font, per lo present pacta que contra ells en persones e en bens sia feta rigorosa exequció per los honorables cónsols de la mar de Barchinona, a for e a jurisdicció dels quals per pacte se sotsmeten, axi com per cambis vers e no fictes.

E que de qualsevols messions e despeses que fer o sostenir ne haurien dits arrendadors e o lo dit Miquel Font, les quals pagar prometen sens dilació sian creguts lo dit Miquel Font e o los dist arrendadors de lur simpla paraula sens altre prove o proves que no'ls sia lícit de demanar o requerir.

E per ço ne obliguen les persones e bens llurs cascú per la sua particular quantitat. E ho juren.

Entés emperó e declarat que si convenia als devall scrits asseguradors pagar les quantitats assegurades, que lo dit Miquel Font, en nom dels dits arrendadors en poder bastant de aquells, los hage a donar loch o cessió contra los bens del dit senyor archabisbe ab evicció per contractes propis tant solament, e ab obligació de bens dels dits arrendadors e la carta del dit arrendament, e qualsevol cautheles que de aquell tinguen.

E més és pactat que si's convendrá a pagar les quantitats assegurades, ço que Déu no vulla, que de aquells ne sia respost al dit Miquel Font o a qui ell volrà sens mostrar poder dels dits arrendadors, sinò per dita cessió ab evicció com dit és fahedora.

Primo, lo honorable en Johan de Pugessola, mercader,

dix haver rebud per .C. lliures: IIII. lliures de comptants	C. lliures
Testes Franciscus Marti, mercator et Petrus Corder notarius, civis Barchinone.	
Item, mossèn Guillem Pontgem, mercader, maior de dies, dix haver rebud per C. lliures: IIII. lliures de comptants	C. lliures
Testes predicti.	
Item, en Jauma Moarch, blanquer, dix haver rebud per C. lliures: IIII. lliures de comptants	C. lliures
Testes predicti.	
Item, lo dit Miquel Font, en nom seu propri, dix haver rebud per C. lliures: IIII. lliures de comptants	C. lliures
Testes predicti.	
Item, en Johan Paulaudaries, mercader, dix haver rebud per C. lliures: IIII. lliures de comptants	C. lliures
Testes predicti.	
Item, en Pera Steva, mercader, dix haver rebud per L. lliures: II. lliures de comptants	L. lliures
Testes predicti.	
Item, en Rafel Oliver, mercader, dix haver rebud per XXV. lliures. I. lliura de comptants	XXV. lliures
Testes predicti.	
Item, en Pera Mathali, mercader, dix haver rebud per L. lliures: II. lliures de comptants	L. lliures
Testes predicti.	
Item, en Johan Ginebrosa, mercader, dix haver rebud per L. lliures: II. lliures de comptants	L. lliures
Testes predicti.	
Item, en Jaume Porta, mercader, dix haver rebud per XXV. lliures: I. lliura de comptants	XXV. lliures.
Testes predicti.	
Item, en Franci Spano, mercader, dix haver rebud per L. lliures. II. lliures de comptants	L. lliures
Testes predicti.	
Item, en Miquel Aguiló, corredor d'orella, dix haver rebud per XXV. lliures: I. lliura de comptants	XXV. lliures.
Testes predicti.	
Item, en Johan Pereller, fuster, dix haver rebud per C. lliures: IIII. lliures de comptants	C. lliures
Testes predicti.	
Item, Narcis Nicholau Croanyes, mercader, dix haver rebud per C. lliures: IIII lliures de comptants	C. lliures
Testes Johannes Pereller, fusterius, et Jacobus Moarch, blanquerius, cives Barchinone.	

Item, en Johan Nadal, cambiador, dix haver rebud per
 XXV. lliures: I. lliura de comptants C. lliures
 Testes ut in proxime».

AHPB. Pedro Triter, leg. 10, lib. 8º seg. año 1497-1498.

4

1499, septiembre 17.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CALCETERO BLAS LENA, EN GARANTÍA DE DEUDA.

«Die martis .XVIIª mensis septembris anno a Nativitate Domini M. CCCC. LXXXX. nono.

Les personas devall scrites per pacte fet entre elles, de una part; e lo honorable en Phelip Tapies, mercader, ciutadà de Barchinona, de la par altre:

Prenen en si lo risch e perill de la mort divinal o casual que del die present que comptam desset dies del mes present de setembre e del present any .M.CCCC. noranta e nou a hun any, sens mitjà seguidor, se seguís en la persona d'en Blay Lena, calçater, ciutadà de Barchinona.

E açó per interés de un contracte [de] debitori de .LI. lliures, XII. sous, fet e fermat en poder del notari devall scrit a .XXVII. del mes de agost pus prop passat, de la qual quantitat ne és tengut pagar lo dit Blay Lenes al dit Phelip Tapies, cascuna setmana .XXIIII. sous. E vuy és degut al dit Felip Tapies del dit contracta .XXXXVIII. lliures.

Así que si dins lo dit temps de hun any, lo dit Phelip Tapies no era pagat en tot o en part de les dites quoranta e vuyt lliures, per la mort de dit Blay Lena, axi divinal com casual tant solament, que los asseguradors devall scrits sien tenguts e prometen pagar mercantivalment e de pla al dit Phelip Tapies, o a qui ell volrà, sens dilació alguna, les dites .XXXXVIII. lliures o aquella part o quantitat que de e per aquelles al dit Phelip Tapies serien degudes.

Volents los asseguradors devall scrits que per dita causa sia feta contra ells exequció per los honorables còsols de la mar de Barchinona, en persona o en bens, com per cambis vers e no fictes, a for e a jurisdicció dels quals còsols, per pacte, se sotsmeten a llur propi e apropiat for, per pacte, renunciem.

E per aquestes coses attendre e complir, ne obliguen al dit Phelip Tapies e als seus, tots e sengles bens llurs mobles e immobles haguts e per haver. E ho juran.

Entés emperò e declarat, que en l'acte de la paga fahedora per los dits e devall scrits assaguradors lo dit Phelip Tapies, sens evicció e obligació de sos bens, sinò per contractes e fets seus propis e no en altre manera, hage a fer àpocha ab cessió al dit e devall scrit assagurador contra los obligats en dit contracta e donar lo dit contracta.

E més es pactat, que lo dit Phelip Tapies en càs que dins lo dit temps de un any, dita mort divinal o humanal se seguís en la persona del dit

Blay Lena, que del que del dit degut li seria degut, hage ésser cregut de son simple jurament, tota excepció remoguda.

Es emperò pactat, que lo dit Phelip Tapiés puya comportar e sperar lo dit Blay Lena en les pagues de dita quantitat.

Primo, lo honorable en Salvador Bertran, mercader dix haver rebut per quoranta e vuyt lliures: deu sous de comptants

XXXXVIII. lliures

Testes Iohannes Ferrarius Hostenchs, curritor phelpe, civis; et Iohannes Castellar, scriptor habitator Barchinone».

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, lib. 11 seguros años 1499-1500.

5

1499, octubre 30.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE BERENGUER DE SOS, ARZOBISPO DE SÁCER, EN GARANTÍA DE LA PERCEPCIÓN DE RENTAS.

«Dicta die mercurii .XXX^a mensis octobris anno a Nativitate Domini M. CCCC. LXXXX, nono.

Les persones devall scrites, per pacte fet entre elles, de una part; e lo magnífich mícer Marti Johan Terre, doctor de leys; Galceran de Corrago, donzell e Franci Johan Gerona, ciutadans de Barcelona, arrendadors dels fruyts e rendes del archabisbat de Sàcer, de la part altre;

Prenen en si fins lo die de la festa de sant Johan del mes de juny primer venidor e del any M.C. cinchcents inclusive y no més avant, per les quantitats que quascuna d'elles particularment devall pren[en] de risch e per los preus que de e per aquelles ne reben e dels quals fermen ápochas cascuna d'elles del seu particular preu de rebuda de comptants, segons devall se conté:

Lo risch e perill que per malatia o per cas fortuit se seguis en la vida del reverent senyor Berenguer dez Sos, archabisbe del dit archabisbat de Sacer, morint dit archabisbe per malatia naturalment o per mort casual dins lo dit temps, ço és que la sua mort se seguia abans de ésser passade la festa de Sant Johan de juny del dit any M. e cinchcents o en lo dia de la festa del dit any.

La present emperò seguretad e pacte és posat per interés de la bestreta e pagament fet del preu del dit arrendament fet per lo dit senyor archabisbe als dits arrendadors dels dits fruyts e rendes del dit archabisbat, del qual preu li han bestrets e pagats cinquanta ducats d'or.

Axi emperò que si lo dit senyor archabisbe dins lo dit temps, ço és, ans de ésser passada la dita festa de Sant Johan de juny primer venidor any M. e cinchcents, morra per malaltia natural o per mort casual, en tal cas, les dites e devall scrites personas mercantivolment e de pla, seguida la mort del dit mossèn Berenguer dez Sos, si abans de ésser passada la dita festa de Sant Johan de juny primer venidora del dit any M. e cinch cents era mort, com dit és, cascuna d'elles per la particular quantitat que devall pren de risch, donarà e pagarà, e donar e pagar

promet als dits arrendadors o a qui ells volran mercantívolment e de pla, sens dilació alguna, tot ço e quant als dits arrendadors mencharia del dit arrendament e restaria a ells a cullir e rebre, de e per la quantitat anticipade e bestreta al dit senyor archabisbe.

Volents e expressament per pacte consentints, que en dit cas no pagant cascuna de les dites personas lo que particularment cascú seria tengut pagar, per la quantitat que particularment pren de risch, als dits arrendadors per lo present pacte, que contra ells en personas e en bens sia feta rigorosa exequció por los honorables cònsols de la mar de Barchinona, a for e a jurisdicció dels quals, per pacte, se sotsmeten, axi com per cambis vers e no fictes, ensemps ab qualsevol messions e despeses, dans e interessos que als dits arrendadors hagués convengut fer o sostenir en juy o fora, de les quals volen dits arrendadors ésser creguts de llur simple paraula sens alguna natura de proves.

E per aquestes coses attendre e complir.... ..

E ho juram

Entes emperò e declarat, que si convendrá als devall scrits asseguradors pagar les quantitats assegurades o lo que de e per aquelles seguint-se dit cas pagar los tocharia, que los dits arrendadors hagen a donar loch e cessió als dits asseguradors *singula singulis referendo* contra los bens del dit senyor archabisbe ab evicció e obligació de llurs bens per contractes fets, culpas, negocis *et pro non jure* propis de aquells tant solament, e la carta del dit arrendament e qualsevol cauthelas que del dit senyor archabisbe tingen.

Primo, lo honorable en Salvador Bertran, mercader, dix haver rebut per cinquanta ducats d'or: quatre lliures, deu sous de comptants.

L. ducats d'or

Testes venerables Johannes Gerona et Karolus Pons, mercatores, ci-ves Barchinone».

AHPB. Pedro Triter, leg. 13; lib, 11 seg., años 1499-1500.

6

1501, junio 7.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CALCETERO MARCOS PASQUAL, EN GARANTÍA DE DEUDA. NOTA DE CANCELACIÓN.

«Die lune .VIIa mensis junii anno a Nativitate Domini millesimo D. primo.

Les personas devall scrites per pacte fet entre elles, de una part; e lo honorable en Phelip Tapies, mercader, ciutadà de Barchinona, de la part altre;

Prenen en sí lo risch e perill que dins temps de una any del die present en avant comptador, per mort natural o casual se seguís en la persona d'en March Pasqual, calcater, ciutadà de Barchinona.

Es posade la present seguretat per interés de trenta una lliures, sis sous, les quals lo dit March Pasqual deu al dit Falip Tapies, per resta de aquelles cent e cinch lliures, dotze sous, les quals al dit Falip Tapies ha

confessades deure ab carta rebuda en poder d'en Pera Triter, notari devall scrit, a nou de juliol, del any de la Nativitat de Nostre Senyor mil .cccc. noranta nou, e la paga del dit deute és ja passade, emperò no obstant dit temps de la paga sia passat, stiga en facultat del dit Phelip Tapies de sperar e comportar dit deutor per lo dit temps de hun any.

E les devall scrites persones seguit lo cas de la mort dins lo dit hun any, no éssent pagat dit Phelip Tapies, no puxen posar excepció alguna de dit comport e spera de la dita paga, sinó que si part del deute era pagade, que sols correguen lo risch del que restaria a pagar al cap del any, seguit lo dit cas de mort del dit deutor.

Prometent les devall scrites persones al dit Phelip Tapies que si dit March Pasqual deutor moria naturalment o casualment de qualsevol linatge de mort, dins lo dit temps de un any éssent obligat al dit Felip Tapies en la dita quantitat o part de aquella, que donaran o pagaran al dit Felip Tapies deu dies après de ésserse seguida la dita mort del dit March Pasqual, sens mitjà seguidors, la quantitat demunt dita de .XXXI. libras .VI. solidos o aquella part que al dit Tapies lavors serà deguda, sens dilació alguna e totes excepcions que de dret e de fet fer poguessen repellides, ensemps ab totes e sengles messions e despeses si alguna en juy o fora fets ni hauria, de les quals volen sia cregut lo dit Phelip Tapies desa plana e simpla paraula sens prova alguna.

E per aço attendre e complir...

Entés emperò que pagant les dites e devall scrites personas les quantitats preses de risch o part de aquelles, que en tal cas, lo dit Phelip Tapies hage a donar e fermar a les dites persones loch e cessió sens evicció, que lo dit Pasqual o sos hereus e bens de aquell detenedors e contra la dona na Blanquina, del dit March Pasqual muller, lo qual ab carta rebude en poder del notari devall scrit a XXVIII. del maig pus prop passat, com a fermança se és obligade en dit deute e hage a donar les cartes del dit deute e obligació de licta dona en l'acte de la dita paga.

Primo, lo honorable en Salvador Bertran, mercader, dix haver rebud per trenta huna lliura, sis sous: I. lliura de comptants XXXI. lliures, VI. sous.

Testes Johannes Claperos et Berengarius dez Llor, mercatores cives Barchinone.

Die martis .XXVII^a mensis julii anno predicto, fuit cancellatum huiusmodi instrumentum de voluntate parcium, presentibus testibus honorabilibus Jacobo de Gualbes et Raphaele Oliver, mercatoribus, civibus Barchinone.

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, lib. 13, seg años 1501-1502.

7

1502, enero 4.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE BERENGUER DEZ SOS, ARZOBISPO DE SÁCER,
EN GARANTÍA DE CESIÓN DE RENTAS.

«Disto die [4 enero 1502]

Les personas devall scrites per pacte fet entre elles, de una part; e lo senyer en Jauma Valls, fuster, ciutadà de Barchinona, per lo interés devall scrit, de la part altre;

Prenen en sí lo risch e perill de mort axi natural com casual, que d'ací per tot lo mes de juny primer venidor se seguís en la persona del reverendíssimo senyor mossèn Berenguer dez Sos, archabisbe de Sásser.

E aço per interés de aquelles doscentes lliures cessionades per lo dit senyor archabisbe al dit Jauma Valls, sobre lo preu del arrendament fet per lo dit senyor archabisbe de les rendes del seu archabisbat e del abbatat de Scarp, de la qual cessio apar per carta rebuda en poder del discret n'Anthoni Miquel, per auctoritat reyal notari públich de Barcelona.

Axi emperò que si abans del termini o temps, ço és d'ací per tot lo mes de juny, per qualsevol linatge de mort lo dit senyor archabisba moria e per causa de la dita mort dins lo dit temps seguida, e no en altre manera, les dites doscentes lliures cessionades en tot o en part en cas que totes no fossen degudes, ço és, que se n'hagués pagada part alguna de aquelles al dit Jauma Valls, no eren pagades, que en tal cas de mort dins lo dit temps seguida, e no en altre manera, les personas devall scrites prometen al dit Jauma Valls, que deu dies après de ésser seguida dins lo dit termini, ço es, d'ací per tot lo mes de juny pus prop venidor, la dita mort del dit senyor archabisbe; sens mitjà seguidors, donaran e pagaran reyalment e de fet mercantilment e de pla, al dit Jauma Valls o a qui ell volrà les quantitats que devall prenen de risch, ço és, cascú la sua particular quantitat presa de risch, tot difugi e excepcions cessants e sens algun dan, messions e interés del dit Jauma Valls e dels seus.

Les quals messions, dans e interessos restituhir e smenar e pagar prometen sens dilació, alguna e de les quals si algunes ferlin convingués o sostenir en juy o fora juy volen sia cregut lo dit Jauma Valls e los seus de llur plana e simpla paraula sens altra prova.

E per aquestes coses attendre e complir ...

E es cert que de les dites .CC. lliures cessionades al dit Jauma Valls, ne venen pagadores a la festa de Pascha de la Resurrecció de Nostre Senyor Déu Jhesu Christ primer venidora, vuytanta lliures.

Es emperò pactat que en l'acte de la paga fahedora per los dits e devall scrits asseguradors al dit Jauma Valls, que lo dit Jauma Valls hage a fermar àpocha a cascú de la particular quantitat que per cascú d'ells li serà pagada, e donar loch e cessió, sens evicció e obligació de sos bens, de tots drets que en virtut de la dita carta de cessió li pertanyeran contra los tenguts e obligats en pagar dites .CC. lliures o part de aquelles e llurs bens, e no resmenys donar a tots la dita carta de la dita cessió.

Primo, lo honorable en Johan de Pugessola, mercader, dix haver rebud per .XXV. lliures: II.

lliures, X. sous de comptants XXV. lliures.

Testes Philipus Tapies et Benedictus Oliba, mercatores, cives Baschinone.

Fuit cancellata huiusmodi partita de voluntate parcium die veneris .XXVIII. iulij anno predicto, presentibus testibus Iohanne de Claperos et Gaspare Ros, mercatoribus civibus Barchinone (*).

Item, en Pera Maçanet, paller, dix haver rebud per XXV. lliures: II lliures, X. sous de comptants. XXV. lliures

Testes predicti.

Item, en Johan Lobet, mercader, dix haver rebud per dotze lliures, X. sous; I lliura: V. sous de comptants. XII. lliures. X. sous.

Testes predicti.

Item, en Johan Palaudaries, mercader, dix haver rebud per .XXV. lliures: II lliures X. sous de comptants XXV. lliures

Testes predicti.

Item, mossen Pera Lull, ciutadà, dix haver rebud per dotze lliures, X. sous: I. lliura, V. sous de comptants XII. lliures. X. sous.

Testes predicti.

Item, mossen Jauma Vernagal, mercader, dix haver rebud per dotze lliure, X. sous; I. lliura: V. sous de comptants XII. lliures. X. sous.

Testes predicti.

Item, mossen Simon Benet Gerona, ciutadà, Item, mossen Simon Benet Gerona, ciutadà, ra V. sous de comptants XII. lliures. X. sous.

Testes predicti.

Item, en Jheronim Marti, mercader, dix haver rebud per .XXV. lliures: II. lliures: X. sous de comptants XXV. lliures.

Testes predicti.

AHPB. Pedro Triter, leg. 13, Lib. 13 seguros, años 1501-1502.

Cfr. doc. 5.

1505, abril 4.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL PRESBITERO JUAN BARELLA,
EN GARANTÍA DE CESIÓN DE CRÉDITO

«Die veneris quarta mensis aprilis anno a Nativitate Domini M. D. quinto.

Les persones devall scrites per pacta entre elles. de una part; e la honorable madona Johana, muller del discret en Johan Navarro, quondam notari, ciutedà de la dita ciutat, havent loch e cessió a ella feta per mossèn Johan Barella, prevera, de LX. lliures degudes al dit Barella per

(*) Esta nota marginal antecede a la siguiente partida, la cual aparece tachada.

virtut de certa consignació a ell feta per lo honorable mossèn Johan Andreu Sorts, quondam canonge de Barcelona, en son testament de LXXXIII. lliures, ço és, quiscun any, tant quant viurà lo dit Barella, rehebedores per temps de set anys, e no més avant, en la festa de Sant Johan del mes de juny, vivint dins lo dit temps de .VII. anys, lo dit Barella, de una Pia Causa per lo dit canonge instituïda, de la qual és regidor e administrador lo honorable en Johan Sorts, mercader, ciutadà de la dita ciutat, e en virtut de dita cessió ha de reebre dita Johana, de la part altra.

Prenen en sí, les dites e devall scrites persones, lo risch e perill de la vida del dit mossèn Barella per causa de les dites LX. lliures a la dita Johana cessionades sobre la dita Pia Causa, axí que si lo dit mossèn Barella, dins lo dit temps de VII. anys dels quals ne resten a correr cinch anys, morie per qualsevol mort natural o casual, que del die de la dita mort, lo que resterie reebre per la dita Johana en virtut de la dite cessió de les dites LX. lliures, ler persones devall escrites hagen e prometen pagar a la dita Johana mercantívolment e de pla, la dita resta que li resteria reebre a compliment de les dites LX. lliures ara pertenguessen o no pertenguessen ha pagar al dit Barella o a la dita Johana, per virtut de dite cessió, con dita consignació sie stada feta tant solament vivint lo dit Barella com se cert que la dita Johana, per lo preu de la dita cessió hage pagades al dit mossèn Barella les dites LX. lliures sens evicció alguna.

Lo qual pagament prometen fer, les dites e devall scrites persones, del que resterie ha pagar a la dita Johana del die de la mort del dit mossèn Barella fins los dits cinch anys sien complits. E la diat Johana o a qui ella volrà, dins deu dies que après que quiscuna paga serà cayguda, e la porrata del que serà degud, del die de la mort del dit Barella fins al die de la paga après venidora.

E aço prometen fer attendre e cumplir... ..

Pera Steva, mercader, ciutadà de Barcelona, dix haver rebud per .XXX. lliures: I. lliura, X. sous de comptants XXX. lliures.

Item, en Karles Pons, mercader, dix haver rebud per .XXX. lliures: I. lliura, X. sous de comptants XXX. lliures.

Testes firmarum omnium predictorum sunt: discretus Bartholomeus Palou, notarius et Petrus Texidor, marine-rius, cives Barchinone.»

AHPB, Pedro Triter, leg. 1, lib. 6.º seg. marit. años 1504-1506.

1549, febrero 1

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL MERCADER ALONSO CAMPS

«Dicta die veneris prima februarii [1549].

Les persones deval scrites, quiscú per la quantitat deval mencionada, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Alonso Camps, mercader ciutadà de Barchinona:

Que si la sua persona dins un any, comptant de vint y set del mes de janer pus prop passat e any present en avant y continuo, serà mortã de mort natural per qualsevol malatia, feridura, cops o desastre, o de mort civil, o altrament, daran y pagaran encontinent seria morta com dit és, per ell al honorable mossèn Gaspar Puig de Roda, mercader, ciutadã de Barchinona, per cert interès que dit Puig de Roda, te ab dit mossèn Alonso Camps, les quantitats per ells devall mencionades, encontinent los seran demanades, sens ninguna dilatió y scusa, ab restitutió de totes despeses.

Testes sunt: Phelix Tavarner, mercator, et Geraldus Traginer, curritor auris, cives Barchinone.

Michael Jacobus Tarafa, mercator, civis Barchinone, satisfactus in presenti securitate pro centum libris assecuratis, firmavit apocham de quadraginta solidis habitis numerando. Et ideo renunciando etc.

.C. libras

Testes sunt proxime dicti.

Joannes Onofrius Monmany, mercator, civis Barchinone, satisfactus in presenti securitate pro quinquaginta libris assecuratis, firmavit apocham de viginti solidis habitis numerando. Et ideo renunciando etc.

L. libras

Testes sunt proxime dicti.

Hieronimus Arroplit, mercator, civis Barchinone, satisfactus in presenti securitate pro viginti quinque libris assecuratis, firmavit apocham de decem solidis habitis numerando. Et ideo etc.

XXV. libras

Testes sunt proxime dicti.

Gabriel Mercet, mercator, civis Barchinone, satisfactus in presenti securitate pro viginti quinque libris assecuratis, firmavit apocham de decem solidis habitis numerando. Et ideo renunciando etc.

XXV. libras

Testes sunt proxime dicti.

AHPB. Pedro Juan Soler, leg. 9, lib. 30 seg. años 1548-1550.

1551, febrero 3.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CLÉRIGO GALCERAN DURALL

«Die martedì .III. mensis febroarii anno a Nativitate Domini MDLI.

La persona y assegurador deval scrit, per la quantitat deval mencionada, convé y en bona fé promet al venerable mossèn Galceran Durall, clergue en Barchinona resident.

Que si ell seria mort, de assi al dia de sanct Joan del mes de juny primer vinent e any present inclusivament, tot aquell dia enclohentí, de mort natural per morir de malaltia e o en altre manera e o per qualsevol desastre, darà y pagarà per ell als honorables Pere Pau Sala y Francesch Hierònim Bonet, mercaders, ciutadans de Barchinona, la quantitat per ell devall mencionada y assegurada.

E assó encontinent que'n serà request de paraula o en scrits e o en altra qualsevol manera en Barchinona, sens alguna dilatió [o] escusa, e ab restitutió de totes despeses, obligantne tots sos bens y persona, conforme a les seguretats marítimes, y ab escriptura de terç etc. y jurament.

E renuncie a totes les leys contrafahents e a propi for, sotsmetent-se al for del honorable vaguer e o balle de Barchinona e o dels cònsols de mar e o de altres qualsevol oficials etc.

Testes sunt: Stephanus Fonoll, mercator, civis Barchinone; et Petrus Marco, habitator Barchinone.

Laurentius Garau, mercerius, civis Barchinone, satisfactus in presenti securitate pro quinquaginta octo libris, sex solidis et octo denariis assecuratis, firmavit apocham de viginti quatuor solidis habitis numerando. Et ideo renunciando etc.

LVIII. libras
VI. solidos. VIII.

Testes sunt proxime dicti.

AHPB. Pedro Joan Soler, leg. 9, lib. 4º seg. años 1550-1551.

11

1551, abril 1.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CARNICERO BARTOLOMÉ ROURA, EN GARANTÍA DE DEUDA

«Die mercurii prima mensis aprilis anno a Nativitate Domini MDLI.

Les persones y asseguradors deval scrits, quiscú per la quantitat deval mencionada, convenen y en bona fe prometen al senyer en Jaume Forn, blanquer, ciutadà de Barchinona:

Que si la persona de Barthomeu Roura, carniscer, ciutadà de Barchinona, moria de mort naturall, axi de malaltia, com de feridures e o de altres qualsevol desastres, fins de assí per tot lo dia de la Nativitat de Nostre Senyor Déu primer vinent e any mill sinccents cinquanta dos, daran e pagaran al dit Jaume Forn, la quantitat debaix mencionada e per ells assegurada.

E assó dins deu dies après que la present seguretats los seria intimada y notificada, sens ninguna dilatió y scusa, ab restitutió de totes missions y despeses e obligatió de bens y persones y ab jurament.

E assó fa lo dit Jaume Forn, per certa quantitat li te bestreta a dit carnisser de la qual se n'ha de recabalar y desquitar ab cuyram (*ilegible*) per lo que de son deute desquitat se seria lo dit carnisser és content, per lo semblant dit Forn desquitar los presens asseguradors per lo que assegurats aurién etc.

Testes sunt: Martinus Serra, mercator, Bernardus Sala alias Sabadell, pallerius et Johannes Segalas, curritor auris, cives Barchinone.

Jacobus Casafranca, mercator, civis Barchinone, satisfactus in presenti securitate pro quindecim ducatis auri assecuratis, firmavit apocham de quatuordecim solidis ha-

bitatis numerando. Et ideo renunciando etc. per manus dicti Segalas XV. ducatis

Testes sunt proxime dicti.

Paulus Pons, mercator, civis Barchinone, satisfactus, in presenti securitate pro quindecim ducatis auri assecuratis, firmavit apocham de quatuordecim solidis habitis per manus dicti Segalas numerando etc. XV. ducatis

Textes sunt proxime dicti».

AHPB. Pedro Juan Soler, leg. 12, lib. 5º seg. año 1551.

12

1552, agosto 2.

CONTRATO DE SEGURO DE CAPTURA DE MOROS, TURCOS, ETC. O CORSARIOS Y DE VIDA DE ANTONIO SERRA

«Dicta die martis .II. augusti [1552]

Los aseguradores e personas deval scrites, quiscú per la quantitat devall mencionada conveen y en bona fe prometen al magnífich mossén Anthòni Serra alias Courer, natural de la Val de Mussa, de la ylla y regne de Mallorca.

Que si la sua persona hera presa de moros, tures, francesos e o altres qualsevol personas e o cossaris, axi de crestians com de infahels, e o de altres qualsevol, o era morta de mort natural per èsser morta de mort accidental e o desastradament e o de feridures, com és negarse e o caure en mar, batellant o èsser ferit e de talls feridures, après encara que fos arribat en Sòller, com altrament en lo viatge que Déu volent fer enten de la present plaia de la mar de Barchinona ab lo (viatge) baxell de fragata de Pere Català per a Sòller, daran e pagaran al dit Serra e en sa absència al noble senyor don Bernardino de Mendossa y en sa absència al dit Damià Magraner, la quantitat per ells baix assegurada en la present ciutat de Barchinona, quinze dies après que la tal nova los seria certa e la present seguretat los seria intimada e notificada sens ninguna (*texto inacabado*).

Testes sunt: Phelix Taverner et Martinus Serra, mercatores, cives Barchinone.

Joannes de Puigmido, mercator, civis Barchinone, satisfactus in presenti securitate pro quinquaginta ducatis auri assecuratis, firmavit apocham de triginta sex solidis, habitis numerando per manus dicti Magraner. Et ideo renunciando etc.

Testes sunt proximi dicti.

L. ducatis

Paulus Tarrega, minor natu, mercator, civis Barchinone

XVI. ducatis

XVI. solidos.

Testes sunt proxime dicti.

Petrus Antich, blanquarius, civis Barchinone satisfactus

XXV. ducatis.

Testes sunt proxime dicti. Jacobus Casafranca, mercator, civis Barchinone satisfactus	XXV. ducatis.
Testes sunt proxime dicti. Jacobus Ferran, mercator, civis Barchinone, satis- factus	XXV. ducatis.
Testes sunt proxime dicti. Joannes Muntalt, parator pannorum lane, civis Barchinone	XXV. ducatis.
Testes sunt proxime dicti. Phelipus Galiano, mercator, civis Barchinone, sa- tisfactus	XXXIII. ducatis VIII. solidis
Testes sunt proxime dicti. Galcerandus Font, parator pannorum lane, civis Barchinone	XXV. ducatis.
Testes sunt proxime dicti. Johannes Roger civis Barchinone, satisfactus	XXV. ducatis.
Testes sunt proxime dicti. Matheus Salvador, mercator, civis Barchinone, sa- tisfactus	XXV. ducatis.
Testes sunt proxime dicti. Franciscus Bayona, cotonerius, civis Barchinone	XXV. ducatis.
AHPB. Pedro Juan Soler, leg. 13, lib. seg. años 1551-1552.	

12

1555, febrero 18.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL MERCADER JAIME RAMÓN, EN GARANTIA DE
DEUDA

«Dista die lune [18 febrero 1555].

Les persones e asseguradors deval scrits, quiscú per la quantitat de-
val mencionada, convenen y en bona fe prometen a mossèn Jaume Vila,
mercader, ciutadà de Barchinona:

Que si la persona de mossèn Jaume Ramon, mercader, ciutadà de
Barchinonà, moria de vuy a un any naturalment, axi de malaltia com fe-
ridures e o de qualsevol desastre, com altrament, daran e pagaran al dit
mossèn Jaume Vila, la quantitat per ells assegurada, quascú la sua, en
Barchinona, dins un mes après que la tal nova seria certa e la present
seguretat los seria intimada, sens ninguna dilatió y scusa, ab restitució
de totes missions e despesses, obligants per ço lurs bens e persones, con-
forme a les ordinations marítimes e del consolat.

La seguretat present posa e posar entén per interés de sinquanta liu-
res que'l dit Ramon deuria al dit Vila, se an de pagar dins sert temps.
E per ço se desquiten e desquitar se puguen, per lo que de dites sinquan-
ta liures lo dit Vila rebut auria de aquellas comptant a sou per liura.

Comensa lo risch e perfil de dita persona, encontinent que fone posada la seguretat e dura tostemps.

Testes sunt: Fèlix Tavarner et Petrus Pomet, mercatores, cives Barchinone.

Galcerandus Baró, mercator, civis Barchinone, satisfactus in presenti securitate pro viginti quinque libris assecuratis, firmavit apocham de decem octo solidis habitis numerando. Et ideo renunciando etc.

XXV. libras.

Testes sunt proxime dicti.

Bernardinus Puiol, mercator, civis Barchinone

XXV. libras.

Testes sunt proxime dicti.

AHPB. Pedro Juan Soler, leg. 9, lib. 9, seg. años 1554-1555.

14

1557, diciembre 22.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN AMBROSIO SANS, BENEFICIADO DE LA
SEO DE BARCELONA, EN GARANTÍA DE PENSIÓN DE CENSAL

«Dimecres a XXII. de dezembre any MDLVII.

Lo honorable mossèn Bernat Palau, mercader, ciutedà de Barchinona, convé y en bona fe promet a mossèn Anthoni Palau, mercader, ciutedà de dita ciutat:

Que si lo venerable mossèn Joan Ambrós Sans, clergue beneficiat en la seu de Barchinona, morra de mort natural, aixi que la ànima se separe del còs, dins sis mesos del dia present en avant comptadors, donarà y pagarà al dit Anthoni Palau, nou lliures, vuyt sous y nou dinés, dins dos mesos comptadors del dia que la mort de dit Joan Ambrós Sans li serà intimada, sens alguna dilació

La qual seguretat dit Anthoni Palau fa per so que dit Sans li ha feta consignació de consemblant quantitat, pagadora per la universitat de Cardona, per pensió de censal, en poder de mossèn Mallol, notari de Barcelona, lo diepresent.

E lo dit mossèn Bernat Palau, confesse per lo present pacte haver hagut y rebut sis reals.

Testes predicti.

AHPB. Nicolás Molner, leg. 14, lib. 1° seg. años 1557-1560.

15

1559, junio 3.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ACISCLO MOYA DE CONTRERAS, OBISPO
DE VICH

«Die sabbati .III. mensis junii anno predicto [1559].

Les persones devall scrites, quischú per la quantitat devall mencionada, convenen y en bona fe prometen a mossèn Joan Bages, librater, ciutada de Barcelona:

Que si lo molt reverent senyor don Yescle Moya de Contreras, bis-

be de Vich, morra de mort natural, áxi que la ànima se separàs del còs, dins spay de sis mesos del die present en avant comptadors, daran y pagaran al dit Joan Bages, dins spay de un mes del die que dita mort los será estada intimada immediatament següent, doscentes quaranta lliures maneda corrent de Barcelona, sens alguna dilació, excepció ho excusa y ab restitució de tots danys, dampnatges, misiones y interessos, que per so lo dit Bages ne haurie de sostenir, sobre los quals sie cregut al dit Bages de simple jurament.

E per so ne obliguen quischú per la quantitat devall mencionada y no més

Testes: honorabiles Blasius Sobirats, mercator civis; et Joannes Sala, scriptor Barchinone.

A raó de tres y mig per cent.

Francesch Almenara, ferma per sinquanta ducats, per los quals confessa haver hagut y rebut vint y un sou

L. ducats

Jaume Casafranca, mercader, ferma per vint y sinch ducats y apocha de deu sous

XXV. ducats

Bernat Janer, notario, ferma per vint y sinch ducats

XXV. ducats

AHPB. Nicolás Molner, leg. 14, lib. 1º seg años 1557-1560.

16

1560, mayo 15.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL ESCRIBANO ANTONIO VILADAMOR

«Die mercurii .XV. mensis madii anno MD. LX.

Les personas devall scritas, quiscú per la quantitat devall mencionada, convenen y en bona fe prometen a mossèn Francesch Alies, mercader, ciutedà de Barcelona:

Que si mossèn Anthoni Viladamor, scrivà de manament, morrá, ço que Déu no vulla, de mort natural, axí que la ànima sie separada de son còs, dins un any del día present en avant comptador, daran y pagaran al dit mossèn Francesch Alies, dins un mes après que dita mort los será intimada, noranta tres lliures moneda de Barcelona, sens alguna dilació, excepció o excusa alguna, y ab restitució de tots danys missions y interessos que lo dit mossèn Francesch Alies ne hauria de sostenir, sobre les quals ne sie cregut lo dit Francesch Alies de simple jurament.

E per so ne obliga ...

Testes: Joannes Sala et Joannes Portell, scriptores Barchinone».

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 2º seg. años 1560-61. El 1º de marzo 1561, fué de nuevo asegurada la vida del mismo Viladamor.

17

1560, septiembre 20.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE CATALINA, VIUDA DE JERÓNIMO GUINARD,

EN GARANTÍA DE PENSIÓN DE CENSAL

«Die veneris .XX. septembris anno MDLX.

Lo honorable mossèn Francesch Solsona, mercader, ciutedà de Barceloan, per pacte entre ell, de una part, y mossèn Montserrat Ferrer y de Boscha, batxeller en lleys, de la part altra, conve y en bona fe promet al dit mossèn Montserrat de Ferrer y de Boschà:

Que si la senyora Catharina Guinarda, vídua relictà del magnífich mícer Hierònim Guinard, quondam, doctor del real consell, mare sua, moria, so que Déu no vulla, de mort natural o accidental o altra qualsevoll, axí que la ànima se separe de son cors, d'assí per tot lo mes de juny del any M.DLXII, darà y pagarà al dit mossèn Montserrat Ferrer y de Boschà, o a qui ell volrà dins un mes après que dita mort li será intimada quaranta lliures barceloneses.

Y assó fer promet sens neguna dilació ...

E és pactat, que per quant dit mossèn Ferrer y de Boschà, se assegura, per rahó de quaranta lliures que dita senyora Guinarda li ha consignades sobre la universitat de la present ciutat, per rahó de un censal que reb de vida sua sobre dita universitat, les quals quaranta lliures seran pagadores en lo mes de juny de MDLXII y se és ... entredites parts, que si la dita senyora moria abans de dit mes de juny de M.DLXII y será degut alguna cosa de dites quaranta lliures, que's disminuesca de la present seguretat tota la quantitat que de dites quaranta lliures será deguda per dita universitat de Barcelona, comptant a sou per lliura.

E per so ne obliga sos bens, ab totes renunciacions necessàries e ho jura confessant dit mossèn Francesch Solsona, haver rebut per la present seguretat tres lliures y mitja.

Testes: Joannes Sala et Petrus Calvo, scriptores.

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 2º seg. años 1560-61.

18

1561, agosto 2.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JAIME AMIGÓ, PÁRROCO DE TIVISA, EN GARANTÍA DE PRÉSTAMO

«Dictis die et anno [2 agosto 1561].

Les persones deius scrites, quiscú per la quantitat devall mencionada, convenen y en bona fe prometen a mossèn Hierònim Saporta, mercader, ciutedà de Barcelona, que si lo reverent senyor mossèn Jaume Amigó, prvere y rector de la parrochial de Tivissa, del bisbat de Tortosa, de assi per tot lo mes de abril més prop vinent de mil sinc cents sexanta dos, moria, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental ho altre qualsevol, així que la ànima se separe de son cos, daran y pagaran al dit mossèn Hierònim Saporta, quatrecentes lliures barceloneses, dins un més apres que dita mort los será intimada, sens alguna dilació ...

E és pactat entre lo rit mossèn Hierònim Saporta, de una part; e los asseguradós devall scrits, de la part altra, que si lo dit reverent senyor

mossèn Jaume Amigó, rector de Tivissa, dins dit termini morra, so que Déu no vulla, que los assegurados hagen de pagar al dit mossèn Hierònim Saporta, la quantitat devall assegurada integrament, sens alguna compensació, deductió o desquitament, per quant dita seguretat se posa per causa de certs diners que al dit reverent mossèn Amigó son estats prestats per micer Miquel Saporta, doctor en Tarragona.

El ho juran a Nostre Senyor Déu y als seus sancts quatre Evàngelis.

Testes: Joannes Sala et Petrus Calvo, scriptores Barchinone.

A rahó de 3 per 100.

Joan Ferran, ferma per dos centes lliures y àpocha.

de sis lliures

CC. lliures

Francesc Bayona, ferma per cent lliures

C. lliures

Miquel Maduxer, argenter, ferma per vint y sinch lliures

XXV. lliures

Joan Garriga, ferma per sinquanta lliures

L. lliures

Joan Onofre Fàbregues, ferma per vint y sinch lliures

XXV. lliures

AHPB. Nicolás Molner, leg. 13, lib. 3° seg. años 1561-62.

Recordemos como el párroco de Tivisa, Jaime Amigó, fué muy aficionado al estudio y ejercicio de la Arquitectura. Véase: BRU Y BORRÁS, M.: *Fuls d'Història de la villa de Tivissa i del seu territori antic* (Barcelona, 1955) pp. 205-208, cap. LVII. Indudablemente el citado préstamo se invertiría para sufragar obras de la iglesia parroquial de Tivisa.

19.

1562, noviembre 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CLÉRIGO ALONSO CAMPS

«Die veneris .XIII. mensis novembris anno predicto [1562].

Les persones deius scrites, quiscuna per la quantitat devall mencionada, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Augustí Sols, mercader, ciutedà de Barcelona:

Que si mossèn Alonso Camps, clergue, fill del quondam mossèn Grau Camps, cavaller, dins un any, del die present en avant comptador, morra, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altre qualsevol, aixi que la ànima se separe del cos, daran y pagaran al dit mossèn Sols ho a qui ell volrà, doscents ducats, y assó dins un mes après que dita mort los sia intimada, sens alguna dilació

E per pacte convegut entre dit mossèn Sols, de una part; y los asseguradores devall scrites, de la part altra, que si dit mossèn Alonso Camps, dins dit temps de un any morra, ço que Déu no vulla, que en tal càs dit mossèn Sols no hage de mostrar tenir crèdits ni interessos alguns ab lo dit mossèn Alonso Camps, ans bé seguida dita mort, li hagen de pagar les dites quantitats baix assegurades sens mostrar crèdits ni interessos alguns, tota excepció remoguda.

Testes scriptores.

A raó 3 per 100.

Joan Ferran, ferma per cent ducats y àpocha de tres ducats C. ducats

Anthoni Palau, ferma per altres cent ducats y àpocha de tres ducats C. ducats

AHPB. Narciso Mulner, leg. 12, lib. 4º seg años 1562-63. Cfr. doc. 20.

Cfr. doc. 20.

20

1562, noviembre 20.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ALONSO CAMPS, OBTENTOR DE LA RECTORÍA DE SAN VICENS DE CALDERS Y DENUNCIA DE OTRO CONTRATO ANTERIOR

«Die veneris .XX. mensis novembris anno predicto [1562].

Las personas deius scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convé[nen] y en bona fe prometen al honorable mossèn Agustí Sols, mercader, ciutedà de Barcelona:

Que si mossèn Alonso Camps, clergue, obtinent la rectoria de sant Vicens de Caldés, del bisbat de Vich, dins un any, del die present en avant comptador, morra, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, o altra quelsevol, axí que la ànima se separe de son cors, daran y pagaran al dit mossèn Agustí Sols, ho a qui ell volrà, dins un mes après que dita mort los será intimada sinquanta lliures moneda barcelonesa.

Y assó fer promet sens alguna dilació, excepció o excusa

E és pactat entre dit mossèn Sols, de una part; y los asseguradors deius scrit, de la part altra, que si dit mossèn Alonso Camps dins dit termini morra, so que Déu no vulla, que los asseguradors deius scrits, li hajan de pagar ditas L. lliuras, sens mostrar

E denuncia dit mossèn Sols una altra seguretats per ell posada sobre la vida del dit mossèn Alonso Camps, de CC. ducats en poder del notari deius scrit a .XIII. del corrent, la qual vol que reste en sa força y valor, axí que morint dit mossèn Alonso Camps, dit mossèn Sols puga demanar, cobrar y haver las dos seguretats, totas excepcions y difugis cessants.

Testes: Joannes Sala et Petrus Calvo, scriptores.

AHPB. Nicolás Molner, leg. 12, lib. 4º seg. años 1562-1563.

Cfr. doc. 19.

21

1563, enero 21.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL MERCADER GABRIEL MERCET, EN GARANTÍA DE PRÉSTAMO

«Dis jovis .XXI. mensis januarii anno MDLXIII.

Las personas deius scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Pau Pujaner, mecader, ciutedà de Barcelona:

Que si lo honorable mossèn Gabriel Meroet, mercader, ciutedà de Barcelona, dins spay de un any, del die present en avant comptador, morra, só que Déu no vulla, de mort natural, casual ho accidental, ho altre qualsevol, així que la ànima se separe de son cors, daran y pagaran al dit mossèn Pau Pujaner, dins un mes après que dita mort los sera intimada, setcentes y vint lliures monéda barcelonesa, sens dilació alguna ...

La qual seguretat posa dit mossèn Pau Pujaner, per assegurar-se de aquelles vuyt centes lliures, las quals dit Gabriel Mercet, deval dit mossèn Pau Pujaner, com a donatari universal dels bens de la senyora Catharina, mare sua, per títol de donació y heretament per dita senyora Catharina a ell dit mossèn Pau Pujaner fet ab sos capitols matrimoniais, las quals vuyt centes lliures li deu per prèstech graciós que la dita senyora Catharina ne feu al dit Gabriel Mercet, com apar per un albarà scrit de mà del dit mossèn Mercet a .XII. de agost de M.DL.

E per so és pactat entre dit mossèn Pau Pujaner, de una part; y los asseguradors deius scrits, de la part altra, que si dit mossèn Gabriel Mercet dins lo dit any moria, que en tal cas, lo dit mossèn Pau Pujaner, cobrada primerament per ell la present seguretat hage, sens emperò evicció ni obligació de sos bens, fer loch y cessió als asseguradors dius scrits, de les quantitats per ells baix assegurades y pagades vers y contra los hereus y bens del dit quondam mossèn Gabriel Mercet.

E més avant és pactat entre dit mossèn Pau Pujaner, de una part; y los asseguradors deius scrits, de la part altra, que los asseguradors deius scrits, no pugan allegar que dit mossèn Pau Pujaner no'ls ha certificats dela vellesa ni malalties del dit mossèn Mercet, per quant dit mossèn Pau Pujaner jura a Nostre Senyor Déu y als seus sancts quantre Evangelis, que ell no sab que dit mossèn Gabriel Mercet, tinga malalties algunas. E quant a la vellesa, ja és notoria y manifesta als asseguradors deius scrits.

Testes: Joannes Sala et Michael Berthomeu, scriptores.»

AHPB. Nicolás Molner, leg. 15, lib. 5.º seg. año 1563.

1563, febrero 16.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE DIMAS CAMPS, ARCEDIANO DE ANDORRA,
EN GARANTÍA DE AVAL

«Die martis .XVI. mensis febroarii anno predicto [1563].

Las personas deius escritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per ferma y solempne stipulació y per pacte així convengut, convenen y en bona fe prometen al honorable mestre Joan Navarro, calseter, ciutedà de Barcelona:

Que si lo reverendíssim mossèn Dimas Camps, ardiacha de Andorra y canonge de la Seu de Urgell, del die present al primer del mes de maig primer vinent, moria, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, ho altre qualsevol, així que la ànima se separe de son cors,

daran y pagaran al dit mestre Joan Navarro, dins un mes après que dita mort los sie intimada, sinquanta sis lliures y setze sous moneda barcelonesa.

Y assó sens dilació alguna... ..

La qual seguretat posa dit Navarro per raó de una fermansa que ell ha feta de dita quantitat per dit mossèn Dimas Camps a mossèn Gori, droguer, ciutedà de Barcelona.

Y per so és pactat que en càs de mort de dit mossèn Dimas Camps, no se hage de risc de res, sinò que integrament li hajen de pagar dita quantitat.

Testes: scriptores.

Antonio Palau, ferma per sinquanta sis lliures y setze sous y àpocha de setze sous LVI. lliures. XVI. sous.
AHPB. Nicolás Molner, leg. 15, lib. 5.º seg. año 1563.

23

1563, marzo 17.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CANÓNIGO TARRACONENSE

ALEJANDRO DE ICART

«Die mercurii XVII. mensis martii anno predicto M.D.LXIII.

Semblant seguretat de les altres, juxta forma de les noves ordinations, se fa per los honorables mossèn Pere Gatell, del lloch de Altafulla, y mossèn Pere Buada, del lloch de Tamarit, tant en llur propri nom, com de altre qualsevol qui part o interés hi hajen, de rattihabicio dels quals volen ésser tinguts, sots obligació de tots y sengles llurs bens y de quiscú d'ells assoles, en e sobre la vida del molt reverent y noble lo senyor don Alexandre Ycart, canonge de la sglesia de Tarragona y ospitaler y pabordre del mes de abril en dita sglésia.

E comensa lo risch, lo dia present, e dura après per tot lo present any, comptador del dia present inclusive, en axí que en qualsevol cars que lo dit reverent y noble senyor, morís de qualsevol mort, aixi natural com accidental, los aseguradors devall scrits, sien tinguts y obligats de les devall scrites quantitats respectivament parlant, e en donar y pagarlos aquelles als demunt dits mossèn Pere Buada y mossèn Pere Gatell o a qui llur poder tindrà, encontinent seguida la mort de aquell, dins dit temps, lo que Déu no vulla, tota dilació y difficultat apart posada, sens mostrar altre poder ne obligació.

Testes sunt: discreti Raphael Gras et Michael Berthomeu, scriptores Barchinone.

Gaspar Costa, mercader, ferma en la present seguretat per cent cinquanta lliures. Ferma àpocha de sis lliures

CL. lliures

Antich Salvany, ferma per cent lliures

C. lliures

Lo senyor don Joan de Malla, per cent lliures

Damiá Puigjaner, mercader, ferma per tres centes lliures

CCC. lliures

Johan Ferran, ferma per dos centes lliures CC. lliures
AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros años 1561-1584. f. 58 vº.

En 21 de marzo del siguiente año fué nuevamente asegurada la vida del canónigo Alejandro de Icart (f. 58 vº).

24

1564, marzo 21.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL MARINERO «JOANOT» MENJA

«Dicti die et anno [21 marzo 1564].

Semblant seguretats de les altres, juxta forma de les noves e últimes ordinations, és posada per lo honorable mossèn Antonio de Burgos, mercader, ciutadà de Barcelona, en nom y per part de Jonot Menja, mariner, ciutadà de Barcelona, de ratihabició del qual, vol y promet ésser tingut, sots obligació de tots y sengles bens seus, mobles e immobles, haguts y per haver, en e sobre la persona e vida natural del dit Jonot Menja per rahó e ocassió del viatge enten a fer ab la fusta del rey, la qual partí ahir de la present ciutat, per qualsevol par, en aquell durat e fins a tant torn e sia arribat e desembarcat a la present ciutat, ab vida natural.

E comensa desde que partí de dita ciutat.

E dura fins sia desembarcat ab dit o altre vaixell de e per rahó de aquest viatge.

E és entés e declarat que en cars de dany o pèrdua se seguis, lo que Déu no vulla, se haje de respondre al dit mossèn Anton de Burgos, sens mostrar altre poder.

Testes sunt: honorabilis Petrus Tudela, mercator et Enricus Gras, scriptor Barchinone.

Joseph Garau ferma en la present seguretats, per cent jucats. Ferma àpocha de cinch ducats, a raó cinch per cent

V. ducats.»

AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros, años 1561-1584. f. 68 vº

25

1564, abril 7.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE UN ESCLAVO MENOR DE EDAD

«Dicto die [7 abril 1564].

Semblant seguretats etc. és posada per Pere Gili, boter, ciutadà de Barcelona, en e sobre la vida de Toni, sclau del dit Dedeu, fins en dotze anys. E comensa lo dia present e dura per tot un any de vuy comptador, en axi que en qualsevol cars aquell moris de qualsevol mort, així natural com accidental, lo devall scrit assegurador sia obligat en donar al dit Pere Gili, la davall escrita quantitat seguida la mort de aquell, lo que Déu no vulla, tota difficultat y dilació cessants, quinze dies après la mort de aquell.

Testes predicti.

Antoni Palau ferma per cinquanta ducats, Aposta de tres lliures L. ducats.»
AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros, años 1561-1584. f. 69 v°.

26

1564, abril 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ANTICO ROS, CORREDOR DE ORESA, EN GARANTÍA DE LOS GASTOS PARA LA OBTENCIÓN DE DICHA CORREDURÍA Y DEL DERECHO SUCESORIO DE LA MISMA

«Die jovis .XIII^a mensis aprilis anno M.D.LXIII.

Las personas deius scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació y per pacte així convingut, convenen y en bona fe prometen a Antich Ros, corredor de orella, cuitedà de Barcelona, y a sos hereu o hereus y successors universals:

Que si dit Antic Ros, dins spay de un any, del die present en avant comptador, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental a altra qualsevol, així que la ànima se separe de son còs, en dit cas de mort, donaran y pagaran, y donar y pagar prometen als dits herreu ho hereus e ho successors universals d'ell dit Antic Ros, dins un mes après que dita mort los serà intimada dos centes quaranta liures moneda barcelonesa, sens dilació... ..

El és pactats entre dit Antich Ros, de una part; y los asseguradors deius scrits, de la part altra, que en dit cas que dit Antic Ros, morís, so que Déu no vulla, dins dit temps de un any, que los asseguradors deius scrits, hayen de pagar realment y de fet, als hereus y successors del dit Antic Ros, les quantitats per ells baix assegurades, no obstant qualsevol ley, dret ho excepció que en assó als asseguradors deius scrits pogués valer, a la qual ley, dret y excepció, los asseguradors deius scrits renuncian, per quant dit Antic Ros se assegura per rahó de son offici de corredor, lo qual li ha costat molts dinés y perquè en cas que ell morís sos hereus no sien privats del dit officio ho placa de corredor de orella, la qual en dit cas de mort vagaria, y també del preu que li costa.

Per so y altrament dit Antic Ros, de una part; y los asseguradors deius scrits, de la part altra, que en dit cas de mort, los dits hereus ho successors del dit Antic Ros, no hajen de mostrar lo cost de dit officio de corredor de orella, ans bé, per pacte així convingut, los asseguradors deius scrits, hajen de pagar les quantitats per ells baix assegurades planament y mercantilment, tota excepció remoguda y no obstant qualsevol constitucions, ordinacions de consolat, leys, usos y consuetuts en asso contrariants, a les quals los asseguradors deius scrits renuncian.

El per so ne obligan... ..

Testes: Joannes Sala et Petrus Sabata, scriptores Barchinone.

A rahó 4 per 100.

Francesch Bayona, ferma per sinquanta ducat y àpocha de dos ducats L. ducats
Jaume Bayona ferma per sinquanta ducats L. ducats

Iterum Francesch Baiona, ferma per cent ducats y apo-
cha de quatre ducats C. ducats
AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 9.º, seg., años 1564-1565.

27

1564, julio 1.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL LIBRERO JUAN BAGES, PARA
UNA INDETERMINADA GARANTÍA

«Die sabbati prima mensis julii anno MDLXIII.

Les personas deius scritas, quiscuna per la quantritat baix menciona-
da, per ferma, válida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen
a mossèn Cerafi Bages, mercader, fill de mossèn Joan Bages, librater,
ciutedà de Barcelona:

Que si lo dit mossèn Joan Bages, pare seu, dins spay de un any, del
die present en avant comptador, morirà, so que Déu no vulla, de mort
natural, casual o accidental o altra qualsevol, axi que la ànima se separe
del cors, daran y pagaran y dar y pagar prometen al dit mossèn Cerafi
Bages ho a qui son, poder tindrà, doscentes liures moneda barcelonesa,
y assó dins un mes après que la dita mort los sie intimada, sens di-
lació... ..

E és pactat entre dit mossèn Cerafi Bages, de una part; y los asse-
guradors deius scrits, de la part altra, que en cas que dit mossèn Joan
Bages, pare seu, dins dit temps de un any, so que Déu no vulla, muyrà,
que dit mossèn Cerafi no hage de amostrar que dit son pare li degués
cosa ninguna, per quant dit mossèn Cerafi Bages, ab lo present acte,
declara que lo dit son pare no li deu res ans de la present seguretad
la qual posa per certs respectes, los quals aci exprimir no vol.

Y també és pactat que en dit cas de mort, los asseguradors deius
scrits, no tingan actió ninguna contra los bens del dit mossèn Joan
Bages, per lo que pagaran, ans be hagen de pagar les quantitats baix
assegurades planament y mercantivolament, sen esperansa de cobrarne
cosa ninguna, per pacte axi convingut.

Testes: honorabiles Michael Serri et Petrus Riba, mercatores, cives
Barchinone.»

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 7.º, seg., años 1564-65.

28

1565, agosto 30.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL ESCRIBANO VALENTÍN BAGÁ, EN
GARANTÍA DE CESIÓN DE ALQUILERES Y CENSOS

«Die jovis .XXXª mensis augusti anno M.D.LXV.

Las personas deius scritas, quiscuna per la quantitat baix mencio-
nada, per ferma, válida y solemne stipulació y per pacte axi convingut,
convenen y en bona fe prometen a mossèn Agustí Soria, notari ciutedà
de Barcelona:

Que si Valentí Bagà, scrivent en Barcelona habitant, dins spay de

tretze mesos, del dia present en avant comptadors, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, així que la ànima se separe de son cors, daran y pagaran, y dar y pagar prometen al dit mossèn Agustí Soria, dins un mes après que dita mort los sie intimada, setze liures moneda barcelonesa e ho la part de aquelles que'n tocarà conforme al loguer y cens prorata de temps baix declarat.

Y assó sens dilació, excepció, ho excusa alguna... ..

La qual seguretad se fa per causa de una cessió de .XVI. lliures, la qual dit Valentí Bagà ha feta al dit mossèn Soria, sobre lo loguer de una casa situada en la present ciutat, en lo carrer nomenat dels Sarrains, en la qual habita a loguer Bartomeu Palau, fuster, y sobre uns censos que dit Bagà reb sobre altres cases, les quals posseheix Pau Sicart, notari, en lo carrer de Banyes Nous, de la present ciutat, les quals te per dit Bagà a cens de .IIII. lliures.

Y per ço és pactat, que morint, so que Déu no vulla, dit Bagà, dins los dits XIII. mesos, los asseguradors deius scrits, no hagen de pagar de ditas setze lliures, sinò solament lo que serà degut per la prorata del temps que faltará [d]els dits tres mesos, com la restant d'en Soria son, per ell hage de cobrar de dits loguer y cens.

Testes: Joannes Sala et Petrus Sebata, scriptores Barchinone.

Germà Sentinyà, ferma per setze liures y àpocha.

de XII. sous haguts comptants

XVI. lliures.

AHPB: Nicolás Molner. lg. 13, lib. 8.º seg., año 1565.

1566, enero 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL OBISPO DE TORTOSA MARTÍN DE CÓRDOBA
Y DE MENDOZA

«Die martis .VIII. januarii anno a Nativitate Domini MDLXVI.

Semblant seguretad de les altres, juxta forma de les noves ordinacions, és posada per lo honorable mossèn Hierònym Caporta, mercader, ciutadà de Barcelona, tant en nom seu propi com de altres qualsevol qui part o interés hi hagen, de rattihabitió del qual vol e promet ésser tingut, sots obligació de tots y sengles bens seus mobles e immobles, etc., en e sobre la persona e vida del molt illustre e reverendíssimo senyor don Martín de Córdoba y de Mendossa, bisbe meritíssim de Tortosa.

E comensa lo risch a quinze del present e davall scrit mes de janer, e dura après a temps de un any, en així que en qualsevol cars, que lo dit molt illustre y reverendíssimo senyor, moris de qualsevol mort així natural o causal com accidental, los asseguradors davall scrits, hagen y sien tinguts y obligats en les davall scrites quantitats respectivament parlant, e en donar y pagarli aquelles encontinent seguida la mort de aquell, dins dit temps, ço que Déu no vulla, tota dilació y dificutat apart posada sens mostrar altre poder ne obligació, e aquelles prometen attendre y complirho... ..

Testes sunt: Petrus Cayrosa et Cornador.

Mossèn Jaume Ros, sabater, per dos cents ducats.	
Apocha de nou ducats	CC. ducats
Mossèn Joan Cabastany, per cinquanta ducats.	L. ducats
Mossèn Gabriel Ferrer, corredor de orella, per se- xanta quatre ducats	LXIII. ducats
Mossèn Hierònym Caporta, per cent ducats	C. ducats
Mossèn Francesch Benet Codina, per dos cents ducats	CC. ducats
Mossèn Miquel Maduxer, per cinquanta ducats	L. ducats
Johan Batista de Rinaldo, per dos cents ducats	CC. ducats
Damià Puigjaner, per cent cinquanta	CL. ducats
Mossèn Francesch Hieroni Bonet, per cinquanta	L. ducats
Mossèn Bals, per cinquanta ducats	L. ducats
Mossèn Pera Cervera, per cinquanta ducats	L. ducats
Mossèn Jaume Caraps, per cent ducats	C. ducats.»
AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros, años 1561-1584. f. 82.	

30

1567, mayo 28.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL MERCADER JERÓNIMO LIULA

«Die mercurii XXVIII. mensis may anno M.DLXVII.

Las personas deius scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada y per ferma, válida y solemne stipulació y per pacte aixi convingut, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Rafel Aymerich, mercader, ciutedà de Barcelona:

Que si mossèn Hyeroni Liula, mercader, ciutedà de Barcelona, lo qual en lo mes de abril prop passat partí de la present ciutat de Barcelona, per anar a la volta de Roma, dins spay de quatre mesos, del die present en avant comptadors, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, causal o accidental, d'altra qualsevol mort, aixi que la ànima se separe de son cos, tant anant ho stant, dit Hieroni Liula, per mar com per terra, en dit cas de mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit mossèn Rafel Aymerich, dins un mes après que dita mort los sie intimada, quatre milia liures moneda barcelonesa y assó sens dilació, excepció o excusa alguna...

El és pactat, entre dit mossèn Rafel Aymerich, de una part; y los asseguradors deius scrits, de la part altra, que en cas que dins dit temps de quatre mesos lo dit mossèn Hyeroni Liula, so Déu no vulla, morirà, que en dit cas dit mossèn Aymerich, no hage de amostrar als asseguradors deius scrits tenir crèdits ni interessos alguns ab lo dit mossèn Hyeroni Liula, ans be intimada dita mort, los asseguradors deius scrits, sens mostrar crèdits ni interessos alguns, hagen de pagar les quantitats bax assegurades, tota excepció remoguda, per pacte aixi convingut.

Testes huius rei sunt: Joannes Sala et Petrus Sebata, scriptores».

AHPB. Nicolás Molner, leg. 17, lib. 11, seg. años 1567-68.

1567, octubre 27.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL NOTARIO PABLO GOMAR, EN GARANTÍA DE
UNA PÓLIZA DE RETRACTO

«Die lune .XXVII^a mensis octobris MDLXVII.

Com lo honorable mossèn Bernat Darrer, mercader, ciutedà de Barcelona, haie feta sotascrita en una póliza de retracte, feta lo die de XXVII del corrents mes y any, per Pau Gomar, notari de Barcelona, al honorable mossèn Pere Bernat Codina, ciutedà, de XXXXV. sous moneda de Barcelona, pagadores a XXVII. de dezembre de MDLXVIII., com en dita póliza més larch se conté, e vulle lo dit Darrer, en cars de mort natural o accidental del dit Gomar dins dit temps star segur, es per ço és pactat y concordat, entre ell y lo assegurador devall scrit;

Que lo dit Darrer, en cars de mort natural o accidental de dit Gomar, dins lo dit temps, haie de cobrar lo preu devall scrit y sie cregut de son simple jurament, altre prova no demanada.

E per ço lo assegurador devall scrit, convé y promet, que si se esdevindrà cars, ço que Déu no vulla, que quant que quant de assi a dit die de XXVII. de dezembre dit any MDLXVIII inclusive, lo dit Gomar, axi per malaltia corporal o altre indisposició o per altro qualsevol cars fortuit o no, finirà los derrers dies, en tal cars, dit assegurador devall scrit, pague y pagar sie tingut y obligat al dit mossèn Darrer, encontinent que lo dit Gomar morís dins lo dit temps emperò y no altrament, mercantívolment y de plà, sens dany ni despeses sues, la quantitat que per ell será assegurada.

E açó attendre y complir

Testes sunt honorabiles Geraldí Socarrats, mercator, et Joannes Ferrer matalasserijs, cives Barchinone.

Lo honorable mossèn Joan Garriga, mercader, férma en la present seguretats per vint y dues lliures, dotze sous, ferma àpocha de vint y hun sou

XXII. lliures. XII. sous

Lo honorable mossèn Montserrat Major, ferma en la present seguretats, per vint y dues lliures, dotze sous, ferma àpocha de un altre [vint y] un sou

XXII. lliures. XII. sous».

AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros, años 1561-1584. f. 92 v°.

1568, junio 19.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE GUILLERMO BARTOMEU, BENEFICIADO DE LA
SEO DE BARCELONA, EN GARANTÍA DE UNAS OBLIGACIONES DE DINERO

«Die sabbati .XVIII^a mensis junii anno à Nativitate Domini M.D.L.
XVIII.

Lo discret mossèn Augustí Soria, notari, ciutedà de Barcelona, per

firma, valida y solempna stipulaci3 y per pacte expr3s, conv3 y en bona fe promet al venerable moss3n Steve Casamijana, prevere, beneficiat en la seu de Barcelona, encara que absent, y al notari devall scrit com a pública persona, per ell present, rebent acceptant y stipulant:

Que si lo venerable moss3n Guillem Barthomeu, prevere, obtenint lo benefici sots invocaci3 de Corpore Christi, tercer nuncupat, en la dita seu de Barcelona instituit y fundat, de assí y per tot lo mes de mars primer vinent del any de Nostre Senyor MDLXVIIIa, morirà, so que D3u no vulla, de mort natural, casual o accidental o de altra qualsevol, axi que la ànima se separ de son cors, donarà y pagara y donar y pagar promet al dit moss3n Steve Casamijana o a qui ell volrà, en lo modo y forma baix exprimits:

Vint y quatre lliures y dos sous moneda barcelonesa, las quals li donarà y pagara y pagar promet de esta manera; es a saber:

Si dit moss3n Guillem Barthomeu morirà abans de la festa de Nativitat de Nostre Senyor de l'any M.DLXVIII, donarà y pagara, y donar y pagar promet al dit moss3n Casamijana, totes les dites vint y quatre lliures y dos sous integrament, sens deducti3 alguna.

Si emper3 morirà dit moss3n Barthomeu apr3s de dita festa de Nadal, quant que quant fins per tot lo mes mars apr3s pr3xim vinent de dit any M.DLXVIII en tal cas, dit moss3n Soria li promet donar y pagar aquella quantitat que al dit moss3n Casamijana se haurà de pagar en dit mes de mars, per les causes y rahons contengudes en una consignaci3 per lo dit moss3n Barthomeu al venerable moss3n Pere Joan Cabessa, prevere en la dita seu de Barcelona beneficiat, feta de dites XXIIII. lliures II. sous, de la qual consignaci3 segons assereix, 3s estat rebut acte en poder de moss3n Llorens Sotabell, notari de Barcelona, a .XV. del present y corrent mes de juny, del qual moss3n Pere Jan Cabessa, lo dit moss3n Casamijana ne te lloch y dret y consignaci3.

E les dites coses, totes y sengles, fer promet sens dilaci3

E 3s pactat entre lo dit moss3n Steve Casamijana, de una part; y lo dit moss3n Augustí Soria, de la part altra, que en cas que lo dit moss3n Soria, en virtut de la present seguretat hage de pagar cosa alguna, que lo dit moss3n Casamijana li hage de fer lloch y cessi3 per aquella quantitat lo dit Soria pagada haurà, vers y contra la heretat y bens del dit moss3n Guillem Barthomeu, sens emper3 evicti3 ni obligaci3 alguna dels bens del dit moss3n Casamijana.

Testes sunt scriptores.

Augustí Soria, notari, ferma per vints y quatre lliures y dos sous, y apocha de XVIII. sous de comptants

XXIIII. lliures.
II. sous».

1568, junio 22.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CANÓNIGO MATÍAS DE PAGUERA
«Die martis .XXII. mensis junii anno predicto M.D.LXVIII.

Los asseguradors devall scrits, per pacte exprés, convenen y en bona fe prometen al venerable mossèn Jaume Monguet, vicari y arrendador de la parrochial de santa Peÿpètua de Mogoda, absent. y per ell al notari present y per ell stipulant y mijensant jurament y vàlida y solemne stipulació:

Que si y en cars que lo molt reverendíssim y tant magnífich lo senyor don Macià de Paguera, canonge y en la eglésia de Barcelona y rector de dita parrochial, morís de mort natural o accidental o altre qualsevol, dins spay y termini de un any, del dia de vuy en avant comptador, donaran y pagaran al dit mossèn Jaume Monguet, o altre que de ell tindrà poder, bé y de plà y sena dany ni despeses sues, de y sobre les quals vol sia cregut de sa simple e sola paraula o simple jurament, les quantitats que serà vist al peu de la present haver assegurades per dita rahó, sots obligació de tots y sengles bens seus, mobles e immobles, haguets e per haver, e ab jurament.

Testes sunt: honorabiles Anticus Pomes, mercator, et (*escritura inacabada*).

AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros años 1561-1584. f. 1 v°.

1569, marzo 9.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN DARA, PABORDE DE LA SEO DE BARCELONA, EN GARANTÍA DE UNA PÓLIZA

«Die mercurii VIII^a mensis marcii anno M.D.LXVIII^a».

Les personas deius scrites, quiscuná per la quantitat devall mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació y per pacte així convingut convenen y en bona fe prometen a mossèn Pau Joseff Comes, mercader, ciutadà de Barcelona:

Que si lo reverent mossèn Joan Dara, paborde de la pabrordia del mes de febrer de la seu de Barcelona, dins spay de un any primer vinent, morirà, so que Dèu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, així que la ànima se separe de son cors, en dit cas de mort, daran y pagaran y dar y pagar prometen al dit mossèn Pau Joseff Comes, dins un mes après que dita mort los serà intimada, cent noranta lliures moneda Barcelona, y asso sens dilació, excepció o excusa alguna ...

La qual seguretad, dit mossèn Pau Joseff Comes, posa per rahó de una sotescrita que ha feta per dit senyor paborde, en una pòlissa de quantitat de cent noranta lliures, la qual dit senyor paborde ha feta al magnífic mossèn Pere Bernat Codina, ciutadà de Barcelona, per les causes y rahons contengudes en dita pòlissa feta a 7 del corrent mes de mars.

Y per so és pactat que en cas de dita mort, lo dit mossèn Comes no hage de provar altre cosa, sinò la dita sotescrita feta en dita pólissa.

Testes scriptores.

A raó de 5 per 100.

Miquel Maduxer, ferma per cinquanta lliures y àpoca de XL (sic). sous	L. lliures
Agustí Sols, ferma per cinquanta lliures y àpoca de L. sous	L. lliures
Onofre Climent Talavera, ferma per trenta lliures	XXX. lliures
Perot Bertràn, ferma per trenta lliures	XXX. lliures
Anthoni Fernandes Ximènis, ferma per trenta lliures.	XXX. lliures».

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9 lib. 13 seg. años 1568-1569.

35

1569, marzo 14.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ANTONIO CABANYES, CANDELERO DE CERA,
EN GARANTÍA DE PRÉSTAMO

«Die lune .XIIII, mensis marcii anno M. D.LXVIII.

Lo honorable mossèn Damià Puig Janer, mercader, ciutedà de Barcelona, per ferma, vàlida y solemna stipulació, convé y en bona fe promet a la senyora Catharina Angela Olivas, vidua relicta de mossèn Pere Olivas, quondam argenter, ciutedà de Barcelona:

Que si mossèn Antoni Cabanyes, candeler de cera, credenser del ofici dels albarans de les franqueses del vi dels eclesiàstichs, ciutedà de Barcelona, d'assi per tot lo mes de jener més prop vinent del any, és a saber M.DLXX morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental ho altra quelsevol, així que la ànima se separe de son cors, en tal cas, darà y pagarà y dar y pagar promet a la dita senyora Catharina Angela Olivas, dins un mes après que dita mort li serà intimada, cinquanta ducats, valents sexanta lliures moneda [de] Barcelona.

Y assó sens dilació, excepció ho excusa alguna

La qual seguretat posa dita senyora Catharina Angela Olivas, per rahó de consemblants cinquanta ducats que ella ha graciosament prestats a dit Antoni Cabanyes, per los quals dit Antoni Cabanes ha feta consignació a la dita senyora Catharina Angela, de sexanta liures, les quals al dit Antoni Caban[y]es seran pagadores per lo honorable clavari de la present ciutat, en los termes següents; ço és:

Trente liures lo derrer de juliol, y les restants trenta liures, lo derrer de jener, prop vidents, per rahó de son salari del dit seu ofici.

E així és pactat entre dita senyora Catharina Angela Olivas, de una part; y lo dit mossèn Damià Pujaner, de la part altra, que si dit Antoni Cabanyes, dins dit temps morirà, que dita senyora Catarina Angela Olivas, en lo acte de la solució, hage de fer cessió en l'execució de sos bens, al dit mossèn Damià Puigjaner, de tots drets que li competeixen vers y contra dit Antoni Cabanyes y dita ciutat per rahó de dita consignació.

Testes: Joannes Sala et Petrus Sebata, ac Sebastianus Guiteres, scriptores Barchinone.

Damià Puianer, ferma per sinquantà ducats y àpoca de II. lliures L. ducats».

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 13 seg. años 1568-69.

36

1569, abril 2.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN MARTÍ, NOTARIO DE VALENCIA, EN GARANTÍA DE CAMBIO. ACTA DE NOTIFICACIÓN DE LA MUERTE DEL ASEGURADO.

NOTA DE CANCELACIÓN

«Die sabbati .II. aprilis anno MDLXVIII.

Les personas deius scritas, quiscuna per la quantitat baix anomenada, per ferma, válida y solemne stipulació y per pacte així convingut, convenen y en bona fe prometen a mossèn Gili Jordi Brú, mercader, ciutedà de Barcelona:

Que si mossèn Joan Martí, notari de València y provincia del excellentísim senyor duch de Cardona y de Sogorb, en València, d'assí a sis del mes de dezembre primer vinent, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural causal o accidental o altre qualsevol, així que la ànima se separe de son cors, en dit cas de mort, dins un mes après que la dita mort los serà intimada, daran y pagaran al dit mossèn Gili Jordi Brú, sinquantà lliures moneda barcelonesa, sens dilació alguna ...

La qual seguretat posa dit mossèn Gili Jordi Brú, per rahó de una sotascrita que ell te feta a pregàries del dit Joan Martí en un cambi de sinquantà scuts, lo qual dit Joan Martí, lo die present ha prè de Francesch Puigener, remès als pagaments de la pròxima fira de agost de Lió, a rebre als hereus de Leonardo Spina y pagant a Joan Struch.

Testes scriptores.

Damià Pujaner, ferma per sinquantà lliures y àpocha de tres lliures L. lliures

Huiusmodi securitas fuit cancelata de voluntate dicti honorabili Egidii Georgii Bru, confitentis sibi fuisse satisfactum in dictis quinquaginta libris habitis hoc modo, quem dictus Damianus Pujaner eidem Egidio Georgio Brú, eas bonas fecit in tabula seu bancho dicti Damiani Pujaner et Joannis Sauri.

Dimarts que comptam a XIII. de juny M.DLXVIII, dit mossèn Gili Jordi Brú, dix e intima al dit mossèn Damià Pujaner, que lo dit mossèn Joan Martí, és mort en la present ciutat de Barcelona. E lo dit mossèn Damià Pujaner, ho tingué per intimat, presents per testimonis lo honorable mossèn Pere Joan Sala, mercader y Joan Sala, scrivent.»

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 13, seg. años 1568-69.

1569, junio 28.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL ESCLAVO NEGRO PEDRO JORDI, MENOR DE EDAD, EN GARANTÍA DE PAGO DEL PRECIO APLAZADO DE VENTA DEL MISMO

«Dia martis .XXVIII. mensis junij anno M. D. LXVIII^a».

Les personas deius scritas quiscuna per la quantitat devall mencionada per ferma, vàlida y solemne stipulació y per pacte així convingut, convenen y en bona fe prometen al magnífich mossèn Gabriel Costa, ciutedà de Barcelona.

Que si Pere Jordi, negre de edat de nou anys, poc més ho manco, nat en la ciutat de Mallorca, lo qual dit mossèn Gabriel Costa, lo die present ha venut a don Joan Burgués y de So, en Barcelona populat, en poder de Nicolau Molner, notari de Barcelona, lo die present, dins spay de un any del die present en avant comptador, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, ho altra qualsevol, així que la ànima se separe de son còs, en dit cas de mort, daran y pagaran, dar y pagar prometen, al dit mossèn Gabriel Costa, dins un mes après que dita mort los serà intimada, cent y deu liures moneda barcelonesa, les quals cent y deu liures, en dit cas sin, cedescan al dit mossèn Gabriel Costa, per lo preu que dit don Joan Burgués ha de dar al dit mossèn Costa del dit catiu.

Los asseguradors emperò deius scrits, han de ésser a risc y perill del dit senyor don Joan Burgués y de So, per pacte aixó entre dits mossèn Costa y dit Joan Burgués y de So convingut.

Y asso fer prometen los asseguradors deius scrits

Testes: Jacobus Caralps, mercator, civis Barchinone, et Joannes Sala et Andreas Sala, scriptores».

AHPB. Nicolás Molner. leg. 9, lib. 13 seg. años 1568-69:

1569, agosto 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE DIMAS CAMPS, ARCEDIANO DE ANDORRA, EN GARANTÍA DE LA PERCEPCIÓN DE RENTAS DE LA VICARÍA PERPETUA DE SANT BOY DE LLOBREGAT

«Die lune .VIII^a mensis augusti anno M. D. L.XVIII°»

Com lo magnific micer Pere Camps, doctor, com a procurador del reverent mossèn Dimas Camps, ardiacha de Andorra en la Seu d'Urgell, y vicari perpétuo de la vicaria de Sant Boy, del bisbat de Barcelona, ab carta pública feta en poder del notari deius scrit a XIII. de juliol prop passat, per la causa en dita carta contenguda hage cessionat a mossèn Joan Garriga, mercader, ciutedà de Barcelona, tres centas setanta lliures moneda barcelonesa, per lo dit mossèn Joan Garriga havedores y rebedores, so és:

L. lliures lo die de Sant Joan de juny del any 1570.

Item, LXXX. lliures lo die de Nadal de 1571.

Item, altres LXXX. lliures lo die o festa de Sant Joan de juny de dit any 1571.

Item, altres LXXX. lliures lo die o festa de Nadal de 1572.

Y les restants LXXX. lliures, a compliment de dites CCC.LXX. lliures, lo die o festa de Sant Joan de juny de 1572.

E com lo dit mossèn Joan Garriga, dubte de la vida de dit senyor ardiacha Camps, per so, les persones deius scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, válida y solemna stipulació y per pacte així convingut, convenen y en bona fe prometen al dit mossèn Joan Garriga y a sos hereus y successors, que si lo dit reverendíssim mossèn Dimas Camps, ardiacha de Andorra, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, així que la ànima se separe de son cors, d'assí al die ho festa de Sant Joan de juny de M.DLXX, en tal cas, li donaran y pagaran dins un mes après que dita mort los sera intimada, totes les dites tres centes setanta lliures.

Si empèro dit senyor ardiacha Camps morirà, del die ho festa de Sant Joan de juny de 1570 fins a Nadal de 1571, en tal cas, dins un mes, li pagaran y pagar prometen trescentes y vint lliures tant solament.

Si emperó morirà del die ho festa de Nadal de 1571 fins al die ho festa de Sant Joan de juny del dit any 1571, en tal cas li pagaran y pagar prometen dos centes quaranta lliures tant solament.

E si morirà del die ho festa de Sanct Joan de juny de 1571 fins a Nadal de 1572, en tal cas li pagaran y pagar prometen dins dit mes, cent sexanta lliures, tant solament.

E si morirà del dit die ho festa de Nadal de 1572 fins al die ho festa de Sant Joan de juny de 1572, li pagaran y pagar prometen dins dit un mes vuytanta lliures tant solament.

E passat lo dit die ho festa de Sanct Joan de juny, de dit any 1572, los asseguradors deius scrites sien fora de risch y perill de la present seguretad.

Les quals quantitats *singula singulis referendo*, prometen dar y pagar al dit mossèn Joan Garriga y a sos hereus y successors, sens dilació, excepció ho excusa alguna

Testes: Joannes Sala et Petrus Sebata, scriptores Barchinone.

A raó de 14 per 100 per los tres anys

Mossèn Joan Garriga, ferma per cent y vint lliures y àpocha de XIII. ds:	C.XX. lliures
Miquel Monserrat Fábregues, ferma per vint y sinch lliures y àpocha de tres lliures y mija	XXV. lliures
Joan Onofre Fábregues, ferma per vint y sinch lliures	XXV. lliures
Montserrat Maïor, ferma per vint y sinch lliures	XXV. lliures
Francesch Comelles, ferma per vint y sinch lliures	XXV. lliures
Francesc Avellà, ferma per vint y sinch lliures y àpocha de 3 lliures, 10 sous comptants	XXV. lliures
Antoni Casquer, ferma per vint y sinch lliures, y àpocha de 3 lliures, 10 sous	XXV. lliures

Pere Riba, ferma per vint y sinch lliures	XXV. lliures
Pere Roger, ferma per dotze lliures y mija y àpoca de XXXV. sous	XII. lliures, X. sous
Lorens Salavert, ferma per dotze lliures, X. sous y àpoca de XXV sous	XII. lliures, X. sous
Joan Sauri, ferma per vint y sinch lliures y àpoca de 3 lliures, X sous	XXV. lliures
Miquel Maduxer, ferma per vint y sinch lliures	XXV. lliures
AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 13 seg. años 1568-69. Un contrato similar aparece calendado a 22 de septiembre de 1569.	
Cfr. doc. 22.	

39

1569, noviembre 17.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE GERARDO TRAGINER, CORREDOR DE OREJA,
EN GARANTÍA DE AVAL

«Die jovis .XVII. novembris anno M.D.LXVIIIº.

Les personas deius scritas, quiscuna per la quantitat devall mencionada, per ferma, vàlida y solempne stipulació y per pacie així convingut, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Gabriel Ferrer, corredor de orella, ciutadà de Barcelona:

Que si Garau Treginer, corredor de orella, ciutadà de dita ciutat, d'ns spay de un any, del die present en avant comptador, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, així que la ànima se separe de son còs, en dit cas de mort, daran y pagaran y donar y pagar prometen al dit mossèn Gabriel Ferrer, dins spay de un mes après que dita mort los serà intimada, setanta sinc ducats, valents noranta liures moneda Barcelona, sens dilació alguna... ..

La qual seguretat se posa per raó de una fermansa, que dit mossèn Gabriel Ferrer te feta por lo dit mossèn Treginer, en una indemnitat que dit mossèn Treginer te lo die present, feta a mossèn Damià Puigjaner, mercader etc. per raó de una sotescrita que dit mossèn Puigjaner te feta per dit Garau Treginer a mossèn Pere Bernat Codina, de noranta tres liures, deu sous per dit Treginer degudas al magnífic mossèn Pere Bernat Codina en una pólissa feta a XXXI. de octubre prop passat.

Teste huius rei sunt: Joannes Sala. et Petrus Sabata scriptores.

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 14 seg., años 1569-70.

40

1570, enero 7.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY ANGEL CENTELLES, COMENDADOR DE
VILALBA, EN GARANTÍA DE ARRENDAMIENTO

«Die sabbati .VII. mensis januarii anno M.DLXX.

Les personas deius scritas, quiscuna per la quantitat devall mencio-

nada, per ferma vàlida y solemne stipulació y per pacte així convingut, convenen y en bona fe prometen al magnífic mossèn Gaspar de Toralla, donzell, domiciliat en la vila de Serós, del bisbat de Leyda:

Que si lo reverent senyor frà don Angel Sentelles, del orde de Sant Joan, comenador de la comanda de Vilalba, de la castellania de Amposta, per temps de un any, del die present en avant comptador, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, així que la ànima se separe de son cors, en dit cas, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit mossèn Gaspar de Toralla, ho a son procurador, dins un mes après que dita mort los serà intimada, dos centes y vint y cinc liures moneda barcelonesa, sens dilació alguna y ab restitució de tots danys, dampnatges, missions y interessos que lo dit mossèn Toralla ne hauria de fer y sostenir per exigir dites dos centes y cinc liures, ho alguna part de aquellas, sobre las quals ne sia cregut a la part que'ls farà de simple jurament, ninguna altre género de proves demanat ni request. E per so ne obliguen tots y sengles bens seus...

La qual seguretat de ditas dos centas vint y sinch liures posa dit mossèn Toralla, per rahó de consemblants dos centes y vint y sinch liures que dit mossèn Toralla te bestretes ho anticipades al dit senyor comanador, en part del preu del arrendament que dit senyor comanador te fet al dit mossèn Toralla, dels fruyts y rendes de dita comanda de Vilalba, per temps de un trienni, que comensarà lo die ho festta de sanct Joan de Juny, més prop vinent.

Les quals doscentes vint y sinch lliures de dita bestreta, se han de desquitar y satisfer de las tres terças ho pagas del primer any de dit arrendament, segons estas cosas y altrás més largament son contengudes en dit arrendament, rebut en la ciutat de Tortosa, en poder de mossèn Pere Oriol, notari de Flix, a (*en blanco*) de dezembre más prop passat, al qual se ha relació.

Testes huius rei sunt: Petrus Sabata et Joannes Sala, scriptores Barchinone.

A raó 5 per 100

Damià Puigjaner, ferma per dos centes vint y sinch lliures y àpoca de XI. lliures V. sous CC.XXV. lliures.»

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib 14 seg., años 1569-70.

Cfr. doc. 41.

41

1570, abril 1.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY ANGEL DE CENTELLES, COMENDADOR DE VILLALVA, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CAMBIO

«Die sabbati prima aprilis anno M.D.LXX.

Les personas deius scritas, quiscuna per la quantitat devall mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació y per pacte així convingut, convenen y en bona fe prometen a mossèn Bartomeu Gomar, mercader, ciutedà de Barcelona:

Que si lo reverent frà don Angel de Sentelles, comendador del orde

de Sant Joan, dins un any del die present en avant comptador, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, així que la ànima se separe de son cors, en dit cas de mort daran y pagaran y dar y pagar prometen al dit mossèn Gomar, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, dos centes y vint y sis lliures moneda barcelonesa etc. y sens dilació alguna ...

La qual seguretat posa dit Gomar per luició y seguretat de una so-tescrita que dit mossèn Gomar te feta al dit frà don Angel Sentelles en una pòlissa de dos centes y vint y sis lliures y quatre sous, que dit senyor comanador te feta lo die present a mossèn Jaume Casademunt, mercader, per un cambi de Valencia.

Testes: Michael Tauret et Vincencius Pujo, scriptores.

A raó 5 per cent.

Mossèn Jaume Casademunt, ferma per cent
noranta sis lliures y àpoca de VIII° lliures e VI.
sous

C.LXXXXXVI. lliures

Barthomeu Gomar, ferma per trente liures y
àpoca de XXX. sous

XXX. lliures.»

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9, lib. 14, seg. años 1569-70.

Cfr. doc. 40.

42

1570, agosto 28.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL MERCADER SEBASTIÁN BISBE

«Die jovis, .XXVIII. mensis et anni predictorum [agosto 1570].

Lo honorable mossèn Miquel Maduxer, mercader, ciutadà de Barcelona, per ferma, vàlida y solemne stipulació, conyé y en bona fe promet al honorable mossèn Antich Pomés, tambe mercader, ciutadà de dita ciutat, que en cars que lo honorable mossèn Sebastià Bisbe, menor, també mercader, ciutadà de dita ciutat, dins spay y termini de sis mesos del dia de vuy en avant comptadors, morís de mort natural o accidental o altre qualsevol, li donarà y pagarà bé y de plà y mercantivolment, sens dany ni despeses de aquell, la quantitat abaix especificada y per ell assegurada.

El assó promet attendre y cumplir dins quinze dies après que la mort de aquell los serà estada intimada.

El per les dites coses attendre ...

Testes sunt: venerabilis Laurentius Santmanat, presbiter, rector ecclesie beate Marie de Gayano, vicensis diocesis, et Anthonius Roig, parator pannorum llane.

Lo dit honorable mossèn Miquel Maduxer. firma per cent vint y cinch lliures, deu sous y ferma àpochà de dues lliures, dotze sous.

CXXV. lliures X. sons.

AHPB. Miguel Cuberta, leg. seguros, años 1561-1584. f. 11.

43

1570, julio 21.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE PEDRO VICENTE PERELLER, PÁRROCO DE
BARBARÁ, EN GARANTÍA DE ARRENDAMIENTO

Die veneris XXI^a mensis julii [1570].

Les persones deius scrites, per la quantitat devall mencionada, convenen y en bona fe prometen a mossèn Antoni Gisclart, prevere francès, vuy deservint en la parrochial de santa Maria de Martorelles, bisbat de Barcelona:

Que si lo reverent mossèn Pere Vicens Pereller, rector de la parrochial de Berberà, del bisbat de Barcelona, dins un any, del die present en avant comptador, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altre qualsevol, axí que la ànima se separe de son cors en dit cars, daran y pagaran y dar y pagar prometen al dit mossèn Antoni Gisclart, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, cent ducats.

Y assó fer prometen ...

La qual seguretat dit mossèn Gisclart pose per raó de cent ducats que te anticipats al dit mossèn Pereller, en part del preu del arrendament li te fet dels fruyts de dita parrochial, per temps de un trienni, que comensarà córrer lo primer de maig 1571, segons del arrendament apar en poder del notari dejus scrit, lo die present, volent que en cars de mort lo dit mossèn Gisclart, no haje de mostrar sinò la àpocha dels dits cent ducats anticipats.

Testes scriptores.

A raó 4 per 100

Joan Garriga, ferma per cent ducats y àpocha
de quatre ducats

C. ducats».

AHPB. Nicolàs Molner, leg. 15, lib. 15 seg. años 1570-71.

Cfr. doc. 44.

44

1570, julio 27.

CONTRATO DE RESGUARDO DE VIDA DE PEDRO VICENTE PERELLER, PARROCO DE
BARBARÁ

«Dictis die et anno [27 julio 1570].

Lo honorable mossèn Bartomeu Romaguera y Bertràn, mercader, ciudada de Barcelona, attenant y considerant que mossèn Joan Garriga, mercader, ciudada de Barcelona, ab altra carta rebuda en poder del notari deius scrit, a XXI. del corrent mes de juliol, asegura cent ducats sobre la vida del reverent mossèn Pere Vicens Pereller, rector de la parrochial yglesia de Barbarà, per temps de un any, de dit die XXI. del corrent en avant comptador, per preu de la qual seguretat dit mossèn Garriga ha rebut quatre ducats, a rahó de quatre per cent, ab promesa que dit mossèn Garriga ha feta a mossèn Antoni Gisclart, prevere francès, vuy residint en la parrochial de sancta Maria de Martorelles, que si dins

spay del dit any, dit mossèn Pere Vicens Pereller, moria de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, que la ànima se separàs de son cors, que en dit cas, dins quinze dies del die que dita mort li serie intimada, en avant comptadors, pagaria al dit mossèn Anthoni Gisclart, dits cent ducats, segons estas cosas y altras més largament se contenen en dita seguretats, de la qual seguretats y de tot lo tenor de aquella dit mossèn Romaguera y Bertrán, és plenament certificat per lectura devant ell, de dit acte de seguretats, feta per lo notari deius scrit.

Per tant lo dit mossèn Bartomeu Romaguera y Bertrán, per ferma, vàlida y solemna stipulació, convé y en bona fe promet al dit mossèn Joan Garriga, que si dit mossèn Pere Vicens Pereller, dins lo dit temps, de un any de .XXI. del corrent en avant comptador, morirà de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, així que la ànima se separàs de son cors, en dit cas, darà y pagarà y dar y pagar promet, al dit mossèn Garriga, dins XV. dies après que la dita mort li serà intimada, sinquanta ducats, los quals li reassegura, per los quals sinquanta ducats, confesse haver haguts y rebuts del dit mossèn Garriga dos ducats.

Y assó fer promet

Testes: Michael Tauret et Vincencius Pujo, scriptores.

Barthomeu Romaguera, ferma per sinquantà ducats y àpocha de dos ducats

L. ducats».

AHPB. Nicolás Molner, leg. 15, lib. 15 seg. años 1570-71.

Cfr. doc. 43.

45

1572, octubre 24.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CORREDOR DE OREJA JUAN SERRA

«Die veneris .XXIIII. octobris 1572.

Lo honorable mossèn Damià Puigjaner, mercader, ciutadà de Barcelona, per ferma, vàlida y solempne stipulació, e mijensant jurament devallscrit, convé y en bona fe promet al honorable mossèn Johan Serra, corredor d'orella, d'aquí per tot lo mes de janer primer vinent, morís de mort natural o accidental o altra qualsevol, donarà y pagarà a la persona abaix escrita, la quantitat abaix especificada, realment y de fet, y de pla y mercantívolament, dins quinze dies après que la mort de aquell li sia estada intimada.

E per les dites cosas totes attendre y complir

Testes: honorabiles Michael Conill, auris curritor et Michael Cicart etiam curritor.

Lo demunt dit honorable mossèn Damià Puigjaner, ferma per cent lliures, apoca de un ducat

C. lliures.

La qual quantitat vol e consent, en cars se seguís la mort de aquell, la done a mossèn Salvador Molins, sens mostrar altre poder.

Testes predictis

AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros años 1561-1584. f. 16 vº.

1573, julio 27.

CONTRATO DE SEGURO VIDA DE ESTEBAN BRUNIQVER, PÁRROCO DE SÓLLER,
EN GARANTÍA DE ARRENDAMIENTO

«Die lune .XXVII. mensis julii anno a Nativitate Domini M.D.LXXIII.

Les persones devall scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solemne estipulació, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Rafel Custurer, mercader, ciutadà de Barcelona.

Que si lo venerable mossèn Steve Bruniquer, prevere, rector de la parrochial iglesia de Soller, de la isla de Mallorca, lo qual de present se troba en la vila de Granullers, malalt, de assí al die o festa de Pasqua de Resurrecció primer vinent inclusive del any mil sinch cents setanta quatre, morirà, so que Déu no vulle, tant de aquesta malaltia que vuy te, com de altra qualsevol, axi que la ànima se separ del còs, en dit cars de mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit mossèn Rafael Custurer o a qui ell volrà, en la present ciutat de Barcelona, dins quinze dies après que la dita mort los serà intimada, tres centes lliures moneda barcelonesa, sens alguna dilació

E per quant dit mossèn Custurer ha arrendada, ensemps ab altres, los fruyts de dita parrochial y haja bestreta una anyada de dit arrendament, per lo que toca a sa part y a la part de Joan Torroella, mercader de Mataró, y altres quantitats que dit mossèn Custurer y Torroella han bestretes al dit rector de Sòller, que so és pactat y concordat que en cas de mort de dit mossèn Bruniquer, los asseguradors devall scrits hagen ha pagar las quantitats baix asseguradas integrament y sens deducció, excepció o excusa alguna, al dit mossèn Rafel Custurer e ho al dit mossèn Torroella o a la hu d'ells, sens mostrar interés algú com los és degut, ans bé sien creguts de llur simple jurament per pacte axi convengut.

Testes sunt: Baltasar Ferrer, sartor, civis Barchinone et Bernardus Joannes Cordelles, scriptor Barchinone,

A raó 5 per 100 sis meses

Francesch Creus, ferma per sexanta lliures y ferma	
àpocha de tres lliures	LX. lliures
Hierònim Voltor, ferma per sexanta lliures	LX. lliures».
AHPB. Juan Sala, leg. 23, lib. 1º seg. años 1570-75.	

1574, octubre 15

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL PRESBITERO JUAN SALA

«Die veneris XV. octobris anno MD.LXXIIII

Lo honorable mossèn Pere Rocha, botiguer de teles, citadà de Barcelona per ferma, vàlida e solemne estipulació, convé y en bona fe promet al molt reverent senyor mossèn Ugo Bessa, prevera, present:

Que si se esdevenia que lo venerable mossèn Johan Sala, prevere, olim beneficjal en la sglésia de Barcelona, vuy rector de la parrochial de

(*en blanco*), moris de mort natural o accidental, axí de dia com de nit, y axi en terra com en mar, y en qualsevol part del mon, així per judici diví com humà, donarà y pagara al dit senyor mossè Ugo Bessa, dins deu dies aprés que la mort li serè stada intimada, sexanta lliures, sens dilatié y scusa alguna e ab restitució de totes y sengles missions y despeses llargament, e sots obligació de sos bens e ab renunciatió de drets e juramet per sis lliures, li dona de comptans, les quals confesse haver rebudes en presència de notari e testimonis

Testes Son: Benet Rialp, botiguer de teles».

AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros años 1561-1584. f. 22 vº.

A 27 del mismo mes y año fué formalizado otro contrato de seguro de vida del presbítero Juan Sala. (f. 23).

48

1574, octubre 27.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CANDELERO DE CERA JERÓNIMO VIDAL.

«Die mercurii .XXVII. octobris MDLXXIIII.

Les persones devall scrites, quiscuna per la quantitat que assegurada haurà, per ferma, vàlida y solempne stipulatió y mijensant jurament devall scrit, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Miquel Montroig, botiguer de comanda, ciutadà de Barcelona:

Que si de assí a sis mesos, del dia present en avant comptadors, lo honorable mossèn Hierònim Vidal, candeler de cera, ciutadà de Barcelona, se sdevindrà, lo que Déu no vulla, convindrà que morra de mort natural o accidental, axí de dia com de nit, en terra o en mar, o en quasevol part del món, axí per judici diví con humà, donaran y pagaran quiscú per lo [que] assegurat haurá, dins deu dies aprés que la mort los serà estada intimada, sens dilatió

Testes: Bertomeu Garriga, porter real, y mossèn Gervasi Martorell, notari.

Lo senyor mossèn Johan Gasset, ferma per quaranta lliuras. Apoca de vint sous

XXXX. lliures

Testes predicti.

Lo senyor mossèn Gaspar Trullols, ferma per altres quarantà y àpocha de altres vint sous

XXXX. lliures

Testes predicti».

AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros, años 1561-1584. f. 23.

49

1574, diciembre 20.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN SERRA, OBISPO ELECTO DE BOSSA, DEL REINO DE CERDEÑA

«Die lune XX. mensis et anni predictorum [diciembre 1574].

Les persones devall scrites, quiscuna per la quantitat que assegurada haurà, per ferma, vàlida y solempne stipulatió y mijensant jurament davall scrit, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Mi-

quel Montroig, botiguer de comanda, ciutadà de la present ciutat de Barcelona:

Que si dins un any, del dia de vuy comptador, lo molt illustre y reverendissim senyor frá don Joan Serra, elet bisbe de Bossa, del regne de Sardenya, se esdevindrà, ço que Déu no vulla, que morra de mort natural o accidental, així de dia com de nit, y en mar o en terra o en qualsevol part del mon, així per judici divinal comi humà, donaran y pagaran quiscú per lo que assegurat haurà, dins deu dies après que la mort los será estada intimada, sens dilatió

Testes sunt: honorabilis et discretus Michael Puig Ferrer, notarius et Franciscus Pasqual, curritor auris, cives Barchinone.

Lo honorable mossèn Gaspar Trullols, mercader, ferma per dos cents cinquanta ducats. Firma àpocha de quinze ducats

CCL. ducats.

Testes predicti.

Lo honorable mossèn Pau Agostí, també mercader, ferma per dos cents cinquanta ducats. Apocha de quinze ducats

CCL. ducats

Testes predicti.

AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4, lib. seguros años 1561-1584. f. 24.

1577, octubre 5.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CAPITÁN DE LA TORRE DEL LLOBREGAT MIGUEL DE MONTORNÉS, EN GARANTÍA DE CONSIGNACIÓN DE SALARIO

«Die sabatti V. mensis octobris anno a Nativitate Domini MDLXXVII.

Les persones y asseguradors dejus scrits, ço és, quiscú d'ells per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part, e mossèn Miquel Sicart, negociant, ciutadà de Barcelona, en nom y pert part del magnífich mossèn Miquel de Montornés, cavaller en Barcelona domiciliat e capità de la torra de Llobregat, del territori de Barcelona, de ratihabició del qual vol èsser tingut de bens seus propis, de la part altra, convenen y en bona fe prometen al dit Miquel Sicart:

Que si la persona del dit mossèn Miquel de Montornés, morra de mort natural o accidental, en tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors, dins sis mesos y mig, del dia present en avant prop venidors y contadors, donaran y pagaran a la senyora Elisabet Garau, viuda, muller que fonch de mossèn y Montserrat Garau, quondam, mercader, ciutadà de Barcelona, la quantitat deius escrita, dins deu dies après que será seguida la mort del dit mossèn Miquel de Montornés, ço que Déu no vulla, per rahó e causa de certa consignatió que dit mossèn Miquel Montornés ha feta a la dita senyora Elisabet Garau, sobre dos terses, a rahó vint lliures per tersa, del salari a paga de la capitania he càrrech de dita torra, les quals terçes e salari se reb[en] sobre la present ciutat de Barcelona, segons més llargament apar en lo acte de dita consignatió per dit Miquel de Montornés a dita senyora de Elisabet Garau, fet en po-

der de Francesch Vidal, notari de Barcelona, a (*en blanco*) del mes de (*en blanco*) del present y corrent any, y per altres qualsevols obligations que lo dit mossèn Miquel de Montornés haia fetes e ho farà a la dita Elisabet Garau, sens dilatió alguna e ab restitutió de totes missions y despeses.

E per ço attendre y complir

Testes honorabilis Joannes Canyelles, mercator, civis, et Hieronimus Marti, scriptor Barchinone.

Damià Puig Janer, per quoranta lliures; ferma àpocha de trenta sous

XXXX. lliures

AHPB. Juan Andrés Vilar, leg. 1, Lib. 1º-seguros año 1577.

51

1577, noviembre 28.

CONTRATO DE SEGURO VIDA DE FRAY AGUSTÍN DE ARGENSOLA, COMENDADOR DE TERMENS

«Die XXVIII. novembris MDLXXVII.

Las personas dejus scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulatió y per pacte així convingut, convenen y en bona fe prometen al illustre senyor Honofre de Argensola y de Copons, senyor de les Pallargues als seus:

Que si lo illustre senyor frà Augustí de Argensola del, orde de sanct Joan de Hierusalem, comanador de Termens, vuyt residint en lo convent e illa de Malta, dins spay de un any del dia present en avant comptadors, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, o altre qualsevol, així que la ànima se li separe del cors del dit senyor frà Augustí de Argensola estant emperò y habitant lo dit senyor frà Augustí de Argensola, en la dita illa de Malta y no atravesant la mar per part alguna, sinò tant solament trastejant per la dita illa de Malta, així per mar com per terra, car en lo dit cars de mar ni en altra part fora dita illa, los dits o devall scrits asseguradors no volen èsser tinguts sinò en dita illa, com està dit; y en dit cars de mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometten al dit senyor Honofre de Argensola o als seus, sens mostrar altre poder, dret, ni causa alguna, dins dos mesos de après que dita mort los será intimada.

E aço sens dilatió

Mossèn Pere Benet Bals, ferma àpoca de cinc ducats y se n'obliga per cent

C. ducats

Luis Jorba, notari de Barcelonà, ferma àpoca de dos ducats y mig y se n'obliga per sniquanta

L. ducats

Mossèn Joan Bals, ferma àpoca de dos ducats y mig y se n'obliga per sinquanta ducats

L. ducats

Mossèn Miquel Lunell, ferma àpoca de deu ducats y se n'obliga per

CC. ducats».

AHPB. Luis Jorba (menor) leg. 19 lib. seguros, años 1577-1594.

1578, marzo 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CONDE DE QUIRRA

«Die sabbati VIII. mensis marcii anno a Nativitate Domini M.D.LXXVIII.

Les persones devall scrites per ferma vàlida y solemne stipulatió, prometen al honorable mossèn Antoni Frigola, mercader, ciutedà de Barcelona:

Que si el dia present per tot lo mes de juny primer vinent del any corrent M.D.LXXVIII, lo illustre senyor don Luís Carrós y de Centelles, comte de Quirra, en lo regne de Cerdenya y senyor de la baronia de Centelles, en lo principat de Cathalunya, morra de mort natural o corporal de qualsevol manera que l'ànima se li separe del còs, en qualsevol part del mon, que dins quinze dies après que nova certa serà en la present ciutat de Barcelona de la mort de dit illustre comte, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit mossèn Antoni Frigola, tota exceptió y canç[e]llació y altra qualsevol dilació posada, quiscú la quantitat que debaix serà escrita, axí que dites persones no oposaran ni oposar pugue, sinò sols exceptió de paga, abans opposantne altra, volen consenten no sia admesa, ab expressa condició y pacte, que lo dit mossèn Antoni Frigola, no sia obligat a donar cessió alguna a dites persones davall scrites.

Y totes cosses prometten attendre y complir... ..

E declara lo dit Frigola y denuntie que lo diè present lo dit senyor comte de Quirra esta sà, de manera que no te febra ni malaltia, de la qual tinga perill de la vida.

La qual seguretat se fa a raó de vint reals per centenar de ducats.

Lo sobredit Anton Frigola ferma per. (*Texto inacabado.*)

AHPB. Baltasar Puigjaner, leg. 13, lib. seguros, años 1558-1581.

1579, enero 19.

CONTRATO MIXTO DE SEGURO DE VIDA DE UN TURCO A RESCATAR Y DE SEGURO MARÍTIMO Y DE MERCANCÍAS

«Die .XVIII. januarii M.D.LXXVIII.

Semblant seguretat de les altres, segons forma de les derrerres ordinations, és posada per lo senyor Joan Francesch de Copons, senyor de la Manresana, en nom seu propi e o de altres qualsevulla qui part o interès hi tingan en les coses, robes, mercaderies y havers devall scrites, de ratihabició de les quals promet y vol ésser tingut y obligat, sots obligació de sos bens:

En y sobre la persona y vida de un turch anomenat Alemani, e sobre draps vintydosens y setsens de diverses colors, cardes, cascós de botes e altres qualsevulla coses, robes, mercaderies y havers, les quals son estades carregades e o se han de carregar en la platja de la mar de la

present ciutat de Barcelona y en lo camp de Tarragona, o tot en un lloch o tot en altro, o part ab hu o part ab altro sus la sagetia anomenada Santa Maria y Sant Joseph, patronejada per Salvador Faner, de Sant Martí de Arenys o altre qualsevol sia patró, axí sobre cuberta como sota cuberta, per portar y navegar en la platja de la mar de la ciutat de Argel, de regne de Barberia, consignades a Joan Bover, qui va per sobrecàrrech en dit viatge per dit senyor Copons o altri qui poder tinga de dit senyor copons.

E comensa lo arrisch de la persona del dit turch Alemami, desde l'hora que serà embarcat fins sia desembarcat en Argen. E dura etc.

Testes sunt dich scriptores

A raó de 3 1/2 per cent.

Primo, Gerònim Voltor, mercader, ferma àpoca de tres ducats y mig y se n'obliga per	C. ducats
Miquel Lunell, mercader, ferma àpoca de vint y un real y se n'obliga per sinquantà ducats	CCC. ducats
Gabriel Ferrer, corredor, ferma àpoca de vint y hun real y se n'obliga per cinquantà,	L. ducats
Pere Bonastre, menor, ferma àpoca de vint y hun real y se n'obliga per sinquantà	L. ducats
Nicolau Parenti, mercader florentí, ferma àpoca de deu ducats y mig y se n'obliga per tres ducats	CCC. ducats
Antoni Pagès, ferma àpoca de tres ducats y mig, y se n'obliga per cent ducats	C. ducats
Francesch Vilardaga, mercader, fill de Francesch Vilardaga, ferma àpoca de vint y un real y se obliga per sinquantà ducats	L. ducats
Pere Benet Bals, mercader, ferma àpoca de set ducats y se n'obliga per cent ducats	C. ducats
AHPB. Luís Jorba (menor) leg. 19, lib. seguros, años 1577-1594.	

54

1579, enero 28.

CONTRATO MIXTO DE SEGURO MARÍTIMO DE MERCANCIAS Y DE VIDA DE UN SACERDOTE CAUTIVO A RESCATAR

«Die XXVIII. mensis januarii anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo LXXVIII.

Semblant seguretad de les altres, segons forma de les darreres ordinations, és posada per lo senyor Miquel Joan Fivaller, dónsell en Barcelona domiciliat e o altres qualsevulla qui part o interés y tingan, en y sobre qualsevulla coses, robes, mercaderies y havers, les quals son estades carregades en la platja de la mar de la present ciutat de Barcelona, sus la satgetia anomenada Santa Maria y Sant Joseph, patronejada per Salvador Faner, de Sant Martí de Arenys o per altri qualsevulla sia patronejada, axi sobre cuberta com sota cuberta, per portar y carregar

de la platja de la mar de la present ciutat de Barcelona a la ciutat de Argel, regne de Barberia, consignadas a Joan Bover, qui va per sobre-càrrech en dit viatge, a altri qui poder tinga de dit senyor Miquel Joan Fivaller.

E la present seguretad se fa entrada per exida.

E com dita tramesa se fa per intent de rescatar la persona de mossèn Pere Berga, prevere de la vila de Anglasola, bisbat de Vich, que vuy està esclau en dita ciutat de Argel, per ço també se enten la present seguretad sobre la persona y vida del dit mossèn Pere Berga, lo quel arrisch de la persona y vida del dit mossèn Pere Berga, començarà a córrer des del dia que serà rescatat fins que sia desembarcat en la platja de la present ciutat de Barcelona o de la ciutat de València o qualsevulla part de la costa de Cathalunya, y entense de qualsevulla mort natural o accidental y de qualsevulla cars divinal o humanal, fortuit o casual, cogitat o incogitat, de tal manera que la ànima se li separe del cors o ell se perda o torn catiu.

Prometent dits asseguradors en dits casos y quiscú de aquells, que quiscú per sa rata part conforme la quantitat en que se obligaran, pagaran al dit senyor Miquel Joan Fivaller o a qui son poder tindrà, dins dos mesos après lis serà intimada lo dany o pèrdua, que Déu no vulla, sens dilació alguna.

E no resmenys dit senyor Miquel Joan Fivaller, enten assegurar-se de algunes mercaderies si allí en dita ciutat de Argel se carregaran per son compte per portar a la present ciutat, vol també y enten dit senyor Fivaller, que dits asseguradors sien asseguradors de la roba que allí se carregarà per son compte per portar en la present ciutat.

E més és pactat, que en el cas del rescat de la persona del dit mossèn Pere Berga, haje de ésser cregut dit senyor Fivaller, de sa simple paraula, o al menys de son simple jurament, sens altre linatge de provà. E aço en cars que dit vexell se perdés, lo que Déu no vulla.

E dura, etc.

Podentse entremetre etc.

E poden trestejar etc.

En cars de dany o pèrdua, ço que Déu no vulle, a de respondre al dit senyor Miquel Joan Fivaller o qui son poder tindrà.

Testes sunt: Stephanus Janer, Michael Gilabert et Michael Bonet. scriptores Barchinone.

Hieroní Voltor, mercader, ferma àpocha de set lliures y se n'obliga per cent, dic C. lliures

Pere Voltor, mercader, ferma àpocha de set lliures y se n'obliga per cent, dic C. lliures

AHFB. Luis Jorba (menor) leg. 19, lib. 2º seguros años 1577-1594.

1579, junio 6.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL PÁRROCO DE SANTA CREU DE OLOUDE, GABRIEL ALTARRIBA

«Die sabati .IV. mensis junii anno a Navitate Domini MDLXXVIII.

Com lo venerable mossèn Gabriel Altarriba, prevere, rector de Santa Creu del Orde, persatisfere alguns interessos seculars, y altrament li convingua ferse assegurar la vida per temps de tres mesos, per ço lo honorable mossèn Melcior Bertrolà, mercader, ciutedà de Barcelona, convé y bona fe promet a dit mossèn Gabriel Altarriba, encara que absent, y al notari devall scrit com a pública persona per aquell rebent, acceptant y stipulant:

Que si lo dit Gabriel Altarriba, dins temps de tres mesos, del dia present, morra de malaltia corporal ho per qualsevol sinistre cas, exceptat que no moris en mar, en lo qual cas vol no ésserhi tingut ni obligat, donara y pagará al hereu de dit mossèn Gabriel Altarriba, e ho a qui ell aurà volgut, disposat e ordenat de paraula o en scrits, o en altra qualsevol manera, quoranta vuyt lliures barceloneses, dins quinze dies aprés nova certa serà en Barcelona de la mort de dit mossèn Gabriel Altarriba, sens dilació alguna, ab restitució de totes despeses, obligació de tots llurs bens, ab renunciació de son propi for, submissió de qualsevol altre altres, ab facultat de variar, y ab jurament llargament.

Fermat àpocha lo dit Bertrolà a dit mossèn Gabriel Altarriba de vint y sinch sous, per lo preu de dita seguretad, rebuts de comptants per mans de Luys Mòrer, corredos de orella, ciutedà de Barcelona.

Testes sunt: Joannes Scola et Ludovicus Morer, curritores auri, cives Barchinone».

AHPB. Antico Ça-Font, leg. 5, lib. 1º seguros, años 1576-1578.

1579, junio 12.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY JERÓNIMO DE LA CABALLERÍA, COMENDADOR DE VILLEL

«Die veneris .XII. mensis junii anno a Nativitate Domini MDLXXXVIII

Les persones devall scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solempne stipulació, convenen y en bona fe promenten al senyor Alonço de Villalpando (*en blanco*), de la ciutata de Çaragossa, encara que absent y al notari devall scrit, com a pública y auctèntica persona per lo dit senyor Alonço de Villalpando, present, rebent y legíttimament stipulant:

Que si lo illustre frà don Hierònimo de la Caballeria, de la orde de Sant Joan de Hierusalem, comanador de la comanda de Villel, lo qual, segons se creu, resideix en la ciutat de Nàpols, dins temps de un any, del dia present en avant comptador, morirà, so que Déu no vulle, de

mort natural, casual o accidental, e ho de altra qualsevol, axí que la sua ànima se separe del còs, estant lo dit illustre frà don Hierónimo la Cabelleria, en dita ciutat de Nàpols, e ho en altra qualsevol part del monde ho navegant lo dit illustre frà don Hierónimo la Cabelleria, axí per mar, com per rius e ho aygues dolces, com encara anant per terra de dita ciutat de Nàpols e ho de altra qualsevol part, ysles ho llochs, en altre qualsevol parts, ysles ho llochs del mon, dins lo dit temps de un any.

En dit cars de mort donaran y pagaran las personas baix mencionades al dit senyor Alonço de Villalpando e ho a qui son poder tindrà en la present ciutat de Barcelona, mil dos centes y deu lliures moneda barcelonesa, las quals donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit senyor Alonço de Villalpando e ho a son legítim procurador, com dit és, dins un mes comptador del dia que dita mort los serà intimada, sens dilació ...

Renunciant quant en assò a qualsevol ley o dret dispossant que la delació del jurament abans de la prestació de aquell pot eser revocada, y a la ley o dret e ho consuetut de Barcelona, si e com ni hage alguna que prohibesca ferse restitució de danys, sumptos y despeses.

E no resmenys renuncien, en virtut del jurament devall scrit, a llur propi for y al privilegi del for, sotsmetentse a ells y a llurs bens al for e jurisdicció, distret y examen del honorable regent la vegaria de Barcelona e ho dels magnífichs consols de la Lotge de la mar de la present ciutat, e ho de altra qualsevol official, jutge ho cort devant los quals y en la qual lo dit senyor Alonço de Villalpando e ho son legítim procurador los volrran convenir, ab facultat que'ls donen, que una y moltes vegades puguen variar de corts y judicis, y elegir un jutge y aquell dexar y altre de non elegir, una y moltes voltes y tantes vegades quantes volrran, no obstant qualsevol ley ho dret dient: que la varietat o insconstància en los judicis és reprobada.

En los quals [los] magnífichs veguer de Barcelona, consols de la mar y altres officials corts, jutges y persones que los dits senyor Alonço de Villalpando, e hon son legítim procurador elegiran y variaran, las personas devall scrites, ara per leshorès y leshores per ara, consenten y la jurisdicció de aquelles en si prorragan, de certa sciència y expressament, encara que sapien les persones baix scrites que no son del for de aquells, no obstant qualsevol ley ho dret dient: Que algun per t[r]acte no's pot sotsmetre a la jurisdicció de aquell qui no és son jutge y a la ley comensant: *Si convererit*, posada en lo Digest, en lo títol de la jurisdicció de tots los jutges, a la quall ley expressament renuncien.

Renuncien també a qualsevol ley ho dret dient: Que allà ahont se és introduhit y comensat lo judici a qui ha de finir y acabar, per so que les causes no sien divises y los reos en diversos tribunals convenguts no sien vexats; y a tot altres drets y lleys que en assó volver y ajudarlos puguessen.

E és pactat entre lo dit senyor Alonso de Villalpando, de un part; y los aseguradors devall scrits, de la part altra, que en cars que lo dit

illustre frà don Hierònymo la Cavalleria, dins un any del dia present en avant comptador, muyre, có que Déu no vulla, que dit senyor Alonso de Villalpando no haje de mostrar tenir interés, dret ni crèdit algú al dit illustre frà don Hierònymo de la Cavalleria, ans bé per pacte ayxi convengut, los dits y devall scrits asseguradors, seguida dita mort, hajan de pagar les quantitats per ells baix assegurades planament y mercantívolment, sens mostrar, dit senyor Alonso de Villalpando, tenir ninguns crèdits ni interessos ab dit frà Hierònymo de la Cavalleria, no obstant qualsevol ordinations y lleys en assó contrariants, a les quals los asseguradors devall scrits per pacte així convengut renuntien. E ayxi lo juren.

Entes emperò y declarat que en tot cars, que lo dit illustre frà don Hierònymo de la Caballeria morís navegant per mar, o lo die present fos mort o estigués malalt de alguna infirmitat accidental que no fos malaltia, a ell y a les persones qui'l conexen notoria y que a menut li acostuma de venir, que en dits dos cassos, los devall scrits asseguradors, no sien obligats en pagar las quantitats que asseguradas hauran, si e com morís de la tal malaltia accidental de la qual lo die present serie opprés, sinó sols sien obligats a restituir lo preu que rebuts auran, car la intenció dels asseguradors, és assegurar la vida del dit senyor frà don Hierònymo de la Caballeria, estant de present ab salut corporal y sens malaltia accidental que no la acostumàs de tenir».

AHPB. Juan Sala, leg. 23 lib. 2º seguros, años 1579-1582. Otro seguro de vida de Fray Jerónimo de la Caballeria, calendado a 27 agosto 1579.

57

1579, octubre 22.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL PÁRROCO DE SANT MARTÍ DE CORREA, JUAN GATUELES

«Die jovis .XXII. mensis octobris anno a Navitate Domini MDLXXV-III.

Com lo venerable mossèn Guillem Fijach, prevere, natural de la villa de Salviach, del bisbat de Cahors, del regne de Fransa, vicari y arrendador de la sglésia parrochial de Sant Martí de Correa, del bisbat de Urgell, per respecte del arrendament se li te fet de dita sglésia parrochial, per lo venerable mossèn Joan Gatuelles, prevere, rector de dita sglésia, y altrament li convinga fer assegurar la vida de dit mossèn Joan Gatuelles, per temps de un any del dia present en avant comptador, per ço los asseguradors devall scrits, convenen y en bona fe prometen al dit mossèn Guillem Fijach, arrendador demunt dit:

Que si lo dit mossèn Joan Gatuelles, rector, morra dins dit any, de malaltia corporal e ho de qualsevol cinistre cas, exceptat de aigües, axi de riu com de mar, donaran y pagaran al dit Guillem Fijach e ho a son hereu y sucesor, dins tres mesos, comptadors del dia de la intima de la mort, la quantitat devall, escrita segons que cada hu d'ells baix auran fermat dins Barcelona, sens dilació ...

Honofre Climent Talavera, per cent lliures, ferma àpocha de sinch lliures, rebudes de comptants C. lliures

Hierònym Farrer, de Igualada, per cent lliures, ferma àpocha de sinch lliures C. lliures

Lo dit mossèn Guillem Fijach, per cent lliures, ferma àpocha de sinch lliures C. lliures

Testes sunt: Michel Angelus Salavert, curritor auris, civis. et Antonius Balle, scriptor Barcinòne».

AHPB. Antico Ça-Font, leg. 5, lib. 1º seguros años 1576-1588.

58

1580, abril 30.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL PRESBITERO PEDRO AMAT

«Die sabbati trigesimo mensis aprilis anno a Nativitate Domini M.D. LXXX.

La persona dejus escrita, qui ferman per la quantitat baix escrita, per ferma, vàlida y solemne stipulació, convé y en bona fe promet al venerable mossèn Pere Amat, prevere en la vila de Sabadell, del bisbat de Barcelona:

Que si ell dit mossèn Pere Amat, dins quatre mesos, del dia present en avant comptadors, moria, ço que Déu no vulla, de mort natural casual o accidental o altra qualsevol, axí que la ànima se separàs del cors de ell dit mossèn Pere Amat, anant en qualsevol parts del mon, axi per terra com per rius, fora de anàr per mar, durant lo dit tèmps, en qualsevol cars encara que incagitat morís, donarà y pagarà y donar y pagar promet a mossèn Pere Boxadors, mercader, ciutedà de Barcelona, un mes après que la dita mort li serà denunciada, cent ducats moneda barcelonesa, valents cent y vint lliures.

Y assó sens dilatió

Testes sunt: Petrus Osona, Jacobus Sobrebal et Salvator Faiol, scriptores.

Mossèn Melchior Bertrolà, ha fermat per cent ducats, àpocha de trenta dos sous C. ducats».

AHPB. Pablo Gomar, leg. 7, lib. seguros años 1550-1580.

59

1580, julio 1.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE SEBASTIÁN DOMENECH, TENDERO DE TELAS DE GRANOLLERS

«Die veneris prima mensis julii anno a Nativitate Domini MDLXXX.

Les persones devall scrites quiscuna per la quantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen al magnífich senyor mossèn Miquel d'Oms, ciudadà de Barcelona:

Que si mossèn Sebastià Domènech, botiguer de teles de la vila de Granollers, del bisbat de Barcelona, dins spay de un any del die present en avant comptador, serà mort, ço que Déu no vulla, de mort natural, ca-

sual o accidental e o de altre qualsevol, axí que l'ànima se separe de son cors, axi per rius o aygües dolces, com estant en la present ciutat e o en la dita vila de Granollers, com anant y venint en la present ciutat o a la dita vila de Granollers, e estant lo dit mossèn Sebastià Domènech en qualsevol parts del mon, en dit cars de mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit senyor Miquel d'Oms, mil ducats valents mil y dos centas liures, dins spay de quinze dies, del die que la mort del dit mossèn Sebastià Domènech los serà intimada, sens dilació, deductió o excusa alguna, ab restitució de totes missions y despeses del dit mossèn Miquel d'Oms y dels seus, sobre los quals danys, missions y despeses, volen y consenten ne sie cregut de son simple jurament, ningun altre género de proves demanat ni request.

E per so ne obliguen ...

E és pactat y concordat entre lo dit senyor assegurat, de una part; y los asseguradors devall scrits, de la part altre, que si lo dit mossèn Sebastià Domènech, morirà, lo que Déu no vulla, dins lo dit any, que lo dit mossèn Miquel d'Oms no sie obligat en fer deductió de temps algú, ans bé encara lo últim die del any morís, lo que Déu no vulla, sien obligats los devall scrits asseguradors, en pagar íntegrament al dit mossèn Miquel d'Oms les quantitats que quiscú d'ells assegurades haurà, sens deductió alguna de temps, ni puguen prorrateiar lo temps en manera alguna, ni tampoch lo dit senyor Miquel d'Oms sie obligat en mostrar tenir interés algú ab lo dit Sebastià Domènech, ans bé ne sie cregut lo dit senyor d'Oms, de son simple jurament, ningun altre género de proves demanat ni request per pacte axi convengut.

Testes sunt: Paulus Schola et Baptista Xivelli, scriptores Barchinone degentes.

A raó 4 per 100 lo any

Pere Voltor, ferma per cent ducats y àpocha de quatre ducats	C. ducats
Francesch Reguer, ferma per cent ducats y àpocha de quatre ducats	C. ducats
Francesch Almenara, ferma per cent ducats, àpocha de quatre ducats	C. ducats
Melchor Bertrolà, ferma per cent ducats, àpocha de quatre ducats	C. ducats».

AHPB. Juan Sala, leg. 23, lib. 3º seguros años 1579-1582.

60

1580, diciembre 10.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL NOTARIO FRANCISCO VILAR

«Die martis licet hic .X. decembris MD.LXXX.

Lo senyor mossèn Benet Andreu, mercader, ciutadà de Barcelona, per ferma, vàlida y solempne stipulació e migensant jurament devall scrit, convé y en bona fe promet al honorable (*en blanco*) Martínez, spaser, ciutadà de dita ciutat, que si en cars, ço que Déu no vulla, convindrà

morira mossèn Francesch (?) Vilar, notari de Barcelona, de mort natural o accidental, de açí per tot lo mes de juliol primer vinent, donarà e pagarà a aquell o a qui ell volrà, en la present ciutat, la quantitat per la qual ha assegurada la vida de aquell, de la qual abaix appar, encontinent sens dilació ...

Testes: illustris et admodum reverendus Hieronimus Font, utriusque juris doctor et canonicusque hospitalerius ecclesie Dertuse et Antonius Sancta Creu, ville Solsone.

Dit senyor mossèn Benet Andreu, ferma per trenta cinch lliures. Aposta de dues lliures XXXV. lliures».

AHPB. Miguel Cuberta, leg. 4; lib. seguros, años 1561-1584. f. 47 v°:

61

1581, mayo 17.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL MERCADER BARTOLOMÉ AROLES, EN GARANTÍA DE DEUDA. NOTA DE CANCELACIÓN

«Die mercurii .XVII. mensis madii anno predicto M.D.LXXXI.

Les persones y aseguradors deius scrits, per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés entre ells convengut, de una part; y Pera Màrtir Gironella, mercader de la vila de Sant Joan de Sas Badesas, de la part altra, convenen y en bona fe prometen al dit Pera Màrtir Gironella:

Que si la persona del honorable mossèn Barthomeu Aroles, mercader, ciutadà de Barcelona, morra de mort natural o accidental, així que la sua ànima sia separada del seu cors, de assi per tot lo mes de setembre prop venidor, en lo dit cars donaran y pagaran a mossèn Joan Solanell, mercader de dita vila de Sant Joan de sas Badesas, la cantitat deius escrita, dins deu dies après que serà seguida la mort del dit Barthomeu Arolés, ço que Déu no vulla.

Y aço per las causas y rahons contengudes en un acta de debitori fermat per dit Barthomeu Aroles al dit mossèn Joan Solanell, en poder de mossèn Pera Babtista Alfaig, notari de Barcelona, lo dia present, sens dilació alguna e abí restitució de totes missions y despeses.

E per aço attendre y complir

Testes: discretus Petrus Babtista Alfaig, notarius, civis Barchinone et Anthonius Cucurella, scriptor.

Pau Joachim Nicholau, per coranta sinch lliures y sis sous, ferma a posta de un ducat XXXXV. lliures. VI.sous

Die trigesima mensis octobris dicti anni MDLXXXI, dictus Paulus Joachimus Nicholau, dixit et scripsit dicto Joanni Solanell, in tabula seu banco Damiani Puigianer, quadraginta quinque libras et sex solidos; et Rafael Gironella, clericus monasterii sancti Joannis de Sas Badesas, procurator dicti Joannis Solanell, prout constat penes discretum Joannem Christophorum Ysalguer, notarium habitatorem in dicta villa sancti Joannis de Sas Badesas, die vicesima prima presentis et currentis mensis octobris, cancellavit dicto Paulo Joachimo Nicholau, huiusmodi obligationis instrumentum sich etc. presentibus testibus: discreto Petro Babtis-

ta Alfax, notario regio, cive Barchinone et Antonio Roure, scriptores Barchinone habitatore.»

AHPB. Luis Torres. leg. 5, lib. seg. años 1569-1594.

62

1584, marzo 1.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN SERRA, CORREDOR DE OREJA, DE VICH

Die prima marcii anno M.D.LXXXIIII.

Les persones deius scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen a mossèn Thomàs Romeu, mercader, ciutadà de Barcelona y als seus:

Que si Joan Serra, de Vich, corrador de orella, de assi per tot lo mes de setembre, primer vinent, assi estant en la present ciutat de Barcelona, com en altra qualsevol part del mon, morirà, ço que Déu no vulle, de mort natural, casual o accidental, o en altra qualsevol, axi que la ànima se separe del cors del dit Joan Serra, anant o venint, axi per mar com per terra, y en cars de dita mort hajan a respondre al dit mossèn Thomàs Romeu o a qui son poder tindrà, quiscu pagarà la quantitat per la qual serà obligat, dins trenta dies après los serà intimada la mort de dit Joan Serra, sens dilatió

Testes sunt: Petrus Vilosa, Jacobus Gracia et Michael Gilabert, scriptores Barchinone.

Gerièl Oliver, negociant, ferma àpocha de tres lliures y se n'obliga al dit mossèn Romeu per setanta lliures LXX. lliures

AHPB. Luis Jorba (menor) leg. 19, lib. seguros años 1577-1594.

63

1585, enero 18.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ALEJANDRO BERNICH, ABAD DE ESCARP.

NOTIFICACIÓN DE LA MUERTE DEL ASEGURADO

[Dicto die] XVIII. predictorum mensis et anni [enero 1585].

Les persones y asseguradors dejus scritis, ço és quiscú de ells per la quantitat deval mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part; e lo honorable mossèn Jaume Llosades, mercader, en nom y per part de Pere Ferrer, mestre de casses, menor de dies, ciutadà de Barcelona, de part altra, convenen y en bona fe prometen al dit Jaume Llosades, en dit nom:

Que si la persona del reverent senyor Alexandre Bernich, abat del monestir de Nostra Senyora de Scarp, bisbat de Leyda, lo qual per auy està sà y molt bo, lo que per auy se pot entendre, morra de mort natural o accidental, en manera que la sua ànima sia separada del seu còs, lo que Déu no vulla, dins de un any del dia present en avant prop venidor y comptador, en lo dit cas donaran y pagaran al dit mossèn Llosades la quantitat dejus escrita, dins deu dies après que serà seguida la mort del dit senyor ábbat Bernich, sens dilació alguna, ab restitució de totes mesions e despeses.

Es pectat spressament, que lo dit Llosades, en dit nom, no sia obligat en donarlos cessió alguna als dits dejus scrits asseguradors, ni a mostrar causa alguna per la qual se fa la present seguretad.

E més és pectat, que si cas serà, que lo dit senyor abbat Bernich, durant lo dit temps, se embarcava per mar y morís en mar, lo prenien, en tal cas, no fossen en risch dits asseguradors, si ja donchs no tornarà en sa libertat sà y bo, dins lo dit temps, que en tal cas fossen en arrisch.

E per ço attendre e complir ...

* Firmavit apocham

de 4 libras 10 solidos* Antoni Mercer per cent liures C. lliures

Die VII. octobris anno iamdicto per lo Banch de mossèn Bernat Tavarner, dictus Marcer, solvit dictas centum libras dicto Lossades.

* Firmavit apocham

de 2 libras 5 solidos* Antigo Fillol, per sinquantia liures L. lliures

* Dicto die per lo Banch de Demià Puig Janer, dictus Fillol solvit dictas quinquaginta libras L. lliures

* Firmavit apocham

de 4 libras 10 solidos* Bernat Palaudaries, per cent liures C. lliures

* Die XV. mensis octobris anno iamdicto, per lo Banch de mossèn Demià Puig Janer, dictus Palaudaries solvit dictas centum libras dicto Losades*.

* Firmavit apocam

de 4 libras 10 solidos* Jaume Bramona per cent liures C. lliures

* Firmavit apocam

de 2 libras 5 solidos* Damia Beranguer Puig Jener, per sinquantia liures L. lliures

Testes sunt: Petrus Bosch et Andreas Pastor, scriptor Barchinone.

* Die .XXVII. mensis augusti anno iamdicto, fuit intimato et notificato predicta dicto Antigo Fillol, personaliter invento in Logia Maris quatenus dictus abbas Bernich obiit his diebus proxime lapsis, prestibus pro testibus Petro Bosch et Andreas Pastor, sriptoribus.

Item etiam dictis die et anno predictis, fuit intimato et notificato dicto Anthonio Mercer, presentibus testibus predictis dicto Bernardo Palaudaries, presentibus dictis testibus.

Item etiam dictis die et anno, fuit intimato et notificato omnia predicta, honorabili Damiano Puig Gener, absentia dicti Berengari Damianis Puiggener, eius filii, presentibus pro testibus honorabilibus Jacobo Ferrer, mercatore et dicti Bosch.

Item etiam, dictis die et anno, fuit intimato et notificato T. Bramona, vidue, matri Jacobi Bramona, quondam eius heredis, presentibus, dictis testibus. *

* Los textos incluidos entre asteriscos ** corresponden a notas marginales o intercalados.

AHCB. (DSC) = Notariales XII-31. Aprisia, año 1585 del notario Miguel Vives. Otros seguros de vida de Jaime Llosades, fechado a 15 febrero 1585, 5 febrero 1586.

64

1585, enero 24.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CLÉRIGO JUAN MANS

«Die iovis XXIII. mensis ianuarii anno iamdicto [1585].

Les persones y asseguradors deius scrits, per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part; e lo honorable mossèn Jaume Llossades, mercader, ciutedà de Barcelona, de part altra, convenen y en bona fe prometen al dit Jaume Llossades:

Que si la persona de mossèn Joan Mans, clergue, vuy en cort romana residint, lo qual per avuy stà sà y molt bo, lo que se pot entendre morra de mort natural o accidental, en manera que la sua ànima sia separada del seu cors, lo que Déu no vulla, dins de un any del dia present en avant prop venidor y comptador, en lo dit cars donarà y pagarà al dit Llossades, la quantitat deius escrita, dins de deu dies après que serà seguida la mort del dit Joan Mans, sens dilació alguna, ab restitució de totes missions e despeses.

Es pactat expressament, que lo dit Llossades no sia obligat donar loch y cessió alguna als dits deius scrits asseguradors, ni a mostrar causa alguna per la qual se fa la present seguretad.

E més espactat que si cars serà que lo dit mossèn Joan Mans, durant lo dit temps, se embarcava per mar y morra en mar, o moros lo prenguessen, en tal cars no fossen en risch dits asseguradors, si ja donchs no tornava dintre lo dit temps sà y bo en sa llibertat, que en tal cars fossen.

E per ço attendre y complir ...

Antoni Mercer, mercader, per dos cents ducats, dich CC. ducats. Firmavit apocan de 9 libris, 12 solidis».

AHCB (DSC) = Notariales XII-31. Apricia año 1585 del notario Miguel Vives.

65

1586, marzo 4.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LUIS DE CARDONA Y DE ROCABERTÍ. NOTAS DE RESCISIÓN Y REINTEGRO DE PRIMAS

«Die martis .IIII° marcii anno a Nativitate Domini M.D.LXXXVI.

Les personas deius scrites, quiscuna per la quantitat devall mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen al senyor Joan Llull, donsell:

Que si lo senyor don Lloís de Cardona y de Rochabertí, fill del senyor don Jaume de Cardona y de Rochabertí, lo qual vuy és en Barcelona, y està sà y paseja per Barcelona, dins sis mesos del die present en avant comptadors, morirà de mort natural, casual o accidental, o altra qualsevol, axi que la ànima se separe de son cors, en dit cas de mort, donaran

y està sà y paseja per Barcelona, dins sis mesos del die present en avant volrrà, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, tres milia lliures moneda barcelonesa, y aço sens dilació

Entés emperò, y declarat, que si durant lo temps de la present seguretat, lo dit don Lloís anirà per mar y en mar morirà, que en tal cas los asseguradors deius scrits no sien obligats, com no entengan ésser asseguradors per mar sobre la vida del dit don Lloís de Cardona.

Testes huius rei sunt: Raphael Vidal et Michael Barba, scriptores Barchinone habitatores.

A raó de 4 per 100 l'any

Melchor Bartrolà, ferma per tres cents ducats, àpoca de 6 ducats comptants CCC. ducats

* Restituit pretium dictus Bartrola, quia noluit currere riscum.*

Joan d'Oms, ferma per dos cents ducats, àpoca de 4 ducats comptants CC. ducats

* Restituit pretium dictus d'Oms, quia noluit currere riscum.*

Miquel Maduxer, ferma per cent ducats, àpoca de 2 ducats comptants C. ducats

* Restituit pretium dictus Maduxer, quia noluit currere riscum.*

Hierònym Ferrer, de Ygualada, ferma per cent ducats, àpoca de 2 ducats comptants C. ducats

* Restituit pretium dictus Ferrer, eo quia noluit currere riscum.*

Onofre Boxadós, ferma per dos cents ducats, àpoca de 4 ducats comptants CC. ducats

* Restituit pretium quia noluit currere riscum dictus Boxadors*

Garau Benes Llauder, ferma per doscents ducats, apoca de 4 ducats comptants CC. ducats

* Restituit pretium dictus Llauder, quia noluit currere riscum.*

Joan Millsocós, ferma per dos cents ducats, àpoca de 4 ducats comptants CC. ducats

* Restituit pretium quia noluit currere riscum.*

Anthoni Escala, ferma per dos cents ducats, apoca de 4 ducats comptants CC. ducats

* Restituit pretium dictus Escala, quia noluit currere riscum.*

Montserrat Company, ferma per dos cents ducats, àpoca de 4 ducats comptants CC. ducats

* Restituit pretium dictus Company, quia noluit currere riscum.*

- Joan Serra, botiguer de teles, ferma per cent ducats, àpoca de 2 ducats comptants C. ducats
 * Restituit pretium dictus Serra, quia noluit currere riscum.*
- Mossèn Honorat Martí, ferma per sinquantà ducats, àpoca de I. lliura, 4 sous comptants L. ducats
 * Restituit pretium dictus Martí, quia noluit currere riscum.*
- Mossèn Hierònym Ces Cases, ferma per sinquantà ducats, àpoca de I. lliura, 4 sous comptants L. ducats
 * Restituit pretium dictus Ces Cases quia noluit currere riscum.*
- Pere Ferran, fill de Salvador, ferma per cent ducats, àpoca de 2 ducats comptants C. ducats
 * Restituit pretium dictus Ferran, eo quia noluit currere riscum.*
- Rafael Balcells, ferma per cent ducats, àpoca de 2 ducats comptants C. ducats
 * Restituit pretium dictus Balcells, eo quia noluit currere riscum.*
- Anthoni Marcer, ferma per cent ducats, àpoca de 2 ducats comptants C. ducats
 * Restituit pretium dictus Marcer eo quia noluit currere riscum.*
- Antiego Fillol, ferma per sinquantà ducats, àpoca de I. lliura, 4 sous L. ducats
 * Restituit pretium quia noluit currere riscum dictus Fillol.*
- Miquel Lluell, ferma per cent ducats, àpoca de 2 diners comptants C. ducats
 * Restituit pretium quia noluit currere riscum dictus Lluell.*
- Joan Vilansosa, chirurgià, ferma per sinquantà ducats, àpoca de I. lliura, 4 sous comptants L. ducats
 * Restituit pretium dictus Vilansosa, quia noluit currere riscum.*
- Anthoni Quer, corredor de orella, ferma per sinquantà ducats, àpoca de I. lliura, 4 sous comptants L. ducats
 * Restituit pretium quia noluit currere riscum dictus Quer.*
- Francesch Mensa, ferma per sinquantà ducats, àpoca de I. lliura, 4 sous comptants L. ducats
 * Restituit pretium dictus Mensa, quia noluit currere riscum.*

1586, marzo 31.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LUÍS DE CARDONA Y DE ROCABERTÍ

«Die lune .XXXI. mensis marci, anno a Nativitate Domini M.D.LXXX

[VI.

Les persones deius scrites, quiscú per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulatió, convenen y en bona fe prometen al senyor Joan Lull, donzll en Barcelona domiciliat:

Que si lo senyor don Luys de Cardona y de Rochaberti, lo qual en dies passats hà tingudes quartanes y vuy encara te algun resabio d'ellas. fill que és del illustre senyor don Jayme de Cardona y de Rochaberti, dins sis mesos, de quatre del present y corrent mes de març en avant comptadors, morirà, ço que Déu no vulle, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, axí que la ànima se separe de son còs, en dit cas de mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit senyor Joan Lull o a qui ell volrà, dins quinse dies après que dita mort los serà intimada, tres milia lliures moneda barcelonesa, y assó sens dilatió ...

E per atendre y complir dites coses, ne obliguen quiscú per la quantitat baix mencionada ...

Entés emperó y declarat, que si durant lo temps de la present seguretad, lo dit don Loís anirà per mar y en mar morirà, que en tal cars, los asseguradors deius scrites no sien obligats, com no entengan ésser asseguradors per mar, sobre la vida del dit don Lloís de Cardona.

Testes: Raphael Vidal et Michael Barba, scriptores, Barchinone degentes.

A raó de 5 per 100 l'any

Melchior Bartrolà, ferma per trescents ducats, àpoca de 7 ducats 1/2 comptants	CCC. ducats
Anthoni Escala, ferma per os cents ducats, àpoca de 5 ducats comptants	CC. ducats
Montserrat Company, ferma per dos doscents ducats, àpoca de 5 ducats comptants	CC. ducats
Garau Benet Llauder, ferma per dos cents ducats, àpoca de 5 ducats comptants	CC. ducats
Joan Vilansosa, chirugià, ferma per sinquantia ducats, àpoca de I. lliura, 10 sous comptants	L. ducats
Miquel Maduxer, ferma per cent ducats, àpoca de 2 ducats 1/2 comptants	C. ducats
Mossèn Honorat Martí, ferma per sinquantia ducats, àpoca de I. lliura 10 sous comptants	L. ducats
Mossèn Hierònim Cescases, ferma per sinquantia ducats, àpoca de I. lliura, 10 sous comptants	L. ducats
Joan d'Oms, ferma per dos cents ducats àpoca de 5 ducats comptants	CC. ducats

Pons Cornellana, ferma per cent ducats, època de 2 ducats 1/2 comptans	C. ducats
Pere Moretix, ferma per cent ducats, època de 2 ducats 1/2 comptants	C. ducats
Francesch Mensa, ferma per sinquanta ducats, època de I. lliura, 10 sous comptants	L. ducats
Anthoni Quer, corredor de orella, ferma per sinquanta ducats, època de I. lliura, 10 sous comptants	L. ducats
Joan Milsocós, ferma per dos cents ducats, època de 5 ducats comptants	CC. ducats
Miquel Llunell, ferma per cent ducats, època de 2 ducats 1/2 comptants	C. ducats
Joan Serra, botiguer de teles, ferma per cent ducats, època de 2 ducats 1/2 comptants	C. ducats
Baldiri Pedralbes, ferma per sinquanta ducats, època de I. lliura, 10 sous comptants	L. ducats
Mossèn Joseph de Ferrera, ferma per cent ducats, època de 2 ducats 1/2 comptants	— C. ducats
Balthezar Masdeu, ferma per cent ducats, època de 2 ducats 1/2 comptants	C. ducats
Benet Andreu, ferma per sinquanta ducats, època de I. lliura, 10 sous comptants	L. ducats
<i>Iterum</i> , Joan d'Oms, ferma per cent ducats època de 2 ducats 1/2 comptants, los quals dix pren per compte de Miquel Calopa	C. ducats
<i>Iterum</i> , lo dit Joan d'Oms, ferma per sinquanta ducats, època de I. lliura, 10 sous comptants, los quals dix pren per compte del mateix Miquel Calopa	L. ducats.

AHPB. Nicolás Molner, leg. 9 lib. 16 seg. años 1571-1588. A 13 de septiembre del mismo año se formalizó otro contrato con idénticas condiciones sobre la declaración de enfermedad y la prima reducida al 4 1/2 %. A 10 enero y 11 julio se declara «está sã y bò», y la prima rebajada al 4 %.

V. doc. 65.

1588, mayo 24.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FERNANDO DE CARDONA Y DE ERILL, MENOR DE EDAD

«Die [24 mayo 1588].

Les persones devall scrites, quiscuna per la quantitat devall scrita, per ferma, vàlida y solemne stipulatió, convenen y en bona fe prometen al senyor Federich Roig y de Soler, ciutedà de Barcelona:

Que si lo senyor don Fernando de Cardona y de Erill, de edat de quinze anys, fill dels senyors don Pedro de Cardona y de Erill, en Barcelona populat, y de la senyora donya Catherina, coniuges, morra axi de mort natural com de mort violenta, dins spay de un any, comptador del dia

present en avant, donaran y pagaran y donar y pagar prometten al dit senyor Federich Roig y de Soler, o a qui son legítim poder tindrà, dos-centes seixanta liures y vuyt sous y sis dinés, dins quinze dies après los serà intimada dita mort, ço és quiscú la quantitat que baix asseguratà, sens dilació ...

AHPB. Luís Jorba (menor) leg. 19 lib. 2º seguros años 1577-1594.

68

1589, junio 30.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY JUAN TORRELLES, GRAN CONSERVADOR DE LA ORDEN DE SAN JUAN DE JERUSALÉN, EN GARANTÍA DE CAMBIOS Y DE DEUDA

«Die XXX. mensis junii anno a Nativitate Domini MDLXXXVIII. Die trenta de juny 1589.

Les persones devall scritas, quiscuna per la part devall scrita, per ferma, vàlida y solemne stipulatió, convenen y en bona fe prometen al molt illustre senyor frà Jonot Torrelles, del orde de sant Joan de Hierusalem, gran conservador, comanador de las encomandes de Termans, Spluga Calva, Aygüaviva, Celma y Vallmoll y als seus y a que ell volrà e interés hi tindrà:

Que si dit molt illustre senyor gran conservador, vuy residint en Barcelona, dins spay de sis mesos, del dia present en avant comptadors, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altre qualsevulla cars, axi divinal com humanl, fortuit o no fortuit, cogitat o incogitat, axi que la ànima se li separ del cors, stant, anant, venint o trastejant en lo present principat de Cathaluya solament y no fora de aquell, ni puga anar per mar navegant, en dit cars de mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometen, ço és, a mossèn Onofre Boxadors, procurador del molt illustre honorable frà Ramon de Veri, balliu de Mallorca o altri llegitim procurador seu de dit senyor balliu, sinch centes quantre liures (*en blanco*) sous: y a mossèn Gaspar Lleu, mercader, ciutadà de Barcelona, quatre centas y vint lliures, en virtud de certas lletras de cambi fetas en Palerm.

El si per ventura los dits o algú d'ells, serà ja pagat en tot ho en part de les dites quantitats, hage respondre de la quantitat que deguda serà y de la que sobrarà dels dits dèbits, se n'hage de respondre al senyor frà Miquel Ferrer, prior de la Casa Antiga, para que de aquels pague los deutes conformè un memorial firmat de mà de dit senyor gran conservador,

Y aço dins dos mesos après que la mort lus serà intimada y notificada.

Y aço faran y pagaran y quiscú d'ells farà y pagará sens dilatió...

Mossèn Melchyor Bertrolà, ferma àpoca de sis ducats

y se n'obliga per dos cents ducats

CC. ducats

Pau Francesch Nicolau, ferma àpoca de tres ducats, y

se n'obliga per cent ducats

C. ducats

Francesch Vilardaga, fill de Francesch, ferma àpoca de tres ducats y se n'obliga per cent ducats

C. ducats

Nofre Climent Talavera, ferma àpoca de tres ducats,

y se n'obliga per cent ducats

C. ducats

Julià Cabestany, ferma època de tres ducats y se n'obliga per cent ducats

C. ducats

Francesch Puigjaner, ferma època de set ducats y se n'obliga per dos cents trenta tres ducats y un terç

CC. XXXXIII
ducats 1/3

AHPB. Luis Jorba (menor) leg. 19 lib. seguros años 1577-1594.

69

1590, abril 2.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN GUANSER, BENEFICIADO DE SANI PERE DE LES PUELLES, EN GARANTÍA DE LIQUIDACIÓN DE CUENTAS. NOTIFICACIÓN DE LA MUERTE DEL ASEGURADO Y PAGO DEL RIESGO.

«Die lune .II. mensis aprilis anno a Nativitate Domini MDLXXXX.

Les persones devall. scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solempne stipulatió, convenen y en bona fe prometen al venerable mossèn Joan Masdeu, prevere en la iglesia de santa Maria de la Mar de la present ciutat beneficiat:

Que si lo venerable mossèn Joan Guanser, prevere y beneficiat en la iglesia parrochial de sant Pere de les Puelles de la present ciutat, lo qual de present està ab salut, dins spay o temps de un any, del die present en avant comptador, morirà, ço que Déu no vulle, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separ de son cors, en dit cars de mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit mossèn Joan Masdeu y als seus, sinquanta ducats moneda barcelonesa. los quals li prometen donar y pagar dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, sens dilació, excepció o scusa alguna...

Entés emperò y declarat que en cas de mort del dit mossèn Joan Guanser, lo dit mossèn Joan Masdeu, no sie obligat én mostrar tenir interés algú ab lo dit mossèn Joan Guanser, per quant diu y declara que se assegura per certs comptes te ab lo dit mossèn Joan Guanser.

Entés també y declarat, que en cas lo dit mossèn Joan Guanser moris navegant per mar fent alguna viatge, que los dits asseguradors no y sien obligats, per quant diuen y declaren no volen ésser asseguradors en cas de moris per mar, per pacte axi convingut.

Testes sunt: Paulus Tàrrega, curritor auris, civis Barchinone, et Amator Pedrolo, scriptor Barchinone habitator.

A raó 8 per 100 lo any

Joan Serra, ferma per sinquanta ducats, àprocha de quatre ducats comptants

L. ducats

Dimacres a XIII. del mes de febrer any M.D.LXXXXI, constituí personalment lo venerable mossèn Joan Masdeu, prevere en la iglesia de sant Pere de les Puelles de la present ciutat beneficiat, en presència y devant de mossèn Joan Serra, mercader, ciutadà de Barcelona, personalment trobat en la plassa dita dels Traydors, devant la Llotja de la

mar de la present ciutat, li dix, intima y notifica, com lo venerable mossèn Juan Guanser, prevere en la dita iglesia de sant Pere beneficiat, és mort de mort natural, dins la present ciutat de Barcelona, sobre la vida del qual fonch posada la demunt dita seguretat.

Lo qual mossèn Joan Serra dix e respongué tenir les predites coses per intimades y notificades, presents per testimonis, mossèn Barthomeu Riba, mercader y Amador Pedrolo, scrivent residents en Barcelona.

Die martis V. mensis marcii anno a Navitate Domini millesimo quingentesimo primo, honorabilis Joannes Serra, mercator, civis Barchinone, solvit venerabili Joanni Masdeu, presbitero in ecclesia sancti Petri Pueliarum Barchinone beneficiato, numerando, realiter et de facto ad suam voluntatem, sexaginta libras, presentibus pro testibus scriptoribus.

AHPB. Juan Sala. leg. 26, lib. seg., años 1589-1606.

70

1591, junio 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE PEDRO JAIME, OBISPO DE VICH.

«Die .VIII. mensis junii anno M.DL.XXXXI.

Les persones y asseguradors devall scrits, ço es quiscun de ells per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés convengut entre ells, de una part; e lo honorable mossèn Domingo Jayme, negociant, natural del lloch de Paracuellos de Ixiloch, aldea de la comunitat de Calatayut, regna de Aragó, en nom y per part del molt illustre y reverendíssim senyor don Pedro Jayme, per la gràcia de Déu, bisbe de Vich, de part altra, convenen y en bona fe prometen los dits devall scrits asseguradors al dit Domingo Jayme, en dit nom:

Que si la persona del dit molt illustre y reverendíssim senyor de Pedro Jayme, bisbe de Vich, lo qual per avuy està sa y molt bo y sens febra alguna, morra de mort natural o accidental, en manera que la sua ànima sie separada del seu còs, lo que Déu no vulla, dins de sis mesos, del die present en avant prop venidors y comptadors, donaran y pagaran al dit senyor Domingo Jayme, la quantitat deius escrita dins deu dies apres qué'ls serà intimada y notificada la mort del dit senyor don Pedro Jayme, bisbe de Vich, sens alguna dilatió...

E més és pactat, que lo dit senyor bisbe de Vich no's puga embarcar per mar y en cars que se enbarcàs y moris o moros lo prenian, lo que Déu no vulla, en tal cars dits asseguradors no sien tinguts en arrich algú. E per ço attendre e complir ...

A raó 8 per 100

Mossèn Antoni Vila de Savesona, per dos cent ducats	CC. ducats
*Firmavit apochan de 8 ducats *	
Mossèn Francesch Reguer, per dos cents ducats	CC. ducats
* Firmavit apochàm de 8 ducats *	
Mossèn Monserrat Casamijana, per cent ducats	C. ducats
* Firmavit apocham de 4 ducats *	

Onofre Climent Talavera, per cent cinquanta ducats CL. ducats
 Firmavit apochan de 4 ducats
 Hierònim Ferrer de Igualada, per cent cinquanta ducats CL. ducats
 Firmavit apocham de 6 ducats
 Jaume Ferrer, per cent ducats C. ducats
 Firmavit apocham de 4 ducats
 Jaume Llebra per cent ducats C. ducats
 Firmavit apocham de 4 ducats
 Testes sunt Augustinus Miralles et Joannes Soler Farran, scriptores Barchinone».

AHFB. Miguel Vives, leg. 7 man. año 1591 (feb-jun.).

71

1593, marzo 17.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY PABLO BOSCH, PRIOR DE SANT PERE DE VELLANA, EN GARANTÍA DE DEUDA

«Die mercurii .XVII. mensis marcii anno a Nativitate Domini MDL-
 XXXXIII.

Les persones devall scrites, quiscuna per la cantitat baix mencionada, convenen y prometen al honorable mossèn Jaume Bosch, mercader, ciutadà de Barcelona:

Que si lo reverent frà Pau Bosch, prior de sant Pere de Vellana, del orde de sant Benet, bisbat de Urgell, lo qual vuy dia present, per la gràcia de Déu, està ab salut, dins spay de sis mesos, comptadors del dia present en avant, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, axi que la sua ànima se separ de son còs, en dit cas de mort, e dins quinse dies après que dita mort los serà intimada, donaran y pagaran al dit mossèn Jaume Bosch o a qui ell volrà, en la present ciutat, dos centes liures moneda barcelonesa, sens dilatió ...

Entés emperó declarat, que lo dit frà Pau Bosch, durant los dits sis mesos no puga navegar per mar. Sièli emperó lícit y permés fer qualsevols viatges per terra, éssent los dits asseguradors en risch y perill anant lo dit frà Pau Bosch, qualsevol camins y aygües dolces y estant en qualsevol lloch, tant en lo present principat, com en altres qualsevol parts del mon.

E vol lo dit assegurat que no sie obligat haver de mostrar a dits asseguradors tenir interés algú sobre la persona del dit frà Pau Bosch, per quant diu y declara se fa assegurar per rahó de algunes quantitats ha pagades y a de pagar per lo dit frà Pau Bosch, al qual pacte los dits asseguradors en virtut del dit jurament consenten.

Testes sunt: Jacobus Tora et Franciscus Domenech, scriptores Barchinone.

Melchior Bertrolà, ferma per cent liures, y àpoca de dues liures C. lliures

Raphel Antich, ferma per cent liures y àpoca de dues liures C. lliures».

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. 1º seguros años 1591-1597. f. 30 vº.

72

1593, abril 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE RAFAEL FIGUEROLA DE SEVA, EN GARANTÍA DE DEUDA. NOTIFICACIÓN DE LA MUERTE DEL ASEGURADO

«Die martis XIII^a mensis aprillis anno a Nativitate Domini Millesimo DLXXXIII.

Les persones devall scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada convenen y prometen al senyor Jaume Brú, mercader, ciutadà de Barcelona:

Que si Raphel Figuerola de Ceva, lo qual vuy dia present, per la gràcia de Déu, està ab salut, dins spay de sis mesos, comptadors del dia present en avant, morirà, lo que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, o altra qualsevol, axi que la sua ànima se separ de son còs, en dit cas de mort e dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, donaran y pagaran al dit mossèn Jaume Brú, o a qui ell volrà, en la present ciutat, quatre centes liures moneda barcelonesa, sens dilatió ...

Entes emperò y declarat, que lo dit Raphel Figuerola, durant los dits sis mesos, no puga navegar per mar. Siéli emperò lícit y permés fer qualsevol viatges per terra, éssent los dits asseguradors en risch y perill, anant lo dit Raphel Figuerola qualsevol camins, axi deserts com poblats, y passant qualsevol rius y aygües dolces, y estant en qualsevol lloch, tant en lo present principat com en altres qualsevol parts del mon.

E vol lo dit assegurant que no sie obligat haver de mostrar a dits asseguradors tenir interés algú sobre la persona del dit Raphel Figuerola, per quant lo dit honorable Jaume Brú diu y declara, que's fa asegurar per certa cantitat lo dit Raphel Figuerola, li deu com ha tenint dret y actió de Thomás Raphart, argenter, a qui dit Figuerola estava obligat, al qual pacte los dits asseguradors en virtut del dit jurament consenten.

Testes sunt: Paulus Miret, curritor auris, civis Barchinone; et Jacobus Tora, scriptor Barchinone.

A rahó vuyt per cent l'any

Mossèn Pau Francesch Nicolau, ferma per dos centes liures y àpoca de vuyt liures CC. lliures

Salvador Vila, ferma per cent liures y àpoca de quatre liures C. lliures

Dijous a .XVIII. de juny de dit any, mossèn Pau Miret, en nom y per part del dit senyor Jaume Brú, intima y notifica als dits mossèn Pau Francesch Nicholau y Salvador Vila, la mort del dit Rafel F[igue]rola de Ceva, los quals o tingueren per intimat, presents per testimonis Jaume Torà, y Francesch Domènech, scriventes abitants en Barcelona.

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. 1º seguros años 1591-1597. f. 31.

73

1593, abril 24.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL MERCADER JAIME BOSCH, EN GARANTÍA DE PRÉSTAMO

«Die sabbati .XXIII. mensis aprillis anno a Nativitate Domini M. D. LXXXIII.

Les persones devall scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per ferma e solemne stipulació, convenen e prometen al honorable mossèn Pere Pellicer, mercader, ciutadà de Barcelona:

Que si mossèn Jaume Bosch, mercader de la mateixa ciutat, lo qual vuy dia present, per la gràcia de Déu, està ab salut, dins espay de un any, comptador del dia present en avant, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, així que la sua ànima se separ de son còs, en dit cas de mort e dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, donaran y pagaran al dit mossèn Pere Pellicer o a qui ell volrà, dins la present ciutat, cent liures moneda barcelonesa, sens dilatió ...

Entés emperò y declarat, que lo dit mossèn Jaume Bosch, durant lo dit any, no pugue navegar per mar. Sièli emperò lícit y permés fer qualsevol viatges per terra, éssent los dits asseguradors en risch y perill anant lo dit Jaume Bosch, qualsevol camins, axí deserts com poblats, passant qualsevol rius y aygues dolces y estant en qualsevol lloch, tant en lo present principat com en altres qualsevol parts del món.

E vol lo dit assegurat que no sie obligat haver de mostrar a dits asseguradors tenir interés algú sobre la persona de dit mossèn Jaume Bosch per quant diu y declara se fa assegurar per rahó de certa quantitat ha prestada al dit mossèn Jaume Bosch, al qual pacte los asseguradors, devall scrits consenten.

Teses sunt: Jacobus Tora, et Franciscus Domenech, scriptores Barcinone.

Melchior Bertrolà, ferma per sinquant liures y àpocha de tres liures

L. lliures.

Montserrat Mont Alt, ferma per sinquant liures y àpocha de tres liures

L. lliures».

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. 1º seguros, años 1591-1597. f. 32.

74

1593, agosto 21

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LÁZARO JORDÁ, DEÁN DE LA SEO DE TORTOSA, EN GARANTÍA DE ARRENDAMIENTO

«Die sabbati .XXI. mensis augusti anno a Nativitate Domini MDLXXXIII.

Les persones devall scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen al magnífich senyor don Andreu de Mont Serrat, donzell, en la vila de Canet, del regne de València domiciliat, encara que absent, y al notari devall scrit, com a pública persona per ell acceptant y stipulant:

Quesi lo senyor Làtzer Jordà, degà de la seu de Tortosa, lo qual lo die present està sà y bo sens febra y resideix en Roma, dins spay de un any del dia present en avànt comptador morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, axi que la sua ànima se separe de son còs, estant lo dit senyor Làtzer Jordà, en la dita ciutat de Roma, o venint axi per mar com per terra per a Spanya fent qualsevol viatges, exi per mar com per terra per a Spanya o per altres qualsevols parts del món, y estant en qualsevols loch y caminant qualsevol camins, axi desertes com poblats, y en altra qualsevol manera que's seguis la dita mort, en dits casos y qualsevol de aquells, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, donaran y pagaran al dit senyor don Andreu de Mont Serrat o a qui son poder tindrà, trescentes liures moneda barcelonesa, sens dilació

Entés emperó y declarat, que lo dit senyor don Andreu de Mont Serrat, no sie obligat mostrar tenir interés sobre la persona del dit senyor Làtzer Jordà, per quant lo dit se fa assegurar per rahó de certa quantitat ha bestreta al dit senyor degà per rahó de cert arrendament.

Testes sunt: Jacobus Tora et Franciscus Domenech, scriptores Barcinone.

Gaspar Càrcer, menor, ferma per cent liures y àpocha de deu liures C. liures

Jaume Martí, ferma per cent liures y àpocha de deu liures C. liures

Hieroní Ferrer, ferma per sinquant liures y àpocha de sinch liures L. liures

Raphel Custurer, ferma per sinquant liures y àpocha de sinch liures L. liures».

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. 1º seguros, años 1591-1597.

1594, junio 10

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY JUAN DE TORRELLES, COMENDADOR DE LA ESPLUGA CALVA Y DEL PALAU, EN GARANTIA DE ARRENDAMIENTO

«Dicto die [10 junio 1594]

Les persones devall scrites, cascuna per la quantitat baix mencionada, convenen y prometen a mossèn Thomas Scalas, negociant, encara que absent, y per ell a Miquel Texidor, cunyat y procurador seu, en assó present, y al notari devall scrit com a publica persona stipulant:

Que si lo ilustre frà Janot de Torrelles, gran conservador de la religió de Sanct Joan de Hierusalem, comanador de la Spluga Calva y del Pa-

lau, lo qual per gràtia de Déu está ab salut sens febra, morirà, dins sis mesos, de quinze del present mes de juny en avant contadors, morirà ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, axí que la sua ànima se separ de son cors, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, donaran y pagaran al dit Thomas Scallas, dos centas quaranta liures moneda barcelonesa, sens dilatió ...

Entés emperó y declarat, que lo dit senyor conservador durant los dits sis mesos, no puga navegar per mar. Si èli emperó lícit y permés fer qualsevol camins y viatges per terra, éssent los dits asseguradors en risch y perill, anant lo dit senyor comanador qualsevol camins, axi deserts com poblats, passant qualsevol rius y aygues dolces, y estant en qualsevol loch, tant en lo present principat com en altres qualsevol parts del mon.

E vol lo dit assegurat que no sie obligat haver de mostrar a dits asseguradors tenir interés algú sobre la persona de dit comanador, per quant diu se fa assegurar per rahó del arrendament de la Spluga Calva y del Palau, al qual pacte los dits asseguradors consenten.

Testes sunt: Thomas Miro et Petrus Montaner, scriptores Barcinone.

A raó 8 per 100 l'any.

Miquel Angel Salavert, ferma per cent ducats y àpocha de quatre ducats

C. ducats

Francesch Baldiri Pedralbes, ferma per cinquanta ducats y àpocha de dos ducats

L. ducats».

Antoni Baldrich, ferma per cinquanta ducats y àpocha de dos ducats

L. ducats».

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. 1º seguros, años 1591-1597.

76

1595, julio 15.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JOAQUIN MASSONI, PROCURADOR FISCAL DE LA GENERALIDAD DE CATALUÑA, EN GARANTÍA DE CONSIGNACIÓN DEL SALARIO DE SU OFICIO

«Die sabbati XV. mensis j[ulii anno] a Nativitate Domini MDLXXXV

Les persones devall scrites, quiscuna per la cantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solemne stipulatió convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Gabriel Planes, mercader, ciutedà de Barcelona, enchara que absent y al notari, etc.

Que si Joachim Massoni, procurador fiscal del General del Principat de Cathalunya, de vuy al primer de setembre del any prop venidor, que comptarem mil sinch cents noranta sis, inclusive, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o de altra qualsevol, així que la sua ànima se separ de son còs, en dit cars de mort e dins quinse dies après que aquella los serà intimada, donaran y pagaran al dit mossèn Gabriel Planes o a qui ell volrà, en la present ciutat de Barcelona, cent vuytanta tres liures moneda barcelonesa, sens dilació ...

E vol lo dit assegurat que no sia obligat haver de mostrar a dits asse-

guradors, tenir interès algú sobre la persona de dit mossèn Joachim Massoni, per quant diu se assegura per rahó de certa consignatió li te feta lo dit Massoni, a quatorze del corrent de pagas del salari de son offici rebedores sobre lo dit General de Cathalunya.

Entés empero e declarat, que lo dit mossèn Joachim Massoni, no puga navegar per mar per a fer viatge.

Entés també y declarat, que las quantitats que dit mossèn Gabriel Planes, en virtut de dita consignatió rebrà, sien en descàrrech y en disminutió de la dita quantitat assegurada, axí y en tal manera, que los dits asseguradors no sien obligats sinò *tantum per rata* de la quantitat consignada, que dit mossèn Gabriel Planes per la mort del dit mossèn Joachim Massoni, no haurà pogut rebre.

Testes sunt: Michael Cellers et Petrus Montaner, scriptores Barchinone.

A raó 6 per 100 l'any

Matià Monclar, ferma per cent vuytanta tres liures y àpocha de deu liures, denou sous y set, rebudes per lo banch de Joseph Maduxer y Pau Joan Puigianer

CLXXXIII. liures».

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. 1º seguros, años 1591-1597.

77

1595, octubre 16.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE MIGUEL JUAN LORA, PÁRROCO DE SANTA EUGENIA DE BERGA

«Die lune XVI. mensis octobris anno a Nativitate Domini MDLXXXV

Les persones davall scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al senyor Jaume Bru, mercader, ciutadà de Barcelona, encara que absent, y al notari davall scrit, com a pública persona stipulant:

Que si lo reverent mossèn Miquel Joan Lora, prebere, rector de la parrochial de santa Eugenia de Berga, bisbat de Vic, dins spay o temps de sis mesos, del dia present en avant comptadors, morirà, ço que Déu no vulla, en qualsevol dia dels dits sis mesos, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, axí que la ànima se separe del seu còs, en dit cas de mort e dins quinze dies après que aquella losi será intimada, donaran y pagaran al dit senyor Jaume Bru, en la present ciutat de Barcelona, trescentes liures moneda barcelonesa, sens dilatió

Entés empero y declarat, que durant lo dit temps, lo dit mossèn Miquel Joan Lora, no pugna navegar per mar per fer viatge algú.

Es pactat entre lo dit assegurat, de una part; y los asseguradors devall scrits, de la part altra, que lo dit senyor Jaume Bru, no sia obligat mostrar tenir interès sobre la persona del dit mossèn Miquel Joan Lora, al qual pacte los dits asseguradors, en virtut de jurament consenten.

*A rahó 4 per 100

Tetes sunt. Barthomeus Nadal et Petrus Montaner, scriptores Barchinone.

Mossèn Francesch Granollachs, ferma per cent lliures, y àpòcha de quatre lliures C. lliures

Mossèn Bernardí Granollachs, ferma per cent lliures y àpòcha de quatre lliures C. lliures

Mossèn Francesch Reguer, ferma per cent liures y àpòcha de quatre lliures C. lliures».

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. seguros, años 1591-1597.

78

1596, mayo 24.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUÁN COSTA, BENEFICIADO DE LA SEO DE URGELL

«Die veneris XXIII. mensis may anno a Nativitate Domini MDLXXXVI.

Lo senyor Honofre Climent Talavera, mercader, ciutedà de Barcelona, per ferma y solempne stipulatió, convé y promet al senyor Jaume Bru, mercader, ciutedà de Barcelona, encara que absent, y al notari devall scrit com a pública persona stipulant:

Que si lo venerable mossèn Joan Costa, prevere beneficiat en la Seu de Urgell, vuy residint en la ciutat de Vich, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, axí que la sua ànima se separe del seu còs dins spay o temps de sis mesos, comptadors del die present en avant, estant emperó lo dit mossèn Joan Costa y anant e fent qualsevol camins per terra, axí en lo present principat com en altres qualsevol parts del mon, no emperò navegant per mar, en dit cas de mort e dins quinse dies après que dita mort li serà intimada, donarà y pagarà al dit senyor Jáume Brú, sinquanta liures moneda barcelonesa, confessant y regonexent haver hagut y rebut per la present seguretats vint y sis reals.

E asso promet fer, attendrer y complir sens dilació

E no vol lo dit mossèn Jaume Brú estar obligat en mostrar tenir interés sobre la persona del dit mossèn Joan Costa, al qual pacte lo dit mossèn Talavera haja de estar.

Testes sunt: Thomas Miro et Petrus Montaner, scriptores».

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib. 1º seguros años 1591-1597.

79

1596, junio 14.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE CATALINA, ESPOSA DE PEDRO SERRA, EN GARANTÍA DE LA COMPRA DEL USUFRUCTO DE UNA CASA Y TIERRAS

«Die veneris XIII. mensis junij anno a Nativitate Domini MDLXXXXVI.

Le persones devall scrites, quiscuna per la quantitat devall designada, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Pere Vinyols, negociant, ciutedà de Barcelona, encara que absent y al notari devall' scrit per aquell acceptant y stipulant:

Que si Catherina Serra olim Sala, muller que és de Pere Serra (*en blanco*), ciutedà de Barcelona, que en primeres núpries fou muller de Cristòfol Sala, quondam taverner, ciutedà de Barcelona, dins spay o temps de un any comptador del dia present en avant morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental o altra qualsevol, axí que la sua ànima se separe de son cors, en dit cas de mort *etiam* que aquella se seguis lo derrer dia del dit any, donaran y pagaran al dit mossèn Pere Vinyols, sinch centes lliures moneda barcelonesa sens dilatió ...

Entés emperò que la dita Catherina Serra, no puga anar per mar fent viatge, lo que si feye, en tal cas, los dits asseguradors no volen estar en risch ni perill algú.

E volen y consenten los dits asseguradors, que lo dit mossèn Pere Vinyols no sia tingut ni obligat en mostrar tenir interés algú sobre la persona de dita Catherina Serra, per quant entenen que lo dit se assegura per rahó det certa compra de usdefruyt ha fet de una casa y terres de la dita Catherina Serra.

Testes sunt: Thomas Miro et Petrus Montaner, scriptores Barchinone, Melchior Bertrolà, ferma per cent lliures, àpocha de

sis lliures C. lliures

Raphel Antic, ferma per sinquanta lliures y àpocha de tres lliures L. lliures

Francesch Vilardaga, ferma per cent lliures y apocha de sis lliures C. lliures

Lo mateix Pere Vinyols, ferma per cent lliures y àpocha de sis lliures C. lliures

Gaspar Càrcer, ferma per sinquanta lliures y àpocha de tres lliures L. lliures

Miquel Cellés, notari de Barcelona, per cent lliures y àpocha de sis lliures C. lliures».

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16, lib 10 seguros años 1591-97.

1596, julio 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN RIQUER, PÁRROCO DE SANTA MARÍA DE ULLASTRELL, EN GARANTÍA DE ARRENDAMIENTO

«Die lune VIII. mensis julii anno a Nativitate Domini M.DL.XXXXVI

Les persones daval scrites, quiscuna per la quantitat devall mencionada, convenen y en bona fe prometen al reverent senyor Joan Riquer, rector de santa Maria de Ullastrell, bisbat de Barcelona, present y acceptant:

Que si lo dit reverent mossèn Joan Riquer, dins spay de temps de un

any del dia present en avant comptador morirà, ço que Déu no vulla, en qualsevol dia del dit any *etiam* que fos lo derrer dia del any, de mort natural, casual, accidental o altra qualsevol, axi que la ànima sua se separe de son còs, en dit cas de mort, e dins quinze dies après que aquella los serà intimada, donaran y pagaran a l'hereu o successor universal del dit mossèn Joan Riquer, doscentes lliures moneda barcelonesa, a effecte de que dits dinés satisfassa als arrendadors de dit mossèn Joan Riquer, la bestreta li han feta per lo temps que per la sua mort patirien, y lo restant o convertesca e convertir pugna en utilitat sua propia.

E asso prometen fer sens dilatió

Entès emperò e declarat, que lo dit mossèn Joan Riquer, durant lo dit temps no pugna paga navegar per mar per fer viatge algú.

A raó 6 per 100

Testes sunt: Anthonius Joannes Fita et Petrus Montaner, scriptores Barchinone.

Pau Jordà ferma per doscentes lliures y àpocha de [dotze lliures]

CC. lliures

AHPB. Esteban Gilaberto Bruniquer, leg. 16. lib. 1º seguros años 1591-97.

81

1603, enero 27.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE MIGUEL GOMBAU, TENDERO DE TELAS

Die lune XXVII. mensis januarii anno a Nativitate Domini MDCIII.

Les persones y asseguradors dejus scrits, ço és, quiscú d'ells per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part; e lo venerable mossèn Joan Baptista Casasús, alberguer de la seu de la Vich, de la part [altra], convenen y en bona fe prometten al dit senyor alberguer:

Que si la persona de mossèn Miquel Gombau, botiguer de teles, ciutedà de Barcelona, morrà de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors dins quatre mesos, del die present en avant prop venidors y comptadors, donaran y pagaran a ell dit Joan Baptista Casasús, sens mostrar altre poder ni scriptura, ni tenir interés algú, sinò ab sola ostentió del present acte de seguretad, per pacte exprés entre dites parts convingut, la quantitat devall escrita, dins deu dies après que's serà seguida la mort del dit mossèn Miquel Gombau, ço que Déu no vulla, sens dilatió alguna e ab restitutió de totes missions y despeses.

E per ço attendre y compir lo dits y devall scrits asseguradors ne obliguen

A raó 6 per 100 l'any

Testes Paulus Mallol et Matheus Roges, scriptores Barchinone.

Joan Pons, per cent lliures, ferma àpocha de vint reals C. lliures

AHPB. Clemente Cortell, leg. 6, man. 1 seg. marít. años 1602-1609.

1603, mayo 5.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE BENITO MIQUEL, CORREDOR DE OREJA, EN
GARANTÍA DE CAMBIO

Die jovis quinta mensis maii anno MDCIII.

Lo honorable mossèn Miquel Joan Rossell, mercader, ciutedà de Barcelona, per pacte exprés convingut entre ell, de una part; e mossèn Benet Miquel, corredor de orella, ciutadà de dita ciutat, de la part altra, convé y en bona fe promet lo dit mossèn Miquel Joan Rossell:

Que si la persona del dit mossèn Benet Miquel morra de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors dins sis mesos, del dia present en avant prop venidors y comptadors, donarà y pagarà e o la quantitat devall escrita convertirà, en paga y satisfacció e solutió de aquell cambi de quantitat de cent scüts de or de march, lo qual dit mossèn Benet Miquel a prés en la present ciutat de Barcelona de mossèn Francesch Fabregues, mercader, ciutedà de Barcelona, e aquell ab ses lletres de cambi fetes en Barcelona a XVI. de abril prop passat, a dirigits a pagar y a rebre en los pagaments de la corrent fira de agost de la ciutat de Plazentia, a Jaume Francesch Bru, conforme en dites lletres de cambi se conté.

En lo qual cambi lo dit mossèn Miquel Joan Rossell ha feta fermansa o sota escrita mercantivol per lo dit mossèn Miquel Benet, e o la dita e devall escrita quantitat se retindrà vers si, en cars haja pagat dit cambi com a sota escrita del dit mossèn Miquel Benet; e o en lo cars que la dita o altra partida se sia presa a cambi per lo dit Miquel Benet de altra persona, aquella convertirà en solutió de aquell dins deu dies aprés que's serà seguida la mort de dit mossèn Miquel Benet ço que Déu no vulla, sens dilatió alguna ...

A raó 6 per 100 l'any

Testes venerabilis Anthonius Joannes Redorta, presbiter in ecclesia Barchinone beneficiatus et Matheus Roges, scriptor Barchinone.

Lo dit Miquel Joan Rossell per cent ducats ferma àpoca
de tres ducats

C. ducats

AHPB. Clemente Cortell, leg. 6, man. 1º seguros años 1602-1609.

1603, noviembre 30

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN BAUTISTA ROSELL, CANÓNIGO DE
SOLSONA, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE VIOLARIO

«Die veneris .XXXI (sic) et ultima mensis novembris anno M.D.C.III.

Les persones y asseguradors devall scrits, ço és, quiscun d'ells per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part; e lo honorable mossèn Miquel Joan Rossell, mercader, ciutedà de Barcelona, de la part altra, convenen y en bona fe prometten al dit mossèn Miquel Joan Rossell:

Que si la persona del molt reverent senyor Joan Baptista Rosell, canonge de la seu de Solsona (lo qual assereix dit mossèn Rosell que dit canonge stà sà y bo) morra de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors, dins un any del dia present en avant prop venidor y comptador, donaran y pagaran al dit mossèn Miquel Joan Rosell (sens mostrar altre poder) la quantitat devall escrita, dins deu dies après que's serà seguida la mort del dit senyor canonge Rosell, ço que Déu no vulla, sens dilació alguna e ab restitució de totes missions y despeses.

E per ço attendre y complir

La dita emperò quantitat de la present seguretad, lo dit mossèn Miquel Joan Rosell, convertirà en luyció y quitament de un violari de preu de cent quaranta lliures y pentió de vint lliures, lo qual lo dit senyor canonge Rosell a prés estos dias passats assi en Barcelona, com apar ab acte rebut en poder de mossèn Joan Graes, notari de Barcelona, en lo qual violari, lo dit mossèn Miquel Joan Rosell s'és obligat com a fermansa.

A raó 6 per 100 l'any .

Testes: magnificus Hieronimus Lloelles, domicellus Barchinone domiciliatus et Bernardus Oliver, scriptor Barchinone.

Lo dit Miquel Joan Rosell per cent ducats, ferma àpoca de sis ducats C. ducats»

AHPB. Climent Cortell, leg. 6, man. 1º seguros años 1602-1609.

En 6 mayo y 22 diciembre 1604, 27 mayo 1605, 26 enero 1608, se formalizaron otros contratos de seguro de vida del canónigo Juan Bautista Rosell.

1604, enero 29.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRANCISCO CLOS, PÁRROCO DE SANTA MAGDALENA DE ESPLUGAS, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE VIOLARIO

«Die jovis .XXVIII. mensis januarii anno a Nativitate Domini M.DC.-III.

Lo honorable mossèn Joan Pons, negociant, ciutedà de Barcelona, de una part; e lo venerable Francesch Clos, prevere rector de la sglèsia parrochial de santa Magdalena de Spluges, de la part altra, per pacte exprés aix convingut entre ells, convé y en bona fe promet lo dit mossèn Joan Pons, al dit senyor rector:

Que si la persona de dit senyor rector morra de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors, dins de un any, del dia present en avant prop venidor y comptador, en dit cors ell de la quantitat devall escrita, luyrà y quitarà tot aquell violari de preu de setanta lliures y de pentió annual de deu lliures, per lo dit senyor rector com a principal, y Joan Compderàs, pagés de dita parròchia de Spluges y dit Joan Pons, com a fermances, venut y novament creat al senyor Alexandre de Aguilar, donsell en Barcelona domiciliat, ab acte

rebut en poder de Climent Cortell, notari de Barcelona, devall scrit lo dia present. E lo restant donarà y pagarà al hereu o successor de dit senyor rector, dins deu dies après que serà seguida la mort de la persona de dit senyor rector, ço que Déu no vulla, sens dilació alguna, e ab restitució de totes missions y despeses.

E per ço attendre y cumplir, ne obliga al dit senyor rector y als seus y al dit Joan Campderàs, con fermansa sua, tots y sengles bens seus mobles e immobles haguts y per haver ...

E és pactat expressament entre dites parts, que si la dita persona de dit senyor rector morra com dit és d'assi a la festa de Nadal primer vinent exclusive, que en tal cars lo dit mossèn Joan Pons haja y sia tingut y obligat en pagar tota la quantitat devall escrita íntegrament.

Si emperò lo dit senyor rector moria de la dita festa de Nadal en avant, en la dit cars no haja de pagar dit mossèn Joan Pons de la quantitat de la present seguretad sinò sinquanta y sinch lliures, que dit mossèn Pons [a]leshores deurà a dit senyor rector, a compliment del preu del segon any del arrendament, que dit senyor rector li te fet, dels delmes y censos de dita rectoria, les qual quantitats aixi mateix servesquen prorata en luyr y quitar lo susdit violari, com dalt és dit.

E aço per pacte exprés, així entre dites parts convingut.

A raó 6 per 100 l'any.

Testes: Petrus Marti et Joannes Cirera, scriptores Barchinone.

Lo dit Jon Pons per cent lliures, ferma àpoca de sis

lliures

C. lliures.»

AHPB. Clemente Cortell, leg. 6, man. 1.º seguros, años 1602-1609.

En 14 noviembre 1606 fué de nuevo asegurada la vida del párroco Francisco Clos.

85

1604, marzo 4.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY FRANCISCO ROSSINYOL, PRIOR DE SANT PAU DEL CAMP

«Die jovis .IIII. mensis marcii anno a Nativitate Domini M.DC.III.

Lo magnífich mossèn Jaume Parra, batxiller en lleys, ciutedà de Barcelona, de una part; e lo venerable mossèn Sebastià Grau, prevere en la seu de Barcelona beneficiat, de part altra, per pacte exprés convingut entre ells, convé y en bona fe promet al dit mossèn Sebastià Grau:

Que si la persona del reverent frà Francesch Rossinyol, prior del monestir de sant Pau del Camp, de Barcelona, morra de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors, dins sis mesos, del dia present en avant prop venidors y comptadors, donarà y pagarà al dit mossèn Sebastià Grau, la quantitat devall [scrita] dins deu dies après que's serà seguida la mort de la persona de dit senyor prior, ço que Déu no vulla, sens dilació alguna e ab restitució de totes missions y despeses.

E per ço attendre y complir, ne obliga...

E és pactat expressament, que lo dit senyor prior, durant lo dit temps, no puga anar per mar, que si acars moria en mar no vol ser assegurador.

Testes: honorabiles Michael Joannes Rosell, et Fraciscus Monpeo, mercatores, ciyes Barchinone.

A raó 8 per 100 l any.

Lo dit Jaume Parra, per sinquanta ducats, ferma àpoca de dos ducats

L. ducats.»

AHPB. Clemente Cortell, leg. 6, man. 1.º seguros años 1602-1609.

86

1604, agosto 18.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CLÉRIGO JERÓNIMO DE PAGUERA

«Die mercurii decima octava mensis augusti anno a Nativitate Domini MDCIIII.

La personas avall scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solempne stiulació, convenen y en bona fe prometen al senyor don Hierònym de Paguera, clergue habitant en Barcelona:

Que si de assi al dia ho festa de Nadàl pròxim vinent, ell dit don Hierònym de Paguera, lo qual vuy està sa y bo y és en la present ciutat, morra, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separe de son cors, anant y stant en qualsevol parts del mon, axí per mar com per terra, en qualsevol cars, encara que incogitat, que durant dit temps moris, donaran y pagaran y donar y pagar prometen quiscú, la quantitat en que serà assegurador, al senyor Hernando de Paredes, thezorer de la santa Cruzada, en lo present principat de Catalunya, ciutedà de Barcelona, o a qui son poder tindrà, dins quinze dias après que dita mort los serà intimada y notificada, sens dilació alguna...

E és pactat entre lo dit assegurat, de una part; y los asseguradors avall scrites, de part altre, que en cars de mort del dit senyor don Hierònym de Paguera, lo dit senyor Hernando de Paredes, no sia obligat mostrar tenir crèdit ni interès algú ab dit senyor don Hierònym de Paguera, ans bé dits aseguradors hajen de pagar les quantitats baix assegurades, com dalt es contengut, planament y mercantívolment, sens mostrar, com està dit, tenir crèdit ni interès algú ab dit don Hierònym de Paguera, no obstant qualsevol ordinacions en assó contrariants, a las quals los asseguradors avall escrits per pacte axí entre ells convengut per aquesta vegada renuncian.

Testes huius rei sunt: Thomas Ariano, familiaris dicti domini Ferdinandi de Paredes et Michael Reverter, scriptor, Barchinone degentes.

Lo senyor Hernando de Paredes, ferme pe sexanta

sinch lliuras, deu sous y àpoca de vint reals comptants LXV. lliures.

X sous.»

AHPB. Francisco Blanch, leg. 24, lib. 2.º seguros años 1603-1606.

1604, septiembre 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JERÓNIMO OLLOSA, SARGENTO MAYOR DE LA
MARINA DE CÁLLER

«Die lune XIII. mensis septembris anno a Nativitate Domini MDCIII.

Les persones y asseguradors devall scrits, ço és, quiscu d'ells per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part; e mossèn Hierònim Ollosa, sargento major de de marina de Càller, de la isla y regne de Sardenya, per lo rey don Phelip nostre senyor, de part altra, convenen y en bona fe prometten al dit mossèn Hierònim Olossa:

Que si la persona de dit mossèn Hierònim Olossa, morra de mort natural o accidental, de tal manera, que la sua ànima sia separada del seu cors, dins sis mesos del dia present en avant prop venidors y comptadors, donaran y pagaran als honorables mossèn Sasimi Martis y Anthoni Jordi Fillol, mercaders, ciutadans de Barcelona, la quantitat devall escrita, dins deu dies après que's serà seguida la mort de la persona de dit mossèn Hierònim Olossa, ço que Déu no vulla, sens dilació alguna...

E és pactat expressament, que lo dit mossèn Hierònim Olossa, durant los dits sis mesos se puga embarcar en qualsevol lloch o llocs de la costa de Cathalunya, sus la sejatia patronejada per Anthoni Baroni o altri per ell etc. e o sus altres qualsevols vaxells marítims etc. per anar en la dita ciutat de Càller e o en altre qualsevol lloch de la isla de Sardenya, e així, que los dits y devall scrits asseguradors, sien en rich y perill durant lo dit temps, si's vulla la persona del dit mossèn Hierònim Ollosa, muyra en mar o si's vulla muyra en terra, lo que Déu no vulla.

Anthoni Jordi Fillol, per trenta y vuyt lliures,
ferma àpoca de trenta sous. Dita los pren per ell
y per compte de Sasimi Martis

XXXVIII lliures.»

AHPB. Clemente Cortell, leg. 6, man. 1.º seguros años 1602-1609.

1605, enero 26.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR RAMÓN ANGLÉSILL, PRIOR DE SANTA
MARÍA DE CASTELLÓ DE FARFANYA

«Die mercurii vigesimo sexto mensis januarii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo quinto.

Les personas devall scrites, so és, quiscuna per la quantitat devall escrita que assegurada haurà, convenen y en bona fe y per solenne stipulació, prometten al honorable mossèn Pau Durán, droguer, ciutadà de Barcelona.

Que si dins sis mesos pròxims y del die present en avant comptadors, la persona del reverent senyor Ramon Anglesill, doctor en drets, prior de la iglesia de Santa Maria de la vila de Castelló de Farfanya, en lo

abbadiat de Ager, dins lo present principat de Cathalunya, morra de mort natural, accidental o desastrada, de tal manera que la ànima li hisque del cors, stant emperò e anant per terra y no per mar en manera alguna, ells e quiscú d'ells a soles, donaran y pagaran e donar e pagar prometten a dit mossèn Pau Duran e o a altre qualsevol que ell volrà e o tindrà son legítim poder, la quantitat que quiscú de dits asseguradors assegurada hauran.

Y aço en la present ciutat de Barcelona, dins quinze dies après que la mort de dit doctor Ramón Anglesill, los serà intimada y nottificada.

E les dites coses prometten fer attendrer y cumplir, sens haver de amostrar dit mossèn Pau Duran e o son legítim procurador o qui per ell serà, tenir algun crèdit interéz o contracte públich o privat ab dit doctor Anglazil, sinò a sa sola y simple requesta després de la intima e o notificació demunt dita, sens dilatió ni excusa alguna, ab restitutió y esmena de tots danys, missions y despeses y promesa de no fer fermar de dret ni de dret, ni introducir plet, causa ni quèstio alguna, a pena de cent sous.

Y per ço attendrer y complir, ne obliguen quiscú d'ells per la quantitat que assegurada haurà... ..

A raó 8 por 100 lo any.

Y axí ho juren...

Pere Benet Bartrolà, mercader, per cent ducats, ferma àprocha de quatre ducats rebuts comptants C. ducats.

Balthasar Masdeu, per cent ducats, ferma àpocha de quatre ducats, rebuts comptants C. ducats.»

Testimonis son: Salvator Fexes y Antonio Mattheu, scrivents, residents en Barcelona.

AHPB. Gaspar Montserrate Xemallau, leg. 29 lib seguros años 1602-11.

89

1605, noviembre 17.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE PEDRO JAIME CORCÓ, PÁRROCO DE LA FONDARELLA, EN GARANTÍA DE CARTAS DE CRÉDITO

«Die jovis XVII. mensis decembris anno a Nativitate domini MDCV.

Las personas avall scritas, quiscuna per la quantitat abaix mencionada, per ferma vàlida y solempne stipulació, convenen y en bona fe prometen al senyor Rafael Nadal, mercader, ciutedà de Barcelona, encara que absent y al notari avall scrit com a pública persona per aquell present, rebent, acceptant y stipulant:

Que si lo reverent mossèn Pere Jaume Corcó, prevere, rector de la parrochial iglesia de la Assumptió de Nostra Senyora del lloch de la Fondarella, bisbat de Solsona, lo cual vuy dia present esta sa y bo y es la present ciutat de Barcelona, dins sinc mesos del dia present en avant comptadors, morirá, so que Déu no vullá, de mort natural, casual ho accidental, axi que la ànima se separe de son còs, anant y estant per qualsevol parts del mon, tant per terra com per mar y ayguas dolsas,

en qualsevol cars encara que incogitat, que durant dit temps moris, no havent pagat lo valor de tres cents ducats de hor de las vuyt stampas, per los quals lo dia present dit senyor Rafael Nadal li te donades lletres de crèdit per pagar en Roma al doctor Jaume Revull y rebre a Pere Corcó dirigidas, duradores per temps de tres mesos, del dia present en avant comptadors, y per rahó del qual crèdit ab acte rebut en poder de Francesch Blanch, notari de Barcelona, lo dia present y avall scrit, lo dit mossèn Pere Jaume Corcó, com a principal y altres com ha fermansas, han prestada caució al dit senyor Rafel Nadal, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dit senyor Rafel Nadal y a qui poder d'ell tindrà, dins quinze dias après que dita mort los serà intimada en la present ciutat de Barcelona, trescents ducats de hor de las vuyt stampas o la valor d'ellas y al preu y interés ab que vindran sanyalats y condempnats los dits tres cents ducats de vuyt stampas ab las lletres per lo dit Pere Corcó en dita ciutat de Roma faedoras, exprimidoras y declaradoras, sen dilatió alguna...

E és pactat entre ditas parts, que en cars que durant dits sinch mesos dit mossèn Pere Jaume Corcó, moris, so que Déu no vulla, que ell dit senyor Rafel Nadal ni los seus no sian obligats mostrar tenir crèdit ni interés algú ab lo dit mossèn Pere Jaume Corcó, sinó és lo crèdit sobre designat. Y axí en cars los diners, que en virtut del crèdit sobre designat en dita ciutat de Roma, se pagaran a dit Pere Corcó per lo dit doctor Revull, no fossen pagats assi en Barcelona al dit senyor Rafael Nadal e ho a las personas, en lo modo y forma y al interés en ditas lletres de cambi per dit Pere Corcó faedoras, exprimidoras, los asseguradors avall scrits sian obligats a pagar cascú d'elle la quantitat que assegurada haura, no obstant qualsevol ordinations y lleys en assó contrariants, a las quals los asseguradors avall scrits, per pacte axí entre ells convengut, per esta vegada renuntian.

Testes huius rei sunt: Paulus Pi, curritor auris, civis Barchinone; et Andreas Perals, scriptor Barchinone degens.

A raó 8 por 100 lo any.

Salvador Vila, ferme per cent y sinquanta ducats de dozte reals per ducat y àpoca sine ducats comptants

CL. ducats

Lo mateix senyor Rafel Nadal, ferme per cent sinquanta ducats de dotze reals per ducats y àpoca de sinc ducats comptants

CL. ducats

Item, lo dit Rafel Nadal, ferme per trenta set lliuras y deu sous y àpoca I. lliura, 5 sous

XXXVII. lliures x. sous

Iterum, lo dit Salvador Vila, ferme per 37 lliures 10 sous y àpoca I. lliura 5 sous

XXXVII. lliures x sous.»

AHPB. Francisco Blanch, leg. 24, lib. 2.º seguros, años 1603-1606.

1607, enero 11.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR ANTONIO JUAN ASTOR, PRESBITERO

«Die jovis XI. mensis januarii anno a Nativitate Domini M.DC.VII.

Les persones y asseguradors dejus scrits, ço és, quiscú d'ells per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés entre ells, de una part; e lo molt reverent senyor Anthoni Joan Astor, doctor en drets, prevere, natural de la ciutat de Tortosa, vuy resident en Barcelona, de la part altra, convenen y en bona fe prometten al dit senyor Joan Astor:

Que si la persona del dit senyor Joan Astor morra de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors, dins sis mesos del dai present en avant prop venidors, donaran y pagaran a mossèn Pere de Santa Pau, causídich, ciutedà de Barcelona, sens mostrar altre poder, la quantitat devall escrita, dins deu dies après que's serà seguida la mort del dit senyor Joan Astor, ço que Déu no vulla, sens dilatió alguna, e ab restitutió de tots danys...

E és pactat expressament, entre dites parts, que lo dit senyor Anthoni Jona Astor, durant lo temps de la present seguretad, no's puga embarcar sobre ninguns vaixell o vaixells marítims, ni puga anar ni fer ningun viatge per mar, per pacte exprés així entre dites parts convingut.

Testes honorabilis Jacobus Oliver, causidicus, civis, et Joannes Francoli, scriptores Barchinone.

Magi Posso, per cent y trestsa lliures, ferma àpoca de sinch lliures, rebudes en banch dels hereus de Joan Milsocas y Joan Serinyana

CXIII. lliures.»

AHPB. Clemente Cortell, leg. 6, man. 1.º seguros años 1602-1609.

En 8 octubre 1607 fué asegurado la vida del presbítero doctor Antonio Juan Astor.

1608, mayo 7.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE MIGUEL RIAMBALDO DE CORBERA Y DE SANTA COLOMA

«Die mercurii .VII. mensis may anno a Nativitate Domini MDCVIII.

Les persones y asseguradors dejus scrits, ço és, quiscú d'ells per la cantitat devall mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part; e lo senyor Miquel Riembau de Corbera y de Santa Coloma, senyor de Linars, en Barcelona domiciliat, de la part altra, convenen y en bona fe prometen al dit senyor de Linars:

Que si la persona del dit senyor de Linars, morra de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors, dins sis mesos, del dia present en avant prop venidors y comptadors, donaran y pagaran a mossèn Pere de Santa Pau, causídich, ciutedà de Barcelona, sens mostrar altre poder, ni prestar cautió alguna, la quantitat devall escrita, dins sis mesos après que's serà seguida la mort de

la persona del dit senyor Miquel Riembau de Corbera y de Santa Coloma, sens dilació alguna...

Testes: Josephus Vilar. clericus vicensis, et Franciscus Pujol, scriptor Barchinone.

Mossèn Joaquim Muntalt, per trenta lliures, ferma àpocha de dues lliures y deu sous XXX. lliures.

Diego Steve, per trenta lliures, ferma àpocha de dues lliures y deu sous XXX. lliures.»

AHPB. Clemente Cortell, leg. 6, man. 1.º seguros años 1602-1609.

92

1608, junio 17.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRANCISCO VIVER, MENOR DE EDAD.

«Die martis .XVII. mesis junii, anno a Nativitate Domini MDC.VIII.

Les persones y asseguradors deius scrits, ço és, quiscú d'ells per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part, e Jaume Viver, mercer, ciutedà de Barcelona, de la part altra convenen y en bona fe prometen al dit Jaume Viver:

Que si la persona de Francesch Viver, fill seu, y de Ysabel, quondam, muller sua, de edat de dotsa anys o circa, morra de mort natural o accidental, de tal manera, que la sua ànima sia separada del seu cors, dins sis mesos del dia present en avant prop venidors y comptadors, donaran y pagaran al dit Jaume Viver, la quantitat devall escrita, dins deu dies après que's serà seguida la mort de la persona del dit Francesch Viver, lo que Déu no vulle, sens dilació alguna, e ab restitució de tots danys, missions y despeses.

E per ço attendre y cumplir, los dits e dejus scrits asseguradors, ne obliguen... ..

E és pactat que durant lo dit temps lo dit Francesc Viver, no's puga embarcar e o fer algun cami o viatge per mar, per pacte exprés així entre dites parts convingut y concordat.

A raó 6 per 100 l'any.

Testes sunt. Paulus Puig, negotiator, civis, et Franciscus Pujol, scriptor Barchinone.

Hieronim Carra, per dos centes lliures, ferma àpoca de vuyt lliures CC. lliures.»

AHPB. Clemente Cortell, leg. 6, man. 1.º seguros, años 1602-1609. Contrato renovado a 4 de mayo de 1609 por el riesgo de 100 libras, y plazo de seis meses y prima de ocho por ciento.

93

1609, marzo 14.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LUIS DE SABATER, CAPISCOL Y CANÓNIGO DE LA SEO DE URGELL

«Die sabbati decimo quarto mensis martii anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nono.

Los aseguradors devall scrits, so és quiscú per la quantitat que devall assegurarà, convenen y en bona fe y per solemne stipulatió prometten al honorable mossèn Nicolau Ferrer, corredor de orella, ciutadà de Barcelona :

Que si per cars dins sis mesos pròxims y del dia present en avant comptadors, lo illustre y molt reverent senyor don Lluís de Sabater, cabiscol y canonge de la Seu de Urgell, morirà de mort natural, accidental o desastrada, de tal manera que la ànima li hisque del cors, stant emperó dins lo present principat de Cathalunya y comptats de Roselló y Cerdanya, y no exint d'ells, y en cars ne hisqués anant per terra y no per mar, en manera alguna, ells dits aseguradors, so és, quiscú d'ells assoles, donarà y pagarà e donar y pagar promet a dit mossèn Nicolau Ferrer, e o a qui ell los ordenarà y tindrà son legítim poder, la quantitat que quiscú d'ells assegurada haurà, y assó en la present ciutat de Barcelona, dins quinse dies après que la mort de dit senyor cabiscol Sabater los serà intimada y notificada.

E totes les dites coses prometten attendrer y complir, sens haver de amostrar dit mossèn Nicolau Ferrer o dit son procurador o qui per ell serà tenir algun dret, crèdit, interéz o contracte seu quasi públich o privat ab dit senyor cabiscol Sabater, sinó a sa sola y simple requeste, després de la intima o notificació sobredita, e sens dilatió ni excusa alguna.

Fiat ut in alia firmata...

A raó 6 per 100 l'any.

Lo senyor don Bernat Miquel de Camporrells, senyor de Bioscha, per sinquantu ducats, ferma àpocha de devuyt reals rebuts comptants L. ducats

Bernat Gatell, per sinquantu ducats, ferma àpocha de divuyt reals rebuts comptants L. ducats

Pau Amargós, per sinquantu ducats ferma àpocha de divuyt reals rebuts comptants L. ducats

Testes sunt: honorabiles Jacobus Miramunt, negotiator et Hieronymus Fano, scriptor Barchinone.

AHPB. Gaspar Montserrate Xemallau, leg. 29, lib. seguros años 1602-1611.

1609, marzo 23.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FELIPE JORDI, ARZOBISPO ELECTO DE LAUCHAR Y ABAD DE CAMPRODÓN, EN GARANTÍA DEL PAGO DE LA DOTE DE LA MONJA MAGDALENA MARÍA ANGELA GUTI

«Die .XXIII. mensis martii et anni predictorum [1609].

La persona y asegurador deius scrit, per la quantitat devall escrita, per pacte exprés convingut entre ell, de una part; e lo senyor doctor Phelip Jordi, elet arcabisbe de Lauchar y abat de Camprodón, en nom y per part de la reverent priora y convent del monestir de les monjes de les Magdalenes de la present ciutat, de la part altra, convé y en bona

fe promet a la dita reverent priora y convent de dit monestir de les Magdalenes:

Que si la persona del dit senyor doctor Phelip Jordi, lo qual per avuy està sa y molt bo, morra de mort natural o accidental, en manera que la sua ànima sia separada del seu còs, lo que Déu no vulle, dins de un any del die present avant comptador y prop venidor, en dit cars donarà y pagarà a la dita reverent priora y convent de dit monastir, la quantitat deius escrita de cent liures dins deu dies après que serà seguida la mort del dit senyor doctor Phelip Jordi, a efecte de pagar lo compliment de la dot de Maria Angela Guiu, filla legítima y natural del doctor Domingo Guiu y de Elisabet de aquell muller, tots defuncts, per pendre lo vel negre de dita religió, sens dilació y ab restitució de totes misions y despeses.

E més és pactat, que lo dit senyor doctor Felip Jordi no's puga embarcar per mar y en cas se embarcàs y morís en mar y moros lo prenien en mar. en dit cars lo devall scrit assegurador no sie en arrisch ningú.

Y per asso attendre y complir ...

Et incontinenti dicta reverenda mater Magdalena Ferrera, priorissa dicti monasterii acceptavit predicta etc.

Miquel Vives notari de la present seguretats ferma àpocha de sis liures per cent liures

C. lliures.

Testes sunt: Julianus Blanch et Antonius Sabater, familiares dicti domino abbatis.

AHPB. Miguel Vives, leg. 1, man. 1609.

1611, abril 15.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ENRIQUE RAMÓN FOLCH DE CARDONA, DUQUE DE CARDONA

«Dicto die veneris decimo quinto mensis aprilis anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo undecimo.

Les persones o asseguradors devall escrites, ço és, quiscuna per la part o quantitat que devall assegurarà, convenen en bona fe y per solenne stipulatió prometen al honorable mossèn Sebastià Rebaça, droguer, ciutedà de Barcelona:

Que si dins sis mesos pròxims y del present en avant comptadors, la persona del excellentíssim senyor don Henrich Ramón Folch y de Cardona y antes de Córdova y de Aragó. per la gràtia de Déu duch de Cardona y de Sogorb, marqués de Comares etc. morirà de mort natural, accidental o desastrada, de tal manera que la ànima li hisca del cors, lo qual vuy die present y baix escrit, s'és partit de la present ciutat de Barcelona per al regne de Castella, ells dits asseguradors devall escrites, ço és, quiscú d'ells donarà y pagarà e donar y pagar promet a dit mossèn Sebastià Rebaça e o a qui ell voldrà y tindrà son legítim poder, la quantitat que quiscú d'ells assegurada haurà, y assó en la present ciutat de Barcelona dins quinze dies après que la mort de dit excellentíssim

senyor duch don Henrich Ramón Folch de Cardona y antes de Córdoba y de Aragón, los será intimada y notificada.

E les dites coses prometen attendrer y cumplir, sens haver de amostrar dit mossèn Sebatia Rebaça o son legitim procurador o qui per ell será, tenir algun crèdit e interès o contracte seu quasi públich o privat ab dit excellentíssim senyor duch don Henrich, sinò a sola y simple requesta sua o del seus, després de la íntima o notificació sobredita, e sens dilatió ni excusa alguna, ab restitució y esmena de tots danys, missions y despeses, y ab promesa de no fermar de dret ni introduir plet, causa, ni qüestió alguna, a pena de cent sous.

Y per aço attendrer y complir, ne obliguen quiscú d'ells per la quantitat que assegurada haurà

A raó 8 per 100 lo any

Lo senyor Matthias Villar, ciutedà, per cent lliures ferma àpocha de dos lliures rebudes comptants	C. lliures
Lo senyor Ambrosio Negroto, cavaller, per tres centes lliures, ferma àpocha de sis lliures rebudes comptants	CCC. lliures
Mèlchior Pagés, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants	C. lliures
Antoni Rialp, mercader, per doscentes lliures ferma àpocha de vuyt lliures rebudes comptants	CC. lliures
Francesch Nebot, mercader, per dos centes lliures, ferma àpocha de vuyt lliures rebudes comptants	CC. lliures
Balthazar Masdeu, per cent lliures, ferma àpocha de dos lliures rebudes comptants	CC. lliures
Balthazar Masdeu, mercader, per dos centes lliures, ferma àpocha de vuyt lliures, rebudes comptants	CC. lliures
Jaume Hernández, apothecari, per dos centes lliures, ferma àpocha de vuyt lliures rebudes comptants	CC. lliures
Lo senyor Agustín Judice, cavaller genovès, per dos centes lliures, ferma àpocha de vuyt lliures rebudes comptants	CC. lliures
Jacomo Graciano, per dos centes lliures, ferma àpocha de vuyt lliures rebudes comptants, les quals dix preu, so és, cent lliures per son compte propi y per Josepe Magio; y les restants cent lliures per Joan Batista Semino del quondam Hierònymo de Gènova	CC. lliures
Pere Joan Ferran, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants	C. lliures
Pau Amargós, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants,	C. lliures
Lo senyor Agustí Polit, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants	C. lliures
Lo senyor Joaquim Montalt, ciutedà, per cent lliures ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants	C. lliures

Rafel Vinyes per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants C. lliures
 Benet Ginebreda, mercader, per cent lliures ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants C. lliures
 Mossén Francesch Soler, bugués de Vilafrancha, vuy ciutedà de Barcelona, per cent lliures ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants C. lliures

Testes firme omnium predictorum respective sunt: honorabilis et discretus Clemens Cortell, notarius publicus Barchinone et Franciscus Pujol, scriptor Barchinone.

AHPB. Gaspar Montserrate Xemallau, leg.29, lib. seguros años 1602-1611. Otros seguros de vida del mismo duque de Cardona aparecen respectivamente calendados a 19 julio y 25 octubre 1611, pero con un riesgo estipulado por tres meses.

1611, agosto 19.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY BENITO FONTANELLA, ABAD DE LA PORTELLA Y ELECTO DE BESALÚ

«Die veneris .XVIII. mensis augusti anno a Nativitate Domini MDCXI.

Las personas y asseguradós deius scrits, per la quantitat devall mencionada, per pacte exprés convingut entre ells, de una part, e frà Benet Fontanella, abat del monestir de la Portella y alet del monastir de Besalú, convenen y en bona fe prometen al dit frà Benet Fontanella:

Que si la persona de dit frà Benet Fontanella, morra de mort natural o accidental, no entenent anar per mar sinò per terra, aixi que la sua ànima sia separada del seu cors, del dia present a sis mesos més prop venidors, en lo dit cars, donaran y pagaran y mícer Pere Joan Fontanella, en quiscun dret doctor, ciutedà de Barcelona, la quantitat deius escrita, dins deu dies après que serà seguida la mort de dit frà Benet Fontanella, ço que Déu no vulla.

É la dita deius escrita quantitat prometen pagar los dits y devall scrits asseguradors al dit mícer Pere Joan Fontanella, sens dilació alguna, ab restitució de totes missions.

É per ço attendre y complir...

A raó vuyt per cent

Testes: Bernardus Reig, juvenis chirurgus, civis Barchinone, et Joannes Tristany, etiam juvenis chirurgus, Barchinone habitatores.

Mícer Gabriel de Mala, per dos centas liures, ferma àpocha de vuyt liures CC. lliures

Baltasar Gilbert, negociant, per dos centas liures, ferma àpocha de vuyt liures CC. lliures

Mossèn Salvador Vila, mercader, per trescentas liures, ferma àpocha de dotse liures CCC. lliures

*La present seguratat és en poder de Francesch Torres, notari de

Barcelona. Per descuty font posada en aquest libre de las scripturas del quondam Loís Torres, notari de Barcelona».*

AHPB. Luis Torres, leg. 5, lib. 1.º seguros, años 1569-1594. último folio.

97

1612, enero 21.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LUIS SABATER, CANÓNIGO DE LA SEO
DE URGELL

«Die sabati .XXI. menis januarii anno a Nativitate Domini MDCXII.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, per ferma y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen a mossèn Nicholas Farrer, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, encara que absent y al notari avall scrit com a pública persona per aquell present rebent, acceptant y stipulant:

Que si lo reverent senyor don Lluís Sabater, cabiscol major y canonge de la seu de Urgell, lo qual vuy dia present és en la present ciutat de Barcelona y està detingut de puagre, dins sis mesos del dia de desset del present y corrent mes de janer en avant comptadors inclusive, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separe de son còs, anant y stant per qualsevol parts del mon, per terra tant solament, en qualsevol cars encara que incogitat, que durant dit temps, dits senyor don Lluís Sabater moris, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dit mossèn Nicholau Farrer y a qui poder de ell tindrà, dins la present ciutat de Barcelona, dins sis dias après que dita mort los serà intimada y notificada, cent y vint lliuras moneda barcelonesa, sens dilatió, exceptió ni excusa alguna...

El es pactat entre lo dit assegurat y asseguradors avall scrits, que en cars com està dit, dins dits sis mesos, de desset del present y corrent mes de janer en avant comptadors inclusive, lo dit senyor don Lluys Sabater moris, so que Déu no vulla, que ell dit mossèn Nicholau Farrer ni los seus no sian obligats en mostrar tenir crèdit ni interés algú ab lo dit senyor Lluís Sabater, ans bé dits asseguradors avall scrits, hajen a pagar la quantitat baix assegurada com dalt és contengut, planament y mercantivolment, sens mostrar, com està dit, tenir crèdit ni interés algú ab lo dit senyor Lluys Sabater, no obstant qualsevolt ordinations he lleys en assó contrariants, a las quals los asseguradors avall scrits per pacte axi entre ells y dit assegurat convengut, en virtut del jurament avall scrit per esta vegada renuntian.

Testes huius rei sunt: Salvator Parri, Paulus Sescases et Onofrius Llobet, scriptores Barcinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any

Don Bernat Miquel de Camporrells, ferme per cinquanta ducats y àpoca de dos ducats	L. ducats
Benet Ginebreda, ferme per sinquanta ducats y àpoca de dos ducats comptants	L. ducats».

AHPB. Francisco Blanch, leg. 24, lib. 5.º seguros, años 1611-1613.

1612, abril 17.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LUIS MORER, CORREDOR DE OREJA,
EN GARANTÍA DE DEUDA

«Die martis .XVII. mensis aprilis anno a Nativitate Domini MDCXII.

Les persones dejus escrites, quiscú per la cantitat baix mencionada, per firma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen a Joan Pere Morera, bàrrater, ciutedà de Barcelona, present:

Que si lo honorable mossèn Lluís Morer, corredor de orella, ciutedà de Barcelona, de assi a nou mesos pròxim vinents, del dia present en avant contadors, so que Déu no vulle, morirà de mort natural, casual o accidental, aixi que la ànima se separ de son cós, sols no sie de mort desastrada, anant y estant en qualsevol parts del mon, acceptat que no pugue anar per mar sino per terra, en qualsevol cas encara que incogitat, que durant dit temps, morís de dita mort natural y no altrament, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit Joan Pere Morera, sens mostrar poder algú, dins un mes après que dita mort los serà intimada, la dita cantitat que devall se obligaran, y assó sens dilacio...

Testes sunt: Joannes Petrus Mijavila et Jacobus Stephanus Sola, scriptores Barchinone habitatores.

A raó 8 per 100

Joan Pere Morera, ferma per cent lliures àpocha de vuyt lliures comptants

C. lliures

Les quals cent lliures de dita seguretad, sien en descàrrech del que li deu lo dit Morer, com apar en poder del notari devall scrit lo die present. Y assó se entén en càs de mort del dit Luys Morer, lo que Déu no vulle».

AHBP. Jerónimo Sabata, leg. 16, lib. seg. años 1608-27.

1616, agosto 9.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRANCISCO PEROY, CANÓNIGO DE TORTOSA

«Die martis .VIII° mensis augusti anno a Nativitate Domini MDCXVI.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al honorable mossèn Jaume Font, mercader y botiguer de comanda, ciutedà de Barcelona:

Que si lo molt reverent senyor Francesch Peroy, doctor en Theologia, cabiscol y canonge de la santa seu de Tortosa, lo qual lo dia present està sa y bo y és en Roma o en altres parts de Itàlia, y s'és partit o sé spera partir de ditas parts de Roma y Itàlia, per a la present ciutat de Barcelona y per a la de Tortosa, dins sis mesos del dia present en avant comptadors y que finiran a nou de febrer primer vinent del any mil siscent y deset inclusive, dins dit temps morís, ço que Déu no vulla, de mort natural, causal o accidental, axí que la ànima se separe de son còs, anant y estant en dit temps per qualsevol parts del mon, axí per terra com per mar,

en qualsevol de dits casos que dit senyor Francesch Peroy, dins lo sobredit temps morís, donaran y págaran y donar y pagar prometen a dit mossèn Jaume Font, a qui per ell y serà o son poder tindrà, en la present ciutat de Barcelona, dins quinse dias après que dita mort los serà intimada, mil lliuras barcelonesas sens dilatió...

E és pactat entre dits assegurat y asseguradors avall scrits, que en cars que dins dits sis mesos, que com està dit finiran a nou del mes de febrer pròxim vinent inclusive, lo dit senyor doctor Francesch Peroy morís, ço que Déu no vulla, que en tal cars lo dit mossèn Jaume Font no sia obligat en mostrar tenir crèdit ni interés algú ab lo dit senyor doctor Peroy, ans bé dits assegurados avall scrits, hajen a pagar la quantitat que assegurada hauran, com dalt és dit planament y mercantívolment, sens haverse'ls de mostrar tenir crèdit ni interés algú ab lo dit senyor doctor Peroy, no obstant qualsevols ordinations, lleys en assó contrariants...

Testes sunt: Onofrius Llobet et Augustinus Gendre, scriptores Barcinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any

Luis Altarriba, ferme per cent lliuras y àpoca quatre lliuras comptants	C. lliures
Mossèn Mathias Villar, ferme per doscentas lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants	CC. lliures
Francesch Nebot, ferma per doscentas lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants	CC. lliures
Pau Ferràn, botiguer de telas, ferme per doscentas lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants	CC. lliures
Juan Pau Riber, ferme per doscentas lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants	CC. lliures
Pere Juan Ferràn, ferme per cent lliuras y apoca [de] quatre lliuras comptants	C. lliures.»

AHPB. Francisco Blanch, leg. 21 lib. 8.º seg. años 1616-17. Otro seguro de vida similar al mismo doctor Francesco Peroy, a 22 febrero 1617 con la misma cantidad de riego e idéntico tanto por ciento de prima.

100

1617, febrero 25.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JOSÉ MACIQUES, ABAD DE SANTA MARÍA DEL REAL DE PERPINYÀ

«Die .XXV. mensis februarii anno a Nativitate Domini M.D.CXVII.

Las personas dejus scritas, quiscuna per la quantitat que baix se fer-marà, convénen y en bona fe prometten al reverent senyor Francesch d'Aldava, canonge de la Real de Perpinyà y prior de Taltavull:

Que si lo molt reverent senyor doctor Joseph Maciques, abbat de la iglesia de Nostra Senyora de la Real de Perpinyà, dins spay de tres mesos, comptadors del dia present en avant, stant y anant en qualsevol part de Hespànya per terra *tantum* morirà, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, casual o accidental e o de altre qualsevol cas encara

que axi incogitat ab que no sia mort violenta, axi que la ànima se separe del còs del dit senyor don Maciques, abbat prebit, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit senyor prior d' Aldava, la quantitat per quiscú de aquells baix assegurada, dins quinze dies aprés que dita mort los serà intimada y notificada, sens dilatió ni excusa alguna, ab promesa de restituir y smenar tots los danys y dampnatges, missions y interessos etc. al dit senyor prior d'Aldava, y al seus successors ne convingués fer patir o sustenir per exhigr y cobrar la quantitat per quiscú d'ells baix expressada.

A raó 8 per 100

Balthesar Gilbert, mercader, per dos cents ducats, ferma
àpocha de quatre ducats CC. ducats
Testes sunt: honorabiles Charolus Frexes, mercator, et Salines et Spert, scriptores Barchinone.»

APHB. Francisco Jutge, leg. 19. lib. seguros años 1612-24.

101

1617, marzo 21.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR NARCISO FERRANDO
GARCÍA

«Die .XXI. mensis mártii 1617.

Las personas dejus scritas, quiscuna per la quantitat que baix se fermaran, convenen y en bona fe prometten a mossèn Antonio Anguera, prevere, en la parrochial yglesia de santa Maria de la Mar, beneficiat:

Que si lo magnífich senyor micer Narcís Ferrando García, doctor en drets, ciutedà de Barcelona, de assí a 26 de juliol del any mil sis cents y divuyt, comptadors del dia present en avant, stant y anant en qualsevol part del mon morirà, lo que Déu no vulle, donaran y pagaran los aseguradors baix scrits al dit mossèn Anguera o a qui ell volrrà, tres centes lliures.

Y de 26 de juliol de dit any 1618 fins a 26 de octubre [de] dit any 1618 dit micer Garcia morirà, donarà al dit mossèn Anguera o a qui ell volrrà dos centes lliures.

Y de 26 de octubre dit any 1618 fins a 26 de janer mil sis cents y denou, dit micer Garcia morirà, donaran y pagaran a dit mossèn Anguera, o a qui ell volrrà, cent lliures barcelonines, quinze dies després que dita mort los serà intimada y notificada, sens dilatió ni scusa alguna, ab promesa de restituir y smenar tots los danys y damnatges, missions y despesas y interessos.

Testes sunt: Joannes Salines et Hieronimus Spert, scriptores Barchinone.

A raó 8 per 100

Benet Ginebreda, per 150 lliures, fins a 26 de juliol 1618; y de 26 de juliol fins a 26 de octubre 1618 per cent lliures, y de 26 de octubre 1618 fins a 26 de janer

1619, per 50 lliures. Ferma àpochà de 19 lliures, 21 sous, 8. rebudes per mans de dit mícer Garcia

CL. lliures

Joan Rubió, droguer, per 150 lliures fins a 26 de juliol 1618, y de 26 de juliol fins a 26 de octubre 1618 per 100 lliures; y de 26 octubre 1618 fins a 26 de janer 1619, per 50 lliures. Ferma àpochà de 19 lliures, 2 sous, 8, rebudas per mans de mícer Garcia

CL. lliures.»

APHB. Francisco Jutge, leg. 19, lib. seguros año 1612-24.

1618, marzo 6.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CONDE DE ERILL, LUGARTENIENTE REAL EN EL REINO E ISLA DE CERDEÑA

«Dicta die martis .IV. mensis martii anno a Nativitate Domini MDC.XVIII.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen als senyor Francesch Bru, ciutedà honrat de Barcelona, Joseph Pobla y Joan Pau Canoves, mercaders, ciutedans de dita ciutat:

Que si lo ilustríssim senyor don Alonso de Eril y de Orcau, compte de Eril y de Orcau, lloctinent y capità general per sa magestat en lo regne e Isla de Serdenya, lo qual lo primer dels corrents mes y any estava sa y bo, en dit regne de Serdenya, dins tres mesos del dit dia del primer del corrent en avant comptadors, y que finiran al últim dia del mes de maig primer vinent inclusive, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separe de son còs, anant y stant en dit temps, per qualsevol parts del mon, axí per terra com per mar y ayguas dolsas, en qualsevol de dits casos, encara que incogitat, que durant dit temps dit senyor conde de Eril morís, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dits senyor Francesch Brú, Joseph Pobla y Joan Pau Canoves, y a l'altre d'ells ho a qui per ells per lo altre de ells hi serà en la present ciutat de Barcelona, dins quinze dias après que dita mort los serà intimada, tres mil y sis centas lliuras moneda Barcelonesa, sens dilació...

E és pactat; entre dits assegurats y asseguradors avall scrits, que en cars que dins dits tres mesos, que com està dit finiran al últim dia del sobredit mes de maig primer vinent inclusive, lo dit senyor conde de Eril, morís, lo que Déu no vulla, que en tal cars, los dits asseguradors no sien obligats en mostrar tenir crèdit ni interés algú ab lo dit senyor conde de Eril, ans bé, dits asseguradors avall escrits, hajan a pagar la quantitat que assegurada hauran, planament y mercantívolment, sens haverse'ls de mostrar tenir crèdit ni interés algú ab sa senyoria, no obstant qualsevol ordinacions y lleys a ditas cosas contrariants... ..

Testes sunt: Onophrius Llobet et Petrus Gil de Federich, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any

Mossèn Francesch Brú, ciutedà honrat de Barcelona, ferme per mil y doscentas lliures y àpoca de vint y quatre lliuras comptants

I.M CC. lliures

Lo mateix Joan Pau Canoves, ferme per dos per mil y quatrecentas lliuras y àpoca de quoranta vuyt lliuras comptants. Dix las pren per ell y per Joseph Pobbla, son company

IIM. CCC. lliures».

AHPB. Francisco Blanch, leg.4, lib.10 seg. años 1617-1619.

V. doc. 102

103

1618, marzo 6.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL CONDE DE ERILL, LUGARTENIENTE REAL EN EL REINO E ISLA DE CERDEÑA. DENUNCIA DE OTRO ASEGURAMIENTO

«Dictis die et anno [6 marzo 1618].

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen al senyor Joan Pau Cànoves, donzell en Barcelona domiciliat:

Que si lo illustríssim senyor don Alonso de Erill y de Orcau, compte de Eril y de Orcau, lloctinent y capità general per sa magestat en lo regne y isla de Serdenya, lo qual lo dit present està sa y bo y és en dit regne de Serdenya, dins sis mesos, del dia present en avant comptadors, y que finiran a sinch diás del mes de setembre primer vinent inclusive, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separe de son còs, anant y estant en dit temps per qualsevol parts del mon, axí per terra com per mar. y encara per aygüas dolsas, en qualsevol de dits casos, encara que incogitat, que durant dit temps dit senyor conde moris, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit senyor Joan Pau Cànoves, ho qui ell volrà, en la present ciutat de Barcelona, dins quinse dias après que dita mort los serà intimada, setcentas lliuras barcelonesas, sens dilació...

E és pactat entre dit assegurat y asseguradors avall scrits, que en cas que dins dits sis mesos, que com està dit finiran a sinch dias del mes de setembre primer vinent inclusive, lo dit senyor conde de Eril, muyra, ço que Déu no vulla, que en tal cars, lo dit assegurat no sia obligat en mostrar tenir crèdit ni interés algú ab dit senyor conde, ans bé los asseguradors avall scrits, haien a pagarli la quantitat que assegurada hauran, planament y mercantívolment, sens haversels de mostrar tenir crèdit ni interés algú ab lo dit senyor conde de Eril, no obstant qualsevol lleys ho ordinacions, axí de consolat com altres a ditas cosas contrariants...

E axí bé lo dit assegurat denuncia altre seguretat per ell y per los senyors Francesch Bru y Joseph Pobbla, sobre la vida del mateix sobre dit senyor conde de Eril, lo dia present, en poder del notari avall scrit estesa, per suma de tres mil y sis centas lliuras, per temps de tres mesos, del primer dia del corrent mes de març en avant comptadors, y que fi-

niran al últim dia del mes de maig primer vinent inclusive, que axí en cars, lo que Déu no vulla, se seguea la mort de dit senyor conde de Eril, vol y pacte ab los asseguradors avall scrits, que axi la present seguretats com la dalt denunciada, se haien a pagar no obstant qualsevols lleys e ho ordinations, axí de consolat com altres a ditas cosas contrariants... ..

Testes sunt predicti scriptores.

A raó 8 per 100 lo any.

Mossèn Miquel Hispano, ferme per doscentas lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants CC. lliures

Luis Pozo, ferme per doscentas lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants CC. lliures

Francesch Blanch, notari de Barcelona y de la present seguretats, ferme per cent lliuras y àpoca de quatre lliuras comptants C. lliures

Lo mateix mossèn Joan Pau Cànoves, per compte apart, ferme per dos centas lliuras y àpoca de vuyt lliures comptants CC lliures

AHPB. Francisco Blanch, leg. 14, lib. 10 seguros años 1617-1619.
V. doc. 103.

104

1619, enero 28.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL P. FRAY RAFAEL RIFÓS, O.P., OBISPO ELECTO DE ELNA

«Die lune .XXVIII. mensis januarii anno a Nativitate Domini M.D.C. .XVIII.

Las personas aval scritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen al illustre y molt reverent senyor doctor Joan Pau Rifós, canonge de la sancta seu de Barcelona:

Que si lo molt illustre y reverendissim Pare fra don Rafael Rifós, del orde de sant Domingo, elet bisbe de Elna, lo qual lo dia present està sa y bo y és en la ciutat de Roma, e o en altre qualsevol part de Itàlia, dins sis mesos del dia primer de febrer primer vinent en avant comptadors y que finiran lo primer de agost primer vinent inclusive, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axi que la anima se sépare de son cos, anant y estant en dit temps per qualsevol part del món, axi per mar y ayguas dolsas, com per terra, en qualsevol de dit casos encara que incogitats, que durant dit temps moris lo dit molt illustre y reverendissim Pare fra don Rafel Rifós, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dit senyor doctor Joan Pau Rifós o a qui son poder tindrà, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, dins la present ciutat de Barcelona, trescents ducats barcelonins, sens dilació...

E és pactat entre dits assegurats y asseguradors avall scrits, que en cas que dins dits mesos, que com és dit finiran al primer de agost pri-

mer vinent inclusive, lo dit senyor elet bisbe de Elna, moris, ço que Déu no vulla, que en dit cars lo dit doctor Joan Pau Rifós, no sie obligat en mostrar tenir interés ni crèdit algu ab dit senyor elet bisbe de Elna, no obstant qualsevol ordinacions y lleys a ditas cosas contrariants... ..

Testes sunt: Franciscus Tries et Petrus Gil de Federich, scriptores Barchinone degentes.

A raó 10 per 100 lo any

Pau Vilanova, botiguér de telas, ferma per trescents ducats y àpoca de quinze ducats comptants. Dix lo pren, ço és, doscents ducats per ell y per Hierónym Llopart, son sogre; y los restants cent ducats per Rafel Ripollés, de Tarragona.

CCC. ducats».

AHPB. Francisco Blanch, leg. 14 lb. 10 seguros años 1617-19.

105

1619, febrero 1

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY FRANCISCO DE ERILL, ABAD DE SANT MIGUEL DE CUIXA Y ELECTO DE SANT CUGAT DEL VALLÉS

«Die veneris prima mensis februarii anno a Nativitate Domini M.DCXVIII.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat avall mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen al senyor Francesch Millàs, mercader, ciutadà de Barcelona:

Que si lo molt reverent senyor fra don Francisco de Eril, abat de Sant Miquel de Coixà y elet de sant Cugat de Vallés, lo cual lo dia present està sa y bo, y és en la present ciutat de Barcelona, dins tres mesos, del dia present en avant contadors y que finiran al darrer dia del mes de abril primer vinent inclusive, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, causal o accidental, axi que la ànima se separe de son cos, anant y estant en dit temps per qualsevol part del mon, axi per mar y ayguas dolsas, com per terra, en qualsevol de dits casos encara que incogitat, que durant dit temps morís lo dit molt reverent senyor fra don Francisco de Eril, donaran y pagarán y donar y pagar prometen al dit senyor Francesc Millàs, o a qui son poder tindrà, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada, dins la present ciutat de Barcelona, trescentas lliuras barcelonesas, sens dilació...

E és pactat entre dits assegurat y asseguradors avall scrits, que en cars que dins tres mesos, que com és dit finiran al darrer del mes de abril primer vinent inclusive, lo dit molt reverent senyor abat de Eril, moris, ço que Déu no vulla, que en dit cars, lo dit senyor Francesch Millàs no sia obligat en mostrar tenir crèdit ni interés algu ab dit senyor elet abat de Sant Cugat, no obstant qualsevol ordinacions y lleys a ditas cosas contrariants...

Testes sunt: Franciscus Tries et Petrus Gil de Federich, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any

Bernardí Granollachs, ferme per cent lliuras y àpoca de dos lliuras comptants	C. lliures
Francesch Millàs, ferme per cent lliuras y àpoca de dos lliuras comptants	C. lliures
Mossèn Miquel Sala, ferme per cent lliuras y àpoca de duas lliuras comptants	C. lliures».
AHPB. Francisco Blanch, leg 14, lib. 10º seg. años 1617-19.	

1619, junio 14.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DUQUE DE ALBURQUERQUE, EMBAJADOR REAL
ELECTO EN ROMA

«Die veneris XIII. mensis junii anno a Nativitate Domini MDCXVIII.

Las personas avall escritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solempne stipulatió, convenen y en bona fe prometen al senyor Joseph Pobbla y Juan Pau Canoves, en Barcelona populats:

Que si lo excellentíssim senyor don Francisco Fernández de la Cueva, duch de Alburquerque, marqués de Cuéllar, compte de Ledesma y Huelma, elet enbaxador de Roma per sa magestat, lo qual lo dia present està sa y bo y és en la present ciutat, y dins breus dias se espera partir per terra o enbarcant per mar, per anar a las parts de Italia e ho altres qualsevol parts del mon, dins sis mesos, del dia present en avant comptadors, y que finiran a tretse dias del mes de dezembre primer vinent inclusive, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axi que la ànima se separe de son cos, anant y estant en dit temps per qualsevol parts del mon, tant per terra com per mar o aygüas dolsas, en qualsevol de dits casos, encara que incogitat, que durant dit temps moris lo dit excellentíssim senyor duch de Alburquerque, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dits senyors Joseph Pobbla y Joan Pau Cànoves, y a l'altre dels dos o a qui per els y serà, dins quinse dies après que dita mort los serà intimada dins la present ciutat de Barcelona. sis mil ducats castellans, de onse reals per cada ducat, sens dilació...

E és pactat entre dits assegurats y aseguradors avall escrits, que en cars que en dits sis mesos, que com és dit finiran a tretse dias del mes de dezembre primer vinent inclusive, lo dit excellentíssim senyor duch de Alburquerque moris, lo que Déu no vulla, que en dit cars, dits senyors Joseph Pobbla y Joan Pau Cànoves, no sian obligats en mostrar tenir crèdit ni interés algú ab dit excellentíssim duch de Alburquerque, no obstant qualsevols ordinations y lleys a ditas cosas contrariants...

Testes sunt: Augustinus Gendre, Franciscus Tries et Hieronimus Portell et Torrella, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any

Lo mateix mossèn Joan Pau Cànoves assegurat

per compte propri, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Francesc Blanch, notari de Barcelona, de la present seguretad, ferme per cent ducats castellans y àpoca de quatre ducats castellans comptants	C. ducats
Mossèn Miquel Hispano, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt diners castellans comptants	CC. ducats
Diego Esteve, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Jaume Pasqual, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Mossèn Mathias Vilar, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Francesch Nebot, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Pere Joan Ferran, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Pere Ferran, ferme per cent ducats castellans y àpoca de quatre ducats castellans rebudas (sic) de comptants	C. ducats
Pau Vilanova, botiguer de telas, ferme per sis cents ducats castellans y àpoca de vint y quatre ducats castellans	
E dix las pren per ell y per Rafel Ripoll	DC. ducats
Pere Pau Planes, botiguer de telas, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans rebuts de comptants	CC. ducats
Aloy Planes, botiguer de telas ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Sagimon Damians, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Mossèn Gabriel Miret, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Antich Saleta y Morgades, ferme per doscents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Dimas Polit, ferme per cent ducats castellans y àpoca de quatre ducats castellans comptants	C. ducats
Pere Serra, ferme per doscents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC. ducats
Mossèn Joseph de Bellafila, ferme per cent du-	

cats castellans y àpoca de quatre ducats castellans comptants	C: ducats
Pere Monclar, ferme per cent ducats castellans y àpoca de quatre ducats castellans comptants	C: ducats
Gaspar Carreras, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC: ducats
Joan Martorell, ferme per tres cents ducats castellans y àpoca de dotze ducats comptants.	
Dix los pren, so és, cent cinquanta ducats per compte de Hierònim Sentis y Pere Sabater de Tortosa, y lo restant per compte propri	CCC: ducats
Pau Ferran, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC: ducats
Benet Ginabreda, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC: ducats
Jaume Damians, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC: ducats
Jaume Bru, y per ell Meltior Granollachs, son procurador, ferma per dos cents ducats castellans, àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC: ducats
Joan Benavent, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC: ducats
Francesch Gimenells, de Tarragona, ferme per cent ducats castellans y àpoca de quatre ducats castellans comptants	C: ducats
Magi Florença, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC: ducats
Cebrià Torres, botiguer de telas, ferme per dos cents ducats castellans y àpoca de vuyt ducats castellans comptants	CC: ducats
Joan Barceló, botiguer de telas, ferme per cent ducats castellans y àpoca de quatre ducats castellans comptants	C: ducats
AHPB. Francisco Blanch, leg. 16, lib. 11 seguros años 1619-20.	

1620, julio 14.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR FRANCISCO DOMENECH, PÁRROCO DE SANT ESTEVE DE GRANOLLERS

«Die XIII. mensis julii anno a Nativitate Domini MDCXX.

Lo honorable Pere Pau Cabanyes, pagès de la parrochia de sanct Julià de Argentona, bisbat de Barcelona de una part; y lo assegurador devall scrit, de la part altra, han pactat y concordat entre ells per pacte exprés en virtut del jurament devall scrit roborat.

Que si lo senyor doctor Francesch Domenech, rector de la iglesia parrochial de sanct Steva de la vila [de] Granollers, bisbat de Barcelona;

dins spay o terme de sis mesos pròxims, del dia present en avant comptadors, morra així de mort natural com accidental en qualsevol part del mon, estant emperò en terra y no en mar, que en tal cas dins quinze dies après que nova certa serà en la present ciutat de Barcelona de tal mort, lo dit y debaix scrit assegurador haye a donar y pagar, segons que de y ab lo present per firma y solempne stipulatió y en virtut del debaix scrit juramente roborada, promet y se obligue en donar y pagar al dit Pere Pau Cabanyes e o a qui son poder tindrà, la quantitat per ell debaix assegurada, volent y expresament, consentint lo dit y debaix scrit assegurador, que dit Pere Pau Cabanyes no sie tingut ni obligat en donar ni amostrar cauthela ni claritia alguna del deute o interès que te en la persona de dit senyor doctor Francesch Domènech, per quant lo dit y devall scrit assegurador conçent que lo dit Pere Pau Cabanyes sia cregut del deute e o interès que te en la persona del dit senyor doctor Francesch Domènech, de sa plana simple paraula o de son simple jurament, ninguna altro género de prova demanat o request, lo qual jurament lo dit y debaix scrit assegurador de present li deffereix, no obstant qualsevol lley tal delació prohibint.

Ni tanpoch sie obligat dit Pere Pau Cabanyes, en donar cessió al assegurador debaix scrit, vers e contra la heretat y bens de dit doctor Francesch Domènech, així que sabuda nova certa de la tal mort y passat lo dit termini de quinze dies, no pague lo dit y debaix scrit assegurador, apposar exceptió alguna, sinò sols de paga, la qual encontinent que serà apposada se haye de amostrar per àpochas o altres llegíttimes proves e totes altres exceptions remogudes, lo qual pagament farà y fer promet lo dit y debaix scrit assegurador sens dilatió alguna...

Testes sunt Michael Sala, mercator et Joannes Lleopart, curritor auris, cives Barchinone.

Banet Ginebreda, mercader demunt dit, per dos centes lliures, firma àpocha de vuyt lliures rebudes comptans. CC. lliures AHPB. Pedro Jaime Riera, leg. 4, man. años 1619-1620.

1620, septiembre 19.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JERÓNIMA, VIUDA DE JUAN DE MONSUAR.

REQUERIMIENTO A LOS ASEGURADORES PARA EL PAGO DEL RIESGO

«Die .XVIII. mensis septembris 1620.

Las personas dejus scritas, quiscuna per la quantitat baix scrita, per firma, válida y solempne stipulatió, convenen y en bona fe prometen a Pere Benet Rocha, flaquer:

Que si la senyora Hierònyma de Monsuar, viuda relicta del quondam senyor Joan de Monsuar, de assí per tot lo mes de settembre del any mil siscentos y vint y hu, estant y anant en qualsevol part, morirà, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort, casual o accidental, o altre qualsevol cas, encara que incogitat, axí que la ànima se separe del còs de dita senyora Monsuar, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit

Pere Benet Rocha e o a sus hereus y successors, la quantitat per quiscú d'ells baix assegurada, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada y notificada, sens dilatió...

E per pacte exprés entre dites parts, convingut y concordat e pactat, és que en cas de la mort de la dita senyora Hierónyma Monsuar, lo que Déu no vulle, dit senyor Pere Benet Rocha ni los seus successors, no sien tinguts ni obligats en mostrar tenir interés algú ab dita senyora Hierónyma Monsuar, ans bé passats dits quinze dies, los asseguradors desus scrits, hagen de pagar la quantitat que quiscú d'ells baix assegurada hauran, com de sobre se conté, renunciant a qualsevol dret y lley tal renunciatió permetent y a qualsevol capitols de consolat y altres a dites coses obstant y que a dits asseguradors en assó voler y ayudarlos pogués, als quals expressament renuntian...

Testes sunt: honorabilis Jacobus Prats, curritor auris, civis et Petrus Balle, scriptor Barchinone.

Primo, Benet Ginebreda, per 42 lliures,
10 sous ferma àpocha de 4 lliures comptants XXXXII. lliures X. sous

Item, Pau Ferran, per 42 lliures, 10 sous,
ferma àpoca de 4 lliures comptants XXXXII. lliures X. sous

Recepit a dicto Ginebreda, die 27 martii 1621 dictas 42 libras X. solidos.

Die prima martii fuit intimata dicto Ginebreda, qui dixit que pagará al temps.

Die secunda martii intimata dicto Ferran, qui dixit que pagará al temps.

Recepit a dicto Ferran die 2 aprilis 1621 dictas 42 libras X. solidos.

AHPB. Francisco Judge, leg. 19, lib. seguros años 1612-24.

1621, noviembre 22.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY FRANCISCO DE ERILL, ABAD DE SANT CUGAT DE VALLÉS

«Die lune XXII. mensis novembris anno a Nativitate Domini MDCXXI.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat baix mencionada per firma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen a Francesch Nin, del Vendrell, dit del carrer de Dalt y a Francesch Nin, de la mateixa vila, dit del carrer del Pou:

Que si lo illustre y molt reverent frà don Francisco de Eril, abat de Sant Cugat del Vallés, lo qual lo dia present està sa y bó y és en la vila de Madrit o en lo camí de Madrit a la present ciutat, dins sis mesos del dia present en avant comptadors, y que finiran a vint y hu del mes de maig primer vinent inclusive, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separe de son còs, anant y estant en dit temps per qualsevol parts del mon, axí per terra com per mar y ayguas dolças, en qualsevol de dits casos encara que incogitat,

que durant dit temps dit fra Franciscó de Eril morís, donaran y pagaran y donar y pagar prometen als dits Francesc Nin, del carrer de Dalt y a Francesch Nin, del carrer del Pou y a l'altre d'ells y en llur absència a Francesch Millàs, mercader, ciutedà de Barcelona, y als seus o a qui ell voldrà, en la present ciutat de Barcelona, dins quize dies après que dita mort los serà intimada, mil lliures moneda barcelonesa, sens dilació...

E volen y consenten los dits assegurats y asseguradors avall scrits, y encaña pacten, que si dit senyor fra don Francisco de Eril, dins los sobredits mesos se li sdevindrà morir, que los dits Nins assegurats [no sien] obligats a mostrar tenir crèdit ni interés algú ab lo di senyor fra don Francisco de Eril, ans bé los dits asseguradors avall scrits, hajan a pagar la quantitat que respective assegurada hauran planament y mercantívolment...

Tetes sunt: Didacus Fonollet, Callistus Bassols et Petrus Gil de Federich, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100.

Pau Ferran, ferme per doscentas lliuras y àpoca vuyt lliuras comptants	CC. lliures
Francesch Costa, corredor de orella, ferma per cent lliuras y àpoca de quatre lliures comptants	C. lliures
Lo sobredit Francesch Millàs, ferme per doscentas lliuras y àpoca vuyt lliuras comptants	CC. lliures
Benet Ginebreda, ferme per doscentas lliuras y àpoca vuyt lliuras comptants	CC. lliuras
Francesch Blanch, notari de Barcelona y de la present seguretat, ferme per cent lliuras, y àpoca quatre lliuras comptants	C. lliures.»

AHPB. Francisco Blanch, leg. 17, lib. 13, seg. años 1621-1623.

110

1622, marzo 24.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN OLZINA, ESCRIBANO REAL DE MANDAMIENTO

«Die jovis .XXIIII. mensis martii anno a Nativitate Domini MDCXXII.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat avall escrita, per firma, vàlida y solempne stipulatió, convenen y en bona fee prometen al senyor Joan Pau Cànoves, donzell en Barcelona domiciliat:

Que si lo senyor Joan Olzina, scrivà de manament per sa magestat, en Barcelona populat, lo qual lo dia present està sa y bo y és en la present ciutat de Barcelona y demà se ha de partir per a la vila de Madrit, cort de sa magestat, dins sis mesos, del dia present en avant comptadors, y que finiran a vint y tres dias del mes de setembre propinent inclusive, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separe de son còs, anant y estant en dit temps per qualsevol parts del mon, per terra tant solament, en qualsevol cars encara que incogitat, que durant dit temps dit senyor Juan Olzina, morís, donaran y pagaran, y donar y pagar prometen a dit senyor Joan

Pau Cànoves e o a qui per ell hi serà o son poder tindra, doscentas cinquanta lliuras barcelonesas, sens dilatió...

E és pactat, entre dits assegurat y asseguradors avall scrits, que en cars que dins dits sis mesos, que com està dit comensen a córrer de vuy en avant y que finiran a vint y tres dias del mes de setembre prop vinent inclusive, dit senyor Joan Olzina, morís, ço que Déu no vulla, que en tal cars, dit senyor Joan Pau Cànoves, no sia obligat en mostrar tenir crèdit ni interés algú ab dit senyor Joan Olzina, ans bé los asseguradors avall scrits hajan a pagar la quantitat que respective assegurada hauran, mercantívolment y de pla...

Testes sunt: Callistus Bassols, Didacus Fonollet et Franciscus Tries, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any.

Lo mateix senyor Joan Pau Cànoves, ferme per doscentas siquanta lliuras y àpoca de deu lliures comptants

CC. lliures, L. sous

AHPB. Francisco Blanch, leg. 16, lib. 13 seguros, años 1621-23.

111

1622, junio 21.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ANDRÉS FERRÁN, PÁRROCO DE SANT SALVADOR DE LA GRANADELLA. DENUNCIA DE UN CONTRATO PRIVADO DE ASEGURAMIENTO ANTERIOR

«Die .XXI. mensis junii anno a Nativitate Domini M.D.C.XXII.

Las personas devall scrites, quiscuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solempne stipulatió, convenen y en bona fe prometen al honorable Miquel Menescal, llibrater, ciutedà de Barcelona:

Que si lo reverent mossèn Andreu Ferran, prevere y rector de la yglesia parrochial de sant Salvador del lloch de Granyenella, bisbat de Solsona, dins spay de tres mesos, comptadors des de dotse del mes de setembre primer vinent, y finiran a dotze de desembre del mateix any, estant y anant en qualsevol part del mon, axi per mar com per terra, morra (lo que Déu no vulle), de qualsevol mort casual, natural o accidental, o de altra qualsevol cas encara que incogitat, axí que la ànima se separe del còs de dit senyor rector Ferran, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al dit honorable Miquel Manescal e o a sos hereus y successors, la quantitat per quiscú d'ells baix assegurada, dins quinze días après que dita mort los serà intimada y notificada, sens dilatió o scusa alguna.

Fiat ut in precedenti...

E per pacte és convingut, que en cas de seguida la mort de dit senyor rector Ferran hajan de pagar y respondre los asseguradors devall scrits, a pagar la quantitat per quiscú d'ells baix assegurada al dit Miquel Menescal sens haver de mostrar poder algun.

E per quant lo honorable Pau Ferran, mercader, assegurador devall scrit és assegurador per la quantitat devall scrita, ab una scriptura pri-

vada sobre la vida de dit senyor rector Ferran per spay de mig any, lo qual comensà a correr a 12 de mars prop passat, y finirà a 11 de setembre primer vinent.

La qual quantitat baix escrita, en cas de seguida dita mort tenia de donar y pagar a mossèn Barthomeu Riera, mercader, attès que dit mossèn Riera és pagat, e's convingut que en cas se seguis dita mort de dit senyor rector Ferran (lo que Déu no vulle) haze de pagar dit senyor rector Ferran dita y devall escrita quantitat a dit Manescal y no a dit Riera.

Testes sunt: honorabilis Jacobus Prats, curritor auris, civis et Joannes Salines, scriptor Barchinone.

A raó 8 per cent lo any

Primo: mossèn Pau Ferran, mercader, per doscentes lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptantes CC. lliures».

AHPB. Francisco Jutge, leg. 19, lib. seguros, años 1612-24.

112

1622, octubre 15.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY LUÍS DíEZ DE AUX ARMENDARIS, OBISPO DE JACA Y ELECTO DE URGELL

«Die sabati XV. mensis octobris anno a Nativitate Domini M.DC.XXII.

Las personas avall escritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fee prometen al senyor Joan Pau Cànoves, donzell en Barcelona domiciliat:

Que si lo reverendíssim senyor fra don Lluís Díez de Aux Armendaris, per la gràcia de Déu y de la sancta Sede Apostólica, bisbe de Jaca, en lo regne de Aragó y elet bisbe de Urgell, del Consell de sa magestat, lo qual lo dia present és en Jaca o en lo bisbat de Jaca, ho per lo cami de Jaca a Urgell, e ho en qualsevol part del regne de Aragó ho del principat de Cathalunya, dins un any, del dia de vint y vuit del corrent mes de octubre en avant, comptador, y que finirà a vint y sét del mes de octubre del any prop vinent de mil sis cents vint y tres inclusive, morra, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual ho accidental, axi que la ànima se separe de son còs, anant y estant en dit temps per qualsevols parts del mon, per terra, tant solament, en qualsevol de dits casos encara que incogitat, que durant dit temps dit senyor bisbe moris, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dit senyor Joan Pau Cànoves ho a qui per ell y serà ho son poder tindrà, ho a qui ell voldrà, en la present ciutat de Barcelona, dins quinse dias après que dita mort los serà intimada,, tres milia lliuras barcelonesas sens dilatió,..

E és pactat entre dits assegurat y asseguradors avall escrits, que en cars que durant dit un any, del dia vint y vuyt del corrent mes y any en avant comptador, y que finirà a vint y set del mes de octubre del any mil sis cent vint y tres inclusive, lo dit senyor bisbe de Jaca, vuy elet de Urgell, se sdevinga morir, que en tal cars, lo dit senyor Joan Pau Cànoves ni los seus, no sian obligats en mostrar tenir crèdit ni interés algú

ab lo dit senyor bisbe, ans bé dits asseguradors sian obligats y haien a pagar a dit senyor Cànoves y als seus ho a qui ell voldrà, la quantitat que respectivament assegurada hauran mercantilment y de plá, puis dit senyor Cànoves de sos propis diners ha pagat lo preu de la present seguretad, sens haversels de mostrar lo dit senyor Cànoves tenir crèdit ni interés algú ab dit senyor bisbe, no obstant qualsevols lleys ho ordinations, axí de consolat com altres a ditas cosas contrariants...

Testes sunt: Franciscus Tries, Calistus Bassols, et Joannes Franciscus Caselles, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any

Mossèn Dimas Polit, ferme per tres centes y cinquanta lliuras y àpoca de vint y vuyt lliuras comptants. Dix las pren 50 lliures per Miquel Rubió; 150 lliures per Gabriel Miret y lo demés per ell	CCCL. lliures
Pere Juan Ferran, ferme per dos centas y cinquanta lliuras y àpoca de vint lliuras. Dix las pren 50 lliures per Rafel, son germà, y lo demés per ell	CCL. lliures
Pau Ferran, ferme per dos centas y cinquanta lliuras y àpoca de vint lliuras comptants. Dix las pren 100 lliures per Pere Pau Mas y lo demés per compte propri	CCL. lliures
Francesc Nebot, ferme per quatre centas lliuras y àpoca de trentados lliuras comptants. Dix las pren la meytat per Mathias Villar y lo demés per compte propri	CCCC. lliures
Antich Saleta y Morgades, ferme per dos centas lliuras y àpoca setze lliuras comptants	CC. lliures
Melchior Pagés, ferme per cent lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants	C. lliures
Mossèn Montserrat Mora, ferme per cent lliuras y àpoca [de] vuyt lliuras comptants	C. lliures
Pau Amat, parayre, ferme per cent lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants	C. lliures
Mossèn Joseph de Bellafla, ferme per cent lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants	C. lliures
Pau Canal, parayre y baixador, ferme per dos centas lliuras y àpoca [de] setze lliuras comptants	CC. lliures
Bertomeu Rovira, que ferme per cent y cinquanta lliuras y àpoca de dotse lliuras comptants	CL. lliures
Benet Ginebreda, ferme per cent lliuras y àpoca [de] vuyt lliuras comptants	C. lliures
Jaume Llebre, ferme per dos centas lliuras y àpoca [de] setze lliuras comptants	CC. lliures
Lluís Poso, ferme per cent y cinquanta lliuras y àpoca de dotse lliuras comptants	CL. lliures
Francesc Palau, ferme per cent lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants	C. lliures

Francesc Costa, corredor de orella, ferme per cen lliuras y àpoca de vuyt lliuras comptants

C. lliuras

Francesc Blanch, notari de Barcelona y de la present seguretat, ferme per sinquanta lliuras y àpoca de quatre lliuras comptants

L. lliures».

AHPB. Francisco Blanch, leg. 16, lib. 13 seguros años 1621-23. En la misma fecha se firmó otro contrato de seguro de vida del mismo prelado, por 6 meses y por el riesgo de 4000 libras barcelonesas y prima de ocho por ciento al año.

113

1624, mayor 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE GASPARD PEDRÓ, PÁRROCO DE SANTA EULALIA DE PAPIOL, EN GARANTÍA DE CAMBIO

«Dicto die [13 mayo 1624].

Les persones devall scrites, que ferman per la quantitat devall escrita, convenen y en bona fe prometen al dit mossèn Gaspar Pedró:

Que si per spay de un any inclusive, del die present en avant comfador, morirà, lo que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental ho altre qualsevol cas encara que incogitat, axi y de tal manera que la ànima se separás del còs, donaran y pagaran y donar y pagar prometen les quantitats per quiscú d'ells assegurades, dins un mes après que la dita mort los serà intimada y notificada.

E aço convenen y en bona fe prometen attendrer y cumplir sens di-tió alguna... ..

Miquel Joan Massana y Joseph Massana, botiguers de teles, germans, ferman per dos centas setanta lliuras, àpocha de vint y dues lliures, rebudes de contants.

OCLXX. lliures

Testes sunt proxime dicti».

AHPB. Dionisio Batlle, leg. 1, man: año 1624 f. 169 v.º. En el fol. 167 v.º se da constancia de un cambio de 270 libras entre el referido Gaspar Pedró, rector de la iglesia parroquial de santa Eulalia del Papiol y los aludidos hermanos Massana.

114

1624, julio 19.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ANDRÉS PUJOL, ARCIPRESTE DE AGER, EN GARANTÍA DE CAMBIO

«Dicto die [19 julio 1624].

Las personas devall scritas y quiscuna per la quantitat que devall se obliga, convenen y en bona fe prometen al molt reverent senyor Andreu Pujol, doctor en drets, y archipreste de Ager:

Que si per spay de un any inclusive, del die present en avant comptador, morirà, lo que Déu no vulle, de mort natural, casual o accidental o

de altra qualsevol cas encara que incogitat, axí y de tal manera que la ànima se separàs del còs, donaran y pagaran y donar y pagar prometen les quantitats per quiscuna d'elles assegurades, dins un mes après que la dita mort les serà intimada y notificada.

Esaso fer prometen...

Montserrat Navarro, ferma per dos centas vint y sinch lliures, y àpocha de vint y sinch lliures, comptants

CCXXV. lliures

Testes predicti.

AHBP. Dionisio Batlle, leg. 1, man. año 1624, f. 237 v.º En el folio 236 vº se da constancia de un cambio de 200 libras entre ambos contratantes

115

1624, julio 20.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ANTONIO ARGULLOL, PÁRROCO DE SANT PERE DE ABRERA

«Die XX. mensis julii anno a Nativitate Domini MDCXXIII.

Les persones devall scrites, qui fermen per la quantitat devall scrita, quiscú per la quantitat que firmarà, per firma, vàlida y solemne stipulatió, convenen y en bona fe prometen a Francesch Julià, mayor de dies, pagès de la vila de Molins de Rey, bisbat de Barcelona.

[Que si] lo reverent mossèn Anthoni Argullol, prevere, rector de Sant Pere de Brera, bisbat de Barcelona, lo qual lo die present està sa y bo y és en la present ciutat de Barcelona, dins sis mesos pròxims del dia present en avant comptadors, anant y estant, axí per mar com per terra y aygues dolces y axi embarcat com desembarcat, una y moltes vegades, per qualsevol parts del mon, morirà, ço que Déu no vulla, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separe de son còs e o durant lo dit temps serà prés e o encativat, axí de moros, cosaris com de altres qualsevol cosaris enemichs de Déu Nostre Senyor y encara de la real magestat del rey nostre senyor, que Déu guarde, en qualsevol de dits casos, encara que incogitat, que durant lo dit temps dit senyor Anthoni Argullol, morís e o fos prés o encativat, donaran y pagaran y donar y pagar prometan a dit Francesch Julià o a qui per ell y sarà o son poder tindrà, en la present ciutat de Barcelona, dins quinse dies après que dita mort o presa serà estada intimada o notificada, dos centes vuytanta lliures barceloneses sens dilatió...

Es pactat entre dits assegurat y asseguradors que en cas que dins dits sis mesos pròxims, del dia present en avant comptadors, lo dit mossèn Anthoni Argullol, morís e o fos prés o encativat, lo que Déu no vulle, que en qualsevol de dits casos, dit Francesch Julià, no sia obligat en haver de mostrar tenir crèdit ni interés algú ab dit mossèn Angullol, ans bé los asseguradors baix scrites, hajen a pagar la quantitat respective assegurada hauran mercantivolment y de plà...

Testes sunt: Franciscus Alexander Blanch et Franciscus Triès, scriptores Barchinone.

A raó 8 per 100

Primo, Benet Ginebreda, mercader, ha firmat per cent lliures, àpochia de quatre lliures

C. lliures

Item, lo matex Benet Ginebreda, ha firmat per vuytanta lliures, àpochia de tres lliures, quatre sous. Dix los pren còmpte de Salvi Rochafort

L.XXX. lliures

Pau Ferran, mercader, ha firmat per cent lliures, àpochia de quatre lliures

C. lliures

AHBP. Antico Servat (mayor) leg. 27 lib. seg. aos 1604-38.

116

1624, agosto 5.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN HOSTALRICH, OBISPO DE JACA. DENUNCIA DE OTRO CONTRATO ANTERIOR

Die lune .V. mensis augusti anno a Nativitate Domini MDCXXIII.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solempne stipulació, convenen y en bona fe prometen al magnífich micer Bernat Sala, doctor en drets, ciutedà de Barcelona y lo trienni corrent oidor real del General de Cathalunya:

Que si lo reverendíssim senyor don Joan Hostalrich, bisbe de Jaca, lo qual lo dia present està sa y bo y és en la dita ciutat de Jaca ho en altre qualsevol part del regne de Aragó, dins tres mesos, del dia de deu dels corrents mes y any (en lo qual dia finirà altre seguretad estesa en poder del notari avall escrit a sis de maig prop passat), en avant comptadors, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual ho accidental, axí que la sua ànima se separe de son còs, anant y estant en dit temps per qualsevol parts del mon, per terra tant solament en qualsevol de dits casos, encara que incogitat, que durant dit temps dit senyor bisbe morís, donaran y pagaran y donar y pagar prometen, a dit magnífich micer Bernat Sala, ho a qui son poder tindrà, en la present ciutat de Barcelona, dins quinse dias des après que dita mort los será intimada, nou centas sinquanta duas lliuras barcelonesas, sens dilatió...

El es pactat entre dits assegurat y aseguradors avall scrits, que en cars, que de assi al sobredit dia en que finirà, com alt és dit, la present seguretad, dit reverendíssim senyor bisbe de Jaca, lo que Déu no vulla, morís, que en tal cars lo dit magnífich micer Bernat Sala, no sia obligat a omstrar tenir crèdit ni interés algú ab lo dit senyor bisbe de Jaca, ans be los dits aseguradors avall scrits sian obligats en pagarli las sobreditas nou centas sinquanta dos lliuras, com alt és dit, no obstant qualsevol lleys y ordinacions, axi de consolat com altres a ditas cosas contrariant ...

Testes sunt: Franciscus Triès et Franciscus Alexander Blanch, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any.

Rafael Barrot, notari de Barcelona, ferme per cent lliuras y àpoca de dos lliuras	C. lliures
Antoni Aleix Cesilles, notari, ferme per cent lliuras y àpoca [de] dos lliuras	C. lliures
Mossèn Hierònim Pons, ferme per cent lliuras y àpoca de [dos] lliuras	C. lliuras
Pau Canal, baixador, ferme per cent lliuras y àpoca de dos lliuras son 100 lliures y preu 2 lliures	C. lliures
Pau Amat, parayre, ferme per cent lliuras y àpoca [de] dos lliuras	C. lliures
Rafel Maurici Planes, ferme per cent lliuras y àpoca de dos lliuras	C. lliures
Mossèn Mathias Vilar, ferme per cent y sinquantta lliuras y àpoca de tres lliuras. Dix las pren per ell, mossèn Franci Nebot y per Pere Joan Serra	CL. lliures
Benet Ginebreda, ferme per sinquantta lliuras y àpoca [de] una lliura [de] diners] comptants	L. lliures
Pau Ferran, ferme per sinquantta lliuras y àpoca de una lliura deu dinés comptants	L. lliures
Pau Vilanova, botiguer de telas, ferme per cent lliuras y àpoca de dos lliuras comptants	C. lliures».
AHPB. Francisco Blanch, leg. 13, lib. 15 seguros, año 1624.	

117

1624, agosto 28.

SEGURO DE VIDA DE FRANCISCO DE MONCADA, SACRISTÁN DE LA SEO DE TARRAGONA

Die mercurii .XXVIII. mensis augusti anno a Nativitate Domini MDC.XXIII.

Las personas avall scritas, cascuna per la quantitat baix mencionada, per ferma, vàlida y solemne stipulatió, convenen y en bona fe prometen a mossèn Pere Joan Planes, mercader, ciutedà de Barcelona, encara que absent, y mossèn Aloy Plane, botiguer de telas son germà, per ell present y acceptant y stipulant:

Que si lo senyor don Francisco de Moncada, sacristà de la Seu de Tarragona, lo qual lo die present està sa y bo és en les parts de Alemanyà e ho en altre qualsevol part en Llevant, dins tres mesos, del dia present en avant comptadors, morirà, so que Déu no vulla, de mort natural, casual ho accidental, axi que la ànima se separe de son cós, anant y estant en dit temps, per qualsevol parts del mon, axí per terra com per mar, y ayguas dolsas, en qualsevol de dits casos, encara que incogitat, que durant dit temps don Francisco morís, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dit mossèn Pere Joan Planes e o a qui per ell y serà ho son poder tindrà, en la present ciutat de Barcelona, dins quinze dias après que dita mort los serà intimada, quatrocentas lliuras barcelonesas, sens dilació...

E és pactat entre dits assegurat y asseguradors avall scrits que en cas que durant los sobre dits tres mesos lo dit senyor don Francisco de Moncada, muyra, que en tal cas, lo dit mossèn Pere Joan Fianes, ni los seus no sian obligats a mostrar tenir crèdit ni interés, algú ab lo dit senyor don Francisco, ans bé los asseguradors avall scrits, li haien a pagar la quantitat que assegurada hauran, no obstant qualsevols lleys ho ordinations axi de consolat com altres, a ditas cosas contrariants.

Testes sunt: Franciscus Tries et Franciscus Alexander Blanch, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100 lo any

Benet Ginebreda, ferme per cent y sinquanta y àpoca tres lliuras comptans	CL. lliures
Pau Ferran, ferme per cent y sinquanta lliuras y àpoca tres lliuras comptants	C. lliures
Pau Canal, ferme per cent lliuras y àpoca de dos lliuras 10 sous comptants	C. lliures

AHPB. Francisco Blanch, leg. 13, lib. 15 seguros, año 1624.

118

1629, marzo 27.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL OBISPO DE ELSA, FRANCISCO LÓPEZ DE MENDOZA. NOTIFICACIÓN Y CERTIFICACIÓN DE LA MUERTE DEL ASEGURADO Y NOTA DE CANCELACIÓN

«Die martis .XXVII. mensis martii anno a Nativitate Domini MDC. XXVIII.

Las personas avall scrites cascuna, per la quantitat baix mencionada, per ferme, vàlida y solemne stipulación, prometen y se obligan al molt reverent senyor doctor Joseph del Viver y Sant Martí, ardiaca y canonge de la santa iglesia de Elsa, encara que absent, y al noble senyor don Jayme de Negro, en Barcelona populat, per ell acceptant y al notari públich de Barcelona, avall scrit, com a pública persona stipulant:

Que si lo molt illustre y reverendíssim senyor don Francisco Lopes de Mendoza, per la gratia de Déu y de la santa Sede apostòlica, bisbe de Elsa, lo qual lo die present està sa y bo y és en la vila de Perpinyá o en altra qualsevol part dels comptats de Roselló o Cerdanya o principat de Cathalunya, e o en altra qualsevol part del mon, morirà dins sis mesos, del dia present en avant comptadors y que finiran a vint y sis del mes de setembre primer vinent inclusive, ço que Déu no vulle, de mort natural, casual o accidental, axí que la ànima se separe de son còs, anant y stant en dit temps per qualsevol parts del mon, tant per terra com per mar y per ayguas dolças, en qualsevol de dits casos, encara que incogitat, que durant dit temps dit senyor bisbe moris, ço que Déu no vulle, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dits ardiaca y canonge Joseph del Viver, y ell absent, a son procurador o a

qui dit senyor ardiaca ordenarà, en la present ciutat de Barcelona, sinch centes y quarenta lliures moneda barcelonesa, dins quinse dias après que dita mort los serà stada intimada y notificada, sens dilatió...

Item, és pactat entre dits assegurat y asseguradors avall scrits, que en cas, lo que Déu no vulle, se seguís la mort de dit senyor bisbe, dins los sobre dits sis mesos, que per ço dit senyor Joseph del Viver no sia obligat mostrar tenir crèdit ni interés algú ab dit senyor bisbe, ans bé los asseguradors avall scrits sian obligats a pagar a dit senyor doctor Joseph del Viver y als seus, la quantitat que assegurada hauran, no obstant qualsevol lleys e ordinations, axi de consolat com altres a ditas cosas contrariants, a les quals les dites parts per esta vegada renuntian en virtut de jurament, etc.

Testes sunt. Franciscus Alexander Blanch et Joannes Ferrer, scriptores Barchinone degentes.

A raó 8 per 100

Mossen Joseph Mora, ferme per cent lliures y àpoca quatre lliures comptants C. lliures

Don Henrich de Sanmenat y de Lanuça, ferme per cent lliuras y àpoca quatre lliuras comptants C. lliures

Pau Ferran, ferme per dos centes lliuras y àpoca vuyt lliuras comptants. Dix las pren e o és cent sinquantta lliuras per compta propri, y las restants sinquantta per don Ramon Torres, son gendre C. lliures

Sebrià Torres, ferme per cent quoranta lliuras y àpoca sinch lliuras, dotse sous, comptants CXXXX. lliures.

Die .VIII. mensis octobris anno a Nativitate Domini M.DCXXVIII. instante Josepho Foncalda, studente, procuratore asserto supradicti reverendi domini Josephi del Viver et de sant Martí, de cujus rathabitione teneri promisit etc, intimavit et notificavit et seu pro Franciscum Alexandrum Blanch, scriptorem juratum sub me Franciscum Tries, apostolica et regia auctoritatibus notarium publicum Barchinone, intimare et notificare fecit supradictis Josepho Mora, don Henrico de Semmanat y de Lanuça, Paulo Ferran et Scipriano Torres, assecuratoribus supradictis:

Com lo sobre dit don Francisco López de Mendoza, bisbe de Elna, era mort de mort natural, a vint dias del mes de setembre prop passat, a las onze horas y tres quarts y ans de miya nit (*ilegible*), y que axí los intimava dita seguretad. (*)

Quibus omnibus supradicti respondendo dixerunt:

Que ho tenian per intimat.

Die 9 novembris 1629, huiusmodi securitas respectum interesse don Henrici de Sanmenat y de Lanuça, fuit cancellata de voluntate revendi

(*) Montsalvatge indica como fecha del fallecimiento del obispo de Elna, Francisco López de Mendoza, la de 19 de diciembre de 1629 y como acaecida en Perpinyà. MONTSALVATGE FOSSAS, Francisco. XXII Noticias historicas. XXII, El Obispado de Elna, II (Olot, 1912), pp. 84-85.

domini Joannis Pauli Rifos, archidiaconi et canonici sedis Barchinone, procuratoris supradicti doctoris Josephi del Viver et Sant Martí prefatendo habuisse predicto don Henrico, centum librarum in seu... notarii et testium infrascriptorum presentia, presentibus pro testibus: Hiacinto Torrent, familiar e dicti archidiaconi; Jácomo Gilabert et Francisco Alexandro Blanch, scriptore Barchinone degens, qui ut juratus etc.

AHPB. Francisco Trias, leg. 20, lib. 1.º seg. 1626-1631. En la misma fecha se firmó otro contrato similar asegurando la vida del mismo prelado.

Indudablemente por error, en el leg. 20, lib. 3.º seg. años 1635-1644, con fecha 18 marzo 1639, aparece protocolizado otro contrato de seguro de vida del citado obispo de Elna Francisco López de Mendoza.

119

1630, julio 9.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL ARCHIVERO REAL JUAN MIGUEL BELTRÁN

«Die martis VIII. julii MDCXXX.

Lo noble don Joseph Despalau y de Relat, cavaller en Barcelona populat, de una part, y los aseguradors devall escrits, de part altra, han pactat y concordat que si Joan Miquel Beltrán, archiver de sa magestad, en la present ciutat de Barcelona populat, dins spay o temps de hun any, comptador del dia present a las onze horas antes de mig dia, moria axi de mort natural y corporal, com accidental, en qualsevol part del mon, que en tal cars, dins quinse dies aprés que nova certa serà en la present ciutat de la tal mort, los dits y devall scrits aseguradors hajen de donar y pagar, segons que de y ab lo present per firma y solemne stipulatió del jurament devall scrit roborat, prometen y se obligan en donar y pagar al dit don Joseph Despalau e o qui son poder tindrà, las quantitats per ells y quiscú d'ells respective debaix asegurades, volent y expressament consentint los dits y devall scrits aseguradors, que lo dit Juseph Despalau no sia tingut ni obligat en donar ni mostrar cauthela ni claricia alguna del deute o interés que te en la persona de Joan Miquel Beltran, archiver, de sa plana y simple paraula e o de son simple jurament, ningun altre género de proves demanat o request, lo qual jurament, los dits y devall scrits aseguradors de present li deferexen, no obstant qualsevól lley tal dilatió prohibint.

Ni tampoch sia obligat dit don Joseph Despalau, en donar cessió als dits y devall scrits aseguradors, vers e contra la heretat y bens del dit Joan Miquel Beltran, així que sabuda nova certa de la tal mort y pasat lo dit termini de dits quinse dies, no puguen los dits y devall scrits aseguradors oposar exceptió alguna, sinò sols de paga, la qual encontinent que serà oposada, se haja de amostrar per àpoches o altres legítimas provas e totas otras exceptions remogudas.

Lo qual pagament faran y fer prometen los dits y debaix scrits aseguradors, sens dilatió alguna...

Testes: Honofrius Aquiles, curritor auris et Petrus Ferrer, scriptor Barchinone.

A raó de vuyt per cent

Benet Ginebreda, mercader, firma per cent lliuras, àpoch de vuyt lliuras rebudas de comptants C. lliures

Honofre Aquiles, corredor de orella, firma per sinquant lliuras, àpoch de quatra lliuras rebudas de comptants L. lliures».

AHPB. Epifanio Terés, leg. 3, lib. 1.º seg. años 1629-33.

120

1636, mayo 21.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LOS NEGOCIANTES JOSÉ OLIVER Y RAFAEL
COROMINAS

«Dicto die .XXI. may anno predicto M.DC.XXXVI.

Las personas y asseguradors devall scrits, per la quantitat devall mencionada y per pacte entre ells convingut, de una part, e Joseph Oliver, negociant, y Rafel Corominas, també negociant habitant en Barcelona, de la part altra, convenan y en bona fe prometan als dits Joseph Oliver y Rafel Corominas, que vuy dia present stan sans y bons, moriran o algu d'ells morirà de mort natural o accidental, axí que la llur ànima sia separada de llur còs, del dia present a sis mesos pròxims venidors inclusive, en lo dit cas que algú d'ells morís o tots dos morissan, pagaran la quantitat devall mencionada al hereu de cada hu d'ells, la meytat de la present seguretad, ço és, que si dit Corominas morís, pagaran la meytat de la present seguretad als hereus de dit Corominas; y si dit Oliver morís, pagaran la meytat de la present seguretad als hereus de dit Oliver, dins deu dies après que serà seguida la mort d'ells o de quiscú d'ells (lo que Déu no vulla), sens dilatió alguna...

A raó 8 lliures per 100 lliures

Testes: Ludovicus Daymar et Hieronimus Queralt, scriptores Barchinone.

Joan Planas, parayre, ciutadà de Barcelona, per sexanta lliuras, ferma àpoch de duas lliuras, vuyt sous comptants LX. lliures».

AHPB. Jaime Torres, leg. 12, lib. seg. años 1634-39.

121

1637, enero 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY MIGUEL TORRELLES Y SENTMENAT,
COMENDADOR DE BARCELONA

«Die martis .XIII. mensis januarii anno a Nativitate Domini MDC.
.XXXVII.

Antoni Roig, parayre, ciutadà de Barcelona, de una part; y los asseguradors davall scrits, de la part altra, han pactat y concordat entre ells:

Que si lo illustre frà don Miquel Torrellas y Santmanat, comenador de Barcelona, dins spay o termini de sis messos pròxims y del dia present en avant comptadors, morra, axí de mort natural com accidental, stant emperò en terra com en mar, o altrament, que en tal cas dins quinze dies après que nova certa serà en la present ciutat de la tal mort, los dits y debaix scrits asseguradors haian de donar y pagar, segons que de present per firma, vàlida y solemne stipulatió, de jurament debaix servit roborada, prometen y se obligan donar y pagar al dit Antoni Roig las quantitats per ells y quicú de ells respective debaix assegurades, axí que sabuda nova certa de la tal mort y passat dit termini de dits quinze dias, no puguen los dits debaix scrits asseguradors oposar exceptió alguna, sinò sols de pagar, la qual encontinent que serà oposada, se haja de mostrar per èpochas y altres legitimes cauthelas a totes altres exceptions remogudas, lo qual pagament fan y fer entenen los dits abaix scrits asseguradors sens dilatió alguna, ab restitutió de totes missions y despeses, ab obligació de llurs bens y de qualsevol de ells assoles per les quantitats per ells y qualsevol de ells respective assegurades y no en més...

Testes sunt: Jacobus Mijavilla et Franciscus Serra, scriptores Barcinone.

Se fa la present asseguratat a raó deu per cen 10 lliures per cent

Lo illustre frà don Pau de Ager, recibidor, firma èpochas de sis lliures y sinch sous, rebudas de comptants per

C .XXV. lliures

Pere Brocà, firma èpochas de sis lliures, y sinch sous, rebudas de comptants

C .XXV. lliures».

AHPB. Miguel Mora, leg. 18 lib. seguros años 1637-1648, f. 1.

122

1637, febrero 3.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE PABLO MARTÍ, PÁRROCO DE SANT CELONI, EN GARANTÍA DE CAMBIO

«Die .III. mensis februarii anno a Nativitate Domini MDCXXXVII.

Las personas avall scrites, quiscuna per la quantitat avall mencionada, convenen y en bona fe prometen al senyor Bernardí Granollachs, donsell, que si lo reverent mossèn Pau Martí, rector de Sant Saloni, dins spay de sis mesos, comptadors del dia present, morra, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort, natural, causal o accidental o de altre qualsevol cars cogitat o incogitat, axi que la ànima se separe del còs de dit senyor rector Pau Martí, donaran y pagaran y donar y pagar prometen al senyor Bernardí Granollachs, la quantitat per quiscú d'ells baix mencionada, dins quinze dies après que dita mort los serà estada intimada y notificada.

E les dites coses attendrer y cumplir prometen sens dilació alguna, sots obligació de llurs bens a soles y ab jurament llargament.

E per pacte volent que morint dit rector en dit spay, sie extínt un

cambi de cent lliures que ha dexat dit Granollachs al dit rector per medi de Francesch Prats, corredor de orella.

Testes sunt: Franciscus Guardia et Jacobus Sayos, scriptores Barchinone .

A raó 8 per 100 lo any

Primo, lo dit senyor Bernardi Granollachs, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants per spay de sis mesos

C. lliures».

AHPB. Juan Salines, leg. 15, lib. 2.º seg. años 1636-1640.

123

1638, mayo 7.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN DE ERILL Y DE ORCAU, EN GARANTÍA DE UN CAMBIO. PAGO DEL RIESGO

«Die .VII. mensis may anno a Nativitate Domini M.DC.XXXVIII.

Las personas avall scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y prometen y en bona fe prometen al honorable Antoni Roig, parayre, lo qual és sotascrita del noble don Joan de Eril y de Orcau, a Joan Batista Sabater, en aquell cambi de quantitat 500 lliures, per medi de Joan Galí, corredor de orella.

Que si lo dit noble don Joan, dins spay de un any, comptador del dia present en avant morra (lo que Déu no vulle) de qualsevol mort natural, casual o accidental, o de altra qualsevol cars cogitat o incogitat, axí que la ànima se separe del còs del dit noble don Joan de Eril y Orcau, donaran y pagaran, y donar y pagar prometan al dit Antoni Roig, la quantitat per quiscú d'ells baix mensionada, dins quinse dies après que dita mort los serà estada intimada y notificada.

E les dites attendrer y cumplir prometen sens dilació alguna, sots obligació de llurs bens a soles y ab jurament llargament.

Testes sunt: Raphael Guillau, botigerius telarum, civis; et Joannes Antonius Vilafrancha, scriptor Barchinone.

A raó 8 per 100 lo any

Primo, lo senyor Joan Batista Sabater, mercader, per trescentes lliures ferma àpocha de vint y quatre lliures, rebudes comptants

CCC. lliures

Item, don Godofré Girón y de Robolledo, per cent lliures, ferma àpocha de vuyt lliures rebudes comptants

C. lliures

Item, Pere Monclar, mercader, per cent lliures, ferma àpocha de vuyt lliures rebudes comptants

C. lliures

A 17 de novembre 1638, rebè dit Antoni Roig de Joan Batista Sabater, dites 300 lliures per lo Banch de la ciutat, per [e]sserse mort dit don Joan de Erill.

AHBP. Joan Salines, leg. 15, lib. 2.º seg. años 1636-40.

1639, octubre 12.

CONTRATOS DE SEGUROS DE VIDA DEL MERCADER ELOY PLANES. CESIÓN DEL DERECHO POR PARTE DE UN ASEGURADOR

«Die .XII. octobris anno a Nativitate Domini M.DC.XXXVIII.

Las personas avall scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al honorable Onoffre Massanes, mercader:

Que si lo honorable Aloy Planes, mercader, que vuy dia present se troba bo en la Camp de Salses, del comptat de Rosselló, per temps de sis mesos, comptadors del dia present en avant, morrá, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, casual o accidental o altre qualsevol cars cogitat o incogitat, axí que la ànima se separe del cors del dit Aloy Planes, donaran y pagaran al dit Onoffre Massanes, la quantitat per quiscú d'ells baix mencionada, dins quinze dies après que dita mort los serà estada notificada.

Fiat ut in aliis etc.

E per pacte no vol lo dit assegurat, en cars de mort de dit Planes, ser tingut ni obligat en mostrar crèdit algun altre género de averiguatió.

Testes sunt: Jacobus Sayos et Bernardus Mascort, scriptores Barcinone.

A raó 8 per 100 lo any

Primo, lo dit Onofre Massanes, per cent lliures, firma àpocha de quatre lliures rebudes comptants, per dit temps de sis mesos C. lliures

Item, Pere Pau Marquet, botiguer de telas, per sinquant lliures ferma àpocha de dues lliures, rebudes comptants, per dit temps de sis mesos L. lliures

Item, Joan Mya, argenter, per sinquant lliures, ferma àpocha de dues lliures, rebudes comptants per dit temps de sis mesos L. lliures

Item, Climent Galceran, mercader, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants, per dit temps de sis mesos C. lliures

Item, Massià Melich, ciutadà, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants, per dit temps de sis mesos C. lliures

Item, lo doctor Francesch Rovira, prevere, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures rebudes comptants per dit temps de sis mesos C. lliures

Item, mossèn Joan Doménech, prebere, beneficiat en Sant Pere, per cent lliures, ferma àpocha de quatre lliures, rebudes comptants, per dit temps de sis mesos C. lliures.

Die XXII. predictorum.

Onoffre Massanes, mercader, feu y ferma acte de regonèxensa y

agnitió de bona fe ha Jaume Fontanilles, de la precedent seguretats de vida de Aloy Planes confessant que aquella specta al dit Jaume Fontanilles y no ha dit Massanes, no obstant que sie stipulada en son nom, per ser la real veritat que lo crédit és de dit Jaume Fontanilles y no de dit Massanes, y lo preu dels dinés de dita seguretats ha pagats de dinés de dit Jaume Fontanilles, y axi regonexentli bona fe, li cedeix tots sos drets, en virtut dels quals puga dit Jaume Fontanilles venint lo cas de mort de dit Planes, recuperar las quantitats de dites persones asseguradors, y de la rebuda fermar qualsevols àpochas, dient y intimant ha dits asseguradors que les quantitats per ells y quiscú d'ells sobre assegurades paguen en cars de mort de dit Planes a dit Jaume Fontanilles, ab promesa de tenir per ferma y agradable y ab jurament llargament.

Testes sunt: Jacobus Sayos et Bernardus Marcort, scriptores Barchinone».

AHPB. Juan Salines, leg. 15, lib. 2.º seg. años 1636-40.

125

1639, noviembre 24.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR MIGUEL RIAMBAU.

«Dicto die .XXIII. mensis novembris .anno a Nativitate Domini M.DC.XXXVIII.

Las personas havall [escritas], quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al honorable Joan Baptista Sabater, mercader, ciutedà de Barcelona:

Que si lo doctor Miquel Riambau, de Ivissa, dins spay de tres mesos, comptadors del dia de demà que serà lo die de sancta Catherina màrtir, en havant, morra, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, casual o accidental, o altre qualsevol cars cogitat o incogitat, axi que la ànima se separe del còs del dit doctor Miquel Riambau, donaran y pagaran, y donar y pagar prometen al dit honorable Joan Baptista Sabater, la quantitat per quiscú d'ells baix mencionada, dins quinze dies après que dita mort los serà estada intimada y notificada.

E és estat pactat entre dits assegurat y los asseguradors havall scrits, que si acàrs lo dit doctor Miquel Riambau, lo dit dia de damà, que comensarà a còrrer la present seguretats estava malalt, en tal cars los asseguradors havall scrits, no tinguen obligatió sino de restituir lo preu de dita seguretats.

E las ditas cosas attendrer y cumplir prometten...

Testes sunt: Jacobus Sayos et Bernardus Mascort, scriptores Barchinone.

A raó 8 per 100

Primo, Francesc Mari, ciutedà honrrat de Barcelona, per setanta sinch lliures, ferma àpochas de una lliura y deu sous, rebudes comptants

LXXV. lliures

Item, Pere Pau Marquet, botiguer de teles, per setanta sinch lliures, ferma àpocha de una lliura y deu sous, rebudas comptants

LXXV. lliures».

AHPB. Juan Salines, leg 15, lib. 2.º seg. años 1636-40.

126

1641, junio 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LORENZO FÁBREGAS, DROGUERO,
EN GARANTÍA DE CONSIGNACIÓN DE VIOLARIO

«Die sabbti .VIII. mensis junii anno a Nativitate Domini MDC.XXXXI.

Las personas devall scritas per firma, vàlida y solempne sitipulatió y en virtud del jurament per ells devall prestador, convenen y en bona fe prometen al magnfich senyor Pau Amat, cavaller, major de dias, en Barcelona populat:

Que si dins lo spay de tres mesos y vint y tres dias, comptadors del dia present en avant, y finiran per tot lo primer dia de octubre pròxim vinent inclusivè, lo senyor Lorens Fàbregas, droguer, ciutadà de Barcelona, morirà de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu còs, en tal cas, convenen y en bona fe prometen que per quínse dias aprés que serà sabuda nova certa de la tal mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometan las quantitas per ells e per quiscu de ells devall asseguradas, les quals li cediran en satisfactió de concemplant quantitat que lo dit Fàbregues li deu per las rahons contengudes ab un acte de consignatió per dit Lorens Fàbregues a dit senyor Pau Amat, feta en poder de Francesch Lentisclà notari de Barcelona, devall scrit, lo dia present, salvo lo risch y perill de las vidas donadas en lo acte del violari en dita consignatió mentionat, perquè en cas que aquellas morissen antes de finir lo dit temps de tres mesos y vint y tres dias, las personas devall scritas, hajen de donar y pagar la devall scrita quantitat als hereus de dit Lorens Fàbregues, treta primer la prorrata que fins lo dia del òbit de ditas vidas se deurà per raó de dit violari, la qual se dega pagar a dit senyor Amat.

Y açó prometen sens dilació alguna.

Fiat ut in aliis securitatibus vite de verbo ad verbum.

Testes: Joannes Moradell, negotiator, civis et Petrus Trelles, scriptor Barchinone habitator.

A raó 8 per 100 lo any

Lo dit Pau Amat ferma per sinquanta sinch lliures apoca de duas lliuras, sis sous y vuy diners, rebudes de comptants

LV. lliures».

AHPB. Francisco Lentisclà leg. 12, lib. 1.º seg. años 1639-1642.

1643, junio 3

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JAIME PEREDALTES, PÁRROCO ELECTO DE SAN
SALVADOR DE BREDÀ, EN GARANTÍA DE CAMBIO. NOTA DE RESCISIÓN
Y RESTITUCIÓN DE LA PRIMA

«Die mercurii .III. mensis junii anno a Nativitate Domini MDC.
XXXXIIII.

Las personas devall scritas per ferma, vàlida y solemne stipulatió y en virtud del jurament devall prestador, convenen y en bona fe prometen al magnífich senyor Pau Amat, cavaller, major de dias:

Que si dins lo spay de un any del dia present en avant comptador, lo reverent Jaume Peredaltés, prevere, elet en réctor de la parrochial isglésia de Sant Salva do de Abreda, bisbat de Gerona, morirà de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu còs, en tal cas, convenen y en bona fe prometen que quinse dias après serà sabuda nova certa de la tal mort, li donaran y pagaran y donar y pagar prometen las quantitats per ells y per quiscú d'ells devall asseguradas, las quals li cediran en satisfacció de concemplant quantitat per lo senyor Pau Amat al dit reverent Jaume Peredaltés dexadas a cambi lo dia present, per medi de Sagimon Brotons, corredor de orella, sens dilatio alguna.

Fiat ut in aliis securitatibus vite de verbo ad verbum.

Testes Hieronymus Oms, sartor, civis et Petrus Trelles, scriptor Barchinone habitator.

A raó 8 per 100 lo any.

Lo dit Pau Amat ferma per quaranta lliures, quinse sous, àpoca de trenta sinch lliures, sinch sous y sis diners, rebuts de comptants

CCCC.XXXX. lliures XV. sous.

A 26 de juni de 1643, ha restituit dit senyor Amat per dit senyor Peredaltés del preu de dita seguretad trenta dos lliures, deu sous, axi que resta dit senyor Amat desobligat.

AHPB. Francisco Lentisclà, leg. 12, lib. 2.º seg. años 1642-1644.

1644, julio 4.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE MÍCR MAGÍN POSO, EN GARANTÍA
DE LUICIÓN DE VIOLARIO

«Die lune .IIII. mensis julii anno a Nativitate Domini M.DC.
XXXXIIII.

Las personas devall scritas per ferma, vàlida y solemne stipulatió, y en virtud del jurament devall prestador, convenen y en bona fe prometen a sor Maria Teresa Berardo, monja del monestir de santa Maria Magdalena, de Barcelona:

Que si dins lo spay de un any, del dia present en avant comptador,

lo doctor micer Magí Poso, morirà de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu còs, en tal cas, convenen y en bona fe prometen que quinze dias après serà sabuda nova certa de la tal mort, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dita sor Maria Teresa Berardo, si les hores viurà, y si no viurà a sor Maria Berardo, monja del monestir de las Hierònymas y als llurs successors, las quantitats per ells y per quiscú d'ells devall asseguradas, las quals li cediran en satisfacció de concemplant quantitat que lo dit doctor micer Magí Poso li ha de donar y pagar, ço és, sexanta tres lliures per lluhitió y quitament de un violari de preu [de] concemplants sexanta y tres lliures y pentió annua [de] nou lliures, per lo dit senyor micer Magí Poso a dita sor Maria Teresa Berardo, durant sa vida natural, y seguit son òbit a dita sor Maria Berardo, venut y creat, ab acte rebut en poder del notari devall scrit en dias passats. Y les restants nou lliures per la pentió de dit violari que aleshores serà deguda, salvo lo risch y perill de las vidas donadas en lo acte de dit violari, perquè en cas que aquellas morissen ans de finir lo dit temps de un any, las personas devall scrites, hagen de donar y pagar la devall scrita quantitat als hereus de dit doctor micer Magí Poso, treta primer la porrata, que fins lo dia del òbit de las ditas vidas se deurà per rahó de dit violari, lo qual porrata se hage de pagar als hereus de ditas senyoras monjas.

Yaço prometten...

Testes: Jaccynthus Borrás et Josephus Casasses, scriptores Barchinone habitatores.

A raó 8 per 100 lo any

Balthazar Aymerich, negociant, ferma per setanta dos lliures, àpoca de sinch lliures, quinze sous rebudas comptants

L.XXIII. lliures».

AHPB. Francisco Lentisclà, leg. 12, lib. 3.º seguros años 1644-45.

129

1644, septiembre 1.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LUISA BELTRÁN Y DE GUIMERÁ, RELIGIOSA JERÓNIMA, EN GARANTÍA DE CONSIGNACIÓN

«Die jovis prima mesis septembris anno M.DC.XXXXIII.

Los asseguradors avall escrits, quiscú per la quantitat que avall se descriurà, per firma, vàlida y solemne stipulació, convenen y prometen a Magí Bertrán, ciutedà de Barcelona:

Que si la senyora Luiza Bertran y de Guimerà, religiosa profesada del monestir de les Gerònimes de la present ciutat, la qual al present està sana y bona en dit monestir, morirà, lo que Déu no vulle, de assi al primer die del mes de maig pròxim vinent, de mort natural, casual o accidental o altrament, axí que la ànima se li separe del còs, en tal cas, donaran y pagaran y donar y pagar prometen a dit Magí Bertran y als seus, en la present ciutat de Barcelona, dins quinze dies après que dita

mort los serà intimada y notificada, quiscú la quantitat en que avall se sotscriurà, sens dilació alguna...

E és pactat entre lo dit Magí Bertran y los asseguradors avall escrits, que si acas la dita sor Luiza Bertran y de Guimerà, morirà (lo que Déu no vulle) de assí al dit die primer de maig pròxim vinent, que lo dit Magí Bertran ni los seus no tingan obligació de haver mostrar tenir crèdit ni interés algú ab dita sor Luyza Bertran y de Guimerà, sinò que los dits y avall escrits asseguradors li hagen de pagar...

Las quals quantitat o quantitas avall escrites, en tal cas cedescan al dit Magí Bertran, en paga y satisfacció de consemblant quantitat de diner que dit Magí Bertran està obligat a pagar a Gaspar Roig, manyà, ciutedà de Barcelona, per compte de dita sor Luiza Bertran y de Guimerà, y en virtut de consignació feta per ella a dit Gaspar Roig e sobres (?) de dit Magí Bertran, ab altre acte en poder del notari avall escrit, lo die de ahir per les rahons en ella contengudes.

Testes sunt, reverendus Alonsius Vila, presbiter in sede Barchinone beneficiatus, et Josephus Seguer, curritor auris, civis Barchinone.

A raó 8 per 100

Lo mateix Magí Bertran, ferma per quaranta una lliura y apoca de duas lliuras comptants

XXXXI. lliures.»

AHPB. Juan Serra, leg. 9, lib. seg. años 1639-46.

130

1646, julio 4.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE GASPAR FALGUERA, DROGUERO, EN
GARANTÍA DEL PAGO DE MERCANCIAS

«Die mercurii .IIII. mensis julii anno a Nativitate Domini
M.DC.XXXXVI.

Las personas avall scritas per ferma, vàlida y solempne stipulatió y en virtut del jurament devall prestador, convenen y en bona fe prometen al senyor Antoni Viral, negociant, ciutedà de Barcelona.

Que si dins lo spay de sis mesos, comptadors del dia present, de les onze horas de la matinada en avant, Gaspar Falguera, droguer, ciutedà de dita ciutat, morirà de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sie seperada del seu cors, en tal cas dins quinze dies après que serà sabuda nova certa de tal mort, li donaran y pagaran y donar y pagar prometen les quantitats per ells y quiscú de ells devall asseguradas, las quals li sediran en descàrrech de aquelles quatre centes y trenta lliures que lo dit Gaspar Falguera ha de donar y pagar a dit Antoni Vidal, per valor de mercaderies, que dit Falguera a comprades, hagudes y rebudes de dit Vidal, com apar ab un albarà.

Y assó prometen...

Testes: Onofrius Castells, juvenis botigerius telarum; Gabriel Malet et Bernardus Lentiscla, scriptores Barchinone.

A raó 7 1/2 per 100

Primo, Joan Mitjà, argenter, ferma per cent lliures, àpochà de tres lliures, quinse sous, rebudes comptants C. lliures
 Pere Monclar, mercader, ferma per cent lliures, àpochà de tres lliures, quinse sous, rebudes comptants C. lliures
 Francesc Fitor, notari de Barcelona, ferma per cinquanta lliures, àpochà de trenta set sous y mitx, rebuts comptants L. lliures
 Francesc Company, passamaner, ferma per cinquanta lliures, àpochà de trenta set sous y mitx, rebuts comptants L. lliures.»
 AHPB. Francisco Lentisclà, leg. 13, lib. 6.º seguros año 1646.

131

1646, agosto 11.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE PEDRO DONADÉU, MAESTRO DE CASAS, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE VIOLARIO

«Die XI. mensis augusti anno a Nativitate Domini M.DC.XXXXVI.

Les persones avall scrites, per ferma, vàlida y solemne stipulatió, y en virtut del jurament abaix prestador, convenen y en bona fe prometen a Miquel Joan Massana mercader:

Que si dins lo spay de dos anys y nou mesos, comptadors de sis del corrent mes de agost en avant, Pere Donadeu, mestre de cases, ciutedà de Barcelona, morirà de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sie separada de son cors, en tal cars, ans quinse dias que serà sabuda nova certa de la tal mort, li donaran y pagaran y donar y pagar prometen, les quantitats per ells y quiscú de ells avall assegurades, les quals les deran en satisfacció de conssemblant quantitat que lo dit Pere Donadeu li ha de donar y pagar, ço és, cent quinse lliures, deu sous per lluitió y quitament de un violari de pentió de setze lliures deus sous, per dit Donadeu a dit Miquel Joan Massana venut y creat en poder de Francesch Lentisclà, notari de Barcelona, baix scrit, a nou del corrent mes de agost, y sinch lliures en descàrech de pentions de dit violari.

Y assó prometen sens dilatió alguna.

Fiat ut in aliis securitatibus vite de verbo ad verbum.

Testes. Antonius Venrranes, hostalerius, termini ville Sabadelli, diocesis Barchinone et Bernardus Lentiscla, scriptor Barchinone.

A raó 10 per 100 lo any

Lo dit Miquel Joan Massana, ferma per cent vint lliures, àpochà de trenta tres lliures, rebudes comptants CXX. lliures».

AHPB. Francisco Lentisclà, leg. 13, lib. 6.º seguros año 1646.

132

1653, marzo 6.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE PABLO ARGELEGET, VICARIO PERPETUO DE LA PARROQUIA DE CALDES DE MONTBUY, EN GARANTÍA DE PAGO DE CAMBIO. NOTA DE CANCELACIÓN.

«Die jovis. VI mensis marcii anno a Nativitate Domini M.DC.LIII.

Las personas devall escritas, per firma, vàlida y solemne stipulatió y en

virtut del iurament devall prestador, convenen y en bona fe prometen a Miquel Joan Massana, mercader, ciutadà de Barcelona:

Que si dins lo spay de un any, de sinch del corrent mes de mars en avant comptador, lo reverent mossèn Pau Argeleguet, prevere, vicari perpétuo de la isglesia parochial de la vila de Caldes de Montbuy, morirà de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia separada del seu cors, en tal cars, convenen y en bona fe prometen que quinze dias après serà sabuda nova certa de la tal mort, li donaran y pagaran y donar y pagar prometen las quantitats per ells y per quiscú d'ells devall asseguradas, las quals li cediran en paga y satisfacció de concemblant quantitat per lo dit Miquel Joan Massana dexada a cambi a dit reverent mossèn Pau Argelaguet, y a Pere Brunés y Argelaguet, jove adroguer, germans, ab fermanças de Gabriel Brunés, parayre, Joan Brunés y Valls, pagés de dita vila, Gabriel Mora, adroguer y Jaume Monfages, candaler de cera de Barcelona, per medi de Joan Castanyer, adroguer, sens dilatió alguna... ..

Testes: magnificus Honophrius Vila, utriusque iuris doctor civis Barchinone, Josephus Narberas, scriptor Barchinone.

A raó 8 per 100 lo any

Honofre Icart, botiguer de telas, firma per dos milia cent lliuras àpoca de cent sexanta vuyt liuras rebudas comptants

IIM. C. lliures

* A 24 de abril 1653 lo present acte de seguretat, de voluntat de dit reverent Pau Argeleguet y Miquel Joan Massana, fonch cancellat, attés dit Massana és estat satisfet en dit cambi, com apar ab àpoca rebuda en mon poder dit dia.

Axi mateix desobligaren a dit Onofre Icart de dita seguretat, confessant dit mossèn Argeleguet star satisfet de dit Icart del preu de dita seguretat del restant temps.

Presens per testimonis: Joseph Matheu, parayre y Joseph Narberes, scrivent*».

AHPB. Francisco Lentisclà, leg. 15, lib. 15 seg. años 1652-1656.

1663, marzo 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE MIGUEL VILARDELL, ARCEDIANO MAYOR DE LA SEO DE ELENA, EN GARANTÍA DE LUCIÓN DE CAMBIO

«Die 8 martii 1663.

La persona avall scrita, per la quantitat baix mencionada, convé y en bona fe promet al magnífich Hiacinto Ham, cavaller de la vida de Perpinyà, vuy habitant en Barcelona y al honorable Francesc Calvaria, botiguer de telas:

Que si lo reverent Miquel Vilardell, prebere, ardiaca major y canonge de la seu de Elna, del Regne [de Fransa] dins spay de un any, comptador del dia present en avant, estant sa y bo y no altrament, morirà, ço que Déu no vulle de qualsevol mort natural causal o accidental, o de altra qual-

sevol cars cogitat o incogitat, axí que la ànima se separe del cors de dit senyor ardiaca, donarà y pagarà als dits Jacinto Ham y Francesco Calveria, la quantitat avall mencionada, la qual quantitat hage de servir, venit lo dit cars, per la lluitió y quitatió de aquell cambi de quantitat cent dobles de or effectivas que lo dit senyor ardiaca y canonge, com ha principal, y los dits Hiacinto Ham y [Francesc] Calveria, com a sotascrita, han manlevat lo die de vint y tres de desembre de mil sis cent sexenta hu, del infrascrit y Jaume Cortada, per medi a Jaume Llobateras, corredor de orella, com apar ab àpoca rebuda dit dia de vint y tres de zembre 1661, en poder del notari avall escrit, la qual quantitat hage de pagar dins quinze die aprés que dita mort serà estada intimada.

Testes sunt: Jonnes Coll et Jacobus Llauder, scriptores Barchinone.

A raó 8 per 100 lo any

Primo, lo senyor Jaume Cortada, cavaller 100 dobles».

AHPB. Jaime Sayós (mayor) leg. 17, lib. seg. años 1663-68.

134

1664, enero 25.

CONTRATO DE SEGUROS DE VIDA DE MIGUEL MORA, PÁRROCO DE SANTA MARÍA DE LAVID. NOTA DE PRÓRROGA.

«Dicto die [25 enero 1664].

La persona y assegurator avall escrit, per la quantitat avall escrita, convé y en bona fe promet al reverent Miquel Mora, prévere y rector de la iglesia parrochial de santa Maria de Lavid, bisbat de Barcelona, present, que si dit Miquel Mora, de edat de sinquanta anys, lo qual vuy està sa y bo, dins lo espay de un any, que comensarà a córrer lo dia present, y finirà a 24 de janer 1665, morirà de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia deceperada del seu cos, lo que Déu no vulla, donarà y pagarà a dit Miquel Mora e o son hereu y successor, la quantitat avall escrita, dins tres mesos aprés que li serà intimada la mort de dit Miquel Mora.

E per attendrer y complir les dites coses...

A raó de 8 per cent lo any

Joan Portioles, adroguer de Barcelona, firma per
quoranta dobles de or

XXXX. dobles

Y ferma àpoca de tres dobles en or, dotse sous y onse de plata, de comptants, en presentia de notari y testimonis.

Testes sunt: illustris et admodum reverendus dominus Franciscus Maymó, canonicus sedis Barchinone; et honorabilis Isidorus Puig, curritor auris, civis Barcone.

*Die jovis 29 januarii 1665.

La present seguretad s'és alargada o porrogada per tres mesos comensant a 25 del corrent.

Por [cioles] ha firmat àpoca.

Testimonis Francisco Torres, notari públich de Barcelona y Miquel Fontcuberta, notari real.

AHPB. Matias Marsal, leg. 1, man. años 1664-1665 f. 18 v.º.

135

1664, marzo 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ANDRÉS GIRONELLA.

«Dicto die [8 marzo 1664].

La persona y assegurador avall escrit per la quantitat avall escrita, convé y en bona fe promet al reveren Andréu Gironella y Pelegrí, preverere residint en Barcelona, present, que si dit Andréu Gironella, de edat de vint y sis ays, lo qual vuy està sa y bo, dins lo espay de un any, que comensarà a córrer lo dia present y finirà a 2 de marts 1665, morira de mort natural o accidental, de tal manera que la sua ànima sia deceperada del seu còs, lo que Déu no vulla, donarà y pagarà a dit Gironella e o a son hereu y sucesor, la quantitat avall escrita, dins tres mesos après que li serà intimada la mort de dit Gironella.

E per attendrer y cumplir...

A raó de 8 per cent lo any

Francesch Torrens, sastre de Barcelona, firma per cinquanta dobles

L. dobles.

Y firma àpoca de quatre dobles en or en specia y effectivas, rebudas de comptants en presència de notari y testimonis.

Testes sunt: magnificus Gaspar Sabater, civis honoratus Barcinone, et honorabilis Joannes Portioles, aromataris, civis Barcionne.

AHPB. Matias Marsal, leg. 1, man. 2 años 1664-1665, f. 36 v.º.

136

1664, mayo 29.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL PRESBITERO FRANCISCO SALA,
EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CAMBIO

«Die. XXVIII. mensis may, hora quasi tertia post meridiem 1664.

Las personas devall scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen a Pere Sala, sastre de la vila de sancta Maria de Palau Tordera, bisbat de Barcelona:

Que si lo reverent Francesch Sala, prebere residint en la iglesia cathedral de la present ciutat, dins lo spay de sis mesos, del die y hora present en havant comptadors, morra, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, casual o accidental o de altre qualsevol cars incogitat o incogitat, axi que la ànima se separe del còs de dit senyor Sala, donaran y pagaran la quantitat baix mencionada, dins quinze dies après que dita mort los serà estada intimada y notificada, la qual quantitat en dit cars sie y hage de servir per lluytió, quitació y extinció de aquell cambi de quantitat vint y snch dobles, que lo dit reverent Francesch Sala ha manllevat de Maurici Corrons, chirurgia, ciutedà de Barcelona, per medi de

Josep Duran, corredor de orella, lo die present, consta de la àpocha en poder del notari devall scrit, dit die.

Fiat large juxta stillum notari infrascripti.

Testes sunt: Antonius Tallender, jove veler; Francisco Canal, negociat, habitant en Barcelona, y Hyacintus Sescases, scriptor Barchinone, habitatores».

A raó 8 per 100

Primo, Joseph Duran corredor de orella	12 doblas 1/2
Item, Maurici Corrons, pàrayre, ciutedà	12 doblas 1/2»
AHPB. Jaime Sayós (mayor) leg. 17, lib. seg. años 1663-68.	

137

1664, junio 30.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA EN JERÓNIMO PEXÓ, PLEBANO DE CLARÁ
EN GARANTÍA DE CAMBIOS.

«Die 30 juny 1664.

Las personas devall scritas, quiscuna, per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al discret Pere Pau Vives, mercader y notari públich de Barcelona:

Que si lo reverent Hiernòym Pexó, plebà de Clarà, bisbat de Solsona, dins lo espay de quatre mesos del dia de vint del mes de juliol pròxim vinent en avant morirà, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, causal o accidental, o de altra qualsevol cars cogitat o incogitat, axí que la ànima se separàs del cos de dit senyor Pexó, donaran y pagaran la quantitat baix mensionada, dins quinse après que dita mort los serà estada intimada y notificada; la qual quantitat en dit cars hage de servir y servesca per traurer de obligatió ha dit senyor Vives de aquellas dos sotascritas te fetas dit senyor Vives en aquells dos cambis, un de quantitat 120 doblas per dit senyor Pexó manllevat de Isabel Coll, viuda de Pere Coll, sastre, per medi de Miquel Colomer, corredor de orella; y l'altre de cent dobles manllevat de Isidro Correa, negociant.

Declarant y expressament pactant, que en cars, lo que Déu no vulle, dit senyor Poxó stigués malalt antes de comensar lo arrisch de la present seguretad que en manera alguna, dits y avall scrits asseguradors pugan restituir lo preu, si no que hagen de còrrer lo risch de dita seguretad, attés que de present s'els paga ja lo preu y dit senyor Pexó està sa y bo per la gràcia de Déu.

Fiat large juxta stilum, etc.

Testes sunt: Hiacintus Ses Cases et Joannes Coll, scriptores Barchinone habitatores.

A raó 8 per 100 lo any

Primo, Cebrià Picart, corredor de orella, reb 14 lliure, 13 sous, 4	100 dobles.
Item, Gaspar Gatilepa, botiguer de teles	25 dobles.
Item, Joan Baptista Vivers	25 dobles.
Item, Gaspar Sabater, ciudatà	20 dobles.
Item, Joachim Mascaró, adroguer y Companya	50 dobles».

AHPB. Jaime Sayós (mayor) leg. 17, lib. seg. años 1663-1668.
V. doc. 142.

138

1664, julio 3.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY JUAN MANUEL DE ESPINOSA,
ARZOBISPO DE TARRAGONA.

Dicto die [3 julio 1664].

Las personas avall scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen als nobles senyor don Ramon de Copons, cavaller en Barcelona populat y don Francisco Montserrat y Vives, també cavaller en Tarragona populat:

Que si la persona del ilustríssim y reverendíssim don fra Joan Emanuel d'Espinosa, archebisbe de Tarragona, dins lo spay de sis mesos, comptadors des del día de vint y tres del present y corrent mes de juliol, de las nou oras de la matinada en avant morirà (lo que Déu no vulle) de qualsevol mórt natural, causal o accidental o de altra qualsevol mort, axí que la ànima se separe del còs de dit ilustríssim y reverendíssim senyor archebisbe, donaran y pagaran la quantitat baix mencionada, dins quinse dias després que dita mort los serà estada notificada.

Declarant emperò que si dit ilustríssim senyor bisbe estigués malalt (lo que Déu no vulle) antes de arribar al punt y ora que comensará a córrer lo arrisch de la present seguretad, que no paguen los avall scrits asseguradors restituir lo preu de la present seguretad, sinò que hajan de córrer lo arrichs desde'l punt y ora que comensará a córrer la present seguretad.

Lo que prometen tenir, cumplir y servir, etc.

Fiat large juxta stilum notarii infrascripti.

Testes sunt: Hiacintus Sescases y Joan Coll, scrivents.

A raó de 8 per 100.

Primo, a Jaume Texidor	50 dobles
Item, a Joan Batista Vivers, botiguer de teles	25 dobles
Item, a Gaspar Gatillepa, botiguer	25 dobles
Item, a Joseph Rubió, mercader	25 dobles
Item, a Francisco Mariacantoni, negociant per Companya	50 dobles
Item, a Joan Llinás, mercader	100 dobles
Item, a Miquel Massana, ciutadà honrat	50 dobles
Item, dit Massana y Joseph Icart, per Companya	50 dobles
Item, Cebrià Picart, corredor de orella	75 dobles
Item, a Francesc Fons, ciutadà honrat	50 dobles
Item, a Joseph Rodoreda, adroguer	25 dobles
Item, a Pau Feu, botiguer de telas	25 dobles
Item, a Hierony Foraster, cavaller de Tarragona	100 dobles
Item, a Joan Renau, passamaner	25 dobles
Item, a Pere Bonadona, mercader	25 dobles
Item, a Gaspar Sabater, ciutadà honrat	25 dobles

Item, a Rafel Fayet, per Companya	25 dobles
Item, Pau Lledó, botiguer	25 dobles
Item, Pau Saques, passamaner	25 dobles
Item, Barnat Llentisclar, notari públich	25 dobles
Item, Joseph Maris, mercader, per Companya	125 dobles
Item, Rafel Guinart, cavaller	25 dobles
Item, Pau Ferrer, mercader	25 dobles
AHPB. Jaime Sayós (mayor) leg. 17, lib. seg. años 1663-68.	

139

1664, octubre 13

RENOVACIÓN DEL CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JERÓNIMO PEXÓ, PLEBANO DE CLARA, EN GARANTÍA DE CAMBIOS.

«Die 13 mensis octobris 1664.

Las personas davall scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al discret Pere Pau Vives, notari públich de Barcelona:

Que si lo reverent Hierònym Pexó, plebà de Clarà, bisbat de Solsona, dins lo espay de quatre mesos, del día de vint de noembre pròxim vinent en havant, una hora antes de finir altra seguretad te feta en poder del notari devall scrit als 30 de juny prop passat, morra (lo que Déu no vulle) de qualsevol mort natural, causal o accidental o de altre qualsevol cars cogitat o incogitat, axi que la ánima se separe del còs de dit senyor Pexó, donaran y pagaran la quantitat baix mencionada, dins quinse dies après que dita mort los serà estada intimada y notificada, la qual quantitat en dit cas, hage de servir y servesca per traurer de obligatió a dit senyor Vives, de aquellas dos sostascritas te fetas dit senyor Vives, en aquells dos cambis, un de quantitat de 120 doblas per dit senyor Pexó, manllevat de Isabel Coll, viuda de Pere Coll, sastre per medi de Miquel Colomer y lo altre de cent dobles manllevat de Isidro Coma, negociant.

Declarant y expresament pactant que en cars (lo que Déu no vulle) dit senyor Pexó estigués malalt antes de comensar lo arrisch de la present seguretad, que en manera alguna dits y avall scrits asseguradors no pugan restituir lo preu de la present seguretad, sinò que aquella hagen de córrer attés de present s'els paga lo preu de dita seguretad y dit senyor Pexó sa y bo per la gràcia de Déu.

Fiat large juxta stillum notarii infrascripti.

Testes sunt: Joannes Serradell et Hiacyntus Sescases, scriptores Barcinone habitatores.

A raó 8 per 100 lo any

Primo, Cebrià Picart, corredor de orella	100 dobles.
Item, Gaspar Gatilepa, botiguer de telas	25 dobles.
Item, Joan Baptista Vivers, botiguer de telas	25 dobles.
Item, Gaspar Sabater, ciutedà honrrat	20 dobles.
Item, Joan Des, per Companya de Joachim Mascaró, adroguer	50 dobles.
AHPB. Jaime Sayós (mayor) leg. 17, lib. seg. años 1663-68.	

1664, noviembre 22.

RENOVACIÓN DEL CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL PRESBITERO FRANCISCO SALA, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CAMBIO.

«Die. XXII. mensis novembris anno Nativitate Domini M.DC.LXIII.

Las personas devall scritas y quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen a Pere Sala, sastre de la vila de Palautordera, bisbat de Barcelona:

Que si lo reverent Francesc Sala, prebere, en la cathedral de la present ciutat de Barcelona, dins lo spay de sis mesos, del die de vint y nou del present y corrent mes, y desde'l punt y hora que fineix altra seguretad de la persona de dit Sala, feta en poder del notari devall scrit, als 29 de maig prop passat en avant comptadors, morra, (lo que Déu no vulle) de qualsevol mort natural, causal o accidental, o de altre qualsevol cars cogitat o incogitat, axí que la ànima se separe del còs del dit reverent Francesch Sala, donaran y pagaran la quantitat baix mencionada, dins quinze dies après que dita mort los serà estada intimada y notificada (dita mort) la qual quantitat en dit cars, sie y hage de servir per lluytió, quitació y extinció de aquell cambi de quantitat vint y sinch dobles, que lo dit reverent Francesch Sala, ha manlevat de Maurici Corrons, chirurgia ciutedà de Barcelona, per medi de Joseph Durán, corredor de orella, ciutedà de Barcelona, dit die de 29 de maig 1664, consta de la àpocha en poder del notari devall scrit.

Declarant y expressament pactant que en cars (lo que Déu no vulla) dit reverent Francesch Sala, estigués malalt antes de comensar lo arrich de dita seguretad, que en manera alguna dits asseguradors pugan restituir lo preu de la present seguretad, sinò que aquella hagen correr attes de present se paga lo preu de la dita seguretad y dit reverent Francesch Sala, està bo, per la gràtia de Déu.

Fiat large juxta stillum notarii infrascripti.

Testes sunt: Joannes Serradell et Hiacyntus Sescases, scriptores Barchinone.

Primo, dit Magí Corrons, joven chirurgia 25 dobles».

AHPB. Jaime Sayós (mayor) leg. 17, lib. seg. años 1663-68.

1664, diciembre 20.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE BERNARDO MAYNER, VICARIO PERPETUO DE LA PARROQUIA DE SANT BOY DE LLOBREGAT.

«Dicto die [20 diciembre 1664], hora septima post meridiem.

Lo asegurador avall scrit, per la quantitat que avall se sotascrirà, per ferma, vàlida y solemne stipulatió, convé y en bona fe promet al magnífich mícer Juan Carbonell, doctor en drets, ciutedà de Barcelona, present, que si lo reverent Bernat Mayner, prevere en Sacra Teologia

doctor, novament provehit de la vicaria perpètua de la parroquial iglesia de sanct Baldiri de Llobregat, del bisbat de Barcelona (èssent emperò en lo dia y hora presents viu) morirà, lo que Déu no vulla, dins sis mesos pròxims y del die y hora presents en avant comptadors, de mort natural, causal o accidental o altrament, axí que la ànima se li desepare del còs, estant y anant, en lo dit temps, per y en qualsevols parts del mon, axí per terra com per mar y aygua dolça, en qualsevol de dits casos, encara que incogitats, donarà y pagarà, y donar y pagar promet al dit doctor mícer Joan Carbonell y als seus, dins la present ciutat de Barcelona, y dins quinze dies après de dita mort li serà notificada, la quantitat que avall se sotascrirà sens dilatió...

És pactat, entre lo dit doctor mícer Juan Carbonell, y lo assegurador avall escrit, que sempre y quant lo sobredit doctor Bernat Mayner, durant lo sobredit termini de sis mesos morís (lo que Déu no vulla), que lo dit doctor mícer Juan Carbonell, ni altri per ell, no tinga obligació de mostrar tenir crèdit ni interés algú ab lo dit doctor Bernat Mayner, sinò que dit y avall escrit assegurador li hage de pagar la quantitat que abaix se sotascrirà, dins lo dit termini, per pacte entre los dits convingut, força de lley pactionada en si, tenint, no obstant qualsevols lleys y ordinacions, axí de Consolat com altres a les dites coses contrariants en qualsevol manera...

Testes sunt: honorabilis Josephus Mateu, lintearius, civis Barcinone, et Bartholomeus Manera, scriptor Barchinone commorans.

A raó 8 per 100

Jaume Texidor, mercader, ferma àpocha de dues dobles de or de Espanya, en specie, y sinquanta dobles de or de Espanya, també en specie, ne és assegurador, rebudes comptants

L. dobles de or.

AHPB. Vicente Gavarró (mayor) leg. 3 borr. man. año 1664.

Al siguiente día se formalizaron dos contratos de seguro de vida del presbítero Bernardo Mayner.

142

1665, marzo 14.

RENOVACIÓN DEL CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JERONIMO PEXÓ, PLEBANO DE CLARÁ, EN GARANTÍA DE CAMBIOS. REQUERIMIENTOS DE PAGO Y ABONO DEL RIESGO

«Die 14 martii 1665.

Las personas avall scritas, quiscuna per la quantitat baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al discret Pere Pau Vives, notari públic de Barcelona:

Que si lo reverent Hierònym Pexó, plebà de Clarà, bisbat de Solsona, dins lo spay de quatre mesos del die de vint del present y corrent mes de mars en havant, una hora antes de finir altra seguretat te feta en po-

der del notari devall scrit, als 13 de octubre de 1664, morra (lo que Déu no vulle) de qualsevol mort natural, causal o accidental o de altre qualsevol cars cogitat o incogitat, axi que la ànima se separe del cos de dit senyor Pexó, donaran y pagaran la quantitat baix mencionada, dins quinze dies après que dita mort los serà intimada y notificada.

La qual quantitat en dit cars hage de servir y servesca per lluir traure de obligació a dit senyor Pere Pau Vivas, de aquelles dos sotascritas te fetas dit senyor Vives en aquells dos cambis, lo un de quantitat de 120 dobles per dit senyor Pexó manllevat de la senyora Isabel Coll, viuda de Pere Coll, sastre, per medi de Miquel Colomer; y lo altre de cent dobles manllevat de Isidro Coma, negociant.

Declarant y expressament pactant que en cars, lo que Déu no vulle, dit senyor Pexó estigués malalt antes de comensar lo arrisch de la present seguretad, que en manera alguna dits y avall scrits asseguradors, no puguen restituir lo preu de dita seguretad, sinò que aquella hagen de córrer lo risch de dita seguretad, attès que de present se'ls paga lo preu de dita seguretad y dit senyor Pexó està bo y sa, per la gràcia de Nostre Senyor.

Fiat large juxta stillum nottarii infrascripti.

Testes sunt: Joannes Serradell, et Hiacyntus Sescases, scriptores Barcinone.

Primo, Sebrià Picart, corredor de orella	75 dobles
Iterum, dicti Picart per Companyia	75 dobles
Item, Caspar Gatillepa, botiguer	25 dobles
Item, Joan Baptista Vivers, botiguer	25 dobles
Item, Joseph Rodoreda, adroguer	20 dobles

Die 13 may 1665, a instància del senyor Vives, s'és intimada al dit senyor Picart, present en la scrivania. Ha respost: Lo tenia per intimat.

Dicto die intimavit Joan Baptista Vivers. Dici: Lo te per intimat.

Die 16 intimada a Rodoreda: Lo te per intimat.

Die 18 may 1665. Intimat dicto Gatillepa, presenti in scribania. Dici: Lo te per intimat.

Als 27 de juny 1665, ha cobrat lo senyor Vivers 150 dobles del senyor Picart per la pèrdia de la present seguretad.

Als 27 de juny 1665, ha cobrat dit senyor Vives del senyor Joan Baptista Vives, 25 dobles per la pèrdia de dita seguretad.

Die primo julii 1665, ha pagat dit Gaspar Gatillepa 25 dobles al senyor Vives, per lo dany de la present seguretad.

Al primer de juliol, paga dit Joseph Redoreda ha dit senyor Pere Pau Vives, dites vint dobles d'or de comptants, per ser mort dit plebà Pexó dins lo termini de la seguretad.

AHPB. Jaime Sayòs (mayor) leg. 17 lib. seg, años 1663-1668.

V. doc. 137.

1665, marzo 28.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE MIGUEL VILARDELL, ARCEDIANO MAYOR DE LA SEO DE Elna, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CAMBIO.

«Die 28 marcii 1665, hora decima matutina.

Las personas baix scritas cada una per la part baix mencionada, convenen y en bona fe prometen al honorable Francesch Calvaria, botiguer de telas, ciütedà de Barcelona:

Que si lo reverent Miquel Vilardell, prebere ardiaca major y canonge de la seu de Elna, dins lo espay de un any, del dia y hora present en avant comptadors, estant sà y bo de còs y no altrament, morirà, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, causal o accidental, o de altre qualsevol cars cogitat o incogitat, axi que la ànima se separe del còs del dit senyor ardiaca, donaran y pagaran, al dit Francesch Clavaria la quantitat avall me[n]sionada, la qual quantitat venint lo dit cars, per lluyció, quitació y extinció de aquell cambi de quantitat de cent dobles de or effectives, que lo dit senyor ardiaca, com ha principal, Hiacynto Ham y dit Francesc Calvaria, com ha sotascritas han mantllevat lo dia 23 de octubre 1662 del senyor Jaume Cortada, cavaller en Barcelona populat, per medi de Jaume Liobateras, corredor de orella, con apar de la èpocha rebuda en poder del notari avall scrit dit dia, la qual quantitat hagen de pagar quinse dies après que dita mort los serà intimada y notificada etc.

Fiat juxta stylum etc.

Testes sunt: Joannes Serradell et Hiacyntus Sescases, scriptores Barchinone habitatores.

A raó de 8 per 100

Primo, a Gaspar Gatillepa, botiguer	25 dobles
Iterum, dit Gatillepa, per compte de Sebrià Picart, corredor de orella	50 dobles
Item, Onofre Massanes, mercader	25 dobles

AHPB. Jaime Sayós (mayor), leg. 17, man. años 1663-1668.

1668, octubre 9.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE BAUDILIO MELCIOR, PÁRROCO DE SANT JULIÀ DE ALTURA, EN GARANTÍA DE PAGO DE CAMBIO.

Dicto die [9 octubre 1668.]

Lo assegurador devall escrit, per la quantitat devall escrita, convé y en bona fe promet a Benet Lentisclà, notari de Barcelona, que si lo reverent Baldiri Melcior, prebere y rector de la iglesia parroquial de Sant Julià de la Altura, bisbat de Barcelona, per lo temps de un any, que ha comensat a còrrer a les vuyt hores del dia present y acabarà en consemblant dia y hora del any vinent morirà de qualsevol mort natural o accidental, o altra qualsevol, axí y de tal manera que la ànima se separe

del còs, pagarà a dit Bernat Lentisclà, vuit dobles de or de Espanya, efectives de son jut pes y valor, les quals en dit cars cedescan a dit Lentisclà: en llució de aquell cambi de consemblant quantitat per les quals dit Melcior, com a principal y altres com a sotascrits li han [a] donar lletres de cambi, lo dia present per la fira pròxima de Reys... de que ne ha firmat en poder de Francisco Daguí, notari de Barcelona, lo dia present.

Rafel Exarch, notari de Barcelona, y mercader,
pren dix per companya a rahó de vuyt pen cent,
firma àpoca de vuyt lliures, setze sous VIII. lliures XVI sous.

Testes sunt: Matthias Marçal, notarius Barchinone et Josephus Planes, notarius, civis Barchinone».

AHPB. Francisco Daguí, leg. 4, man. años 1667-1668 f. 231 (2.ª foliación).

1670, octubre 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR PABLO CARRERAS, ARCEDIANO DE ANDORRA, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CAMBIO

«Dicto die [8 octubre 1670.]

Los assignadors devall escrits, per la quantitat devall escrita, convenen y en bona fe prometen als senyors Maurici de Lloreda, cavaller, y Francesch Carreras, ciutedà honrat de Barcelona, present, que si dins lo temps de un any, que comensa a córrer lo dia y hora present, lo senyor doctor Pau Carreras, ardiaca de Andorra y canonge de la Seu de Urgell, morint de qualsevol mort natural, casual o accidental, de tal manera que la sua ànima se separe del còs, en qualsevol manera que sia, pagarà dos centes vint y sinch doblas de or de Espanya, efectives de son just pes y valor, al senyor don Miquel Sabater, en la vila de Cervera populat, que han de servir per lluir lo cambi que lo dia present han prés del dit don Miquel Calders.

Lo que prometen attendrer y cumplir...

Lo senyor don Diego Girón de Robollo, prior y canonge de la santa iglesia de Tortosa (sic), fà seguretat de sinquanta doblas a raó de vuyt per cent. Ferma àpoca de quatre dobles 4 doblas

Jaime Texidor, mercader, fa seguretat de cent setanta sinch dobles. Ferma àpoca de catorze dobles 14 doblas

Testes sunt: Jacintus Gilbert, medicine doctor, civis Barchinone; Antichus Romeu, curritor auris eciam civis, et Ignasius Dalmau, de familia nobilis don Francisci de Montserrat et Vives».

AHPB. Francisco Daguí, leg. 5, man. 16 año 1670 f. 492 v.º.

V. doc. 146.

1671, junio 22.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR PABLO CARRERAS, ARCEDIANO DE ANDORRA, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CAMBIO

«Die 22 juny 1671.

Las personas avall scritas, per firma, vàlida y solemne stipulació, convenen y en bona fe prometen al illustre senyor doctor Pau Carreras, ardiaca de Andorra y canonge de la santa seu de Urgell, en Roma residint, als magnífichs senyors Maurici Lloreda, cavaller en Barcelona populat y Hyacintho Lloreda, ciutedà honrat de Barcelona:

Que si acas dins un any, del die present a las deu horas antes del mig die en avant comptador, dit senyor doctor Pau Carreras, morirà de qualsevol mort natural, causal o accidental o de altre qualsevol cas cogitat o incogitat (lo que Déu no vulle) de tal manera que la ànima se separia del còs de dit doctor Pau Carreras, en tal cas, quinse dies després que dita mort los serà notificada, los infrascrits asseguradors donaran y pagaran, com ab thenor del present, donar y pagar prometen, so és, quiscú d'ells la quantitat baix mencionada, al magnífich senyor Francesch Puiggener, donzell en Barcelona domiciliat, les quals en dit cas serviran per lluyó, quitació y extinció de aquell cambi de quantitat cent dobles per dits senyors doctor Carreras, Maurici Lloreda y Hyacintho Lloreda, lo die present manllevat de dit senyor Francesch Puiggener, per medi de Joseph Mir, corredor de orella, com de la creació de dit cambi, apar, ab acte rebut en poder del notari avall escrit lo die present.

La qual seguretad de vida fan ab pacte, que si acas dit senyor doctor Pau Carreras, lo die present estigués desganat, de la qual malaltia morís, y durant lo temps de la present seguretad dit doctor Carreras se embarcas per tornarsen en sa terra, o altrament fes algun viatge per mar y en aquell morís, en dits casos y quiscú de aquells, los asseguradors avall escrits no estigan obligats a la present seguretad.

E ab dits pactes prometen cumplir les sobredites cosas, ab totas obligacions, renunciacions, scriptura de ters, obligació de llurs personas y bens y ab jurament.

Testes sunt: Gaspar Sayos et Thomas Simon, scriptores Barchinone habitatores.

A raó 8 per cent lo any

Primo, Cebrià Picart, corredor de orella, per sinquanta doblas ferma àpoca de quatre doblas	50 dobles
Item, Magí Mercader, per Companya, per vint y sinch doblas ferma àpoca de dos doblas	25 dobles
Item, Joseph Mir, corredor de orella, per vint y sinch dobles, ferma àpoca de dos dobles	25 dobles»

AHPB. Buenaventura Vila, leg. 25, lib. seg. años 1668-1688. Otros similares seguros de vida del mismo doctor Carreras aparecen, respectiva-

mente, calendados a 15 y 28 junio 1672. Para otro seguro de vida del mismo arcediano de 14 octubre 1671, véase MADURELL MARIMÓN, José María: *La Capilla de la Inmaculada Concepción de la Seo de Tarragona*, Instituto de Estudios Tarraconenses «Ramón Berenguer IV» (Tarragona 1958) pág. 12, 72 doc. III.

V. doc. 145.

1672, febrero 19.

CONTRATO DE ESTE SEGURO DE JUAN ROVIRA, CANÓNIGO DE LA SEO DE URGELL, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CAMBIO

«Die 19 mensis februarii 1672, hora quasi nona ante meridiem.

La persona devall escrita, per la quantitat baix mencionada, convé y en bona fe promet al reverent Francesc Sala, prebere y rector de la iglesia parroquial de la vila de Sparaguera, bisbat de Barcelona:

Que si dins lo temps y spay de sis mesos, del die y hora present en avant comptadors, lo reverent Joan Rovira, canonge de la Seu de Urgell y antes rector de Ribera, residint en la vila de Madrid, cort de sa magestat (que al present gosa salut) morirà, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, causal o accidental, en tal cas, donarà y pagará a dit doctor Francisco Sala, la quantitat baix mencionada, dins quinse dies après que dita mort li serà estada intimada y notificada, la qual quantitat en dit cas hage de servir y servesca per lluytió y extinció de aquell cambi de sort principal vuytanta doblas de or, que dit doctor Joan Rovira, com a principal, que dit doctor Sala, com a sotascrita, manllevaren a cambi de la senyora dona Mariana Mari Genovés y Bonet, muher del senyor Francisco Mari, als 11 de janer 1670, per medi del honorable Jaume Llobateras, mercader y corredor de orella, ciutedà de Barcelona, lo qual cambi, als 14 de juliol de 1671, per dita dona Mariana Mari Genovés y Bonet, fou cedit y transportat a la senyora Cicilia Domingo, viuda de Jaume Domingo, parayre de la vila del Pont de Ermentera, archebisbat de Tarragona, ab acte rebut en poder del notari devall scrit dit die.

Fiat large juxta notarii infrascripti et cum juramento.

Testes sunt: Honofrius Avinyó, textor lini et Andreas Forner, agrícola ville de Cabra, archidiocesis tarraconensis.

Lo reverent Joseph Domingo, prebere y beneficiat de la iglesia parroquial de sant Pere de las Puellas, de la present ciutat de Barcelona, per vuytanta doblas de or, firma àpocha a dit doctor Francisco Sala, absent, de dicet lliures y dotse sous barcelonins, rebudas comptants, en presència de notari y testimonis, per mans del dit Llobateras, pagant de diners de dit doctor Francisco Sala

80 doblas».

AHPB. Jacinto Sescases, leg. 10, seguros años 1668-1694.

1672, mayo 30.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE PABLO MOLINS, PÁRROCO DE CASTELLDE-
FELS, EN GARANTÍA DE LUICION DE CAMBIO. PAGO DEL RIESGO

«Die. XXX. may MDC. LXXII.

Las personas avall scritas, per firma, vàlida y solempne stipulació, convenen y en bona fe prometen al reverent Pau Molins, prebere, rector de Castell de Fels, bisbat de Barcelona:

Que si acas dins sis mesos, comptadors de las deu horas de matinada del dia de vint y hu de juny prop vinent en avant, dit reverent Pau Molins, morirà de qualsevol mort natural, causal o accidental o de altre qualsevol cas cogitat o incogitat (lo que Déu no vulle) de tal manera que la ànima se separe del còs, en tal cas després de quinze dias après que dita mort los serà intimada, los infrascrits Joseph Duran, mercader, y Cebrià Picart, corredor de orella, donaran y pagaran, com ab thenor del present donar y pagar prometen a Joan Marsal, parayre, ciutadà de Barcelona, sexanta doblas de or effectivas, las quals en dit cas cediran y serviran per luició, quitació y extinció de aquell cambi de consemblant quantitat per dit reverent Pau Molins, manllevat de dit Joan Marsal, ab sotascritas de Isidro Francesch, corder y Jaume Arús, pagés, tots de Castell de Fels, per medi de Anton Tallander, corredor de orella, com de la creació de dit cambi apar ab acte rebut en poder del notari avall scrit, als 22 de juny 1671.

Fiat cum obligationibus, renuntiationibus, scriptura tertii, obligatione personarum et bonorum et juramento.

Testes sunt scriptores.

A raó de 8 per 100 lo any

Lo dit Joseph Duran, mercader	30 dobles
Lo dit Cebrià Picart, corredor de orella	30 dobles

* Dit senyor Pau Molins, dins lo termini contengut en la present seguretad, és mort, y los dits Duran y Picart han pagat al dit Marçal. Consta ab dos àpocas rebudas en poder del notari avall scrit a 17 de setembre 1672. *

AHPB. Buenaventura Vila, leg. 25, lib. 2.º seg. años 1668-1688.

1673, octubre 11.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE SOR ISABEL MARTÍ RIBAS, MONJA DEL
MONASTERIO DE JERUSALÉN EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CAMBIO

«Die .XI. octobris MDCLXXIII.

La persona avall scrita, per firma, vàlida y solempne stipulació, convé y en bona fe promet a la senyora sor dona Isabel Joana Martí y Ribas, monja encara no professa del monastir de Nostra Senyora de Hyerusalem, del orde de Sant Francesch de la Observància:

Que si acas dins un any, del dia present en avant comptador, dita senyora sor dona Isabel Joana Martí y Ribas, morirà de qualsevol mort natural, causal o accidental o de altre qualsevol cas cogitat o incogitat (lo que Déu no vulle), de tal manera que la ànima se separia del còs, en tal cas després de quinze dias que dita mort li serà intimada, lo infrascrit senyor Gabriel Scardó, burgés de Vilafranca del Panadés, donarà y pagarà, com ab tenor del present donar y pagar promet a Joan Concabella, guadamaciler, ciutadà de Barcelona, dos centas y setse lliuras moneda barcelonesa, las quals en dit cas cediran y serviran per lluisió, quitació y extinció de aquell cambi de consemblant quantitat per dita senyora sor dona Isabel Joana Martí y Ribas, manllevat de Joan Concabella, ab sotascrita de dit senyor Gabriel Scardó, per medi de Joseph Mir, corredor de orella, com de la creasió de dit cambi apar ab acte rebut en poder del notari avall scrit lo dia present.

Fiat cum omnibus obligationibus, renuntiationibus, scriptura tertii, obligatione bonorum tantum et juramento.

Testes sunt: dictus Josephus Mir, curritor auris, civis Barchinone; Franciscus Daura, sutor parrochia de Issona, diocesis Urgellensis; et Gabriel Sala, juvenis fuernerius, ac Thomas Simon, scriptor Barchinone degentes.

A raó de 8 per cent lo any

Lo dit senyor Gabriel Scardó, per dites 216 lliures, ferma
 època de disset lliures y sis sous 216 lliures

AHPB. Buenaventura Vila, leg. 25 lib. 2.º seg. años 1668-1688.

150

1679, julio 11.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY JOSÉ SANCHIS, OBISPO DE SEGORBE Y ARZOBISPO ELECTO DE TARRAGONA, EN GARANTÍA DEL PAGO DE GASTOS PARA EXPEDICIÓN DE BULAS PONTIFICIAS

«Die XI. mensis julii anno Domini MDCLXXVIII.

Las personas devall scritas que firmaran respectivament per las quantitats devall scritas, per ferma y vàlida stipulació y en virtud del jurament avall scrit roborada, convenen y en bona fe prometen al senyor Andreu Sanchis, ciutedà de València, familiar del sant Offici encara que absent y lo notari devall scrit per dit senyor present y stipulant:

Que si lo ilustríssim y reverendíssim Pare don Joseph Sanchis, bisbe de Segorbe, regne de Valencia y al present elet arcabisbe de Tarragona, dins lo temps y spay de sis mesos del die que dit ilustríssim senyor haurà conseguida la gràcia de sa santedat de dit arcabisbat de Tarragona, en avant comptadors, morirà, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, causal o accidental, en qualsevol part del mon, axi que la ànima se separi del còs de dit senyor arcabisbe elet, en tal cas, los asseguradors devall scrits, dins quinze dies après que dita nova certa serà arribada en la present ciutat y intimada y notificada la mort de

dit yllustríssim senyor, donaran y pagaran, segons que donar y pagar prometen, les avall scrites quantitats, las quals en dit cas hagen de servir y servescan per pagar y satisfer al senyor don Jaume Cortada, las quantitats que ell haurà pagadas por dit illustríssim senyor archebisbe, axí per raó y ocasió de la expedició de las bullas de sa santedad, com altrament, la qual quantitat devall assegurada respectivament quisquí de ells pagarà, sens poder posar excepció alguna ab que dit senyor Andrés Sanches o altre per ell tingan obligació enviar certificatoria aucténtica del die que sa santedat haurà fet gracia de dit arcabisba a favor de dit illustríssim senyor frà don Joseph Sanchis.

Y per attèndrer y cumplir ditas cosas ne obligan...

A raó de 8 per cent lo any

Testes: reverendus Stephanus Mitja, presbiter Barchinone residens, et Raymundus Corbera, scriptor Barchinone degens.

Lo senyor don Jaume Cortada per mil doblas firmà àpocha (de) a dit Pare Andrés Sanchis, absent, de 40 doblas rebudas comptants en presència del illustre y molt reverent Pare don Joseph Astornell, abat de Cardona, vicari general per sa magestat dels Exèrcits de Cathalunya, pagant de diners de dit Sanchis

1000 doblas

Item, lo senyor don Diego Robolleda, per dos centas doblas, ha firmat àpocha de vuyt doblas rebudas comptants

200 doblas

Item, Pedro Antonio Bastero, negociant, per cent doblas, firmà àpocha a dit Sanchis de quatre doblas rebudas comptants

100 doblas

Item, lo senyor Francisco Sanbesart, ciutedà, per vint y sinch doblas, firma àpocha de una doble rebuda comptant

25 doblas

Item, Montserrat Pedret, botiguer de draps, per cinquanta doblas, firma àpocha de dos doblas rebudas comptants

50 doblas

Item, dit senyor Francisco Sanbesart, ciutedà, per vint y sinch doblas, firma àpocha de una doble rebuda comptant

25 doblas

Item, Joachim Salla, mercader, per vint y sinch doblas, firma àpocha de una dobla rebuda comptant

25 doblas

Item, Francesch Antich, per Companya, per cent vuytanta tres dobles, firma àpocha de set doblas, dotse reals de plata y vuyt diners de ardots rebuts comptants

183 dobles

Item, Hierònym Vidal, argenter, per tres centas doblas, firma àpocha de dotse doblas rebudas comptants

300 doblas

Item, Jaume Joam Clarina, corredor de orella, per Companya per cent doblas ha firmat àpocha de quatre doblas rebudas comptants

100 doblas

Item, Pau Lledó, mercader, per cinquanta doblas, firma àpocha de dos doblas rebudas comptants

50 doblas

Item, Anthoni Simon, botiguer de teles, per cinquanta doblas firma àpoca de dos doblas rebudas comptants	50 doblas
Item, Joan Trullés, mercader, per cinquanta doblas, firma àpoca de dos doblas rebudas comptants	50 doblas
Item, Joseph Ramoneda y Joan Domingo Fàbregas, adroguers, per Companya, per cent doblas ha firmat àpoca de quatre doblas rebudas comptants	100 doblas
Item, lo senyor Joseph Duran, mercader, per cinquanta doblas, ha firmat àpoca de dos doblas rebudas comptants	50 dobles
Item, Magí Mercader, mercader, per cinquanta doblas, ha firmat àpoca de dos doblas rebudas comptants	50 dobles
Item, lo senyor Bonaventura Vila, notari públich de Barcelona, per vint y sinch doblas, ha firmat àpoca de una dobla rebuda comptant	25 dobles
Item, Joan Lapeyra, botiguer de teles, per cent doblas, ha firmat àpoca de quatre doblas rebudas comptants	100 dobles
Item, Joan Llorens, passamaner, per vint y sinch doblas, firma àpoca de una dobla rebuda comptant	25 dobles
Item, Joseph Torroella, passamaner, per vint y sinch doblas, firma àpoca de una dobla rebuda comptant	25 doblas
Item, al senyor Andreu Calva, burgés de Perpinyá, per cent vint y sinch doblas, ha firmat àpoca de sinch doblas	25 doblas
Item, Domingo Mora, mercader, per vint y sinch doblas, firma àpoca de una dobla, rebuda comptant de dit senyor abat	25 dobles.»

AHPB. Jacinto Sescases, leg. 10, lib. seguros años 1668-1694. Un contrato de 13 octubre 1679 condicionada su efectividad a partir de la fecha de concesión de la gracia por su santidad. Otro de 28 mayo 1680 fué otorgado en garantía del abono de los gastos de expedición de las bulas pontificias. Por el mismo concepto otros actos de aseguramiento aparecen calendados a 27 noviembre y 17 diciembre 1680; 27 mayo y 27 noviembre 1681; 29 mayo 1682 y 26 noviembre 1683.

Cfr. doc. 151.

151

1679, agosto 25.

RENOVACIÓN DEL CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY JOSÉ SANCHIS, OBISPO DE SEGORBE Y ARZOBISPO ELECTO DE TARRAGONA, EN GARANTÍA DEL PAGO DE LOS GASTOS PARA LA EXPEDICIÓN DE BULAS PONTIFICIAS

«Dei 25 mensis augusti 1679.

Lo mot ilustre y reverent senyor don Joseph Astornell, abat de Cardona, vicari general per sa magestat dels exèrcits de Catalunya, com a tenint orde, segons assereix, y facultat del senyor Andreu Sanchis, ciutada

de Valencia y familiar del Sant Offici, per las cosas devall scrites, de una part; y los asseguradors devall scrites, cada qual per son interés, de part altre:

Per quant ab acte rebut en poder del notari devall scrit, als 11 de juliol prop passat del corrent any 1679, fonch feta seguretad de la vida del illustríssim senyor don Joseph Sanchis, bisbe de Sogorbe, al present elet per sa magestat archebisbe de Tarragona, per temps de sis mesos del dia que sa sanctedat li faria la gratia del dit archebisbat, en avant comptadors, y com fins vuy no se hage obtingut dita gratia, ni pogut saber quin die se farà aquella, y dit senyor abat en nom de dit Sanchis, y dits avall scrites asseguradors cada qual per son interés, gustassen tenir die cert en lo qual comensás a córrer dita seguretad.

Per lo tant dit senyor abat en dit nom, de una; y dits y avall scrites asseguradors, de part altra, assenten y consenten que dita seguretad de vida de dit illustre senyor don Joseph Sanchis, elet en archabisbe de Tarragona des del dia primer de octubre próxim vinent inclusive a sis mesos, sens perjudici de las demás obligations en dit acte de seguretad contengudas, las quals volen restin totas en sa força y valor, prometent contra ditas cosas no fer o venir per alguna causa, o rahó sots obligatió de bens y ab jurament.

Testes firmarum dicti illustris domini abbatis et domini Jacobi Cortada, sunt: Sabastianus Bausanias, de familia dicho domini abbatis, et Laurentius Boada et Alsina, sacre Teologie studens Barchinone commorantes.

AHPB. Jacinto Sescases, leg. 10, lib. 10 seguros años 1668-1694.

Cfr. doc. 150.

152

1685, enero 30.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR RAMÓN SERRA, PÁRROCO DE SANT ESTEVE DE PARETS, EN GARANTÍA DE LUICIÓN Y EXTINCIÓN DE CAMBIO

«Die martis .XXX. mensis januarii anno a Nativitate Domini M.DC. LXXXV.

Lo magnífich senyor Francisco Antich y de Calvó, donzell, en Barcelona domiciliat, per ferma, vàlida y solempne stipulació, en virtut del jurament avall scrit roborada, convé y en bona fe promet al reverent doctor Ramon Serra, prevere, rector de la iglesia parrochial de sant Esteve de Parets, bisbat de Barcelona, present:

Que si ell dit doctor Ramon Serra, sa y bo, per la gràcia de Dèu, dins lo temps y spay de un any, comptador de las vuyt horas del mati del dia present en avant, morirà de mort natural, casual o accidental, en qualsevol part del mon, axi en mar, riu o terra, o en altres qualsevols aygües dolces o salades, axi que la ànima de dit doctor Ramon Serra se partis de son còs (lo que Déu vulle) en tal cas dins quinse dies après que nova certa será en la present ciutat de Barcelona de tal mort, y aquella será intimada y notificada a dit senyor Francisco Antich y de Calvó, donarà

y pagarà, com ab thenor del present, donar y pagar promet, trenta dobles de or de Espanya, de son just pes y valor, les quals, en dit cas, se hage de retenir dit senyor Antich y li cedescan per llució y extinció de aquell cambi de consemblant quantitat, que als vint y vuyt de janer de mil sis cents vuytanta y quatre, dit doctor Ramon Serra, ne donà y firmà lletras de cambi a dit senyor Antich, per la vila de Perpinyà, per los pagaments de la fira de Pasqua de dit any, per medi del honorable Anthon Tallander, corredor de orella, ab sotascrita de Francesc Melcior, retorsedor de seda, ciutadà de Barcelona, com apar de la creació de dit cambi, ab àpoca rebuda en poder de mi Josep Güell, notari públich de Barcelona, avall scrit, lo mateix dia.

Y per attèndrer y cumplir las ditas cosas, ne obliga...

Y axi ho firma y jura.

E lo dit senyor Francisco Antich y de Calvó, firma àpoca a dit senyor doctor Ramon Serra, present, de tretse lliures, quatre sous barceloneses y son per la sobredita seguretad, a rahó de vuyt per cent, rebudes de comptants en presència del substitut de notari y testimonis.

Testes sunt: honorabilis Anthonius Tallander, curritor auris, civis; Jacobus Serra, juvenis magister domorum, et Paulus Cabrer, scriptor Barchinone, qui etc.

AHPB. José Güell, leg. 31 man. año 1685 (1.ª parte) f. 81.

153

1685, mayo 1.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY GALDRICO SENTJUST Y PAGÉS, PABORDE DE BERGA, EN GARANTIA DE LA LUICIÓN DE CAMBIO

«Dicto die [1 mayo 1685]

Joseph Güell, notari públich de Barcelona, avall escrit, per ferma, vàlida y solemne stipulació, en virtut del jurament avall scrit roborada, convé y en bona fe promet a molt reverent frà Galderich Senjust y Pagés, paborde de Berga, del orde de sant Benet, encara que absent, que si ell dit frà Galderich Senjust y Pagés, sa y bo, per la gràcia de Déu, dins lo temps y spay de un any, comptador de las quatre horas de la tarda del dia present en avant, morirà de mort natural, casual o accidental en qualsevol part del mon, axi en mar, riu o terra, o en altres qualsevols algües dolses o salades, axi que la ànima de dit frà Galderich Senjust se partis de son còs (lo que Déu no vulla), en tal cas, dins quinze dias après que nova certa será en la present ciutat de Barcelona, de tal mort y aquella será intimada y notificada a ell dit Joseph Güell, donarà y pagarà, com ab thenor del present donar y pagar promet a Joan Llorens, sastre, ciutadà de Barcelona, sinquanta dobles de or de Espanya effectivas en especie de son just pes y valor, las quals li cediran per llució y extinció de aquell cambi de consemblant quant[itat], per la qual lo dia present dit frà Galderich Senjust y Pagés, ne ha donades y firmades lletras de cambi a dit Joan Llorens, per la vila de Perpinyà, per los pagaments pròxims de la fira Agost, per medi

de Mariano Alberich, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, ab sotascrita del doctor micer Francesch Soler, y de ell dit Joseph Güell, notari avall scrit, diridas ditas lletras de cambi a pagar y a rebre a Miquel Colomef, mercader, de la creació del qual cambi consta ab àpoca rebuda en poder de ell dit Joseph Güell, notari lo dia present.

Y per atendre y cumplir las ditas cosas, ne obliga...

El lo dit Joseph Güell, notari avall scrit, firma àpoca a dit senyor paborde frà Galderich Sentjust y Pagés, absent, de quatre dobles de or efectivas, y son per la sobredita seguretats a raó de 8 per cent, rebudes de comptants a ses voluntats.

Testes sunt: Paulus Cabrer et Josephus Thomas Asbert, scriptores Barchinone.

AHPB. José Güell, leg. 6, borr. man, año 1685 (1.ª parte) f. 303.

V. doc. 155 y 156.

154

1685, octubre 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ISIDRO CUYÁS, PRIOR DE TARRASA, EN GARANTÍA DE EXTINCIÓN DE CAMBIO

«Die 13 octobris 1685.

La persona avall escrita per firma y solempne stipulació, convé y en bona fe promet a Lluís Casas, notari recial collegiat y a Joan Pau Llenas, velluter:

Que si acas lo illustre y reverent doctor Isidro Cuyás, prior de Tarrasa, vuy en Roma residint, dins vuyt mesos, comptadors des del dia 15° del mes de febrer 1686 en avant comptadors; moria de qualsevol mort natural, causal o accidental o de altre qualsevol cas cogitat o incogitat (lo que Déu no vulle) de tal manera que la ànima se separe del còs de dit doctor Isidro Cuyàs, en tal cas, donarà y pagarà a si mateix, la quantitat baix mencionada, la qual en dit cas servirà per extinció de aquel cambi de quantitat 180 dobles que los dits Cases y Llanas li han manllevat lo die present, com consta en poder del notari avall scrit, etc.

Testes sunt: discretus Emanuel Rossell, notarius publicus Barchinone et Franciscus Topi et Comes, notarius regius.

A raó 8 per cent lo any

Magi Mercader, mercader, per 180 dobles, reb dels dits
9 dobles 18 reals 180 dobles».

AHPB. Buenaventura Vila, leg. 25, lib. 2.º seg. años 1668-1688.

155

1685, noviembre 10

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY GALDRICO SENJUST PAGÉS, PABORDE DE BERGA, EN GARANTÍA DE LUCIÓN DE CAMBIO

Dicto die [Die sabbati .X. mensis novembris anno a Nativitate Domini M.DC.LXXXV].

Joseph Güell, notari públich de Barcelona, avall scrit, per ferma, và-

lida y solempne stipuació, en virtut de jurament avall scrit roborada, convé y en bona fe promet al molt reverent frà Galderich Senjust y Pagés, paborde de Berga, del orde de claustrals de sant Benet, present:

Que si ell dit frà Galderich Senjust, sa y bo, per la gràcia de Déu, dins lo temps y espay de un any, comptador de las vuyt horas del mati del dia present en avant, morirà de mort natural, casual o accidental en qualsevol part del mon, axi en mar, riu o terra o en altres qualsevol aygües dolses o salades, axi que la ànima de dit frà Galderich Senjust se partis de son còs (lo que Déu no vulle) en tal cas, dins quinse dies après que nova sarta serà en lapresent ciutat de Barcelona de tal mort, y aquella serà intimada y notificada a ell dit Joseph Güell, donarà y pagarà, com ab the-nor del present donar y pagar promet a Pere Serdà, velluter, ciutadà de Barcelona, setanta sinch dobles de or de Espanya, effectivas e de son just pes y valor, les quals li cediran per llució y extinció de aquell cambi de consemblant quantitat que dit frà Galderich Senjust li ha manllevat per medi de Anton Tallander, corredor de orella, ciutadà de Barcelona, com de la creació d edit cambi apar ab àpoca rebuda en poder de Bonaventura Vila, notari públich de Barcelona, lo dia present.

Y per attender y cumplir...

E lo dit Joseph Güell, notari, avall scrit, firma àpoca a dit senyor paborde frà Galderich Senjust, present, de sis dobles de or, y son per la sobredita seguretad a raó de vuyt per cent, rebudes de comptants a ses voluntats.

Testes sunt: Paulus Cabrer et Josephus Roses, scriptores Barchinone.

AHPB. José Güell, leg. 31, man, año 1685 (2.ª parte) f. 294.

V. doc. 153 y 156

156

1686, julio 30.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY GALDRICO SENTJUST Y PAGÉS, PABORDE DE BERGA, EN GARANTÍA DE LUICIÓN Y EXTINCIÓN DE CAMBIO

«Die .XXX. mensis julii anno a Nativitate Domini M.DC.LXXXVI., hora quarta post meridie.

La persona devall scrita per la quantitat baix se mentionarà y firmarà, per firma vàlida y solempne stipulatió, en virtut del jurament devall scrit roborada, convé y en bona fe promet al magnífich Francisco Soler, en quiscun dret doctor y al discret Joseph Güell, notari públic de Barcelona, encara que absent y lo notari avall scrit per ells present y stipulant:

Que si lo illustre senyor frà Galderich Senjust y Pagés, pabordre [de] la pabordia de Berga, del monastir de Nostra Senyora de Ripoll, orde de Sant Benet, de aqui y per tot o temps y espay de un any, del die y hora present en havant comptador, morirà, lo que Déu no vulle, de qualsevol mort natural, causal o accidental en qualsevol part del mon, axí que la ànima se separe del còs de dit senyor paborde Senjust, donarà y pagarà, segons que donar y pagar promet la devall scrita quantitat, encontinent que

la dita mort li serà estada intimada y notificada, la qual quantitat, en dit cas, hage de servir y servesca per lluytió y extinció de aquell cambi, de sort principal quoranta doblas de or per dit senyor paborde Sentjut y Pagés, com a principal, y dits doctor Francisco Soler y Joseph Güell, com a fianzas, ha prés y manllevat de la senyora Francisca Roig, viuda de Pau Roig, quondam, mercader, per medi de Anton Tallander, corredor de orella, ab àpoca rebuda en poder del notari avall scrit lo die present, sens poder posar exceptió alguna.

Y per attendrer y cumplir...

A raó vuyt per cent lo any

Testes sunt: honorabilis Anthonius Tallander, curritor auris, civis, et Thomas Masdevall, sacre teologie professor.

La senyora Francisca Roig, viuda de Pau Roig, mercader, per quoranta doblas de or, firma àpoca de tres doblas de or y vint reals y un sou, a dits, rebudas comptants, en presència [de] notari y testimonis, per mans de tersera persona, pagant de diner de dit senyor Senjust y Pagés 40 doblas».

AHPB. Jacinto Sescases, leg. 10, lib. seguros años 1668-1694.

V. doc. 153 y 155. Consta fué nuevamente asegurada la vida de fray Galdrico Sentjust y Pagés, en 6 junio 1691 y 21 diciembre 1692 (AHPB. Pablo Mitjans, leg. 3, man. 5 años 1691-1692 f. 75, 336).

157

1688, agosto 11.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE DIONISIO DE LIORI, EN GARANTÍA DEL EMPEÑO DE BULAS APOSTÓLICAS. NOTA DE CANCELACIÓN

«Dicto die [11 agosto 1688].

La persona baix escrita per la quantitat avall mencionada, convé y en bona fe promet als senyors don Joan de Liori, prevere, don Gil de Liori y a la senyora dona Josepha Oliver y de Liori, cònjuges populats en la ciutat de Tortosa, que si per cas (lo que Déu no vulle) lo senyor don Dionis de Liori, fill de dit senyor don Joan y germà de dit senyor don Gil, residint vuy en la Curia Romana, dins lo termini de sis mesos, del dia quinse de juliol pròxim passat, de las dotse horas del mitgdia en avant comptadors, morirà de qualsevol mort natural, causal o accidental, axi que la ànima se separe del còs, en tal cas, donarà y pagarà a ell mateix y a Joachim Mascaró, mercader, ciutadà de Barcelona, la quantitat de nou centas trenta tres dobles y mitja de or effecctivas, que és la quantitat avall escrita, dins quinse dias après que dita mort li serà estada intimada y notificada, la qual quantitat en tal cas hage de servir y servesca a ell dit Francesch Antich y a dit Joachim Morcaró, en satisfacció de la quantitat en que vindran empenyades las bullas apostòlicas despachadoras per sa santedat de la dignitat de la sacristia de la cathedral iglesia de dita ciutat de Tortosa, en que és estat provehit dit senyor don Dionis de Liori.

Y si lo cost de ditas bullas no vindran empenyadas a tanta quantitat, com (sic) és, ditas nou centas trenta tres doblas y mitja, pagarà a dits An-

tich y Mascaró, lo que importarà lo cost de ditas butllas, segons se mencionerà en la lletra que per dit effecte serà remesa y lo interés de aquella,

Y lo restant fins al cumpliment de ditas nou centas trenta tres dobles y mitja, ho pagarà a dits senyors don Joan, don Gil de Liori y dona Josepha Oliver y de Liori, o a qui dits senyors ordenaran en la present ciutat.

E las ditas cosas totas y sengles, promet attendrer y cumplir...

Testes sunt: Ambrosius Oliver, mercator et Salvius Mallol, curritòr auri, civis Barchinone, ac Felix Cussana, scriptor, Barchinone degens, qui in his, etc.

A raó 8 per 100 lo any

Lo senyor Francesch Antich, mercader, ciutadà de Barcelona, en nom de Companyia, per la quantitat de nou centas trenta tres dobles y mitja, que és assegurador, firma àpoca a dits senyors don Joan de Liori, don Gil de Liori, y dona Josepha Oliver y de Liori de trenta set dobles y un ters de dobla, rebudas de comptans a sas voluntats

933 doblas 1/2

Testes sunt predicti.

* Die 7 dezembris 1688, hujusmodi securitas vite ac apoca in illius pede continuata, de voluntate dicti Francisci Antich, don Egidi et don Dionisy de Liori, ac don Josephi de Oliver, procuratoris dicti don Joannes de Liori et dompne Josephe de Oliver et Liori, constat de sua procuratione instrumento recepto penes discretum Petrum de Arrayz, notarium publicum Dertuze, die 16 may proxime preteriti, fuerunt resiliate, cancellate ac annullate ita et taliter, etc.

Testes sunt: Josephus Aparissi, negociator, civis; et Felix Cussana, scriptor Barchinone*».

AHPB. Rafael Albià, leg. 32, man. 15 año 1688 f. 381. Otro seguro de vida de Dionisio de Lidri, presbítero y sacristán mayor y paborde de la seo de Tortosa, en 24 septiembre 1691 (f. 400 v°).

158

1690, junio 12.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN BAPTISTA FONTANET, PÁRROCO DE SANT CELONI, EN GARANTÍA DE LA LUICIÓN DE CAMBIO

«Die .XII. mensis junii anno a Nativitate Domini MDCLXXX, hora octava ante meridiem.

La persona avall scrita per la quantitat que baix se mencionerà y firmarà, per firma, vàlida y solempne stipulació, en virtut del jurament avall scrit roborada, convé y en bona fe promet a Joseph Llaurador, sastre, ciutadà de Barcelona, present, que si lo reverent Joan Batista Fontanet, doctor en santa Teologia, prevere y rector de la parroquial iglesia de la vila de Sant Saloni, bisbat de Barcelona, de aqui y per tot lo temps y espay de un any, del dia y hora present en avant comptador morirà (lo que Déu no vulle) de qualsevol mort natural, causal o accidental, en qualsevol part del mon, axi que la ànima se separe del còs de dit doctor Joan

Batista Fontant, donarà y pagarà, segons que donar y pagar promet, la devall escrita quantitat encontinent que la dita mort li serà estada notificada, la qual quantitat en dit cas haja de servir y servesca per la lluisió y extinció de aquell cambi de quantitat [de] sexanta dobles de or, per lo valor de las qualts als vint de abril de any mil siscetns vuytanta set, dit reverent doctor Joan Batista Fontanet, ne firmà al honorable Geroni Juli, corredor de orella, ciutedà de Barcelona, lletras de cambi per la vila de Perpinyà, per los pagaments de la fira de Agost, ab sotascrita de dit Joseph Llaurador, per medi del honorable Jacinto Arquer, corredor de orella, ciutedà de dita present ciutat, dirigidas al honorable Miquel Colomer, mercader, també ciutedà de Barcelona.

Y per atendre y cumplir...

A rahó vuyt per cent lo any.

Testes sunt: Josephus Palau, diaconus, et Franciscus Antonius Falgueras, scriptor, Barchinone degentes.

Lo dit honorable Geroni Juli, per las sobreditas sexanta doblas, ferma àpoca de sinch dobles y onse sous, rebudas de comptans, en presència del notari y testimonis sobredits 60 doblas».

AHPB. Francisco Falgueras, leg. 5 man. año 1690 f. 76. Consta fué nuevamente asegurada la vida del presbítero Juan Bautista Fontanet en 11 junio 1691 y 20 junio 1692 (leg. 6, man. 16 años 1691-1692 f. 44, 150).

159

1694, septiembre 1.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL NOTARIO PEDRO MÁRTIR VILA

«Die prima mensis septembris, anno a Nativitate Domini M.DC. LXXXIII.

Lo senyor Joan Lapeyra, mercader, ciutedà de Barcelona, per firma, vàlida y solempne stipulació, convé y en bone fe promet al discret Pere Màrtir Vila, notari real collegiat de Barcelona:

Que si acas dins un any, del dia present a las quatre horas de la tarde en avant comptador, lo dit senyor Pere Màrtir Vila, morirà de qualsevol mort natural, causal o accidental de tal manera que la ànima se separia del còs de dit senyor Vila, en tal cas, pagarà dit senyor Lapeyra, al hereu de dit senyor Pere Màrtir Vila, o a la persona que ell dit Vila haurà ordenat o disposat ab son testament, cent doblas de or efectivas.

E las ditas cosas dit senyor Lapeyra promet cumplir sens dilatió... ..

Testes sunt: Joannes Leonart, agricola ville Mataronis, diocesis Barchinone, et Ludovicus Llor, curritor auris, civis Barchinone, ac Josephus Vilamala, scriptor Barchinone degens.

A raó 8 per cent lo any.

Lo dit senyor Joan Lapeyra, mercader, per cent doblas és assegurador; firma àpoca al dit senyor Pere Màrtir Vila, de vuyt doblas, rebudas de comptans, en presència

del substitut avall scrit del notari y testimonis sobre-
dits 100 dobles».

AHPB. Tomàs Simón, leg. 28, lib. 1.º seguros años 1677-95, f. 184.

160

1694, noviembre 10.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE AMBROSIO FONTANET, CANÓNIGO DE TARRAGONA, EN GARANTIA DE CAMBIO

Dicto die [10 noviembre 1694]. Barcinone.

Lo magnífich Gabriel Escardó, burgés de Vilafranca del Panadés, bisbat de Barcelona, en la present ciutat populat, per lo temps, és a saber, de un any del dia present en avant, comptador de las quatre oras de la tarda del dia present, la seguretat de vida al senyor doctor Ambrós Fontanet, cononge de la sancta Iglesia de Tarragona, per la quantitat de doscentas doblas de or de Espanya, efectivas, de son just pes y valor, las quals promet que si acas era que durant lo termini de dit any, lo dit senyor doctor Ambrós Fontanet, moria de mort natural o accidental, o altrament, que la ànima se separàs del còs, en tal cas, dit Gabriel Escardó, se retindrà vers si las ditas doscentas doblas, per ell, lo die present al dit doctor Fontanet, a cambi dexadas, en poder del notari avall escrit, y dels interessos de aquell devedors, de tal manera, que dit senyor doctor Ambrós Fontanet y los seus estaran libertats y exempts de pagar aixi lo preu com los interessos de aquell.

E firma àpoca dit senyor Escardó a dit senyor doctor Ambrós Fontanet, present, de setse doblas de or de Espanya, de son just pes y valor, per lo interés de dita seguretat, a raó de vuyt per cent, rebudas de comtans, en presència del notari y testimonis.

E lo dit doctor Ambrós Fontanet, present, per ferma, vàlida y solempne estipulació, convé y en bona fe promet a dit magnífich Gabriel Escardó, present, que en cas ell dit doctor Fontanet no muyra dint dit any o altrament no li hage lluit y quitat dit cambi, se tornarà a assegurar la vida, per la matexa quantitat, pagant lo interés de dita seguretat, lo que si no fa promet en dit cas lluir y quitar lo dit cambi encontinent ans de finir lo dit any.

E aço promet attendrer y cumplir...

Testes sunt: reverendus Gabriel Pocurull, presbiter in sede Barcinone beneficiatus; et Franciscus Clavera, curritor auris, Barcinone civis».

AHPB. José Llaurador y de Ça Torra, man. 12 año 1694, f. 550.

161

1705, julio 11.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL REVERENDO FRANCISCO BERTRÁN, DOMERO DE LA IGLESIA DE CASSÁ DE LA SELVA, EN GARANTÍA DE CAMBIO

«Dicto die [11 julio 1705].

Lo magnífich Gabriel Escardó, en quiscun dret doctor, en Barcelona

populat, convé y promet al reverent doctor Francesch Bertrán, prevere y domer de la parroquial iglesia de Cassà de la Selva, bisbat de Gerona, present:

Que si dins lo termini y espay de sis mesos, comptadors de las set oras del mati de vuy dia present, en avánt comptadors, morirà, lo que Déu no vulle, lo dit reverent doctor Francesch Bertrán, de qualsevol mort natural, causal o accidental o de altre qualsevol cas cogitat o incogitat, axi que la ànima se separás del còs de dit reverent doctor Francesch Bertrán, en tal cas, se donarà per pagat y satisfet de aquell cambi de capital vint dobles, de las quals lo die present, dit reverent doctor Francesch Bertrán ne ha donades y firmades lletras de cambi a dit doctor Gabriel Escardó, per pagaments de la fira de Sans, per medi de Francesch Clavera, corredor de orella, ab sotascritas de Joan Batista Ballesster, candeler de cera, y Pera Cabajau, valer, de las quals li n'ha firmat àpocha en poder del notari avall scrit, lo dia present, quedant lo dit cambi ara per les ores finit y extinct.

A raó 8 per 100

Item, lo dit senyor doctor Gabriel Escardó, firma àpoca a dit reverent doctor Francesch Bertrán, per ditas vint dobles y per lo interès de dita seguretat per lo dit termini de sis mesos, de quatra lliuras, vuyt sous barcelonesas, rebudas comptans, en presència del notari y testimonis avall scrits. 20 dobles.

Testes sunt: Franciscus Clavera, curritor auris, civis Barchinone; et Joannes Paguera, agrícola, oriundus loci de Valls Farrera, urgellensis diocesis Barchinone commorans».

AHPB. Francisco Torres, III, leg. 2, man, contr. años 1704-1705, f. 126 vº (2º foliación).

162

1714, junio 27.

SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR PABLO VERGÉS, PÁRROCO DE SANT PERE DE PREMIÀ, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE CENSAL

«Dicto die [27 junio 1714].

Pau Toret, matalasser, ciutadà de Barcelona, per firma, vàlida y solemne estipulació en virtut del jurament avall escrit roborada, convé y en bona fe promet al reverent doctor Pau Vergés, prebere, rector de la parroquial iglesia de sant Pere de Premià, bisbat de Barcelona, encara que absent, que en cas que del dia y hora present, que és a las nou horas del mati a un any primer yinent, esdevinga morir dit reverent doctor Pau Vergés (lo que Déu no vulle) de mort natural, causal o accidental en qualsevol part del mon, axi en mar, riu o terra com en altres qualsevols ayguas dolsas o salades, axi que la ànima de dit doctor Pau Vergés, se separe de sos còs, en tal cas, dins quinse dias après que nova certa serà en la present ciutat de tal mort, y aquella li serà intimada y notificada, donarà y pagarà, segons que ab thenor del present, donar y pagar promet

per dit doctor Pau Vergés a ell mateix dit Pau Toret, cinquanta doblas de or de Espanya, de sont just pes y valor, a rahó sinch lliuras, dotse sous moneda barcelonesa, quiscuna valents dos centas vuytanta lliuras, las quals hagen de servir per lluyció y quitament del censal [de] preu cinquanta doblas y penció dos doblas y mitja de or, a dita rahó de sinch lliuras, dotse sous quiscuna, que dit Pau Vergés, a dit Pau Toret, fa y presta.

Y per attendrer y cumplir las ditas cosas...

Y axi ho firma y jura.

A raó 8 per 100 lo any

Lo dit Pau Toret, firma àpoca a dit reverent doctor Pau Vergés, prebere absent, de quatre doblas de or de Espanya, de son just pes y valor, rebudas comptants en presència del notari y testimonis avall escrits, per mans de Joan Baptista Ballester, candaler de cera, ciutadà de Barcelona, pagant segons assereix, de diners propis de dit Ballester, y ab ànimo de recobrarlos de dit doctor Pau Vergés; y en virtut de orde que per dit efecte te dit doctor Pau Vergés. Y son per lo premi o preu de ditas cinquanta doblas de la present seguretad

50 doblas.

Testes sunt Iosephus Mola, pallerius, civis, et Cosma Torroja, iuvenis matalaferius, Barchinone degens.»

, AHPB. Severo Pujol, man 5 año 1714, f. 43.

V. doc. 163.

163

1716, junio 22

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DOCTOR PABLO VERGÉS, PÁRROCO DE SANT PERE DE PREMIA, EN GARANTÍA DE LUICIÓN DE UN CENSAL

«Dicto die [22 junio 1716].

Pau Toret, matalasser, ciutadà, de Barcelona, per firma, vàlida y solemne estipulació, en virtut del jurament avall escrit roborada, convé y en bona fe promet al reverent doctor Pau Vergés, prevere, rector de la parrochial iglesia de sant Pere de Premià, bisbat de Barcelona, encara que absent:

Que en cas que del dia present y del punt de un quart de las deu horas del matí a un any primer vinent, esdevinga morir dit doctor Pau Vergés (lo que Déu no permite) de mort natural, causal o accidental, en qualsevol part del mon, axi en mar, riu o terra, com en altres qualsevols aygues dolces o saladas, axi que la ànima de dit doctor Pau Vergés, se separe de son còs, en tal cas, dins quinse dies après que nova certa serà en la present ciutat de tal mort y aquella li serà intimada y notificada, donarà y pagarà, segons que ab thenor del present donar y pagar promet per dit doctor Pau Vergés, a ell mateix dit Pau Toret, cinquanta doblas de or de Espanya, de son just pes y valor, a raó de sinch lliuras,

dotze sous moneda barcelonesa, quiscuna valents doscentas vuytanta lliuras, las quals hagen de servir per lluyció y quitament del censal [de] preu sinquanta doblas y penció de dos doblas y mitja de or, a dita rahò de sinch lliuras, dotse sous quiscuna que dit doctor Pau Vergés a dit Toret fa y presta.

Y per attendrer...

A raó 8 per cent lo any

Lo dit Pau Toret, ferma àpoca a dit reverent doctor Pau Vergés, prebere, absent, de quatre doblas de or de Espanya, de son just pes y valor, rebudes comptants ab moneda barcelonesa, en presència del notari y testimonis avall escrits, per mans del reverent doctor Pau Masferrer, prevere, beneficiat de la parroquial iglesia de Sant Jaume Apóstol, de la present ciutat, pagant de diners de dit doctor Vergés, y en virtut de exprés orde a ell donat. Y son per lo premi o preu de ditas sinquanta doblas de la present seguretad

50 dobles.

Testes sunt: reverendus Franciscus Claret, presbiter Barchinone residens; et Josephus Albareda, agricola Barchinone, civis.»

AHPB. Pedro Pablo Jujol, man. 19, año 1716, f. 117 v°.

Vid. doc. 162.

164

1723, septiembre 13.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE ANTONIO SOLÁ, CANÓNIGO DE TOLEDÒ, CONDE DE ROCAMARTI, EN GARANTÍA DE DEBITORIO

«Die .XIII. mensis setembris, anno a Nativitate Domini M.DCC.XXIII. Barchinone.

La persona avall escrita per la quantitat baix mencionada, convé y en bona fe promet a Francesch Roig y Vives argenter, ciutadà de Barcelona:

Que si lo illustre senyor don Antón de Solà, prevere y canonge de la santa iglesia de Toledo y comte de Rocamarti, dins lo spay y termini de un any, del dia vint y sis de juliol prop passat en havant comptador, morirà quant que quant (lo que Déu no vule) de qualsevol mort natural, casual o accidental o de altre qualsevol cas cogitat o incogitat, axi que la ànima se separe del còs de dit illustre senyor don Anton de Solà, donarà y pagarà a dit Francesch Roig y Vives, la quantitat baix mencionada dins quinse dias après que dita mort li serà intimada y notificada.

La qual quantitat en dit cas hage de servir en satisfacció y paga y quitació de aquell debitori de quantitat consemblants dos centas setanta tres doblas, tretze reals y mitg en moneda de plata per dit illustre senyor don Antón de Solà firmat a favor de Francesch Roig y Vives, rebut en poder de Gaspar de Romaní y Santander, notari públich de dita ciutat de Toledo, als dos del corrent mes de setembre.

E asso promet attendrer y cumplir...

Testes sunt: Petrus Bonabe, juvenis aurifex, et Petrus Garcia, laborator Barchinone degentes, ac Joannes Brotons, scriptor Barchinone qui in his, etc.

A rahó de 16 per 100

Francisco Darder, ciutadà de Barcelona, firma à poca a dit Francisco Roig y Vives, argenter, present, de vuytanta reals de vuyt: tretse reals y deu diners en plata, rebudas comptants a sas voluntats, per ser assegurador de ditas

273 doblas, 13 reals 1/2.»

AHPB. Antonio Cassani, man. año 1723, f. 180 v°.

165

1724, septiembre 7.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRANCISCO ALSINA, CANÓNIGO DE LÉRIDA, EN GARANTÍA DE DEBITORIO

«Die jovis .VII. mensis septembris, anno a Nativitate Domini M.D.CC.XXIII.

Lo senyor Anton Piria y Dalmassez, ciutadà de Barcelona, com a socio y vuy administrador de la Companyia baix apellido dels senyors Dalmassez, Cattà y Piria, per ausència del senyor Joan Cattà, socio y administrador que és de la dita Companyia, en dit nom, per firma, vàlida y solemne estipulació, en virtut del jurament avall escrit roborada, convé y en bona fee promet al illustre y molt reverent senyor doctor Francisco Alsina, prebere y canonge de la santa iglesia de Lleyda, absent, y al notari avall escrit per ell present y stipulant:

Que en cas dins lo termini y espay de sis mesos, comptadors del dia vint y vuyt del mes de agost prop passat del corrent any mil set cents vint y sinch, esdevindrà morir dit senyor canonge, lo que Déu no vulla, y quatre, y finiran als vint y set febrer del any mil setcents vint de mort natural, causal o accidental, en qualsevol part del mon, axi en mar, riu o terra, com en altres qualsevols ayguas dolças o saladas, axi que la ànima de dit senyor canonge se separe de son còs, en tal cas, dins quinze dias après que nova certa serà en la present ciutat de tal mort, y aquella serà intimada y notificada al administrador de dita Companyia, de diners de la mateixa Companyia, ell o lo administrador de aquella, donarà y ab tot efecte pagarà, segons que ab thenor de la present, donar y pagar promet al administrador de dita Companyia, per compte de dit senyor canonge Alsina, sinquanta doblas de or ab moneda de plata corrent, a rahó sinch lliuras y dotse sous per quiscuna dobla, las quals li cediran a compliment de cent y quatre doblas, y estas, a bon compte de cent y vuyt doblas, de las quals dit senyor canonge firmà debitori a dit senyor Cattà, en dit nom, ab acte rebut en poder del discret Pau Mitjans, notari públich de Barcelona, als vint y vuyt agost del any mil set cents vint y hu; com de sinquanta quatre doblas a bon compte de dit debitori, dit senyor Cattà, en dit nom, estiga ja pagat y

satisfet de di senyor canonge, com apar de la èpocha que de dita quantitat lo mateix senyor Joan Cattà, en lo referit nom, ne ha firmat a dit senyor canonge, en poder del notari avall escrit, als vint y vuyt noembre mil set cents vint y tres.

Y per attendrer y cumplir las ditas cosas...

Y axí ho firma y jura, confessant haver rebut comptants a sas voluntats, duas doblas de or o son just valor, per mans de Domingo Gras, ciutadà de Barcelona, pagant per y de diners de dit senyor canonge Al-sina, per premi de la present seguretad.

Et ideo, etc.

Testes sunt: Josephus Mallachs, et Joannes Cussana, scriptores Bar-chinone.»

AHPB. Pablo Mollar, man. 2 año, 1724, f. 419.

166

1736, febrero 8.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY ANTONIO DE GRIMAU Y GRIMAU, MONJE DE SANT CUGAT DEL VALLÉS, EN GARANTÍA DE DEBITORIO

«Dicto die [8 febrero 1736].

Joseph Aymerich y Vaguer, comerciant; y Francesch Roig y Vives, argenter, los dos ciutadans de Barcelona, per la quantitat de 1.188 lliures barcelonesas, a saberés, 594 lliures lo altre de ells, de son grat y certa ciència, asseguran la vida del senyor frà don Anton de Grimau y Grimau, monjo profès y dispenser major del imperial monastir de Sant Cugat del Vallés, orde de benitos claustrals, electo pabordre major de dit imperial monastir, de manera que si a est esdevindrà morir de mort corporal, o accidental, o per altre qualsevol cas que sia fortuit e inopinat, des del dia present y de las tres horas de la tarde en avant, donaràn y pagaran semblant quantitat de 1.188 lliures, a saber és, 594 lliures lo altre de ells; las quals se retindran en paga de semblant quantitat que ha promés donar y pagar per las causas y rahons expressadas en lo acte de debitori, rebut en poder del notari avall escrit lo dia present.

Y dita seguretad de vida sia duradera fins que la dita quantitat de ditas 1.188 lliures sia enterament pagada y satisfeta.

Tot lo que prometen attendrer y cumplir sens dilació alguna... ..

Y lo dit senyor frà don Anton de Grimau, present a la firma de dit Joseph Aymerich, accepta la dita seguretad de vida y obligació sobre feta, convenint y prometent a dits Joseph Aymerich y Francesch Roig y Vives, que fins y a tant haurà pagat las ditas 1.188 lliures, los donarà y pagará la quantitat de 176 lliures, a saber és, 88 lliures per lo interés o premi de dita seguretad de vida, y las restants 88 lliures per lo interés de dita moneda, pagaderas ditas 176 lliures en esta forma, és a saber 88 lliures per lo interés o premi de dita seguretad de vida, lo dia present, y las restants 88 lliures per lo interés de dita moneda als 8 dies del mes de febrer de 1737.

Tot lo que prometen attendrer y cumplir sens dilació... ab renunciació a menor edat de dit senyor don Anton, per ser menor de 25 anys, major emperò de 22, y ab jurament de tots llargament.

Testes firme dictorum Josephi Aymerich et frater don Antoni de Grimau et Grimau sunt: Joannes Olzina et Malet, notarius publicus Barchinone et Félix Pellisser, scriptor in eadem civitatis degens.

Testes vero firme dicti Francisci Roig y Vives, qui predicta firmavit et juravit Barchinone die 9 proximi mensis et anni sunt: Paulus Forest, matalasserijs, civis Barchinone; et Hyacinthus Puig, agricola loci de Guils, terre Ceritanie, Barchinone repertus.

Item, ab altre acte los dits Joseph Aymerich y Francesch Roig y Vives, de llur grat y certa ciència, firman àpoca a dit frà don Anton de Grimau, present a la firma de dit Aymerich, de 88 lliures que son per lo premi o interés, que dit don Anton los ha promés donar y pagar per rahó de la dalt expressada seguretat de vida.

Lo modo de la paga de ditas 88 lliures és que aquellas confessan tenir rebudas de comptants realment y de fet, a sas voluntats.

Y axi renunciant, etc, firman la present àpoca, etc.

Actum, etc.

Testes sunt predicti respective.»

AHPB. Juan Francisco Casals, man. 10, año 1736., f. 31.

167

1740, diciembre 29.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY JOSÉ DE GAYOLÁ, ABAD DE SANT SALVADOR DE BREDÁ, EN GARANTÍA DE DEUDA

«Dicto die [29 diciembre 1741].

Don Bonaventura de Milans, en Barcelona populat, en lo nom social de Benages, Andreu y Milans, per ferma, vàlida y solempne stipulació, en virtut del jurament avall escrit roborada, convé y en bona fe promet al illustre don frà Joseph de Gayolà, abat del monastir de sant Salvador de Breda, absent a la firma del present acte, y lo notari avall escrit per ell present y acceptant:

Que si ell dit illustre senyor abat, sa y bo, per la gràcia de Déu, dins sis mesos del punt y hora present, que son entre las deu y onse horas del mati en avant comptador, morirà de mort natural, casual o accidental en qualsevol part del mon, aixi en mar, riu o terra, com en altres qualsevol aygüas dolsas o saladas, aixi que la ànima de dit illustre senyor abat se partis de son còs, dins quinse dies après que nova certa serà en la present ciutat de Barcelona de tal mort y aquella serà intimada y notificada a ell dit don Bonaventura de Millans, donarà y pagarà, com ab the-nor del present donar y pagar promet mil tres centas vint y vuyt lliuras, dinou sous y vuyt diners moneda Barcelona, en esta forma, ço és, que aquellas se retindrà vers si en part y paga de aquellas mil tres centas vuytanta y dos lliuras, dos sous y deu diners que dit illustre abat li ha confessat deurer en lo nom social referit y promès donar y pagar, ab

acte rebut en poder del notari avall escrit lo dia present, per las causas y rahons en dit acte expressadas.

Y per attendrer y cumplir las ditas cosas ne obliga tots y sengles bens y drets de la dita Companyia, haguts y per haver...

E dit don Bonaventura Milans, en lo nom social referit, firma àpocha a dit illustre senyor frà Joseph de Gayolà, encara que absent, de cinquanta tres lliuras, tres sous y dos diners moneda Barcelona, y son per lo premi de la sobre dita seguretad de vida a rahó vuyt per cent lo any, rebudas ditas cinquanta tres lliuras, tres sous y dos diner comptants, en presència del substitut del notari y testimonis per mans de tercera persona.

Testes sunt: don Franciscus de Busquets et Pausa, Barchinone populatus, et Josephus Forn, negotiator Barchinone degens, ac don Sebastianus Prats, notarius publicus Barchinone, qui ut substitutus notarii infrascripti a presenti civitati absentis predictis interfuit.»

AHPB. Miguel Cabrer, man. 14, año 1741, f. 5 v°.

168

1742, abril 11.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY MANUEL DE BRAÇO Y DE SERRA. ACTA DE NOTIFICACIÓN DE LA MUERTE DEL ASEGURADO. Y NOTA DE CANCELACIÓN

«Die mercurii .XI. mensis aprilis anno a Nativitate Domini MDCCXXXII.

Don Bonaventura de Milans, en Barcelona populat, en lo nom social de Benages, Andreu y Milans, per ferma, vàlida y solemne stipulació, en virtut del jurament avall escrit roborada, convé y en bona fe promet a don Joseph de Duran y Sala, en Barcelona populat, absent a la firma del present acte:

Que si frà Emanuel de Braçó y de Serra, camarer del monastir de Nostra Senyora de Ripoll, sa y bó, per la gràcia de Déu, dins lo termini de sis mesos del punt y hora present, que son las sinch horas de la tarda, en avant comptadors, morirá de mort natural, casual o accidental, àn qualsevol part del mon, aixi mar, riu o terra, com en altras qualsevols aigüas dolsas o saladas, aixi que la ànima de dit frà Emanuel de Braçó y de Serra se partís de son còs (lo que Déu no vulla) en tal cas, dins quinse dias après que nova certa serà en la present ciutat de Barcelona de tal mort y aquella serà intimada y notificada a ell dit don Bonaventura de Milans, donarà y pagarà a dit don Joseph de Duran y Sala, com ab thenor del present acte donarli y pagarli promet sis centes cinquanta lliuras barcelonesas.

Y per attendrer y cumplir las ditas cosas, ne obliga...

E dit don Bonaventura de Milans en lo referit nom, firma àpoca a dit don Joseph de Duran y Sala, absent, de vint y sis lliuras barcelonesas, y son per lo interés o premi de la sobredita seguretad a rahó vuyt per cent lo any, rebudas ditas vint y sis lliuras en diner de comptants;

realment y de fet, en presència del substitut de notari y testimonis avall escrits, per mans de tercera persona.

Actum ut supra.

Testes sunt: Marianus Pujol et Josephus Forn, negotiatores Barchinone degentes, ac Sebastianus Prats, notarius publicus de numero Barchinone, qui ut substitutus notarii infrascripti aliis negociis occupati predictis interfuit.

Y després a vint y un del mes de maig del mateix any, a instància de dit don Joseph de Duran y Sala, per dit Sebastià Prats, notari com a substitut pedit, fou intimat y notificat de paraula a dit don Bonaventura de Milans, en dit nom personalment trobat en la casa pròpia habitació, situada en lo carrer de Moncada, de la present ciutat, com lo dia tres de dit mes de maig, morí de mort natural, en la ciutat de Cervera, dit frà Emanuel de Braçó y de Serra, éssent presents per testimonis dits Mariana Pujol y Joseph Forn.

* Die lune 19 augusti 1743, huiusmodi instrumentum per dictum don Josephum de Duran et Sala, fuit cancellatum et annullatum; ita et taliter quod sibi nec suis prodesse, distoque don Bonaventura, dicto nomine, nec suis nocere minime valeat. Actum ut supra.

Testes sunt: Christophorus Gaudó et Hieronymus Pou, de familia dicti don Joseph de Duran*.)

AHPB. Miguel Cabrer, man. 15 año 1742 f. 132 v.º.

169

1742, noviembre 26.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN COLOBRÁNS, PÁRROCO DE SANT FELIU CASTELLAR, EN GARANTÍA DE DEUDA

«Dicto die [26 noviembre 1742].

Francesch Roig y Vives, comerciant, ciutadà de Barcelona, per ferma, vàlida y solemne estipulació, en virtut del jurament avall escrit roborada convé y en bona fe promet al reverent Joan Colobràn, prevere, rector de la parrochial iglesia de Sant Feliu de Castellar alias del Recó, bisbat de Barcelona, que si ell dit Joan Colobràn, sá y bo per la gràcia de Déu, dins un any del punt y hora present, que son las quatre horas de la tarde, en avant comptador, morirà de mort natural, causal o accidental, en qualsevol part del mon, així en mar, riu o terra, com en altres qualsevols ayguas dolsas o saladas, així que la ànima de dit reverent Joan Colobràn se partís de son còs (lo que Déu no vulla) en tal càs, dins quinze dies après que nova certa serà en la present ciutat de Barcelona, de tal mort. y aquella serà intimada y notificada a ell dit Francesch Roig y Vives, donarà y pagarà, com ab thenor del present donar y pagar promet, tres centas lliuras barcelonesas, en esta forma, ço és, que aquellas se retindrà vers si en part y paga de aquellas trescentas y vint y quatre lliuras que dit reverent Joan Colobràn li ha confessat deurer y promés donar y pagar, ab acte rebut en poder de Miquel Cabrer, notari

públich de Barcelona, lo die present per las causas y rahons en dit acte expressadas.

Y per atendre y cumplir las ditas cosas...

E dit Francesch Roig y Vives, firma àpoca a dit reverent Joan Colobrans, present, de vint y quatre lliuras barcelonesas, y son per lo premi de la sobre dita seguretad, a rahó de vuyt per cent, rebudas comptants, en presència del notari y testimonis.

Testes sunt: Josephus Valdejuli et Joannes Antonius Llagostera, scriptores Barchinone degentes».

AHPB. Miguel Cabrer, man. 15 año 1742, f. 408.

170

1743, septiembre 14.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE FRAY IGNACIO BRAÇÓ Y DE SERRA, PRIOR DEL MONASTERIO DE SANT CUGAT DEL VALLÉS, EN GARANTÍA DE DEUDA

«Dicto die [14 septiembre 1743].

Francesch Roig y Vives, comerciant, ciutadà de Barcelona, per ferma, vàlida y solemne estipulatió, en virtud del jurament avall escrit roborada, convé y en bona fe promet a don frà Ignasi Braçó y de Serra, prior y sagristà major del imperial monastir de sant Cugat del Vallès, de la Sagrada Congregació Benedictina Claustral Tarraconense, provist per sa santedat de la sagristia major del reial monastir de Nostra Senyora de Ripoll, de la mateixa Congregació, present:

Que si ell dit don frà Ignasi Braçó y de Serra, sà y bo, per la gràcia de Déu, dins un any del punt y hora present, que son dos quarts de las deu horas del matí, en avant comptador, morirà de mort natural, causal o accidental, en qualsevol part del mon, axi en mar, riu o terra, com en altres qualsevols aygüas dolsas o saladas, així que la ànima de dit don frà Ignasi Braçó y de Serra, se partís de son còs (lo que Déu no vulla), en tal cas dins quinze dias aprés que nova certa serà en la present ciutat de Barcelona, de tal mort, y aquella serà intimada y notificada a ell dit Francesch Roig y Vives, donarà y pagarà, com ab thenor del present donar y pagar promet mil cent setanta lliuras barceloneses, en esta forma, ço és, que aquella se retindrà vers si en part y paga de aquelles mil doscientas sexanta tres lliures, dotse sous, que dit doctor frà Ignasi Braçó, y de Serra li ha confessat deurer y promès donar y pagar, ab acte rebut en poder de mi Miquel Cabrer, notari públich de Barcelona, avall escrit, lo die present, per las causas y rahons en dit acte expressadas.

Y per atender y cumplir las ditas cosas...

Y aixís ho firma y jura.

E dit Francesch Roig y Vives, firma àpoca a dit don frà Ignasi Braçó y de Serra, present, de noranta tres lliuras, dotze sous barcelonesos, y son per lo premi de la sobredita seguretad de vida, a rahó vuyt per cent, rebudas comptants en presència del notari y testimonis avall escrits.

Testes sunt: don Antonius Busquets, Barchinone populatus, et Josephus Valldejuli, scriptor Barchinone degens».

AHPB. Miguel Cabrer, man. 16 años 1743-1744, f. 366 (2.ª foliación).

171

1745, abril 1.

DEBITORIO OTORGADO POR JOSÉ BRUNÉS, PÁRROCÓ DE SANTA PERPETUA DE LA MOGUERA Y CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DEL DEUDOR

«Dicto die [1 abril 1745].

Ego doctor Josephus Brunés, presbiter, rector parrochialis ecclesie sancte Perpetue de Moguda, barcinonensis diocesis, gratis, et ex mea certa scientia, confiteor et in veritate recognosco vobis Magino Negrevernīs, mercaturam exercenti, civi Barchinone, presenti, quod debeo vobis ducentum quinquaginta libras barchinonenses, et sunt pro similibus, quas a vobis habui et recepi in pecunia numerata realiter et de facto, in notarii et tertium infrascriptorum presentia, ad occurrendum diversis sumptibus michi sequutis ad ingrediendum in possessionem dicte rectorie.

Et dictas ducentum quinquaginta libras vobis solvere promito Barchinone hinc ad quinque annos proximos, et a die presenti in posterum continue decurrendos.

Et interim idest donec dictas ducentum quinquaginta libras vobis realiter et cum effectu exsolverim, convenio et promito dare et solvere vobis annuatim interesse prehabite quantitatis et premiū securitatis vite mee (qua ibit erit et manebit ad vestri riscum, periculum et fortunam), ad rationem quindecim pro centenario, videlicet, octo pro centenario anticipate solvendo, et septem pro centenario postposite solvendo annuatim, quod siquidem interesse et premium ad dictam rationem inter vos et me de comuni concensu conventum, pactatum et approbatum fuit.

Et predicta omnia et singula attendere et complere promito sine dilatione... ..

Et ut de solutione dicti interesse et premiū securitatis vite mee tutius cautum sit, dono vobis in fidejussores et principales solutores, principaliterque tentos et obligatos Josephum Domenech et Franciscum Pons et Arenas, auri et argenti fabros, cives Barchinone, inferius acceptantes, qui una mecum et sine me ac simul et insolidum predictis et infrascriptis firmiter teneantur.

Ad hec nos dicti Josephus Domenech et Franciscus Pons et Arenas, fidejussores prefati, laudantes predicta omnia et singula, acceptantesque in nos sponte onus fideiussionis huiusmodi...

Ad hec ego dictus Maginus Negrevernīs, laudans predicta omnia et singula, acceptansque supradictam obligationem per vos dictum reverendum doctorem Josephum Brunés, cum fideiussione dictorum Josephi Domenech et Francisci Pons et Arenas mihi de super factam, gratis et ex mea certa scientia, convenio et promitto vobis quod tamdiu quamdiu solutionem dictarum ducentum quinquaginta librarum mihi dituleritis, seu

retardaveritis, adibo riscum, periculum et fortunam vite vestre, a puncto, et hora presenti, qua est teria post meridiem super dictis ducentum quinquaginta libris, quas, a me recepistis, dum tamen mihi per solvatis interesse, et premiun supra pactatum et conventum, et per vos mihi annuatim satisfaccere promissum cum fidejussione dictorum Domenech et Pons et Arenas.

Actum ut supra.

Testes firmarum dictorum reverendi doctoris Josephi Brunes, prebiteri, Francisci Pons et Arenas, et Magini Negrevernus sunt: Franciscus Martí, curritor auris, civis Barchinone, et Josephus Prats, scriptor Barchinone degens. Testes vero firme dicti Josephi Domenech qui firmavit Barchinone, die sexto predictorum mensis et anni sunt: Joannes Antonius Llagostera et dictus Josephus Prats, scriptores.

Item alio instrumento, ego dictus Maginus Negrevernus, firmo apocam vobis dicto reverendo doctori Josephi Brunes, presbitero, presenti, de viginti libris pro premio securitatis vite vestra unius anni, incipientis hodierna die, hora tertia post meridiem, ad dictam rationem octo pro centenario, habitis et receptis in pecunia numerata, realiter et de facto, in notarii et testium infrascriptorum presentia.

Actum ut supra.

Testes sunt predicti primo dicti».

AHPB. Sebastián Prats, man. 2 año 1745 f. 106.

1750, julio 4.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE LORENZO DESPUIG COTONER, OBISPO DE MALLORCA, EN GARANTÍA DE DEUDA.

Dicto die [4 julio 1750].

Don Bonaventura de Milans, en Barcelona domiciliat, en lo nom social de Benages, Andreu y Milans, per ferma, vàlida y solemne estipulació, en virtut del jurament avall escrit roborada, convé y en bona fe promet al ilustríssim senyor don Llorens Despuig y Cotoner, bisbe de Mallorca, encara que absent:

Que si sa ilustríssima, sa y bo, per la gràcia de Déu, dins un any del punt y hora present, que son las nou horas del mati en avant comptadors, morirà de mort natural, casual o accidental en qualsevol part del mon, axi en mar, riu o terra com en altra qualsevol part; aixi que la ànima de sa ilustríssima se partis de son còs (lo que Déu no vulla), en tal cas, dins quinse dias, après que nova certa serà en la present ciutat de Barcelona de tal mort, y aquella serà notificada a dit don Bonaventura de Milans, donarà y pagarà, com ab tenor del present, donar y pagar promet, dotze mil doscentas quaranta dos lliuras y divuyt sous moneda barcelonesa, en esta forma, so és, que aquellas se retindrà vers si en paga de semblant quantitat, que sa ilustríssima li ha confessat deu-

rer y promés pagar, ab acte rebut en poder del notari avall escrit, lo die present, per las causas y rahons en dit acte expressadas.

Y per atendre y cumplir las ditas cosas, ne obliga en dit nom, tots y sengles bens y drets de dita Companyia...

Y aixis ho firma y jura.

Actum ut supra.

Testes sunt Marianus Pujol et Emmanuel Rodríguez, juvenes comerciatóres Barchinone degentes.

Item, dit don Bonaventura de Milans, en dit nom, firma àpoca a sa illustríssima, encara que absent, de nou centas setanta nou centas setanta nou lliuras, vuyt sous y set diners, moneda barcelonesa, y son per lo premi de la precedent seguretad de vida, a rahó vuyt per cent.

Las quals nou centas setanta nou lliuras, vuyt sous y set diners reben [en] diners comptants, realment y de fet, en presència del notari y testimonis avall escrits, per mans del magnífich Bernat Glorià, ciudadà honrat de Barcelona, pagant com a procurador y per compte del senyor comte de Montenegro.

Actum ut supra.

Testes sunt predicti.

AHPB. Sebastián Prats, man. 7, año 1750, f. 242 v°.

1764, agosto 6.

CONTRATO DE SEGURO DE VIDA DE JUAN LARIO Y LARCIS, ARZOBISPO ELECTO DE TARRAGONA

«Don Buenaventura de Milans, en Barcelona domiciliat, en lo nom social de Benages, Andreu y Milans, Geroni Duran, comerciant matriculat, en lo nom social de don Domingo y don Geroni Duran, lo magnífich Agustí Gibert y Xurrich ciudadà honrat de Barcelona, en lo nom social de Alegre y Gibert, Joseph Casas, Magí Negrevernís, Armengol Gener, Joan Sanmartí, comerciant matriculats; Miquel Formenti y Anton Ravella, comerciant, tots ciudadans de Barcelona, per ferma, vàlida y solemne estipulació, en virtud de jurament avall escrit roborada, convennen y en bona fe prometen al magnífich Salvador March, ciudadà honrat de Barcelona, domiciliat en la vila de Reus, camp y arquebisbat de Tarragona, encara que absent:

Que si lo illustríssim senyor don Joan Lario y Larcis, elet arquebisbe de Tarragona, sà y bo, per la gràcia de Déu, segons ha informat Salvador Casals, corredor de cambis, ciudadà de Barcelona, dins lo termini de sis mesos, del dia primer del corrent mes de agost, a dotse horas del mitg dia en avant comptadors, morirà de mort natural, casual o accidental, en qualsevol part del mon, axi que la ànima de dit illustríssim senyor arquebisbe elet se separàs de son còs (lo que Déu no vulla), en tal cas, dins quinze dias després que nova certa serà en la present ciutat de tal mort, y aquella serà intimada y notificada a dit don Bonaventura de Mi-

lans y demás sobre momenats, donaran y pagaran a dit magnífich Salvador March, com ab tenor del present acte, donarli y pagarli prometen deu mil pesas de vuyt de cent vint y vuyt quartos quiscuna, és a saber:

Dit don Bonaventura de Milans, en lo nom social referit: dos mil pessas de vuyt.

Dit Geroni Duran, en lo nom social predit: mil pessas de vuyt.

Dit magnífich Agustí Gibert y Xurrich, en lo nom social sobredit: mil pessas de vuyt.

Dit Joseph Casas, dos mil pessas de vuyt.

Dit Magí Negrevernís, mil pessas de vuyt.

Dit Armengol Gener, mil pessas de vuyt.

Dit Joan Sanmartí, mil pessas de vuyt.

Dit Miquel Formentí, cinch centas pessas de vuyt.

Y dit Anton Ravella, las restantes cinch centas pessas de vuyt.

Lo que prometen cumplir sens dilació ni excusa alguna, ab restitució y esmena de tots danys, gastos y despesas.

Y per cumplir las ditas cosas, obligan, és a saber, dits don Bonaventura de Milans, Geroni Duran y magnífich Agustí Gibert y Xurrich, en los noms sociales referits, tots los bens y drets de ditas sas respective Companyias, y los demás sobre nomenats, tots sos bens y drets, mobles e inmuebles, presents y esdevenidors, renunciants...

Y firman àpoca a dit magnífich Salvador March, encara que absent, de quatre centas pessas de vuyt de cent vint y vuyt quartos, quiscuna, és a saber:

Dit don Bonaventura de Milans, en lo nom social referit, de vuytanta pessas de vuyt.

Dit Geroni Duran, en lo nom social predit, de quaranta pessas de vuyt.

Dit magnífich Agustí Gibert y Xurrich, en lo nom social sobredit, de quaranta pessas de vuyt.

Dit Joseph Casas, de vuytanta pessas de vuyt.

Dit Magí Negrevernís, de quaranta pessas de vuyt.

Dit Armengol Gener, de quaranta pessas de vuyt.

Dit Joan Sanmartí, de quaranta pessas de vuyt.

Dit Miquel Formentí, de vint pessas de vuyt.

Y dit Anton Ravella, de las restantes vint pessas de vuyt.

Y son per lo premi de la sobredita seguretad de vida, a rahó de vuyt per cent lo any.

Las quals respective quantitats reben en diners comptants, realment y de fet, en presència del notari baix firmat y del testimonis avall escrits, per mans de dit Salvador Casals, pagant de orde y per compte de dit magnífich Salvador March.

En testimoni de las quals cosas, axís ho firman en la ciutat de Barcelona, a sis dias del mes de agost, any del Naixement del Senyor de mil set cents sexanta y quatre, éssent presents per testimonis Anton Sanmartí, escrivent y Narcís Bruguera, jove veler en Barcelona habitants.

Benages Andreu y Milans
 Magí Negrevernís
 Juan San Martí
 Anton Ravella
 Don Domingo y Gerònim Duran

Alegre y Gibert
 Joseph Casas
 Armengol Gener
 Miquel Formentí».

En poder de mi Sebastiá Prats, notari, que fas fe coneixer als ator-
 gants.

AHPB. Sebastián Prats, man. 21 año 1764, f. 278.

INDICE ONOMASTICO *

ABREVIATURAS: *d.*: documentos del Apéndice documental.
n.: nota de pie de página del texto.
p.: página del texto.

AGER, Pablo de. Receptor de la Orden de San Juan de Jerusalén, d. 121.
 AGUILAR, Alejandro de, doncel, d. 84
 AGUILÓ, Miguel, d. 3.
 AGUSTÍ, Guillermo, n. 34.
 AGUSTÍ, Pablo, mercader, d. 49.
 ALEJANDRO III, papa, p. 890.
 ALEMANI, Turco, p. 917, d. 53.
 ALBAREDA, José, agricultor, d. 163.
 ALBIÁ, Rafael, notario, d. 157.
 ALBORQUERQUE, duque de, d. 106.
 ALDAVA, Francisco de, canónigo de Santa María la Real de Perpinyà y
 prior de Taltavull, d. 100.
 ALEGRE Y GIBERT. Nombre social de, d. 173.
 ALFAIG, Pedro Bautista, notario real, d. 61.
 ALIES, Francisco, d. 16.
 ALMENARA, Francisco, d. 15, 59.
 ALSINA, Francisco, canónigo de Lérida, d. 165.
 ALTARRIBA, Gabriel, párroco de Santa Creu d'Olorde, d. 54.
 ALTARRIBA, Luis, d. 99.
 AMARGÓS, Pablo, d. 93, 95.
 AMAT, Pablo (mayor), caballero, d. 126, 127.
 AMAT, Pablo, pelaire, d. 112, 116.
 AMAT, Pedro, presbítero de Sabadell.
 AMET, moro cautivo, n. 28.
 AMIGÓ, Jaime, párroco de Tivisa, d. 18.

* Para ábreviar, por la variedad de grafías de apellidos, se adoptan aquellas consideradas más correctas, y para las personas avecindadas en Barcelona se omiten las indicaciones relativas al lugar de su residencia.

- ANDRÉU, Benito, notario, d. 60, 66.
- ANGELINA, viuda de Francisco Terre, d. 1.
- ANGLESILL, Ramón, doctor en Derechos y prior de Santa María de Castelló de Farfanya, d. 88.
- ANGUERA, Antonio, presbítero y beneficiado de Santa María del Mar, d. 102.
- ANTICH, Francisco, mercader, d. 150, 157.
- ANTICH, Pedro, curtidor, d. 12.
- ANTICH, Rafael, n. 24, d. 71, 79.
- ANTICH Y DE CALVO, Francisco, doncel, d. 152.
- ANTONI, Pedro, mercader, n. 40.
- APARICI, José, negociante, d. 157.
- AQUILES, Onofre, corredor de oreja, d. 119.
- ARAPI, Ciri Abraham, n. 26.
- ARCELEGUET, Pablo, presbítero y vicario perpetuo de la parroquia de Caldes de Montbuy, d. 132.
- ARGENSOLA, Fr. Agustín, residente de la isla de Malta, Comendador de la Orden de San Juan de Jerusalén, p. 923, d. 51.
- ARGENSOLA Y DE COPONS, Onofre, señor de Les Pallargues, d. 51.
- ARGULLOL, Antonio, párroco de Sant Pere de Abrera, d. 115.
- ARIANO, Tomás, familiar de Fernando de Paredes, d. 86.
- ARMANY, Juan, cintero, d. 2.
- AROLÉS, Bartolomé, mercader, d. 61.
- ARRAIZ, Pedro de, notario de Tortosa, d. 157.
- ARROPIT, Jerónimo, mercader, d. 9.
- ARÚS, Jaime, agricultor de Castelldefels, d. 148.
- ASBERT, José Tomás, escribano, d. 153.
- ASTOR, Antonio Juan, doctor en derechos y presbítero natural de Tortosa, d. 90.
- ASTOR, Juan, d. 90.
- ASTORNELL, José, Abad de Cardona y vicario general de los Ejércitos de Cataluña, d. 150, 151.
- AVELLÁ, Francisco, d. 38.
- AVINYÓ, Onofre, tejedor de lino, d. 147.
- AYMERICH, Baltasar, negociante, d. 128.
- AYMERICH, Rafael, mercader, d. 30.
- AYMERICH VAGUER, José, comerciante, d. 166.
- AYTONA, Marqués de, n. 25.
- BADOS, Fernando de, n. 41.
- BADOS, Graciano de, criado del rey, n. 40, 41.
- BAGÁ, Valentín, escribano, d. 28.
- BAGES, Juan, librero, d. 15, 27.
- BAGES, Serafín, mercader, d. 27.
- BALCELLS, Rafael, d. 65.
- BALDRICH, Antonio, d. 75.
- BALS, d. 29.

- BALS, Juan. n. 23, d. 51.
BALS, Pedro Benito, mercader, n. 24, d. 51, 53.
BALLESTER, Francisco, cambista, n. 40.
BALLESTER, Juan Bautista, candelero de cerca, d. 161, 162
BARAMONA, madre de Jaime Baramona, d. 63.
BARAMONA, Jaime, n. 23, d. 63.
BARBA, Miguel, escribano, d. 65, 66.
BARCELÓ, Juan, tendero de telas, d. 106.
BARELLA, Juan, prebitero, d. 8.
BARGUETA, Miguel Juan, especiero de Tarragona, d. 3.
BARÓ, Galderán, mercader, d. 13.
BARONI, Antonio, patrón de saetia, d. 116.
BARROT, Rafael, notario, d. 116.
BARTOMEU, Guillermo, beneficiado de la seo, d. 32.
BARTOMEU, Miguel, escribano, d. 21, 23.
BASSOLS, Calixto, escribano, d. 109, 110, 112.
BASTERO, Pedro Antonio, negociante, d. 150.
BATLLE, Antonio, escribano, d. 57.
BATLLE, Dionisio, notario, d. 113, 114.
BATLLE, Pedro, escribano, d. 108.
BAUSANIAS, Sebastián, familiar del abad de Cardona José Astornell, d. 151.
BAYONA, Francisco, algodnero, d. 12, 18, 26.
BAYONA, Jaime, d. 26.
BELTRAN, Juan Miguel, archivero real, d. 119.
BELLAFILA, José de, d. 106, 112.
BENAGES, ANDREU Y MILANS, nombre social, d. 167, 168, 172, 173.
BENAVENT, Juan, d. 106.
BENITO, San, orden de, d. 71.
BENSA, Enrico, p. 890-91, n. 8, 11, 15.
BERARDO, María, monja jerónima, d. 128.
BERGA, Pedro, presbítero de Anglesola, d. 54.
BERNICH, Alejandro, abad de santa María de Escarp, d. 63.
BERTRAN, Francisco, domero de la iglesia parroquial de Cassá de la Selva, d. 161.
BERTRAN, Magin, d. 129.
BERTRAN, Pedro, d. 34.
BERTRAN, Salvador, mercader, d. 4, 6.
BERTRAN DE GUIMERÁ, Luisa, religiosa jerónima, d. 129.
BERTROLÁ, Melchor, d. 55, 58, 59, 65, 66, 68, 71, 73, 79.
BERTROLÁ, Pedro Benito, mercader, d. 88.
BESSA, Hugo, presbítero, d. 47.
BISBE, Sebastián, menor, mercader, d. 42.
BLANCH, Francisco, notario, n. 20, d. 86, 89, 97-99, 102, 103-106, 109, 110, 112, 117.
BLANCH, Francisco Alejandro, escribano, n. 25, d. 115-118.
BLANCH, Juan, carnicero, n. 41.

- BLANCH, Julián, familiar de Felipe Jordi, abad de Camprodón, d. 94.
BLANQUINA, esposa del calcetero Marcos Pasqual, d. 6.
BOADA, Pedro, de Tamarit, d. 23.
BOADA ALSINA, Lorenzo, estudiante de Teología, d. 151.
BOIXADORS, Onofre, d. 65, 68.
BOIXADORS, Pedro de, mercader, d. 58.
BONABE, Pedro, joven orfebre, d. 164.
BONADONA, Pedro, mercader, d. 138.
BONASTRE, Pedro (menor), d. 53.
BONET, Francisco Jerónimo, mercader, d. 10, 29.
BONET, Miguel, escribano, n. 23, d. 54.
BORRÁS, Jacinto, escribano, d. 128.
BOSCH, Jaime, mercader, d. 71, 73.
BOSCH, Fr. Pablo, prior de sans, Pere de Vellana, d. 71.
BOSCH, Pedro, escribano, d. 63.
BOU, Antonio, de Solsona, d. 60.
BOVER, Juan, sobrecargo de la saetia Santa Maria y San José, d. 53, 54.
BRAÇÓ Y DE SERRA, Fr. Ignacio, prior y sacristán de Sant Cugat de Vallés y sacristán mayor del monasterio de Ripoll, d. 170.
BRAÇÓ Y DE SERRA, Fr. Manuel, camarero del monasterio de Ripoll, d. 168.
BROCA, Pedro, d. 121.
BROTONS, Juan, escribano, d. 164.
BROTONS, Segismundo corredor de oreja, d. 127.
BRU, Francisco, d. 102, 103.
BRU, Gil Jorge, mercader, d. 36.
BRU, Jaime, mercader, d. 72, 77; 78, 106.
BRU, Jaime Francisco, d. 82.
BRU BORRÁS, Marco, d. 18.
BRUGUERA, Narciso, joven velero, d. 173.
BRUNÉS, Gabriel, pelaire, d. 132.
BRUNÉS, José, párroco de santa Perpetua de la Moguda, d/171.
BRUNÉS ARGELEGUET, joven droguero, d. 132.
BRUNÉS VILA, Juan, agricultor de Caldes de Montbuy, d. 132.
BRUNIQUER, Esteban, párroco de Sóller, d. 46.
BRUNIQUER, Esteban Gilaberto, notario, n. 27, d. 71-80.
BURGOS, Antonio de, mercader, d. 24.
BURGUÉS Y DESO, Juan, d. 37.
BUSQUETS, Antonio, d. 170.
BUSQUETS DAUSA, Francisco de, d. 167.
BUENAVENTURA, San, bergantín, n. 27.

CABAJAN, Pedro, velero, d. 160.
CABALLERÍA, Fray Jerónimo de la, comendador de Villell, residente en Nápoles, p. 924, d. 56.
CABANYES, Antonio, candelero de cera y credenciero del oficio de los albaranes de las franquicias del vino de los eclesiásticos, d. 35.

- CABANYES Pedro Pablo, agricultor de Sant Julià de Vilatorça, d. 107.
CABESSA, Pedro Juan, beneficiado de la seo, d. 32.
CABESTANY, Juan, d. 21.
CABESTANY, Julián, d. 68.
CABRER, Miguel, notario, d. 167-170.
CABRER, Pablo, escribano, d. 153, 154.
ÇA FONT, Antico, notario, d. 55, 57.
CALVA, Andrés, burgués de Perpinyà, d. 150.
CALVARIA, Francisco de, tendero de telas, d. 133, 143.
CALVO, Pedro, escribano, d. 17, 18, 20.
CAMPDERAS, Juan, agricultor de Santa Magdalena de Esplugues, d. 84.
CAMPORRELLS, Bernardo Miguel, señor de Biosca, d. 93, 97.
CAMPS, Alonso, clérigo obtentor de la rectoría de Sant Vicens de Calders, d. 19, 20.
CAMPS, Alonso, mercader, d. 9.
CAMPS, Dimas, arcediano de Andorra, canónigo de la seo de Urgel, y vicario perpétuo de la parroquia de Sant Boy de Llobregat, d. 22, 38.
CAMPS, Gerardo, caballero, d. 19.
CAMPS, Pedro, doctor, d. 38.
CANAL, Francisco, negociante, d. 136.
CANAL, Pablo, pelaire y curtidor, d. 112, 116, 117.
CÁNOVES, Juan Pablo, doncel, d. 102, 103, 106, 110, 112.
CANYELLES, Juan, mercader, d. 50.
CAPMANY Y DE MONPALAU, Antonio, n. 43.
ÇA-PORTA, Francisco, mercader de Valencia, n. 26.
ÇA-PORTA, Jaime, mercader, d. 18.
ÇA-PORTA, Jerónimo, mercader, d. 29.
ÇA-PORTA, Miguel, doctor en Tarragona, d. 18.
CARALPS, Jaime, mercader, d. 29, 37.
CARBONELL, Juan, doctor en derechos, d. 141.
CARBONELL, Pedro, notario, n. 25.
CARCER, Gaspar, d. 79.
CARCER, Gaspar (menor) d. 74.
CARDONA, duque de, d. 95.
CARDONA, Enrique Ramón Folch de, Duque de Cardona, d. 95.
CARDONA, Luis de, p. 927, d. 65, 66.
CARDONA Y DE ERILL, Fernando de, d. 67.
CARDONA Y DE ERILL, Pedro de, d. 67.
CARDONA Y DE ROCABERTI, Jaime de, d. 65, 66.
CARDONA Y DE ROCABERTI, Luis de, d. 65, 66.
CARLOS V, p. 900.
CARNICER, Miguel, arcediano de San Fructuoso de la seo de Tarragona, número 20.
CARRA, Jerónimo, d. 92.
CARRERAS, Francisco, ciudadano honrado, d. 145.

- CARRERAS, Fr. Melchor, provincial de la orden de la Santísima Trinidad, n. 27.
- CARRERAS, Gaspar, d. 106.
- CARRERAS, Pablo, arcediano de Andorra y canónigo de la seo de Urgell, d. 145, 146.
- CARRÓS Y DE CENTELLES, Luis, conde de Quirra y señor de la Baronía de Centelles, d. 54.
- CASADEMUNT, Jaime, d. 41.
- CASAFRANCA, Jaime, mercader, d. 11, 12, 15.
- CASALS, Juan Francisco, notario, d. 166
- CASALS, Salvador, corredor de cambios, p. 913, corredor de oreja, d. 173.
- CASAMITJANA, Esteban, beneficiado de la seo, d. 32.
- CASAMITJANA, Montserrat, d. 70.
- CASSASSES, José, escribano, d. 128.
- CASASÚS, Juan Bautista, albergador de la seo de Vich, d. 81.
- CASELLES, Juan Francisco, escribano, d. 112.
- CASSANI, Antonio, notario, d. 164.
- CASES, José, comerciante matriculado, d. 173.
- CASES, Luis, notario real colegiado, d. 154.
- CASQUER, Antonio, d. 38.
- CASTANYER, Juan Pablo, droguero, d. 132.
- CASTELLAR, Juan, escribano, d. 4.
- CASTELLS, Onofre, joven tendero de telas, d. 130.
- CATÁ, Juan, socio administrador de la Compañía Dalmases, Catá y Piria, d. 165.
- CATALA, Pedro, dueño de fragata, d. 12, patrón de bergantín, n. 27.
- CATALINA, viuda de Pedro Serra y en primeras nupcias del tabernero Cristóbal Sala, d. 79.
- CATALINA, esposa de Pedro de Cardona y de Erill, d. 67.
- CATALINA, madre del mercader Pablo Puigjaner, d. 21.
- CATALINA, viuda de micer Jerónimo Guinard, d. 17.
- CATALINA ANGELA, viuda del orfebre Pedro Oliver, d. 35.
- CAYROSA CORRADOR, Pedro, d. 29.
- CECILIA, viuda de Jaime Domingo, pelaire del Pont de Armentera, d. 147.
- CELLERS, Miguel, escribano, d. 76, 79.
- CENTELLES, Fr. Angel de, comendador de Vilalba, d. 40, 41.
- CERVERA, Pedro, n. 24, d. 29.
- CES CASES, Jerónimo, d. 65, 66.
- CES ILLES, Antonio Alejo, notario, d. 116.
- CESTRET, Pedro, de la casa del rey Pedro, n. 31.
- CICART, Miguel, corredor de oreja, d. 45.
- CIRERA, Juan, escribano, d. 84.
- CISAN, Guillermo de, n. 32.
- CISES, Fr. Juan Benito, monje de Sant Pau del Camp, d. 2.
- CLAPERÓS, Juan, mercader, d. 6, 7.

- CLAPERS, Jaime, sastre, mayordomo, administrador y bolsero de la Cofradía del Señor Rey, n. 31, 32, 33.
- CLARET, Francisco, presbítero, d. 163.
- CLARINA, Jaime Juan, corredor de oreja, d. 150.
- CLAVERA, Francisco, corredor de oreja, d. 160, 161.
- CLOS, Francisco, párroco de Santa María Magdalena de Espluges, d. 84.
- CLOT, Juan, cajero o constructor de cajas, n. 28.
- CODINA, Francisco Benito, d. 29.
- CODINA, Pedro Bernardo, d. 31, 39.
- COLOBRANS, Juan, párroco de Sant Feliu de Castellar, d. 169.
- COLOMER, Miguel, corredor de oreja, d. 137, 139, 142, 154, 159.
- COLL, Juan, escribano, d. 137, 139.
- COMA, Isidro, negociante, d. 139, 142.
- COMARES, Marqués de, d. 95.
- COMELLES, Francisco, d. 38.
- COMES, Beltrán, escribano, d. 1.
- COMES, Guillermo Pedro, mercader, d. 2.
- COMES, Pablo José, mercader, d. 34.
- COMPANY, Francisco, pasamanero, d. 130.
- COMPANY, Montserrat, d. 65, 66.
- CONCABELLA, Juan, guadamacilero, d. 149.
- CONILL, Miguel, corredor de oreja, 45.
- COPONS, Juan Francisco de, señor de La Manresana, d. 53.
- COPONS, Ramón de, caballero, d. 138.
- CORBERA, Raimundo, escribano, d. 150.
- CORBERA Y DE SANTA COLOMA, Miguel Riambaldo de, señor de Llinás, d. 91.
- CORCÓ, Pedro, d. 89.
- CORCÓ, Pedro Jaime, párroco de la Asunción de la Asunción de Nuestra Señora de La Fondarella, d. 89.
- CORDELLES, Bernardo Juan, escribano, d. 46.
- CORDELLES ROBUSTER, Julio, canónigo, n. 20.
- CORDER, Pedro, notario, d. 3.
- CÓRDOBA Y DE ARAGÓN, Enrique de, d. 95.
- CÓRDOBA Y DE MENDOZA, Martín de, obispo de Tortosa, d. 29.
- CORNELLANA, Poncio, d. 66.
- COROMINAS, Rafael, negociante, d. 120.
- CORRAGO, Galcerán de, doncel, d. 5.
- CORRONS, Mauricio, cirujano, d. 136, 140.
- CORTADA, Jaime, caballero, d. 133, 143, 150, 151.
- CORTELL, Clemente, notario, d. 80-85, 87, 90-92, 95.
- COSTA, Francisco, corredor de oreja, d. 109, 112.
- COSTA, Gabriel, d. 37.
- COSTA, Gaspar, mercader, d. 23.
- COSTA, Juan, presbítero beneficiado de la seo de Urgell, residente en Vich, d. 78.
- CREUS, Francisco, d. 46.

- CROANYES, Narciso Nicolás, n. 40, d. 3.
CUBERTA, Miguel, notario, d. 23-25, 29, 31, 33, 42, 45, 47-49, 60.
CUCURELLA, Antonio, escribano, d. 61.
CUÉLLAR, Marqués de, d. 106.
CUNILL, Ivo, d. 1.
CUSSANA, Félix, escribano, d. 157.
CUSSANA, Juan, escribano, d. 165.
CUSTURER, Rafael, mercader, d. 46, 74.
CUYÁS, Isidro, prior de Tarrasa, d. 154.
- DAGUI, Francisco, notario, d. 144, 145.
DALMASES CATÁ Y PIRA, Compañía de, d. 165.
DALMÁU, Ignacio, familiar del noble Francisco de Montserrat y Vives, d. 145.
DAMIANS, Jaime, d. 106
DAMIANS, Segismundo, d. 106.
DARA, Juan, paborde de la seo, d. 34.
DARDER, Francisco, d. 159.
DARRER, Bernardo, mercader, d. 31.
DATINI, Francisco Marco, p. 891.
DAURA, Francisco, zapatero de Isona, d. 149.
DAYMAR, Luis, escribano, d. 120.
DEDEU, d. 80.
DE JUAN BELLVER, Alberto, n. 22, 30.
DES, Juan, d. 139.
DES COLL, Lorenzo, notario y escribano de la curia del veguer, d. 1.
DES-LLOR, Berenguer, mercader, d. 6.
DEZ PALAU Y DE RELAT, José, caballero, d. 119.
DEZ PUIG Y COTONER, Lorenzo, Obispo de Mallorca, d. 172.
DEZ-SOS, Berenguer, arzobispo de Sácer, d. 5, 7.
DEZ VILAR, Pedro, mercader, n. 40.
DÍEZ DE AUX ARMENDARIS, Fr. Luis, obispo de Jaca y electo de Urgell, del Consejo de su Majestad, d. 112.
DOMENECH, Francisco, escribano, d. 71-74.
DOMENECH, Francisco, párroco de Sant Esteve de Granollers, d. 107.
DOMENECH, José, d. 171.
DOMENECH, Juan, presbítero beneficiado de sant Pere de Les Puelles d. 124.
DOMENECH, Sebastián, tendero de telas de Granollers, d. 59.
DOMINGO, Jaime, pelaire del Pont d'Armentera, d. 147.
DOMINGO, José, presbítero beneficiado de Sant Pere de les Puelles, d. 147.
DON CLARÓS, Pascual, n. 23.
DONADEU, Pedro, maestro de casas, d. 131.
DURALL, Galcerán, clérigo, d. 10.
DURÁN, Domingo y Jerónimo, nombre social, d. 173.
DURÁN, Jerónimo, comerciante matriculado, d. 173.

- DURÁN, José, corredor de oreja, d. 136, 140.
 DURÁN, José, mercader, d. 148, 150.
 DURÁN, Pedro, droguero, d. 88.
 DURÁN SALA, José de, d. 168.
 DURÁN SANPERE, Agustín, n. 21.
 ELISABET, esposa del doctor Domingo Guiu, d. 94.
 ELISABET, viuda del mercader Montserrat Garau, d. 50.
 ERILL, Conde de, d. 102, 103.
 ERILL, Francisco de, abad de Sant Miquel de Cuixá y de sant Cugat del Vallés, n. 20, d. 105, 109.
 ERILL Y DE ORCAU, Alonso, lugarteniente de capitán general del reino de Cerdeña, 102, 103.
 ERILL Y DE ORCAU, Juan de, noble, d. 123.
 ESCALA, Antonio, d. 65, 66.
 ESCALES, Tomás, negociante, d. 75.
 ESCARDÓ, Gabriel, burgués de Vilafranca del Panadés, d. 149, 160.
 ESCARDÓ, Gabriel, doctor en derechos, d. 161.
 ESCOLÁ, Juan, corredor de oreja, d. 55.
 ESPERT, escribano, d. 100, 101.
 ESPINA, Leonardo, d. 36.
 ESPINOSA, Fr. Juan Manuel, arzobispo de Tarragona, d. 138.
 ESTEVE, Diego, mercader, n. 25, d. 91, 106.
 ESTEVE, Pedro, mercader, n. 28, d. 3, 8.
 ESTRUCH, Juan, d. 36.
 EXARCH, Rafael, notario, d. 144.
 EXIMENIS, Juan, notario, d. 31-34.
 FÁBREGUES, Francisco, mercader, d. 82.
 FÁBREGUES, Juan Domingo, droguero, d. 150.
 FÁBREGUES, Juan Onofre, d. 18, 38.
 FÁBREGUES, Lorenzo, droguero, d. 126.
 FÁBREGUES, Miguel Montserrat, d. 38.
 FAIOL, Salvador, escribano, d. 58.
 FALGUERA, Gaspar, droguero, d. 130.
 FALGUERES, Francisco, notario, d. 158.
 FANER, Salvador, patrón de nave, de Sant Martí d'Arenys, d. 53, 54.
 FANO, Jerónimo, d. 93.
 FAYET, Rafael, d. 138.
 FELXES, Salvador, escribano, d. 88.
 FELIPE [III], rey, d. 86.
 FERNÁNDEZ DE LA CUEVA, embajador en Roma, d. 106.
 FERNÁNDEZ XIMENIS, Antonio, d. 34.
 FERRÁN, Andrés, párroco de Sant Salvador de la Granadella, d. 111.
 FERRÁN, Jaime, d. 12.
 FERRÁN, Juan, d. 18, 19, 23.
 FERRÁN, Pablo, mercader, d. 106, 108, 109, 111, 112, 115, 116-118.

- FERRÁN, Pablo, tendero de telas, d. 99.
FERRÁN, Pedro, n. 23, d. 65, 106.
FERRÁN, Pedro Juan, d. 95, 99, 106, 112.
FERRÁN, Rafael, d. 112.
FERRÁN, Salvador, d. 65.
FERNANDO GARCÍA, Narciso, doctor en derechos, d. 101.
FERRER, Baltasar, sastre, d. 46.
FERRER, Fr. Miguel, prior de la Casa Antigua, d. 68.
FERRER, Gabriel, corredor de oreja, d. 29, 39, 53.
FERRER, Jaime, mercader, d. 63, 70.
FERRER, Jerónimo, d. 74.
FERRER, Jerónimo, de Igualada, n. 27, d. 57, 65, 70.
FERRER, Juan, escribano, d. 118.
FERRER, Pablo, mercader, d. 138.
FERRER, Pedro, escribano, d. 119.
FERRER, Pedro, maestro de casas, d. 63.
FERRER, Nicolás, corredor de oreja, d. 93, 97.
FERRER Y DE BOSCA, Montserrat, bachiller en leyes, d. 17.
FERRERA, José de, d. 66.
FEU, Pablo, tendero de telas, d. 138.
FIGUEROLA DE SEVA, Rafael, d. 72.
FIJACH, Guillermo, presbítero, natural de Salviach, del reino de Francia, vicario de la parroquia de Sant Martí de Corréa, d. 57.
FILLOL, Antico, d. 63, 65.
FILLOL, Antonio Jorge, mercader, d. 87.
FITA, Antonio Juan, escribano, d. 80.
FITOR, Francisco, notario, d. 130.
FIVALLER, Miguel Juan, doncel, d. 54.
FLORENSA, Magín, d. 106.
FOIX, Fr. Jerónimo de, arrendador de Barbastro, n. 24.
FOLCH CAPDEVILA, Rafael, n. 29.
FOLCH DE CARDONA, Enrique Ramón, d. 95.
FONCALDA, José, estudiante, d. 118.
FONOLL, Esteban, mercader, d. 10.
FONOLLEDA, Arnaldo de, d. 1.
FONOLLET, Diego, escribano, d. 109, 110.
FONS, Francisco, ciudadano honrado, d. 138.
FONT, Galcerán, pelaire de paños de lana, d. 12.
FONT, Jaime, mercader y tendero de comanda, d. 99.
FONT, Jerónimo, doctor en derechos y canónigo de Tortosa, d. 60.
FONT, Juan, mercader, d. 1.
FONT, Miguel, mercader; n. 41, d. 3.
FONTANELLA, Fr. Benito, abad de la Portella y de Besalú, d. 96.
FONTANELLA, Pedro Juan, doctor en derechos, d. 96.
FONTANET, Ambrosio, canónigo de Tarragona, d. 160.
FONTANET, Juan Bautista, párroco de Sant Celoni, d. 158.

- FONTANILLES, Jaime, p. 943, 944, d. 124.
FONTCUBERTA, Miguel, notario, d. 133.
FORASTER, Jerónimo, caballero de Tarragona, d. 138.
FOREST, Pablo, colchonero de Barcelona, d. 166.
FORMENTI, Miguel, comerciante, d. 173.
FORN, Jaime, curtidor, d. 11.
FORN, José, negociante, d. 167, 168.
FORNER, Andrés, agricultor de Cabra, d. 147.
FRANCESCH, Isidro, soguero, d. 148.
FRANCISCA, viuda del mercader Pablo Roig, d. 156.
FRANCOLÍ, Juan, escribano, d. 90.
FRANQUESA, Miguel, notario, n. 37.
FREIXES, Carlos, mercader, d. 100.
FRIGOLA, Antonio, mercader, d. 52.
FRUCTUOSO, San, arcediano de, n. 20.
- GALCERÁN, Clemente, mercader, d. 124.
GALÍ, Juan, corredor de oreja, d. 123.
GALIANO, Felipe, mercader, d. 12.
GARAU, José, d. 24.
GARAU, Lorenzo, d. 10.
GARAU, Montserrat, d. 50.
GARCÍA, trabajador, d. 165.
GARRIDO COMAS, Juan José, p. 889, n. 1, 3, 4, 6, 7, 10, 12, 13, 19.
GARRIGA, Bartolomé, portero real, d. 48.
GARRIGA, Juan, mercader, d. 18, 31, 38, 43, 44.
GASCA, Fr. Miguel, ministro del monasterio de la Santísima Trinidad, número 27.
GASSET, Juan, d. 48.
GATELL, Bernardo, d. 93.
GATELL, Pedro, de Altafulla, d. 23.
GATILLEPA, Gaspar, tendero de telas, d. 137, 138, 139, 142, 143.
GATUELLES, Juan, presbítero, párroco de Sant Martí de Correa, d. 57.
GAUDÓ, Cristóbal, familiar de José Durán Sala, d. 168.
GAVARRÓ, Vicente (mayor), notario, d. 141.
GAYOLÁ, José, abad de Sant Salvador de Breda, d. 167.
GENDRE, Agustín, escribano, d. 99, 100.
GENER, Armengol, comerciante matriculado, d. 173.
GERONA, Franci Juan, d. 5.
GERONA, Juan, mercader, d. 5.
GIBERT, Jacinto, doctor en Medicina, d. 145.
GIBERT XURRICH, Agustín, ciudadano honrado, d. 173.
GIBILI, Guillermo, mercader de Tarragona, d. 3.
GIL DE FREDERICH, Pedro, escribano, n. 25, d. 102, 104, 105, 109.
GILABERT, Jaime, d. 118.
GILABERT, Miguel, escribano, n. 23, d. 54, 62.

- GILBERT, Baltasar, mercader y negociante, d. 96, 100.
GILL, Pedro, tendero, d. 25.
GIMENELLS, Francisco, de Tarragona, d. 106.
GINEBREDÀ, Fr. Antonio, n. 31.
GINEBREDÀ, Benito, mercader, d. 95, 97, 102, 106-109, 112, 115-117, 119.
GINEBRET, Juan, notario y escribano de la Ciudad, p. 904.
GINEBROSA, Juan, mercader, d. 3.
GIRÓN DE REBOLLEDO, Diego, d. 145, 150.
GIRÓN DE REBOLLEDO, Godofredo, d. 123.
GIRONA, Simón Benito, d. 7.
GIRONELLA, Pedro Mártir, mercader de Sant Joan de les Abadesses, d. 61.
GIRONELLA, Rafael, clérigo del monasterio de Sant Joan de les Abadesses, d. 61.
GIRONELLA PELEGRÍ, Andrés, presbítero, d. 135.
GISCLART, Antonio, presbítero francés residente en la parroquia de Santa María de Martorelles, d. 43, 44.
GLORIA, Bernardo, ciudadano honrado, d. 172.
GOMAR, Bartolomé, mercader, d. 41.
GOMAR, Pablo, notario, d. 31, 58.
GOMBAU, Miguel, tendero de telas, d. 81.
GORI, droguero, d. 22.
GRACIA, Jaime, d. 62.
GRACIANO, Jacomo, d. 95.
GRANOLLACHS, Bernardo, d. 77.
GRANOLLACHS, Bernardino, d. 105, 122.
GRANOLLACHS, Francisco, d. 77.
GRANOLLACHS, Melchor, d. 106.
GRAS, Domingo, carpintero, d. 165.
GRAS, Enrique, escribano, d. 24.
GRAS, Rafael, escribano, d. 23.
GRASES, Juan, notario, d. 83.
GRAU, Sebastián, presbítero beneficiado de la seo, d. 85.
GRIMAN GRIMAN, Antonio de, monje de Sant Cugat del Vallés, d. 166.
GUAL, Antonio, escribano, d. 1.
GUALBES, Jaime de, mercader, d. 6.
GUANSER, Juan, presbítero beneficiado de Sant Pere de les Puelles, d. 69.
GUARDIA, Francisco, escribano, d. 122.
GÜELL, José, notario, d. 152-154, 156.
GUILLAU, Rafael, tendero de telas, d. 123.
GUINART, Jerónimo, doctor del Real Consejo, d. 17.
GUINART, Rafael, caballero, d. 138.
GUITERES, Sebastián, escribano, d. 35.
GUIU, Domingo, doctor, d. 94.
GUIU, María Angela, monja del monasterio de las Magdalenas, p. 938, d. 94.
HAM, Jacinto, caballero de Perpinyá, residente en Barcelona, d. 133, 143.

- HERNÁNDEZ, Jaime, boticario, d. 95.
 HISPANO, Franci, mercader, n. 28, d. 3.
 HISPANO, Miguel, d. 103, 106.
 HOLDSWORTH, W, S. n, 14.
 HOSTALRICH, Juan, obispo de Jaca, n. 20, d. 116.
 HOSTALRICH Y DE SANT JUST, Francisco, n. 40.
 HOSTENCHS, Juan Ferrer, *curritor phelpe*, d. 4.
 HUELMA, conde de, d. 106.

 ICART, Alejandro de, canónigo de Tarragona, d. 23.
 ICART, José, d. 138.
 ICART, Onofre, tendero de telas, d. 132.
 ISABEL, esposa del mercero Jaime Vives, d. 92.
 ISABEL, viuda del sastre Pedro Coll, d. 137, 139, 142.
 ISALGUER, Juan Cristóbal, notario de Sant Joan de les Abadesses, d. 61.

 JAIME, Domingo, negociante de Paracuellos de Jiloca, d. 70.
 JAIME, Pedro, obispo de Vich, d. 70.
 JANER, Bernardo, notario, d. 15.
 JANER, Esteban, escribano, d. 54.
 JERÓNIMA, viuda de Juan Monsuar, d. 108.
 JORBA, Luis (menor), notario, n. 23, d. 24, 51, 53, 54, 62, 67, 68.
 JORDÁ, Guillermo (mayor), notario, d. 1.
 JORDÁ, Lázaro, decano de la seo de Tortosa, d. 74.
 JORDÁ, Pablo, d. 80.
 JORDÁ, Rafael, n. 23.
 JORDI, Felipe, arzobispo de Lauchar y abad de Camprodón, d. 94.
 JORDI, Pedro, esclavo negro natural de Mallorca, d. 37.
 JOSÉ, San, saetia, d. 51, 54.
 JUAN, colchonero, d. 31.
 JUAN, Pedro, *payerius*, n. 33.
 JUAN, San, d. 8, 10.
 JUANA, esposa y viuda del notario Juan Navarro, p. 937, d. 8.
 JUDICE, Agustín, d. 95.
 JULI, Jerónimo, corredor de oreja, d. 158.
 JULIÁ, Francisco (mayor), agricultor de Molins de Rey, d. 115.
 JUTGE, Francisco, notario, n. 20, d. 100, 101, 108, 111.

 LAPEYRA, Juan, mercader y tendero de telas, d. 158.
 LARIO Y LARCIS, Juan, arzobispo de Tarragona, d. 173.
 LEDESMA, conde de, d. 106.
 LENA, Blas, calcetero, d. 4.
 LENDRICH, Jaime, maestre racional de la curia del rey, n. 34.
 LENTISCLÁ, Bernardo, notario, d. 130, 131, 138.
 LENTISCLÁ, Francisco, notario, d. 126-128, 130-132, 138, 144.
 LIORI, Dionisio de, d. 157.
 LIORI, Gil de, d. 157.

- LIORI, Juan de, presbítero, d. 157.
LIULA, Jerónimo, mercader, d. 30.
LÓPEZ DE MENDOZA, Francisco, obispo de Elna, d. 118.
LORA, Miguel Juan, párroco de Santa Eugenia de Berga, d. 77.

LLAGOSTERA, Juan Antonio, escribano, d. 169, 171.
LLAUDER, Gerardo Benito, d. 65, 66.
LLAUDER, Jaime, escribano, d. 133.
LLAURADOR, José, sastre, d. 158.
LLAURADOR Y DE ÇA-TORRA, notario, d. 160.
LLEBRA, Jaime, d. 70.
LLEDÓ, Pablo, mercader y tendero, d. 138, 150.
LLENAS, Juan Pablo, terciopelero, d. 154.
LLEONART, Juan, agricultor de Mataró, d. 159.
LLEOPART, Juan, corredor de oreja, d. 107.
LLEU, Gaspar, mercader, d. 68.
LLIBRE, Jaime, d. 112.
LLINÁS, Juan, mercader, d. 138.
LLOBATERES, Jaime, mercader y corredor de oreja, d. 133, 143, 147.
LLOBET, Juan, mercader, d. 7.
LLOBET, Onofre, escribano, d. 97-99, 102, 104.
LLOPART, Jerónimo, d. 104.
LLOPIS, Francisco, n. 23.
LLOR, Luis, corredor de oreja, d. 159.
LLOREDA, Jacinto, d. 146.
LLOREDA, Mauricio de, d. 145, 146.
LLORENS, Juan, pasamanero, d. 150.
LLORENS, Juan, sastre, d. 153.
LLOSADES, Jaime, mercader, d. 63, 64.
LLOSELLES, Jerónimo, doncel, d. 83.
LLULL, Juan, doncel, d. 65, 66.
LLULL, Pedro, d. 7.
LLUNELL, Miguel, mercader, n. 23, d. 51, 53, 65, 66.

MACIQUES, José, abad de Santa Mara del Real de Perpinyá, d. 100.
MADUPELL MARIMÓN, José María, n. 18, 29, 39, 146.
MADUXER, José, Banco de, d. 76.
MADUXER, Miguel, d. 29, 34, 38, 42, 65, 66.
MADUXER, Miguel, orfebre, d. 18.
MAGIO, Josepe, d. 95.
MAGRANER, Damián, d. 12.
MAJOR, Montserrat, d. 31, 38.
MALA, Micer Gabriel de, d. 96.
MALET, Gabriel, escribano, d. 130.
MALUQUER, Salvador José, p. 893, 900.
MALLA, Juan de, d. 23.
MALLACHS, José, escribano, d. 165.

- MALLOL, Pablo, escribano, d. 81.
MALLOL, Salvio, corredor de oreja, d. 157.
MALLOL, notario, d. 14.
MANERA, Bartolomé, escribano, d. 141.
MANES, A. p. 889, n. 2, 9.
MANESCAL, Miguel, librero, d. 111.
MANS, Juan, clérigo residente en la curia romana, d. 64.
MARCO, Pere, d. 10.
MARCH, Salvador, ciudadano honrado de Barcelona, domiciliado en Reus, d. 173.
MARGARITA, esclava tártara, p. 891.
MARI, Francisco, ciudadano honrado, d. 125.
MARI GENOVÉS Y BONET, Mariano, d. 147.
MARÍA, Santa, saetia, d. 53, 54.
MARÍA, Virgen, p. 900, n. 31, 33.
MARÍA-CANTONI, Francisco, negociante, d. 138.
MARIMÓN, Francisco, n. 33.
MARIS, José, mercader, d. 138.
MARQUET, Pedro Pablo, tendero de telas, d. 124, 125.
MARSAL, Juan, pelaire, d. 148.
MARSAL, Matías, notario, d. 133, 135, 144.
MARTÍ, Francisco, corredor de oreja, d. 171.
MARTÍ, Francisco, mercader, d. 3.
MARTÍ, Honorato, d. 65, 66.
MARTÍ, Jaime, d. 74.
MARTÍ, Jerónimo, escribano, d. 50.
MARTÍ, Jerónimo, mercader, d. 7.
MARTÍ, Juan, notario de Valencia y de la provincia del Duque de Cardona y Segorbe, d. 36.
MARTÍ, Pablo, párroco de Sant Celoni, d. 122.
MARTÍ, Pedro, escribano, d. 84.
MARTÍ, Sebastián, tendero de paños, n. 23.
MARTI RIBAS, Isabel Juana, monja del monasterio de Jerusalén, d. 149.
MARTÍN I DE ARAGÓN, n. 35.
MARTÍNEZ, espadero, d. 60.
MARTIS, Sasimi, mercader, d. 87.
MARTORELL, Gervasio, notario, d. 48.
MARTORELL, Juan, d. 106.
MAS, Gabriel, mercader de Valencia, n. 26.
MAS, Pedro Pablo, d. 112.
MASCARÓ, Joaquín, droguero, d. 139.
MASCARÓ, Joaquín, mercader, d. 157.
MASCARÓ Y COMPAÑÍA, droguería, d. 137.
MASCORT, Bernardo, escribano, d. 124, 125.
MASDEU, Baltasar, d. 66, 88, 95.
MASDEU, Juan, presbítero beneficiado de Santa María del Mar, d. 69.

- MASDEVALL, Tomás, profesor en Sagrada Teología, d. 156.
MASFERRER, Pablo, presbítero beneficiado de la iglesia de San Jaime Apóstol, d. 163.
MASSANA, José, tendero de telas, d. 113.
MASSANA, Miguel, ciudadano honrado, d. 138.
MASSANA, Miguel Juan, mercader y tendero de telas, d. 113, 131, 132.
MASSANES, Onofre, mercader, p. 943, 944, d. 124, 143.
MASSANET, Pedro, *paller*, d. 7.
MASSONI, Joaquín, procurador fiscal del General del principado de Cataluña, d. 76.
MATEU, José, lencero, d. 141.
MATHALI, Pedro, mercader, n. 28, d. 3.
MATHEU, Antonio, escribano, d. 88.
MATHEU, José, *pelaide*, d. 132.
MAYMO, Francisco, canónigo de la seo, d. 133.
MAYNER, Bernardo, doctor en Sagrada Teología y vicario perpetuo de la parroquia de Sant Biy de Llobregat, d. 141.
MELCIOR, Baudilio, párroco de Sant Julià de Altura, d. 144.
MELCIOR, Francisco, retorcedor de seda, d. 152.
MELICH, Matías, d. 124.
MENDOZA, Bernardino de, noble, d. 12.
MENSA, Francisco, d. 65, 66.
MENSA, Juan, d. 24.
MERCADER, Magín, mercader, d. 146, 150, 154.
MERCER, Antonio, d. 63-65.
MERCET, Gabriel, mercader, d. 9, 21.
MILANS, Buenaventura de, d. 167, 168, 172, 173.
MILOSCÓS, Juan, d. 66, 90.
MILLÁS, Francisco, mercader, d. 105, 109.
MIQUEL, Antonio, notario, d. 7.
MIQUEL Benito, corredor de oreja, d. 82.
MIR, José, corredor de oreja, d. 146, 149.
MIRALLES, Agustín, escribano, d. 70.
MIRAMUNT, Jaime, negociante, d. 93.
MIRET, Gabriel, d. 106, 112.
MIRET, Pablo, corredor de oreja, d. 72.
MIRÓ, Tomás, escribano, d. 75, 78, 79.
MITJÀ, Esteban, presbítero, d. 150.
MITJÀ, Juan, orfebre, d. 124, 130.
MITJANS, Pablo, notario, d. 156, 165.
MITJAVILLA, Jaime, escribano, d. 121.
MOARCH, Jaime, curtidor, n. 41, d. 3.
MOLA, José, *pallerius*, d. 163.
MOLINS, Pablo, párroco de Castelldefels, d. 148.
MOLINS, Salvador, d. 45.

- MOLINER, Nicolás, notario, d. 14-16, 18-22, 26-28, 30, 32, 34, 35, 37-41, 43, 44, 65, 66.
- MOLLAR, Pablo, notario, d. 165.
- MOLLET, Jerónimo, n. 23.
- MONCLAR, Matías, d. 76.
- MONCLAR, Pedro, mercader, d. 106, 123, 130.
- MONGUET, Jaime, vicario de la parroquia de Santa Perpetua de la Moguda, d. 33.
- MONILLEÓ, Pedro Juan, presbítero, n. 20.
- MONMANY, Juan Onofre, mercader, d. 9.
- MONPEÓ, Francisco, mercader, d. 85.
- MONSALVATGE FOSSAS, Francisco, d. 118.
- MONTSERRAT, Andrés de, doncel de la villa de Canet, del reino de Valencia, d. 74.
- MONTSERRAT, Pablo, d. 17.
- MONTSERRAT VIVES, Francisco, caballero de Tarragona, d. 138.
- MONSUARO, Juan de, d. 108.
- MONTALT, Joaquín, d. 91, 95.
- MONTALT, Juan, pelaire de paños de lana, d. 12.
- MONTALT, Montserrat, d. 73.
- MONTANER, Pedro, escribano, n. 27, d. 75-80.
- MONTCADA, Francisco de, n. 25.
- MONTCADA, Francisco de, sacristán de la seo de Tarragona, d. 117.
- MONTCADA, Juan de, Obispo de Barcelona y arzobispo de Tarragona, n. 20.
- MONTENEGRO, Conde de, d. 172.
- MONTORNES, Miguel de, caballero, capitán de la Torre de Llobregat, d. 50.
- MONTPARLER, Gabriel, n. 23.
- MONTROIG, Miguel, tendero de comanda, d. 48, 49.
- MORA, Domingo, mercader, d. 150.
- MORA, Gabriel, droguero, d. 132.
- MORA, José, d. 118.
- MORA, Miguel, notario, d. 121.
- MORA, Miguel, párroco de Santa María de Lavid, d. 133.
- MORA, Montserrat, d. 112.
- MORADELL, Luis, negociante, d. 126.
- MORER, Luis, corredor de oreja, d. 55, 98.
- MORETEIX, Pedro, d. 66.
- MOYA DE CONTRERAS, Acisclo, obispo de Vich, d. 15.
- NADAL, Bartolomé, escribano, d. 77.
- NADAL, Juan, cambiador, d. 3.
- NADAL, Rafael, mercader, d. 89.
- NARBERAS, José, escribano, d. 132.
- NAVARRO, Juan, maestro calcetero, d. 22.
- NAVARRO, Juan, notario, p. 937, d. 8.
- NAVARRO, Montserrat, d. 114.

- NEBOT, Francisco, d. 95, 99, 106, 112, 116.
NEGREVERNIS, Magín, comerciante matriculado, d. 171, 173.
NEGRO, Jaime de, d. 118.
NEGROTO, Ambrosio, caballero, d. 95.
NICOLAU, Pablo Joaquín, d. 68, 72.
NICOLAU, Pablo Joaquín, d. 61.
NIN, Francisco, de la calle de «Dalt» del Vendrell, d. 109.
NIN, Francisco, de la calle del «Pou» del Vendrell, d. 109.
- OLIVA, Benito, mercader, d. 7.
OLIVER, Ambrosio, mercader, d. 157.
OLIVER, Benito, boticario, n. 26.
OLIVER, Bernardo, escribano, d. 83.
OLIVER, Gabriel, negociante, d. 62.
OLIVER, Jaime, causidico, d. 90.
OLIVER, José, negociante, d. 120.
OLIVER, Rafael, mercader, n. 26, 28; 41, d. 3, 6.
OLIVER Y DE LIORI, Josefa, d. 157.
OLIVES, Pedro, orfebre, d. 35.
OLZINA, Juan, escribano real de mandamiento, d. 110.
OLZINA MALET, Juan, notario, d. 166.
OLLERS, Pedro Juan de, n. 28.
OLLOSA, Jerónimo, sargento mayor de la Marina Cáller, d. 86.
OMS, Jerónimo, sastre, d. 127.
OMS, Juan de, d. 65, 66.
OMS, Miguel de, d. 59.
ORCAU, Conde de, d. 102, 103.
ORIOI, Pedro, notario de Flix, d. 40.
OSONA, Pedro, escribano, d. 58.
- PAGÉS, Antonio, d. 53.
PAGÉS, Melchor, d. 95, 112.
PAGUERA, Jerónimo de, clérigo, d. 86.
PAGUERA, Juan, agricultor, oriundo de Vallferrera, habitante en Barcelona, d. 162.
PAGUERA, Matías de, canónigo de Barcelona y párroco de Santa Perpetua de la Moguda, d. 33.
PALAU, Antonio, mercader, d. 14, 19, 22, 25.
PALAU, Bartolomé, carpintero, d. 28.
PALAU, Bernardo, mercader, d. 14.
PALAU, Francisco, d. 112.
PALAU, José, diácono, d. 159.
PALAUDARIES, Bernardo, d. 63.
PALAUDARIES, Juan, mercader, d. 3, 7.
PALOU, Bartolomé, notario, d. 8.
PAREDE, Hernando de, tesorero de la Santa Cruzada en el principado de Cataluña, d. 86.

- FARERA, Antonio, notario, n. 43.
PARENTI, Nicolás, mercader florentino, d. 53.
PARRA, Jaime, bachiller en leyes, d. 85.
PARRI, Salvador, escribano, d. 97.
PASQUAL, Francisco, corredor de oreja, d. 49.
PASQUAL, Jaime, d. 106.
PASQUAL, Marcos, calcetero, d. 6.
PASTOR, Andrés, escribano, d. 63.
PASTOR, Jaime, n. 34.
PAULAGA, Esteban, mercader, d. 2.
PEDRALBES, Baldirio, d. 66.
PEDRALBES, Francisco Baldirio, d. 75.
PEDRET, Montserrat, tendero de paños, d. 150.
PEDRO [EL CEREMONIOSO], Rey, n. 31.
PEDRÓ, Gaspar, párroco de santa Eulalia del Papiol, d. 113.
PEDROL, Amador, escribano, d. 69.
PELLICER, Félix, escribano, d. 166.
PELLICER, Pedro, mercader, d. 73.
PERALS, Andrés, escribano, d. 89.
PEREDALTES, Jaime, párroco de Sant Salvador de Breda, d. 127.
PERELLER, Juan carpintero, d. 3.
PERELLER, Pedro Vicente, párroco de Barberá, d. 43, 44.
PEROY, Francisco, doctor en Teología, canónigo de Tortosa, d. 99.
PEXÓ, Jerónimo, plebano de Clará d. 137, 139, 142.
PI, Pablo, corredor de oreja, d. 89.
PIATTOLI, Livio, n. 11, 12, 16.
PICART, Cipriano, corredor de oreja, d. 137, 139, 142, 143, 146, 148.
PIRIA Y DALMASES, Antonio, socio administrador de la Compañía Dalma-
ses Catá y Piria, d. 165.
PLANES Eloy, mercader y tendero de telas, p, 943, d. 106, 124.
PLANES, Gabriel, mercader, d. 76.
PLANES, José, notario, d. 144.
PLANES, Juan, pelaire, d. 120.
PLANES, Pedro Juan, mercader, d. 117.
PLANES, Pedro Pablo, tendero de telas, d. 106.
PLANES, Rafael Mauricio, d. 116.
FOBLA, José, d. 102, 103, 106.
POCURULL, Gabriel, presbítero beneficiado de la seo, d. 160.
POLIT, Agustín, d. 95.
POLIT, Dimas, d. 106, 112.
POMÉS, Antico, mercader, d. 33, 42.
POMÉS, Pedro, mercader, d. 13.
PONS, Carlos, mercader, d. 5, 8.
PONS, Jerónimo, d. 116.
PONS, Juan, negociante, d. 81, 84.
PONS, Pablo, mercader, d. 11.

- PONS ARENAS, Francisco, orfebre, d. 171.
PONTGEM, Guillermo, mercader, d. 3.
PORCIOLES, Juan, droguero, d. 133, 135.
PORSO, Magín, micer, doctor, d. 90, 128.
PORTA, Jaime, mercader, d. 3.
PORTELL, Juan, escribano, d. 16.
PORTELL TORRELLA, Jerónimo, escribano, d. 106.
POU, Jerónimo, familiar de José Durán. Sala, d. 168.
POZO, Luis, d. 101, 112.
PRATS, Francisco, corredor de oreja, d. 122.
PRATS, Jaime, corredor de oreja, d. 108, 111.
PRATS, José, escribano, d. 171.
PRATS, Sebastián, notario, d. 167, 168, 171, 172, 173.
PUGESSOLA, Jaime de, mercader, d. 7.
PUGESSOLA, Juan de, mercader, n. 41, d. 3.
PUIG, Isidro, corredor de oreja, d. 134.
PUIG, Jacinto, agricultor de Guils, d. 166.
PUIG, Pablo, negociante, d. 92.
PUIG DE RODA, Gaspar, mercader, d. 9.
PUIGFERRER, Miguel, notario, d. 49.
PUIGJANER, Baltasar, notario, d. 52.
PUIGJANER, Damián, mercader, d. 23, 29, 35, 39, 40, 45, 50.
PUIGJANER, Damián, Banco de, d. 36, 61, 63.
PUIGJANER, Damián Berenguer, d. 63.
PUIGJANER, Francisco n. 24, d. 36, 68, 146.
PUIGJANER, Pablo, mercader, 21.
PUIGJANER, Pedro Juan, Banco de, d. 76.
PUIGMIDÓ, Juan de, mercader, d. 76.
PUJÓ, Vicente, escribano, d. 41, 44.
PUJOL, Andrés, doctor en derechos y archipreste de Ager, d. 114.
PUJOL, Bernardino, mercader, d. 13.
PUJOL, Francisco, escribano, d. 91, 92, 95.
PUJOL, Mariano, negociante, d. 169-172.
PUJOL, Pedro Pablo, d. 163.
PUJOL, Severo, notario, d. 162.

QUER, Antonio, corredor de oreja, d. 65, 66.
QUERALAT, Jerónimo, escribano, d. 120.

RABASSA, Sebastián, droguero, d. 95.
RAFART, Tomás, orfebre, d. 72.
RAMÓN, Jaime, mercader, d. 13.
RAMONEDA, José, droguero, d. 150.
RANDA DE VISCHAIA, Piero dalla, patrón de nave, p. 891.
RAVELLA, Antonio, comerciante, d. 173.
RAVELLA, Juan, presbítero, p. 927, d. 8.
REBOLLEDO, Diego. V, Girón de Rebolledo, Diego.

- REBULL, José, d. 89.
REDORTA, Antonio Juan, presbítero beneficiado de la seo, d. 82.
REGUER, Damián, doctor en derechos, n. 25.
REGUER, Francisco, d. 59, 70, 77.
REIG, Bernardo, joven cirujano, d. 96.
RENAU, Juan, pasamanero, d. 138.
REQUESENS, Franci, tendero, d. 2.
REVERTER, Miguel, escribano, d. 86.
RIALP, Antonio, mercader, d. 95.
RIALP, Benito, tendero de telas, d. 47.
RIAMBAU, Miguel, de Ibiza, d. 125.
RIBA, Bartolomé, mercader, d. 69.
RIBA, Damián, pelaire de paños de lana de Gerona, n. 40.
RIBA, Pedro, mercader, d. 27, 38.
RIBER, Juan Pablo, d. 99.
RIERA, Bartolomé, mercader, d. 111.
RIERA, Jaime, n. 34.
RIERA, Juan, n. 23.
RIERA, Onofre, n. 26.
RIERA, Fedro Jaime, notario, d. 107.
RIFÓS, Juan Pablo, canónigo, d. 104.
RIFÓS, Fray Rafael. O.P. obispo electo de Elna, d. 104.
RINALDO, Juan Bautista de, d. 29.
RIPOLL, Acacio de, p. 937, n. 42.
RIPOLL, Rafael, d. 106.
RIPOLLÉS, Rafael, de Tarragona, d. 104.
RIQUER, Juan, párroco de Santa María de Ullestrell, d. 80.
ROCA, Pedro, tendero de telas, d. 47.
ROCAFORT, Salvio, d. 115.
ROCAMARTI, Conde de, d. 164.
ROCHA, Pedro Benito, panadero, d. 108.
RODOREDA, José, droguero, d. 138, 142.
RODRÍGUEZ, Manuel, comerciante, d. 172.
ROGER, Juan, d. 12.
ROGER, Pedro, d. 38.
ROGER, Mateo, escribano, d. 81.
ROIG, Antonio, pelaire de paños de lana, d. 42, 121, 123.
ROIG, Pablo, mercader, d. 156.
ROIG Y DE SOLER, Federico, d. 67.
ROIG VIVES, Francisco, comerciante y orfebre, d. 166, 169, 170.
ROIG Y VIVES ARGEMIR, Francisco, d. 164.
ROMAGUERA BERTRÁN, Bartolomé, mercader, d. 44.
ROMANT SANTANDER, Gaspar de, notario de Toledo, d. 165.
ROMEU, Tomás, mercader, d. 62.
Ros, Antico, corredor de oreja, d. 26.
Ros, Gaspar, mercader, d. 7.

- Ros, Jaime, zapatero, d. 29.
ROSES, José, escribano, d. 154.
ROSSELL, Juan Bautista, canónigo de la seo de Solsana, d. 83.
ROSSELL, Manuel, notario, d. 154.
ROSSELL, Miguel Juan, mercader, d. 82, 83, 85.
ROSSELL, Pedro, corredor de oreja, n. 41.
ROSSINYOL, Fr. Pablo, prior de Sant Pau del Camp., d. 85.
ROURE, Antonio, escribano, d. 61.
ROURE, Bartolomé, carnicero, d. 11.
ROUSTIT, Yvan, n. 29.
ROVIRA, Bartolomé, d. 112.
ROVIRA, Francisco, presbítero, d. 124.
ROVIRA, Juan, canónigo de Urgell, antes párroco de Ribera, residente en Madrid, d. 147.
ROVIRA, Pedro, escudero de Ivo Cunill, d. 1.
RUBIÓ, José, mercader, d. 138.
RUBIÓ, Juan, droguero, d. 102.
RUBIÓ, Miguel, d. 112.
RUMEU DE ARMAS, Antonio, p. 890, n. 5.
- SABATA, Jerónimo, notario, n. 20, d. 98.
SABATA, Pedro, escribano, d. 26, 28, 30, 35, 38-40.
SABATER, Antonio, familiar de Felipe Jordi, abad de Camprodón, d. 94.
SABATER, Gaspar, ciudadano honrado, d. 135, 137-139.
SABATER, Juan Bautista, mercader, d. 123, 125.
SABATER, Luis de, canónigo de la seo de Urgell, d. 93, 97.
SABATER, Miguel, de Cervera, d. 145.
SABATER, Pedro de, de Tortosa, d. 106.
SALA, Andrés, escribano, d. 37.
SALA, Bernardo, doctor en derechos y oidor real del General de Cataluña, d. 116.
SALA, Cristóbal, tabernero, d. 79.
SALA, Francisco, párroco de Esparraguera, d. 147.
SALA, Francisco, presbítero, d. 136, 140.
SALA, Juan, beneficiado de la seo y párroco, d. 47.
SALA, Juan, escribano, d. 15-18, 20, 21, 26, 28, 30, 35-40, 46, 56, 59; notario n. 20.
SALA, Joaquín, mercader, d. 150.
SALA, Miguel, mercader, d. 105, 107.
SALA, Pedro, sastre de Santa María de Palautordera, d. 136, 140.
SALA, Pedro Pablo, mercader, d. 10, 36.
SALA ALIAS SABADELL, Bernardo, *pallerius*, d. 11.
SALAVERT, Lorenzo, d. 38.
SALAVERT, Miguel Angel, corredor de oreja, d. 57, 75.
SALETA MORGADES, Antico, d. 106, 112.
SALINES, Juan, notario, d. 122-125; escribano, d. 100, 102.

- SALVADOR, Mateo, mercader, d. 12.
SALVANY, Antico, d. 23.
SANBESART, Francisco, d. 150.
SANS, Juan Ambrosio, beneficiado de la seo, d. 14.
SANTA CREU, Antonio, de Salsona, d. 90.
SANTA FE, Cristóbal, mercader de Canarias, n. 26.
SANTA FE, Gisperto de, mercader de Valencia, n. 26.
SANTA MARÍA, bergantín, n. 27.
SANTA PAU, causídico, d. 90, 91.
SANTMARTI, Antonio, escribano, d. 173.
SANTMARTI, Juan, comerciante, matriculado, d. 173.
SANT MARTI, Miguel, de Perpinyà, n. 40.
SANXIS, Andrés, familiar del Santo Oficio de Valencia, d. 150, 151.
SANXIS, Fr. José, obispo de Segorbe y arzobispo de Tarragona, d. 150.
SANXIS, Pedro Andrés, d. 150.
SAQUÉS, Pablo, pasamanero, d. 138.
SAURI, Juan, d. 38, Banco de, d. 36.
SAYÓS, Gaspar, escribano, d. 146.
SAYÓS, Jaime, escribano, d. 122, 124, 125.
SAYÓS, Jaime (mayor), notario, d. 133, 136-140, 142, 143.
SEGALÁS, Juan, corredor de oreja, d. 11.
SEGORBE, Duque de, d. 95.
SEGUER, José, corredor de oreja, d. 129.
SEHOLA, Pablo, escribano, d. 59.
SEMINO, Juan Bautista, d. 95.
SENTINYÁ, Germán, d. 28.
SENTIS, Jerónimo, d. 106.
SENTJUST PAGÉS, Fr. Galderico, paborde de Berga, d. 153, 155, 156.
SENTMENAT, Lorenzo, párroco de Santa María de Gayá, d. 42.
SENTMENAT Y DE LANUZA, Enrique, d. 118.
SERDÁ, Pedro, terciopelero, d. 155.
SERINYANA, Juan, d. 90.
SERRA, Francisco, escribano, d. 121.
SERRA, Jaime, joven maestro de casas, d. 152.
SERRA, Juan, mercader, d. 69.
SERRA, Juan, corredor de oreja, d. 45.
SERRA, Juan, corredor de oreja, de Vich, d. 62.
SERRA, Juan, notario, d. 129.
SERRA, Juan, obispo de Bossa del reino de Cerdeña, d. 49.
SERRA, Juan, tendero de telas, d. 65, 66.
SERRA, Martín, mercader, d. 11, 12.
SERRA, Pedro, d. 79, 106.
SERRA, Pedro Juan, d. 116.
SERRA, Ramón, párroco de Sant Esteve de Parets, d. 152.
SERRA ALFAS COURER, natural de Valldemosa, del reino de Mallorca, d. 12.
SERRADELL, Juan, escribano, d. 139, 140, 142, 143.

- SERRALLONGA GUASCH, Luis G., n. 29.
SERRI, Miguel, mercader, d. 27.
SERVAT, Antonio (mayor), notario, d. 115.
SESCASES, Jacinto, escribano, d. 136-140, 142-143; notario, d. 147, 150, 151, 157.
SESCASES, Pablo, escribano, d. 97.
SICART, Miguel, negociante, d. 50.
SICART, Pablo, notario, d. 28.
SIMÓN, Antonio, tendero de telas, d. 150.
SIMÓN, Tomás, escribano, d. 146, 149; notario, d. 159.
SOBRATS, Blas, mercader, d. 15.
SOBREBAL, Jaime, escribano, d. 58.
SOCARRATS, Gerardo, mercader, d. 31.
SOLÁ, Antonio de, canónigo de Toledo y conde de Rocamartí, d. 164.
SOLÁ, Jaime, escribano, d. 98.
SOLANELL, Juan, mercader de Sant Joan de les Abadesses, d. 61.
SOLER, Franci, micer, doctor, d. 153, 156.
SOLER, Francisco, burgués de Vilafranca del Panadés y ciudadano de Barcelona, d. 95.
SOLER, Pedro, notario d. 9-13.
SOLER FERRÁN, Juan, escribano, d. 70.
SOLS, Agustín, mercader, d. 19, 20, 34.
SOLSONA, Francisco, mercader, d. 17.
SORIA, Agustín, notario, d. 28, 32.
SORTS, Juan, mercader, d. 8.
SORTS, Juan Andrés, canónigo, Causa Pia de, p. 937, d. 8.
SOTALELL, Lorenzo, notario, d. 32.
TALAVERA, Onofre Clemente, mercader, d. 34, 57, 70, 78.
TALAVERA, Paula, esposa del mercader Diego Esteve, n. 25.
TALLADA, Fr. Guillermo, de la orden de San Juan de Jerusalén, n. 33.
TALLANDER, Antonio, corredor de oreja, d. 148, 152, 155, 156.
TALLANDER, Antonio, joven velero, d. 136.
TAPIES, Felipe, mercader, d. 4, 6, 7.
TARAFÁ, Miguel, Jaime, mercader, d. 9.
TARASCÓ, Pedro, n. 23.
TÁRREGA, Pablo, corredor de oreja, d. 69.
TÁRREGA, Pablo (menor), mercader, d. 12.
TAURET, Miguel, escribano, d. 41, 44.
TAVERNER, Bernardo, Banco de, d. 63.
TAVERNER, Félix, mercader, d. 9, 12, 13.
TEIXIDOR, Jaime, mercader, d. 138, 141, 145.
TEIXIDOR, Miguel, n. 27, d. 75.
TEIXIDOR, Pedro, marinero, d. 8.
TERÉS, Epifanio, notario, d. 119.
TERRÉ, Bernardo, d. 1.

- TERRÉ, Francisco, d. 1.
TERRÉ, Martín Juan, doctor en leyes, d. 5.
TONI, esclavo del tonelero Pedro Gili, d. 25.
TOPI COMES, Francisco, notario, d. 154.
TORÁ, Jaime, escribano, n. 27, d. 71-74.
TORALLA, Gaspar de, doncel de Serós, d. 40.
TORET, Pedro, colchonero, d. 162, 163.
TORRELLES, Fr. Juan, gran conservador de la orden de San Juan de Jerusalén, comendador de Termens, La Espluga Calva, Aiguaviva, Celma, Vallmoll y Palau, d. 68, 75.
TORRELLES Y SENTMENAT, Fr. Miguel, comendador de Barcelona, d. 121.
TORRENT, Jacinto, familiar del arcediano Juan Pablo Rifós, d. 118.
TORRENTS, Francisco, sastre, d. 135.
TORRES, Cipriano, tendero de telas, d. 106, 118.
TORES, Francisco, notario, d. 96, 133.
TORES, Jaime, notario, d. 120.
TORRES, Luis, notario, d. 61, 96.
TORRES, Ramón, d. 118.
TORRES III, Francisco, notario, d. 162.
TORROELLA, José, pasamanero, d. 150.
TORROELLA, Juan, mercader, d. 46.
TORROJA, Cosme, joven colchonero, d. 163.
TRAGINER, Gerardo, corredor de oreja, d. 9, 39.
TRELLES, Pedro, escribano, d. 126.
TRIES, Francisco, escribano, d. 104-106, 110, 112, 115-118, notario, n. 20.
TRISTANY, Juan, joven cirujano, d. 96.
TRITER, Pedro, notario, n. 26, 28, 40, 41, d. 2-8.
TRUELLES, Juan, mercader, d. 150.
TRULLOLS, Gaspar, mercader, d. 48, 49.
TUDELA, Pedro, mercader, d. 24.
TURÓ, Mateo, conductor de nave, p. 891.

VALLDEJULI, José, escribano, d. 169, 170.
VALLS, Jaime, carpintero, d. 7.
VALLS Y TABERNER, Fernando, n. 43.
VALLSECA, Jaime de, legista, n. 34.
VENRRANÉS, Antonio, hostelero del término de Sabadell, d. 131.
VERGÉS, Pablo, doctor y párroco de Sant Pere de Premià, d. 163, 164.
VERI, Fr. Raimundo de, bailio de Mallorca, d. 68.
VERNAGAL, Jaime, mercader, d. 7.
VIDAL, Antonio, negociante, d. 130.
VIDAL, Francisco, notario, d. 50.
VIDAL, Jerónimo, candelero de cera, d. 48.
VIDAL, José, orfebre, d. 150.
VIDAL, Rafael, escribano, d. 65, 66.
VILA, Alonso, presbítero, beneficiado de la seo, d. 129.

- VILA, Buenaventura, notario, d. 146, 148, 149, 150, 153, 154.
VILA, Jaime, mercader, d. 13.
VILA, Onofre, doctor en derechos, d. 132.
VILA, Pedro, notario real colegiado, d. 159.
VILA, Salvador, mercader, d. 72, 89, 96.
VILA DE SAVASONA, Antonio, d. 70.
VILADAMOR, Antonio, escribano de mandamiento, d. 16.
VILAFRANCA, Juan Antonio, escribano, d. 123.
VILAMALA, José, escribano, d. 159.
VILANA, Juan, notario, n. 41.
VILANOVA, Pablo, tendero de telas, d. 104, 106, 116.
VILANSOSA, Juan, d. 65, 66.
VILAR, Francisco, notario, d. 60.
VILAR, José, clérigo, vicense, d. 91.
VILAR, Juan Andrés, notario, d. 50.
VILAR, Matías, d. 95, 99, 106, 112, 116.
VILARDAGA, Francisco, d. 53, 68, 79.
VILARDAGA, Francisco, mercader, d. 53, 68.
VILARDELL, Miguel, arcediano mayor de la seo de Elna, d. 133, 143.
VILATORTA, Berenguer de, d. 1.
VILOSA, Pedro, escribano, d. 62.
VILLALPANDO, Alonso de, de Zaragoza, d. 56
VINYES, Rafael, d. 95.
VINYOLS, Pedro, negociante, d. 79.
VIVER, Francisco (menor), d. 92.
VIVER, Jaime, mercero, d. 92.
VIVER Y SANT MARTI, José de, arcediano y canónigo de la seo de Elna, d. 118.
VIVERS, Juan Bautista, tendero, d. 137-139, 142.
VIVES, Miguel, notario, d. 63, 64, 70, 94.
VIVES, Pedro Pablo, mercader y notario, d. 137, 139, 142.
VOLTOR, Jerónimo, d. 46, 53, 54.
VOLTOR, Pedro, mercader, d. 54, 59.
WITT, abogado holandés, p. 393.
XEMALLAU, Gaspar Montserrate, notario, d. 88, 93, 95.
XIVELLI, Bautista, escribano, d. 59.

INDICE TOPOGRAFICO

- AGER, Abadía de, d. 88; arcipreste de, d. 114.
AIGUAVIVA, Comendador de, d. 68; Encomienda de, d. 68.
ALBURQUERQUE, Duque de, d. 106.
ALEMANIA, p. 914, 919, d. 117.
ALGER, n. 26.
ALTAFULLA, d. 23.
AMPOSTA, Castellania de, n. 24, d. 40.

- ANDORRA, Arcediano de, d. 22, 38, 145, 146.
- ANGLESOLA, d. 54.
- ARAGÓN, n. 23, 34, Reino de, p. 914, n. 70, 112, 116. Rey, n. 31, 35.
- ARGEL, p. 917, 922, d. 53, 54.
- AYTONA, Marqués de, n. 25.
- BARBARÁ, iglesia parroquial de, d. 44; párroco de, d. 43, 44; parroquia de, d. 43.
- BARBASTRO, Comendador de, n. 24.
- BARCELONA, p. 889, 891-93, 900, 904, 905, 914, 915, 917, 918, 920-22, n. 21, 23, 29, 31-36, 40-43; d. 1-42, 44-93, 95-112, 115-135, 137-173. Calles: Serrens, d. 28. Cofradía del Señor Rey o de la Virgen María de, p. 900, 904, 905; n. 31-36. Archivo Histórico del Colegio Notarial o Archivo Histórico de Protocolos de, p. 946. Comendador de, d. 121. Cónsules de la Lonja del Mar, p. 908; d. 3, 114. Curia del Veguer, d. 1. Escribanía del Veguer, p. 935.
- Escribano de la ciudad, p. 901.
- Iglesias parroquiales: Sant Jaume Apóstol, d. 163; Sant Pere de les Fuelles, d. 69, 147; Santa María del Mar, d. 69, 101.
- Lonja del Mar, d. 69, 114.
- Monasterios: Jerónimas, d. 128, 129; Magdalénas, d. 94, 128. Santa María de Jerusalén, d. 149; Sant Pau del Camp, d. 2, 85.
- Obispado de: d. 38, 43, 58, 59, 80, 107, 115, 134, 136, 140, 148, 160, 169.
- Obispo de n. 20. Palacio real mayor de n. 33. Seo de: d. 8, 14, 32-34, 47, 82, 85, 104. Tabla de Cambio, p. 908. Plaza «dels Traydors», d. 118.
- Territorio de: d. 50. Torre del Llobregat, d. 50. Tribunal de la Santa Inquisición, 44, 45. Universidad o Común, d. 17.
- BERBERIA, Reino de, d. 53, 54.
- BERGA, Paborde de, d. 153, 155, 156.
- BESALÚ, Abad de, d. 96.
- BIOSCA, Señor de, d. 93.
- BOGIA, p. 897, n. 26.
- BONA, n. 28.
- CAHORS, obispado de, d. 57.
- CALATAYUD, Aldea de, d. 70.
- CALDES DE MONTBUY, Vicario perpetuo de la iglesia parroquial, d. 132.
- CÁLLER, p. 923, d. 87, Marina de, d. 87.
- CAMBRILS, n. 23, 26.
- CAMPRODÓN, Abad de, d. 94.
- CANET, del reino de Valencia, d. 74.
- CARDONA, Abad de, d. 150, 151. Duque de, d. 95. Provincia del Duque, d. 36. Universidad de, d. 14.
- CASA ANTIGUA, Prior de la, d. 68.
- CASSA DE LA SELVA, Domero de la iglesia de, d. 161.
- CASTELLDEFELS, d. 148. Párroco, d. 148.

- CASTILLA, Reinos de, p. 914, 921, d. 95.
CATALUÑA, p. 900, n. 29, d. 150, 151. Costa de, p. 917, 922, d. 54. Generalidad o General de, n. 40, 41, d. 76, 116. Principado de, p. 914, 919, 922, d. 52, 68, 76, 86, 88, 93, 112, 118.
CELMA, Comendador de la: d. 68. Encomienda de la: d. 68.
CENTELLES, Baronía de, d. 52.
CERDEÑA, Condado de, p. 914, 922, d. 93, 118. Tierra de, d. 166.
CERDEÑA, Isla de, p. 923, d. 87, 101, 103. Reino de, p. 913, 914, d. 49, 52, 87, 102, 103.
CERVERA, d. 145, 168.
CLARÁ, Plebano de, 137, 139, 142.
COMARES, Marqués de, d. 95.
CUÉLLAR, Marqués de, d. 106.
- ELNA, Obispo de, d. 104, 118; Seo de, d. 118, 133, 143.
ERILL, Conde de, d. 101, 103.
ESCARP, Abad de Santa María de, d. 63.
ESPAÑA, p. 893, 921, 939, n. 5, d. 100, 141, 145, 152, 153, 155, 162.
ESPARRAGUERA, d. 147. Párroco de, d. 147.
ESPLUGA CALVA, Comendador de la, d. 68, 75. Encomienda de la, d. 68.
ESPLUGUES, Parroquia de, d. 84.
- FLIX, d. 40.
FONDARELLA, LA, iglesia parroquial de la Asunción de Nuestra Señora, d. 89.
FRANCIA, p. 946. Reino de, d. 57.
- GENESTAR, n. 23.
GÉNOVA, p. 890, n. 8.
GERONA, n. 40; Obispado de, d. 127, 161.
GRANOLLERS, p. 912, 921, 929.
GUILS, d. 166.
- HUELMA, Conde de, d. 106.
- IBIZA, d. 125.
IGUALADA, n. 27, d. 57, 65, 70.
ISONA, Parroquia de, d. 149.
ITALIA, p. 914, 915, 920, d. 99, 104, 106.
- JACA, p. 914, d. 112, 116. Obispado de, p. 914. Obispo de, d. 112, 116.
- LANGUEDOC, n. 29.
LAUCHAR, Arzobispo de, d. 94.
LEDESMA, Conde de, d. 106.
LÉRIDA, Obispado de, d. 63, Seo de, d. 165.
LEVANTE, p. 914, 920, d. 117.
LIÓN, Feria de, d. 36.

LLINÁS, Señor de, d. 91.

LLOBREGAT, Torre del, d. 50.

MADRID, p. 915, n. 2, 5, 18, 22, 43; d. 108, 110, 147. Academia de Jurisprudencia, p. 893.

MALTA, Convento de San Juan de Jerusalén de, p. 914, d. 51; Isla de, p. 914, d. 51.

MALLORCA, Bailio de, d. 68; Isla de, n.º 27, d. 12, 46. Obispo de, d. 172. Reino de, d. 12.

MANRESANA, Señor de la, d. 53.

MATARÓ, n. 23, d. 46.

MOLINS DE REY, d. 115.

MONTENEGRO, Conde de, d. 172.

NÁPOLES, p. 914, 920, 924, 925; d. 56.

ORCAU, Conde de, d. 102, 103.

PALAMOS, n. 24.

PALAU, Comendador de, d. 75.

PALAUTORDERA, d. 140.

PALERMO, d. 68.

PALLARGUES, Señor de les, d. 51.

PARACUELLOS DE JILOCA, d. 70.

PERPINYÁ, p. 914, n. 40, d. 118, 133, 153. Estudio General, n. 29. Feria de Agosto, p. 939. Santa María del Real, d. 100.

PISA, p. 891.

PLASENCIA, p. 939, d. 82. Feria de, p. 939, d. 82.

FUERTO PISANO, 891.

QUIRRA, Conde de, d. 52.

REUS, d. 173.

RIBERA, Párroco de, d. 147.

RIPOLL, Monasterio de Santa María de, d. 156, 168.

ROCARMARTI, Conde de, d. 164.

RODEZ, Diócesis de, p. 890.

ROMA, p. 914, 915, 920, 921; d. 30, 74, 89, 99, 104, 106, 146, 154, 157. Curia Romana, p. 914, d. 64.

ROSELLÓN, Condado de, p. 914, 922, d. 93, 118, 124.

SABADELL, d. 58.

SÁCER, Arzobispo de, p. 937, d. 5, 7.

SALCES, Campo de, p. 914, 946, d. 124.

SANT BOI DE LLOBREGAT, d. 38, Vicario perpetuo de, d. 141.

SANT CELONÍ, Párroco de, d. 122, 158.

- SANT CUGAT DEL VALLÉS, Abad de, d. 105, 109. Monasterio de: d. 166, 170.
SANT ESTEVE DE GRANOLLERS, Párroco de, d. 107.
SANT ESTEVE DE PARETS, Iglesia parroquial de, d. 152. Párroco de, d. 152.
SANT FELÍU DE ALELLA, Párroquia de, n. 25.
SANT FELÍU DE CASTELLAR ALIAS DEL RECÓ, Párroco de, d. 169.
SANT FELÍU DE GUIXOLS, n. 23.
SANT JOAN DE LES ABADESSES, d. 61. Monasterio de, d. 61.
SANT JULIA DE ALTURA, Párroco de, d. 144.
SANT MARTI DE ARENYS, d. 53, 54.
SANT MARTI DE CORREA, Párroco de, d. 57. Vicario y arrendador de la iglesia parroquial, d. 57.
SANT MIQUEL DE CUIXÁ, Abad de, d. 105.
SANT PERE DE ABRERA, Párroco de, d. 115.
SANT PERE DE PREMIA, Párroco de, d. 162, 163.
- SANT SALVADOR DE BREDÀ, Abad de, d. 167. Párroco de, 127.
SANT SALVADOR DE LA GRANADELLA, Párroco de, d. 111.
SANT VICENS DE CALDERS, Obtentor de la Rectoría, d. 20.
SANTA CREU D'OLORDE, Párroco de, p. 908.
SANTA EUGENIA DE BERGA, Párroco de, d. 77.
SANTA EULALIA DEL PAPIOL, Párroco de, d. 113.
SANTA MAGDALENA DE ESPLUGUES, d. 84.
SANTA MARÍA DE CASTELLO DE FARFANYA, Prior de la iglesia de, d. 88.
SANTA MARÍA DE MARTORELLES, d. 43, 44.
SANTA MARÍA DE LA VID, Párroco de, d. 134.
SANTA MARÍA DE PALAUTORDERA, d. 136.
SANTA MARÍA DE ULLASTRELL, d. 80.
SANTA PERPETUA DE LA MOGUDA, Párroco de, d. 171. Vicario de, d. 33.
SANTES CREUS, n. 29.
SEGORBE, Duque de, d. 95. Obispo de, p. 917, d. 150, 151. Provincia del Duque de, d. 36.
SERÓS, d. 40.
SOLSONA, d. 60. Obispado de, d. 89, 111, 137, 139, 142. Seo de, d. 83.
SOLLER, d. 12. Iglesia parroquial de, d. 46. Párroco de, d. 46.
- TALTAVULL, Prior de d. 100.
TAMARIT, d. 23.
TARRAGONA, n. 20, d. 3, 104, 138. Arzobispado de, p. 936, d. 150, 173. Arzobispo, de p. 917; n. 20, d. 3, 138, 150, 151, 173. Campo de, 53, 152. Instituto de Estudios Tarraconenses «Ramón Berenguer IV», d. 146. Seo de, d. 23, 117, 161. Capilla de la Inmaculada Concepción, d. 146.
TARRASA, Prior de, d. 154.
TERMENS, Comendador de, d. 51, 68. Encomienda de, d. 68.
TIVISA, Párroco de, d. 18.
TOLEDO, d. 164, Seo de, d. 165.

TORTOSA, p. 915, 920, d. 40, 90, 99, 157. Obispado de, d. 18, Obispo de, d. 29, Seo de, d. 60, 74, 99, 105.

TOULOUSE, Estudio General de, n. 29.

URGELL, p. 915, 920. d. 112. Diócesis de, d. 149, 161. Obispado de, 57, 72, Obispo de, d. 112. Seo de, d. 22, 38, 78, 93, 97, 145-147.

VALENCIA, 917, 922, n. 26, 41, 54, 151. Notario de, d. 36. Reino de, d. 74, 150, 151.

VALLDEMOSA, d. 12.

VALLFERRERA, d. 161.

VALLMOLL, Comendador de, d. 68. Encomienda de, d. 68.

VENDRELL, EL, d. 109.

VICH, d. 62, 78. Obispado de, d. 54, 77. Obispo de, d. 15, 70, Seo de, d. 81.

VILAFRANCA DE PANADÉS, d. 149, 160.

VILLALBA, Comendador de, d. 40, 41. Encomienda de, p. 936, d. 40.

VILLEL, Comendador de, p. 924, d. 56. Encomienda de, 56.

ZARAGOZA, d. 56. Río de, n. 23.